

ÇËSHTJET GJINORE

Manual që trajton dhunën me bazë gjinore si ndikues tek të rinjtë

Kontribuesit

Dennis van der Veur
Karolina Vrethem
Gavan Titley
Györgyi Tóth

Redaktor final i aktiviteteve

Yael Ohana

Redaktor i përgjithshëm

Gavan Titley

Redaktimi final dhe koordinimi

Goran Buldioski
Annette Schneider

www.coe.int/compass

Mendimet e shprehura në këtë manual janë përgjegjësi e autorëve dhe jo- domosdoshmërisht reflekton opinionet e Këshillit të Europës.

Këshilli i Europës ka të drejtën e autorit në këtë publikim. Asnjë pjesë e këtij publikimi nuk mund të riprodhohet ose transmetohet për qëllime tregtare në çdo formë ose me çdo mjet (CD- rom, Internet etj.) ose mekanik përfshirë fotokopje, inçizim ose çdo informacion i ruajtur ose sistem rikthimi, pa lejen nga departamenti i Informacionit Publik dhe i Publikimit (publishing@coe.int), Drejtoria e Komunikimit të Këshillit të Europës.

Riprodhimi i materialit nga ky publikim është i autorizuar për qëllime jo- tregtare edukuese dhe me kusht që burimi të përdoret ashtu siç duhet.

E gjithë korrespondenca në lidhje me këtë publikim ose riprodhim ose përkthim e së gjithës ose pjesë e tij duhet adresuar tek:

Council of Europe, Directorate of Youth and Sport European Youth Centre Budapest
1024 Budapest, Zivatar utca 1-3
E-mail: eycb.secretariat@coe.int

Dizajni: Daniel Horvath, <http://danielhorvath.com>

Korrigjimi: Rachel Appleby

Publikuar nga Drejtoria e Rinisë dhe Sportit

ISBN: 978-92-871-6393-6

© Council of Europe, 2007

Printuar në Hungari

Tabela e Përmbajtjes

Parathënie	5
Mirënjohje	6
Hyrje	7
I. Qasja me çështjet gjinore	
I.1 Pse është kaq e rëndësishme të konsiderojmë gjininë?	11
I.2 Çfarë është gjinia?	12
I.2.1 Idetë për gjininë	13
I.2.2 Gjinia dhe seksi	14
I.2.3 Diskutim mbi gjininë	16
I.3 Gjinia dhe Socializimi	17
I.3.1 Të jetosh në shoqëri	17
I.3.2 Qasje në socializim	18
I.3.3 Gendering	20
I.3.4 Gjinia dhe seksualiteti	20
I.3.5 Gjinia dhe pabarazia	21
I.4 Burrëria	22
I.4.1 Studim rasti: Konteksti i meshkujve të rinj që jetojnë në Irlandën veriore	24
I.5 Politikat e gjinisë: lëvizjet për një shoqëri më të barabartë	25
I.5.1 Lëvizjet e femrave	25
I.5.2 Lezbiket, Gay, Biseksualë dhe lëvizjet transgjinore	26
I.5.3 Grupet e burrave dhe Grupet e djemve	28
2. Dhuna me bazë gjinore	
2.1 Hyrje	33
2.2 Çfarë është dhuna?	34
2.2.1 Agresiviteti dhe dhuna	35
2.2.2 Abuzimi dhe incidentet e dhunës	36
2.2.3 Dhuna në sferën publike dhe atë private	38
2.3 Llojet e dhunës	39
2.4 Dhuna me bazë gjinore në kornizën e të drejtave njerëzore	45
2.5 Dhuna me bazë gjinore kundrejt LGBT-së	47
2.6 Dhuna në familje ose dhuna në raportet intime	47
2.6.1 Dhuna në familje në raportet LGBT	50
Shënime për Kapitullin 2	52
3. Mobilizimi kundrejt pabarazisë gjinore dhe dhunës me bazë gjinore	
3.1 Gjinia në punën e të rinjve: perspektiva dhe sfida	54
3.1.1 Gjinia në praktikën e punës së të rinjve	54
3.2 Integrimi gjinor në trajnimet dhe projektet e të rinjve	56
3.2.1 Integrimi gjinor	57
3.2.2 Integrimi gjinor dhe barazia gjinore	58
3.2.3 Udhëzime dhe instrumenta për integrimin gjinor	58
3.2.4 Integrimi gjinor në trajnime	59
3.2.5 Etika dhe kompetenca në trajnimin gjinor	60
3.3 Ndërmarrja e aksioneve kundrejt dhunës me bazë gjinore	62
3.3.1 Identifikimi nëse janë të pranishme forma të dhunës me bazë gjinore në organizatën tuaj ose në grupin tuaj të të rinjve	62
3.3.2 Grupe rinore dhe puna në koalicionet e gjera	62

Shënime për Kapitullin 3	64
--------------------------------	----

4. Ushtrime adresuar gjinisë dhe dhunës me bazë gjinore me të rinjtë

4.1 Të punosh me gjininë dhe dhunën me bazë gjinore në kontekstin e edukimit (jo- formal) me të rinjtë	65
4.2 Edukimi për të drejtat e njeriut- një qasje edukimi	65
4.2.1 Njohuri, aftësi, qëndrime dhe vlera duke mbështetur edukimin e të drejtave të njeriut	66
4.2.2 Të mësuarit eksperimental- një bazë për edukimin e të drejtave të njeriut	67
4.2.3 Lehtësimi i edukimit të të drejtave të njeriut në mjedise të ndryshme	67
4.3 Përdorimi i Ushtrimeve	68
4.3.1 Përzgjedhja e ushtrimeve	68
4.3.2 Çelësi në prezantimin e ushtrimeve	68
4.3.3 Këshilla për lehtësimin e ushtrimeve të paraqitura në këtë manual	70
4.4 Lista e aktiviteteve	73
Pritshmëritë dhe kërkesat	74
Të fitosh Status	76
Konfuzioni gjinor	78
Gjinia- në- kuti	80
Mirë, Më mirë, Më i/e mirë	85
Vetëm një herë	88
Historia e Katit	91
Dëgjoni me kujdes	97
Media Bash	99
Siguri në jetën time	101
Seksi shet?	104
Hapësira dhe Vënde	107
Stella	110
Kalorësi mbi kalin e bardhë	112
Shumë e vështirë për të pyetur	116
Cfarë të bësh	119
4.4.1 Ushtrime të përgjithshme për grupe seksi/ gjinie	121

5. Shtojca- Të drejtat ndërkombëtare ligjore të njeriut

Instrumentat lidhur me dhunën me bazë gjinore	
Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut (Përmbledhje).....	125
Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut	125
Konventa Europiane e të Drejtave të Njeriut (Version i thjeshtëzuar)	129
Konventa në Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Kundër Gruas- (Përmbledhje)	131
Konventa në Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Kundër Gruas	132
Shënime	142

Parathënie për “ÇËSHTJET GJINORE”

Dhuna me bazë gjinore është një nga format më të përhapura të abuzimit të të drejtave të njeriut dhe shkelje e dinjitetit njerëzor kudo.

DHBGJ është një problem në të gjitha shtetet anëtare të Këshillit të Europës dhe ndikon miliona femra, burra dhe fëmijë pavarësisht statusit të tyre social, kulturor ose fetar, statusit civil ose orientimit seksual. Një nga qëllimet kryesore atë Këshillit të Europës është sigurimi dhe mbrojtja e të drejtave të njeriut.

Dhuna me bazë gjinore minon vlerat themelore në të cilat bazohet Këshilli i Europës dhe në të cilin anëtarët e saj janë pajtuar.

Ajo cka është e vecantë tek dhuna me bazë gjinore është që ajo shpesh ndodh në privat por kjo nuk do të thotë që duhet të trajtohet si një çështje private. Parandalimi i dhunës me bazë gjinore, mbrojtja dhe mbështetja e viktimave është, në fund të fundit, përgjegjësi e autoriteteve publike ndërkohë që shoqëria civile ka një rol shumë të rëndësishëm. Veprimi ligjor, sado thelbësor, nuk mund të jetë i vetmi reagim nëse duam të reduktojmë dhe zhdukim forma të tilla të dhunës. Vlerat e të drejtave të njeriut, jo— dhuna dhe barazia gjinore nuk mund as të imponohen apo reklamohen, ato duhet të pranohen dhe respektohen në jetën reale. Çelësi për këtë është arsimimi, informacioni dhe rritja e ndërgjegjësimit. Vetëm nëpërmjet përpjekjeve të kombinuara ne mund të sigurojmë që modelet e shtypjes dhe të poshtërimit të mos përsëriten nga brezi në brez.

Këshilli i Europës ka punuar me seriozitet në këto çështje për vite me rradhë. Projekti i integruar “Përgjigjet ndaj dhunës në jetën e përditshme” ka luajtur një rol të rëndësishëm në identifikimin e prioritetëve për aksion dhe shembuj të praktikave të mira në të gjitha nivelet. Fushata Ndal Dhunën në Familje Kundër Gruas e lançuar një vit më parë është inisiativa e fundit për të mobilizuar të gjithë partnerët në nivel europian dhe kombëtar.

Roli i të rinjve dhe puna rinore në këtë drejtim është shumë e rëndësishme. Programi rinor në Edukimin e të drejtave të njeriut e zbatuar nga Drejtoria e Rinisë dhe Sportit punon për të integruar edukimin e të drejtave të njeriut në punën rinore dhe për të zhvilluar kulturën e të drejtave të njeriut. Ky manual- “ÇËSHTJET GJINORE” ndërton mbi burimet arsimore dhe përvojën e Compass, manualin e të drejtave të njeriut me të rinjtë. Ai siguron praktika në edukimin për të drejtat e njeriut me mjete specifike të edukimit dhe njohuri për një qasje të ndjeshme gjinore në edukimin për të drejtat e njeriut. Ne shpresojmë që praktikuesit dhe aktivistët në edukimin e të drejtave të njeriut të gjejnë në këtë manual frymëzim dhe burime për ti ndihmuar ata në punën e tyre.

Maud de Boer-Buquicchio
Zëvendës sekretar i përgjithshëm

Mirënjohje

Falenderimet janë për shkak se shumë njerëz kanë investuar veten në një mënyrë apo tjetër me qëllim për të prodhuar dhe kompletuar këtë manual. Në mënyrë të veçantë do donim tju njohim me personat më poshtë kontributet e të cilëve janë vlerësuar jashtëzakonisht:

Rui Gomes dhe Antje Rothmund për mbështetjen e tyre të paçmueshme dhe të vazhdueshme, për komentet, përkushtimin dhe këshillat.

Trajnerët dhe pjesëmarrësit në dy kurset e trajnimit mbi dhunën me bazë gjinore të mbajtura në Qendrën Rinore Europiane në Budapest në vitin 2004 dhe 2006 për prodhimin, zhvillimin dhe testimin e këtij manuali.

Drejtorinë e Përgjithshme e të Drejtave të Njeriut, Divizioni i Barazisë për sugjerimet e tyre në përmirësim.

Judit Wirth për komentet e saj dhe shtesat në përmbajtjen e manualit.

Së fundi, gjithashtu, Merit Ulvik për punën e saj të palodhshme dhe konsistencën ndaj hollësive, detajeve të manualit.

Hyrje

Mirëseerdhët tek “ÇËSHJTJET GJINORE”. Ky manual është një burim për të punuar në çështjet gjinore dhe dhunën me bazë gjinore që afekton të rinjtë, me të rinjtë. Të punosh me të rinjtë në këto çështje është pjesë thelbësore e edukimit të të drejtave të njeriut: programe edukuese dhe aktivitete që fokusohen në promovimin e barazisë së dinjitetit njerëzor. Vitet e fundit, Drejtoria e Rinisë dhe Sportit e Këshillit të Europës ka punuar me organizata, shoqata, inisiativa dhe rrjete për ta bërë edukimin e të drejtave të njeriut një aspekt qëndror të punës rinore europiane dhe qytetarisë. Në lidhje me fushat e tjera të punës si të mësuarit ndërkulturor, pjesëmarrja politike, fuqizimi i pakicave dhe të rinjtë nga prejardhje të pakicave, edukimi për të drejtat e njeriut ka potencial të jetë katalizator për një varg veprimtarish arsimore, politike dhe kulturore. Edukimi për të drejtat e njeriut është një fushë e thellë dhe sfiduese për të rinjtë; ajo përfshin të drejta që janë universale, të pandashme dhe të patjetërsueshme, por edhe subjekt i marginalizimit politik, interpretimit dhe sfidës.

Drejtoria e Rinisë dhe Sportit, vecanërisht nëpërmjet Qendrave Rinore Europiane në Strasburg dhe Budapest dhe Fondacioni Rinor European, ka fituar gjerësisht ekspertizë të njohur për të zhvilluar dhe zbatuar qasjet arsimore, aktivitete dhe burime që mund të përshtaten në të dy mjediset edukuese formale dhe jo- formale, si edhe në realitete të ndryshme social- kulturore përreth Europës. Ngjarjet e tanishme në Europë dhe më gjerë në Botë tregojnë një urgjencë të vazhdueshme, pasi lëvizjet për një “Kulturë të Paqës” sfidohen nga konflikte dhe rreziqe të reja.

Në këtë kontekst, në vitin 2000 u lançua Programi Rinor i Edukimit të të Drejtave të Njeriut me qëllimin për të vënë si rrjedhë kryesore edukimin e të drejtave të njeriut në politikat rinore dhe në praktikën e punës së të rinjve. Që në fillimet e këtij programi, Drejtoria e Rinisë dhe Sportit ka mbajtur shumë aktivitete të shumta për të adresuar çështjet gjinore dhe dhunën duke përfshirë të rinjtë në parandalimin e dhunës me bazë gjinore. Një projekt integruar “Përgjigje ndaj dhunës në jetën e përditshme të një shoqërie demokratike” u nxit nga Këshilli i Europës në vitin 2000.

Shprehja e nevojës për një material edukimi që merrej specifikisht me dhunën me bazë gjinore lindën nga rekomandimet e seminarit “Dhuna kundër Vajzave të reja në Europë” i cili u mbajt në Qendrën Rinore Europiane, Budapest në vitin 2001. Rezultati i këtij dhe i shumë seminareve të tjera kanë prodhuar rekomandime të cilat janë përmbledhur në publikimin “Të rinjtë dhe Parandalimi i Dhunës-Rekomandime të Politikave Rinore”. Ky publikim ndërtoi bazat e punës së Konferencës së shtatë të Ministrave përgjegjës për Rininë që u mbajt në Budapest, 2005. Subjekti i dhunës me bazë gjinore pati një vëmendje shumë të veçantë në rekomandimin e fundit të konferencës në paragrafin 5:

Për të parandaluar dhunën gjinore, sidomos kundër fëmijëve dhe të rinjve, dhunën homofobike dhe shfrytëzimin seksual, qeveria duhet të përfshijë si fokus prioritar në axhendat e politikave rinore barazinë gjinore, seksualitetin dhe fuqinë.

Trajtimi dhunës me bazë gjinore është veçanërisht i rëndësishëm në prioritetet e punës së Drejtorisë së Rinisë dhe Sportit, sidomos ato që kanë të bëjnë me të drejtat e njeriut dhe kohezionin social. Kjo theksohet nga projektet dhe objektivat e mëposhtme:

- Zhvillimi i rrjeteve të trajnerëve dhe i shumëzuesëve në edukimin e të drejtave të njeriut me të rinjtë;
- Mbështetja dhe promovimi i praktikave të mira të të drejtave të njeriut dhe dialogut ndërkulturor në nivel lokal;
- Mbështetja e njohjes së edukimit të të drejtave të njeriut dhe dialogut ndërkulturor në edukimin jo- formal;
- Fuqizimi i të rinjve për tu bërë aktor në parandalimin e të gjitha formave të dhunës;
- Zhvillimi i kapaciteteve të organizatave dhe shumëzuesëve për të trajtuar të gjitha format e dhunës.

Këshilli i Europës ka zgjeruar gjithashtu aktivitetet duke punuar në ngritjen e ndërgjegjësisimit të qytetarëve europianë në dhunën me bazë gjinore duke i dhënë fund asaj nëpërmjet fushatave si ‘Stop Dhunës Në Familje Kundër Grave’ dhe punës së divizionit Barazia midis Grave dhe Burrave I.

Drejtimit e reja të manualit Compass: Gjinia dhe Dhuna me Bazë Gjinore.

Në kuadër të Programit Rinor për Edukimin e të Drejtave të Njeriut të Këshillit të Europës- “COMPASS- manual për Edukimin e të Drejtave të Njeriut me të Rinjtë” u prodhua dhe u lançua në vitin 2002 për të bërë të arritshëm, të përdorshëm dhe të dobishëm edukimin e të drejtave të njeriut, edukatorëve, lehtësuesve, liderëve, mësuesëve, vullnetarëve dhe trajnerëve të cilët janë aktivë në edukimin me të rinjtë. Kjo e bën këtë duke ofruar një spektër të gjerë të qasjeve, temave dhe metodave së bashku me 49 aktivitete praktike për të përfshirë dhe motivuar të rinjtë për të performuar një vetëdije pozitive të të drejtave të njeriut në mënyrat e tyre dhe komuniteteve të tyre.

Në një kuptim, edukimi për të drejtat e njeriut trajton të gjitha aspektet e jetës, dhe një nga aspektet më të rëndësishme të COMPASS-it është përmbledhja që ofron çështjet kyce dhe fushat e jetës ku të drejtat e njeriut shpesh dhunohen dhe kërcënohen. Kjo përmbledhje vë gishtin në çështje qëndrore që të drejtat e njeriut mund dhe duhet të trajtojnë, dhe gjithashtu në mënyrat me të cilat çështjet e të drejtave njerëzore ndërveprojnë. Për shembull, ne nuk mund të konsiderojmë seksionin e fëmijëve dhe të drejtat e fëmijës (faqe 317- 321), pa konsideruar gjithashtu varfërinë (faqe 382- 386) dhe edukimin (faqe 345- 350). Ky manual është një përgjigje e kësaj sfide; barazia gjinore dhe pabarazia të regjistruara tek COMPASS-i (faqe 354- 358), por ky manual i drejtohet atyre që duan të ndërmarrin një rrugëtim në këtë drejtim. COMPASS-i shqyrton mënyrat në të cilat pabarazia gjinore mund të marrë formë të ndryshme në shoqëri të ndryshme, por duke qartësuar se fuqia gjinore ndikon në jetën e cdokujt në këtë planet, në jetët tona private dhe publike. Qëllimi i manualit Çështjet Gjinore është të sigurojë informacion, perspektiva dhe burime për tu thelluar dhe zgjerur fokusin në çështjet gjinore dhe të drejtat e njeriut.

Pse na duhet një burim që trajton çështjet gjinore dhe dhunën me bazë gjinore?

Në një farë pike, arsyeja për të punuar me çështjet gjinore dhe dhunën me bazë gjinore duhet të jetë e qartë. Çdokush është gjinor; ne të gjithë jetojmë në një masë të madhe përmes një identiteti si “mashkull” ose “femër”, duke reflektuar mbi rolet që luajmë në shoqëri që përfshijnë pritshmëritë e maskulinitetit dhe feminitetit, dhe të jetuarit e seksualitetit që formon marrëdhëniet tona me të tjerët ndërkohë që gjykohet sipas ideve mbizotëruese të shoqërisë. Identiteti ynë gjinor nuk është statik, por ndryshon sipas eksperiencave, kontekstit ku jetojmë, fuqisë që kemi dhe dëshirës që ndiejmë.

www.coe.int/T/e/human_rights/equality

Lirshmëria që kemi për të kontrolluar dhe modeluar këtë aspekt të identitetit tonë varet shumë nga mungesa ose prezenca e pritshmërive të ndryshme, presioneve dhe paragjytimeve.

Gjinia është dicka që është me ne që nga momenti që jemi veshur si djalë ose vajzë në lindje, dhe deri tek fjalimet e miqve që do të mbajnë në funeralet tona. Megjithatë, autorët e manualit kanë impresionin se gjinia nuk ka një konsideratë qëndrore në edukimin formal dhe jo- formal dhe prej kohësh është lënë pas dore nga puna rinore Europiane dhe politikat rinore. Megjithëse është bërë e zakonshme në të mësuarit ndërkulturor, për shembull- reflektimi i kushteve tona kulturore dhe çfarë do të thotë ndërveprim me të tjerët, ky refleks shumë i rëndësishëm nuk është shoqëruar me një reflektim të ngjashëm në aspektin gjinor. Mund të ketë shumë arsye për këtë:

- Gjinia shpesh është asociuar me çështjet e femrave dhe feminizmin, dhe për këtë arsye është parë si ‘e zgjidhur’ ose si ‘çështje e së djeshmes’;
- Gjinia është një çështje e vështirë për tu trajtuar (në nivel personal dhe arsimor) që kërkon të shqyrtojë aspekte intime të ndjenjës sonë, seksualitetit dhe sjelljes;
- Duke marrë parasysh kuptimin gjinor në shoqëritë tona, gjinia nënkupton formë të fuqisë, kryesisht tek meshkujt.

Ende sot, kur të rinj mbledhen në aktivitete arsimore, çështjet e identitetit gjinor, seksualiteti dhe fuqia janë të pranishme (pasi ato janë kudo ku qeniet njerëzore mbledhen në grupe prej dy ose më shumë vetash!).

ÇËSHTJET GJINORE (manuali) ka si qëllim të na kujtojë dhe sugjerojë për llojet e mjedisve që duhet ti sigurojmë të rinjve në aktivitetet rinore. Kjo është veçanërisht e rëndësishme kur bëhet e pranishme dhuna me bazë gjinore në jetën e të rinjve. Siç përshkruhet edhe në kapitullin 2 të këtij manuali, format e ndryshme të dhunës me bazë gjinore- nga dhuna në jetën private të shtëpisë deri tek dhuna e strukturuar ekonomike neo- liberale, ndikon në sigurinë, dinjitetin dhe potencialin e një numri të panumërt të rinjsh.

Realiteti i të rinjve në Europë dhe në pjesën tjetër të Botës përfshin dhunën, përdhunimin dhe inçestin, trafikimin e qenieve njerëzore, dhunën në konfliktet e armatosura, racizmin dhe diskriminimin, gjymtimin gjenital të femrave dhe forma të tjera të gjymtimit trupor, padrejtësitë ekonomike dhe përjashtimin social. Dhuna me bazë gjinore, në të gjitha format e saj, është një shkelje e të drejtave të njeriut. Gratë e reja janë veçanërisht vulnerabël nga format e dhunës të përshkruara më sipër, siç janë të rinjtë, identitetet seksuale të cilëve janë të marginalizuara dhe të diskriminuara në aspektin shoqëror dhe politik. Sidoqoftë, ky manual i kushton vëmendje të veçantë mënyrave në të cilat meshkujt- ndërtimet e ndryshme kulturore e “të qenit mashkull”- mund të kërkojë qëndrime ndaj dhunës që pengojnë dhe prekin shumë të rinj. Këta të rinj nuk janë statistika abstrakte, por janë të pranishëm në shkollat tona, në klubet rinore, në organizata, në mjedisin e punës dhe në projekte. Nëse gjinia është kryesore në marrëdhëniet njerëzore, ka të ngjarë që dhuna me bazë gjinore është po aq prezente në marrëdhëniet private dhe përgjithësisht në shoqëri. Ndërsa statistikave tregojnë sesa shpesh varion nga shteti në shtet- ekzistojnë dallime të konsiderueshme në nivelet e ndërgjegjësimit, angazhimit politik, ofrimit të shërbimeve sociale në kontekste të ndryshme Europiane- format e dhunës me bazë gjinore që diskutohen ekzistojnë kudo. Kjo është pika e fillimit të këtij manuali, dhe pse puna në ndërgjegjësimin gjinor dhe trajtimi i dhunës me bazë gjinore duhet të jetë pjesë integrale e edukimit të të drejtave të njeriut në Europë. Dhuna me bazë gjinore nuk është një shtesë fakultative në edukimin e të drejtave; është gjithmonë prezent në përjetimet e të rinjve që sjellin në kontekstet arsimore dhe të punës. Dhuna me bazë gjinore është shkelje e të drejtave të njeriut ku shumë të rinj janë të ekspozuar, dhe është përjetimi i dhunës që i ndalon ata të zhvillohen dhe të ushtrojnë plotësisht të drejtat e tyre.

Përdorimi i manualit

Manuali ka si qëllim të jetë një hyrje e dobishme për çështjet gjinore dhe DHBGJ për njerëzit që punojnë me të rinjtë duke i siguruar:

- Një reflektim në çështjet gjinore dhe DHBGJ
- Informacion ligjor, politik dhe social
- Metoda dhe burime për edukim dhe trajnime me të rinjtë.

Si rezultat, është i organizuar në mënyrën e mëposhtme:

Kapitulli 1: Qasja me çështjet gjinore jep një pasqyrë të këndvështrimeve të ndryshme dhe teoritë për çështjet gjinore. Theksi është tek gjinia si proces, dhe për të kuptuar sesi pritshmëritë e roleve gjinore dhe sjelljet janë të rëndësishme për fuqinë dhe mundësinë në shoqëritë tona.

Kapitulli 2: Dhuna me bazë gjinore shqyrtohet pse dhuna me bazë gjinore është bërë një aspekt i rëndësishëm i punës së të drejtave të njeriut; ai jep një pasqyrë të llojeve të ndryshme të DHBGJ dhe ndikimeve që ato kanë tek viktimat.

Kapitulli 3: Mobilizimi kundër pabarazisë gjinore dhe DHBGJ siguron ide kur të mobilizohemi kundër DHBGJ. Kjo është e përshtatshme në aktivizimin brenda organizatave apo shoqatave, dhe gjithashtu në fushatat dhe trajnimet për aktivistët e rinj.

Kapitulli 4: Ushtrime adresuar gjinisë dhe dhunës me bazë gjinore me të rinjtë përfshin ushtrime për trajnime dhe lehtësime që mbulojnë çështje të ndryshme gjinore dhe aspekte të dhunës me bazë gjinore.

Shtojcat japin informacion thelbësor në lidhje me instrumentet aktuale evropiane dhe ndërkombëtare të të drejtave të njeriut që lidhen me dhunën me bazë gjinore, duke përfshirë organizatat dhe institucionet ndërkombëtare që punojnë me këto çështje.

Megjithëse të gjitha ushtrimet e Kapitullit 4 mund të duken burime të çmueshme kur flasim për DHBGJ me të rinjtë, gjatë tre kapitujve të parë ju do të gjeni gjithashtu:

Kutitë Reflektuese – Këto janë pyetje të drejtuara që mund të përshtaten nga pyetjet individuale për reflektim në pyetje të orientuara nga grupi dhe diskutime të facilituara.

Rastet e Rasteve – Këto janë tregime të vërteta jetësore ose situata që të rinjtë përballen dhe regjistrohen këtu. Ato mund të përdoren si shembuj kur ilustron realitetin e dhunës me bazë gjinore dhe ndikimin e saj mbi njerëzit.

Kutitë Përkufizuese – Këto janë përkufizime të termave të pazakontë që i shpjegojnë ata më tej dhe mund të përdoren për njohuritë tuaja ose për të shpjeguar konceptet tek të tjerët.

Kutitë e Praktikave të Mira Këto shembuj tregojnë se çfarë po bëjnë disa organizata për të parandaluar dhe luftuar dhunën me bazë gjinore dhe mund t'ju japë juve dhe njerëzve të tjerë ide për aktivitete të ngjashme që mund të zhvillohen.

Kur lexoni këtë burim dhe mendoni si ta përdorni në punën me të rinjtë, është e rëndësishme të shqyrtoni çështjen e përgjegjësisë:

- Edukatorët kanë përgjegjësi për ata me të cilët punojnë. Reflektimet, qasjet dhe metodologjitë specifike të trajnimit janë të nevojshme. Nëse disa ushtrime nuk përdoren me kujdes dhe me ndjeshmëri, ato mund të kenë një efekt të kundërt tek të rinjtë dhe të përdoren për të nxitur stereotipat dhe për të punuar kundër parandalimit të dhunës me bazë gjinore.
- Puna me çështjet gjinore - si në fushat e tjera të edukimit për të drejtat e njeriut - është një fushë kompetente. Gjithmonë fillohet me aktivistët e rinj që punojnë me veten e tyre dhe duke reflektuar mbi qëndrimet, besimet, njohuritë dhe sjelljet që një person sjell në punën me të rinjtë në përgjithësi dhe punon me çështjet gjinore në veçanti.
- Përdoruesit nuk duhet ta lexojnë këtë manual në tërësinë e tij për ta përdorur atë. Sa lexoni (dhe reflektoni) përpara përdorimit të ushtrimeve, udhëhiquni nga aftësitë kompetente që keni për këtë temë, aftësitë tuaja personale, vetë-reflektimin tuaj dhe nevojat e grupit tuaj.
- Temat që kanë të bëjnë me çështjet gjinore dhe dhunën me baza gjinore janë të ndjeshme. Kjo ndjeshmëri nuk ndihet vetëm nga të rinjtë, por edhe nga komunitetet, organizatat, institucionet dhe qeveritë. Për të punuar më tej në këtë fushë së bashku me të tjerët, është e nevojshme të jesh "tolerant" ndaj qasjeve të ndryshme duke qenë të vendosur në këtë qëllim.
- Kur punojmë me një grup të rinjsh, nuk mund t'i njohim kurrë plotësisht përvojat e njerëzve me të cilët punojmë. Temat që ngrihen gjatë diskutimit të DHBGJ dhe çështjeve gjinore mund të shkaktojnë emocione të forta dhe diskutime të pakëndshme për disa. Është e rëndësishme të jeni të vetëdijshëm se si njerëzit me të cilët punoni reagojnë dhe të dini se si të përballeni me situatat para se të krijohen. Për më shumë këshilla se si ta bëni këtë, lexoni më tej hyrjen në ushtrimet në Kapitullin 4.

Si pikë e fundit nevojitet të bëhet një lidhje me përkthimin e këtij burimi në shoqëri dhe kontekste të ndryshme. Autorët e manualit janë përpjekur të përdorin burime dhe shembuj nga një varg vendesh të Këshillit të Evropës dhe më gjerë. Në mënyrë të pashmangshme, ne udhëhiqemi nga ajo që dimë, dhe më e rëndësishmja, nga ajo që nuk dimë! Ky manual i kërkon atyre që e lexojnë atë të jenë përkthyes, jo domosdoshmërisht ta përkthejnë nga një gjuhë në tjetrën, por nga një kontekst në tjetrin. Lexuesi do të duhet të plotësojë informacionin e dhënë këtu me informacione nga, për shembull, realitetet e tyre kombëtare, institucionet dhe OJQ-të. Përveç kësaj, shpresojmë që lexuesit të marrin kohë dhe të bëjnë përpjekje për të reflektuar dhe vendosur se ku perspektivat e ndryshme nuk i përshtaten përvojës dhe kontekstit të punës së të rinjve, dhe ta përshtatin dhe zëvendësojnë me shembuj, ide dhe shpjegime.

1. Qasja gjinore

1.1 Pse është kaq e rëndësishme të konsiderohet gjinia?

A përcakton gjinia juaj seksualitetin tuaj? A duhet t'ua shpjegosh gjininë njerëzve të tjerë? Sa shpesh mendoni për gjininë tuaj?

Gjinia është kudo dhe askund. Nëse shohim disa histori lajmesh ndërkombëtare kur e shkruajmë këtë manual, në muajt e parë të vitit 2005, duket sikur gjinia është kudo: një grua meksikane iu mohua mundësia për të luajtur futboll profesional për një klub të dytë të divizionit të meshkujve, sepse FIFA (Organi qeverisës botëror i lojës) insiston në 'konkurime të veçanta gjinore'; në të njëjtën javë, Organizata Ndërkombëtare e Zhvillimit Action Aid2 nisi një raport që tregon se dhuna po i ndalon vajzat të ndjekin shkollën në shumë vende të Botës dhe vuri në dukje se "dhuna që ndikon vajzat në ose rreth shkollave është vetëm një aspekt i dhunës kundër vajzave në përgjithësi"; gjatë zgjedhjeve presidenciale amerikane në Shtetet e Bashkuara, nënkryetari Dick Cheney vazhdimisht tallej me kandidatin e Partisë Demokratike John Kerry për përdorimin e fjalës "ndjeshmëri": drejtuesit e vërtetë nuk flasin kështu; në botën e muzikës, organizatat që bëjnë fushatë për të drejtat e njerëzve lezbike, homoseksualë, biseksualë dhe transgjinorë kanë nxitur një protestë globale kundër 'vrasjes së muzikës'; posaçërisht dancehall reggae nga Xhamajka, ku yjet më të mëdhenj këndojnë këngë duke bërë thirrje për homoseksualët dhe gratë lezbike që të digjen dhe vriten.

Këto janë vetëm përshtypjet e një lexuesi. Çfarë lexoni në gazetën tuaj? Çfarë shihni kur ndizni televizorin?

Sidoqoftë, mund t'i lexojmë këto histori dhe të gjejmë se gjinia nuk është askund, sidomos nga perspektiva e disa prej njerëzve të paraqitur në tregimet. A nuk është më mirë që burrat dhe gratë të mos konkurrojnë, veçanërisht pasi që burrat janë më konkurrues nga natyra?

Duhet që udhëheqësit të jenë të fortë në mënyra të caktuara, si një burrë apo veçanërisht si një grua? A duhet që fjala e lirë të mos ndalojë njerëzit të flasin lirshëm, duhet që njerëzit të mendojnë që ajo që thonë është normale?

Gjinia është kudo, sepse kur njerëzit bashkëveprojnë me shoqërinë, mënyrën se si e shohim veten, identitetet tona dhe liritë tona, të drejtat dhe mundësitë tona vijnë në kontakt të drejtpërdrejtë me mënyrën se si të tjerët na shohin dhe si veprojnë në lidhje me ne. Në të njëjtën kohë mund të argumentohet se gjinia nuk është askund, sepse mënyrat në të cilat ne e shohim njëri-tjetrin në mënyrë shoqërore tentojnë të natyralizohen kështu që ato duken normale dhe të natyrshme. Ky manual fillon duke argumentuar se angazhimi me gjininë është i rëndësishëm, sepse na ndihmon për të kuptuar se si jetojmë sëbashku shoqërisht duke marrë në pyetje gjërat që marrim për të dhënë në jetën tonë të përditshme.

Siç shpjegon hyrja, Qasja Gjinore është një burim për të punuar me të tjerët, por është gjithashtu një burim që nënvizon nevojën për të punuar vazhdimisht me veten. Në fakt, ne do të argumentonim se nuk është e mundur të punosh me të tjerët pa punuar me veten tënde. Në disa mënyra arsyetimi prapa kësaj mund të shprehet shumë lehtë: secili prej nesh është një person me subjektivitetin e vet dhe përvojat e jetesës me të tjerët në shoqëri, dhe për këtë arsye të gjithë janë të përfshirë personalisht në diskutimet e gjinisë. Është e lehtë për të provuar këtë: A keni parë ndonjëherë dikë që ecën në rrugë dhe pyet veten, për shkak të paraqitjes së tyre, nëse janë femra apo meshkuj? A keni pyetur më vonë veten: 'Pse i vendos unë automatikisht në një kategori apo në tjetrën?' Çdo ditë, është e mundur që të organizojmë mënyrat se si ne e shohim veten dhe të tjerët sipas supozimeve të gjinive që nuk mund të mendojmë shumë. Prandaj, ky kapitull shqyrton konceptin e gjinisë dhe mënyrën se si lidhet me ndjenjën subjektive të njerëzve për veten, përvojat e tyre shoqërore dhe ndërveprimet, privilegjet dhe pengesat, liritë dhe shtypjet. Askush nuk është i lirë nga dhuna, dhe punonjësit e rinisë dhe udhëheqësit e rinj kanë një përgjegjësi të veçantë për të menduar për qëndrimet e tyre ndaj gjinisë dhe dhunës.

Ju mund të keni dëgjuar - në ndonjë formulim - të idesë së 'vetëdijes gjinore'. Si me të gjitha konceptet që do të hasim këtu, ka shumë mënyra të ndryshme për të diskutuar këtë.

Megjithatë, një shpjegim themelor është se ne të gjithë duhet të jemi të vetëdijshëm dhe të punojmë në vetëdijen tone që ne mund të perceptojmë dhe interpretojmë veten në kategoritë e një gruaje dhe / ose një burri dhe se këto kategori nuk bëjnë drejtësi se sa komplekse janë gjinia dhe identiteti seksual; se si ne me vetëdije dhe pa vetëdije shprehim veten tone, gjininë tonë dhe e shprehim këtë në raport me të tjerët; se si ne interpretojmë dhe vlerësojmë gjininë e të tjerëve dhe si kjo ndikon në mënyrat me të cilat ndërveprojmë me ta; të imazheve, shoqatave, supozimeve dhe standardeve normative që përdorim për të interpretuar gjininë dhe seksualitetin e të tjerëve dhe ku vijnë këto ndikime; se si gjinia është një faktor kyç në fuqinë, privilegjet dhe mundësitë që kanë disa njerëz dhe disa njerëz nuk kanë në shoqëritë tona dhe se si kjo prek përparimin drejt barazisë në shoqëritë tona.

Ky seksion argumenton që vetëdija gjinore është një proces i domosdoshëm dhe i vazhdueshëm për të gjithë, dhe veçanërisht për punonjësit e rinisë dhe të rinjtë që duan të punojnë në çështjet e gjinisë dhe dhunës me kolegët e tyre. Është e domosdoshme, sepse askush nuk mund të tërhiqet plotësisht nga proceset sociale dhe kulturore që ndikojnë në identitetet, vlerat dhe perceptimet tona, por që ne të mund të zhvillojmë mënyra të reflektimit dhe marrjes në pyetje të vetes që janë shumë të rëndësishme për punën në grup dhe ndërveprimin. Ajo është në vazhdim sepse gjinia është një proces, dhe mënyrat tona të të menduarit për veten dhe të tjerët si gjini, qenie seksuale ndryshojnë me kalimin e kohës dhe në kontekste të ndryshme.

Reflektim

Mendoni për punën tuaj të tanishme në një kontekst me të rinj. Pse është e nevojshme ndërgjegjësimi gjinor?

(a) për veten tuaj? (b) për të rinjtë me të cilët po angazhoheni? (c) për organizatën tuaj? (d) për kontekstin social në të cilin punoni?

1.2 Çfarë është gjinia?

Po, çfarë është gjinia? Cila është marrëdhënia e gjinisë me seksin? Çfarë do të thotë të kuptosh gjininë si një proces në vazhdim? Çfarë ka të bëjë gjinia me pushtetin?

Këto janë pyetje themelore, por nuk janë të lehta për t'u përgjigjur, sepse gjinia është një ide që është diskutuar dhe analizuar nga perspektiva shumë të ndryshme për shumë vite. Gjinia është si një kategori analitike, një mënyrë për të menduar se si janë ndërtuar identitetet dhe një ide politike që trajton shpërndarjen e pushtetit në shoqëri. Për shkak të kësaj, gjinia është një fushë fokusi që ndërpret mendimin për shoqërinë, ligjin, politikën dhe kulturën, dhe shpesh diskutohet në lidhje me aspekte të tjera të identitetit dhe pozitës shoqërore, si klasa, përkatësia etnike, mosha dhe aftësitë fizike. Është gjithashtu e rëndësishme në një sërë debatesh sociale dhe politike që zhvillohen ndryshe sipas kontekstit kulturor. Ky seksion nuk ka për qëllim të përcaktojë gjininë sepse kuptimet e gjinisë ndryshojnë dhe shpesh kundërshtohen.

Në mënyrë modeste, qëllimi i tij është të parashtrojë disa ide që do të përsëriten në seksione dhe kapituj të ndryshëm dhe të ftojë lexuesin t'i marrë parasysh këto në kontekstin e tij.

1.2.1 Ide për Gjininë

Çfarë do të thotë të jesh grua? Çfarë do të thotë të jesh burrë? A kemi lindur duke e njohur gjininë tonë? Çfarë ndikon në konceptin që kemi ne për gjininë?

Përkundër këtyre konsideratave mund të fillojmë të ndërtojmë disa përshkrime të drejtpërdrejta. Gjinia mund të shihet si mënyra në të cilën ne kuptojmë dhe jetojmë si meshkuj dhe femra.

Që nga lindja, konteksti ynë shoqëror dhe kulturor na ofron kuptime, kufizime dhe mundësi për të qenë 'grua' ose 'burrë.' Organizata Botërore e Shëndetësisë (OBSh) ofron një përmbledhje të dobishme për këtë: 'Seksi' i referohet karakteristikave biologjike dhe fiziologjike që përcaktojnë burrat dhe gratë. 'Gjinia' i referohet roleve, sjelljeve, aktiviteteve dhe atributëve të ndërtuara në shoqëri që shoqëria i konsideron të përshtatshme për burrat dhe gratë.

Reflektim

A është ky përkufizim i ndryshëm në gjuhën tuaj? A ekzistojnë fjalët 'gjinia' dhe 'seksi'?

A është e mundur të përkthehet kjo? Për ta thënë ndryshe: 'meshkuj' dhe 'femra' janë kategori seksi, ndërsa 'mashkullore' dhe 'femërore' janë kategori gjinore. ⁽¹⁾

Pra një shpjegim gjithësor është se ne të gjithë duhet të kemi parasysh dhe punojmë në ndërgjegjësimin tonë.

- që ne mund të perceptojmë dhe interpretojmë veten në kategoritë e një gruaje dhe / ose një burri dhe se këto kategori nuk bëjnë drejtësi se sa komplekse janë gjinia dhe identiteti seksual;
- se si ne me vetëdije dhe pa vetëdije shprehim veten tone, gjininë tonë dhe e shprehim këtë në raport me të tjerët;
- se si ne interpretojmë dhe vlerësojmë gjininë e të tjerëve dhe si kjo ndikon në mënyrat me të cilat ndërveprojmë me ta;
- të imazheve, shoqatave, supozimeve dhe standardeve normative që përdorim për të interpretuar gjininë dhe seksualitetin e të tjerëve dhe ku vijnë këto ndikime;
- se si gjinia është një faktor kyç në fuqinë, privilegjet dhe mundësitë që kanë disa njerëz dhe disa njerëz nuk kanë në shoqëritë tona dhe se si kjo prek përparimin drejt barazisë në shoqëritë tona.

Ky seksion argumenton që vetëdija gjinore është një proces i domosdoshëm dhe i vazhdueshëm për të gjithë, dhe veçanërisht për punonjësit e rinisë dhe të rinjtë që duan të punojnë në çështjet e gjinisë dhe dhunës me kolegët e tyre. Është e domosdoshme, sepse askush nuk mund të tërhiqet plotësisht nga proceset sociale dhe kulturore që ndikojnë në identitetet, vlerat dhe perceptimet tona, por që ne të mund të zhvillojmë mënyra të reflektimit dhe marrjes në pyetje të vetes që janë shumë të rëndësishme për punën në grup dhe ndërveprimin. Ajo është në vazhdim sepse gjinia është një proces, dhe mënyrat tona të të menduarit për veten dhe të tjerët si gjini, qeniet seksuale ndryshojnë me kalimin e kohës dhe në kontekste të ndryshme.

Mësojmë të identifikojmë veten në mënyra të veçanta, dhe në lidhje me imazhet më të gjera, kodet dhe supozimet rreth gjinisë. E rëndësishmja, këto kuptime të gjinisë kanë një ndikim të madh në mënyrën se si njerëzit shikohen në shoqëritë tona dhe cilat lloje të mundësive janë në dispozicion ose që nuk janë të disponueshme për ta. Të pranosh idenë e gjinisë dhe llojet e të menduarit që rrjedhin prej saj është të pranosh që të jesh një grua apo një burrë nuk është vetëm një kategori biologjike e të qenurit me një kuptim fiks dhe të përbashkët, kuptim të përbashkët, por më tepër se këto janë kategori që - në mënyrë shoqërore dhe kulturore - u japim kuptim. Kalyani Menon-Sen e shpreh këtë shumë mirë:

Termi 'gjini' përdoret për të përshkruar një sërë cilësish dhe sjelljesh që priten nga burrat dhe gratë në rrethin e tyre shoqëror.

Gjinia nuk është biologjike; vajzat dhe djemtë nuk lindin duke ditur se si duhet të duken, vishen, flasin, sillen, mendojnë ose reagojnë. ⁽²⁾

Nëse e marrim këtë vijë të mendimit më tej, idetë e gjinisë ka të ngjarë të ndryshojnë nga konteksti në kontekst me kalimin e kohës, dhe të kuptohet në lidhje me aspekte të tjera dhe shënjesit e identitetit, të tilla si mosha, klasa, përkatësia etnike, aftësitë trupore dhe orientimi seksual. Analizimi i gjinisë përfshin shqyrtimin e mënyrave të ndryshme në të cilat kuptohen dhe jetohen kodet socio-kulturore të të qenit grua dhe burrë, normalizuar dhe rregulluar, negociuar dhe sfiduar. Ai përfshin shqyrtimin e feminitetit dhe maskulinitetit si grupe idesh, përkufizime dhe praktikash që njerëzit trashëgojnë dhe përdorin për të kuptuar identitetin e tyre, paraqitjet dhe sjelljet, dhe në veçanti për të kuptuar 'kapacitetet seksuale dhe riprodhuese' të trupave të tyre (3). Analizimi i gjinisë shqyrton mënyrat në të cilat ndryshimet të dukshme dhe natyrore midis grave dhe burrave janë ndërtuar socialisht me kalimin e kohës, dhe më tej shqyrton mënyrat në të cilat këto dallime të supozuara kanë qenë qendrore në marrëdhëniet e pushtetit dhe pabarazisë.

Reflektim

Sipas citimit të mësipërm, 'gjinia' i referohet roleve, sjelljeve, aktiviteteve dhe attributeve të ndërtuara shoqërisht që shoqëria i konsideron të përshtatshme për burrat dhe gratë.

Çfarë kupton nga kjo ide e roleve të ndërtuara në mënyrë shoqërore? Kur bëheni të vetëdijshëm për këtë dhe kur jo?

Përcillni kuptimet tuaja për një ditë, për shembull, kur shikoni televizor, kur bëheni të vetëdijshëm për rolet gjinore dhe pse?

	Çfarë?	Kush?	E përshtatshme?	Pse?
Roli				
Sjellja				
Aktiviteti				
Atributi				

1.2.2 Gjinia dhe seksi

A mundën njerëzit të kenë një gjini të ndryshme me seksin e tyre biologjik? A ka vetëm dy lloje të gjinisë? Cila është marrëdhënia midis trupit tonë dhe gjinisë sonë - nëse ka një? Përkufizimet e diskutuara në seksionin e mëparshëm ofrojnë një diferencim të qartë në mes të idesë së seksit si kategori biologjike dhe gjinisë si mënyrat e ndërtuara shoqërisht në të cilat burrëria dhe feminiteti janë shprehur dhe organizuar. Mendimi feminist, në veçanti që nga viti 1970, ka dalluar midis gjinisë dhe seksit, dhe mënyrat në të cilat diferenca mes mashkullit dhe femrës kanë qenë e ngarkuar në mënyrë kulturore me kuptime natyrore dhe thelbësore.

Sfidimi i këtyre kuptimeve të natyralizuara ka qenë thelbësore për të sfiduar idenë se burrat dhe gratë duhet të luajnë role të dallueshme në raport me njëri-tjetrin, dhe se 'të gjitha gratë' ose 'të gjithë burrat' duhet të jenë në përputhje me një sërë pritjesh 'natyrore'.

Për shumë analistë, seksi është një fakt biologjik: dy lloje të diferencuar biologjikisht fëmijësh mund të lindin - një vajzë apo një djalë. Gjinia mund të kuptohet si çdo gjë që formon të kuptuarit dhe praktikat e 'të qenit një vajzë' dhe 'të jesh djalë' që nga ai çast. Përkufizimet "Cili" e cituar në seksionin e mëparshëm japin ilustrimin vijues të kësaj:

Aspektet e seksit nuk do të ndryshojnë ndjeshëm midis shoqërive të ndryshme njerëzore, ndërsa aspektet e gjinisë mund të ndryshojnë shumë.

Disa shembuj të karakteristikave të seksit:

- Gratë mund të kenë menstruacione ndërsa meshkujt nuk mund.
- Burrat kanë testikuj, ndërsa gratë nuk kanë.
- Gratë kanë gjinj që zakonisht janë në gjendje të japin qumësht, ndërsa burrat nuk kanë.
- Në përgjithësi, meshkujt kanë kocka më të mëdha se gratë.

Disa shembuj të karakteristikave gjinore:

- Në shumicën e vendeve gratë fitojnë dukshëm më pak se meshkujt.
- Në Vietnam shumë më tepër meshkuj sesa femrat pijnë duhan, sepse pirja e duhanit nuk është tradicionalisht konsideruar e përshtatshme për gratë.
- Në Arabinë Saudite burrat u lejohet të ngasin makinën ndërsa grave jo.
- Në pjesën më të madhe të Botës, gratë bëjnë më shumë punë shtëpie sesa burrat.

Reflektim

Për çfarë çështjesh dhe në çfarë mënyrash e përjetoni një ngatërresë midis seksit dhe gjinisë? Pse mendoni se ndodh kjo? Lista e shembujve të ofruar nga 'WHO' ka një fushë globale. A mund të shtoni disa shembuj për vendin tuaj, apo nga Evropa?

Para se të vazhdojmë të shqyrtojmë marrëdhënien midis seksit dhe gjinisë, duhet të pranojmë gjithashtu se nuk është aq e thjeshtë sa duket. Jo të gjithë individët janë qartë të klasifikuar si 'mashkull' ose 'femër' edhe në baza strikte biologjike të përmendur këtu. Individët 'Intersexed' nuk mund të klasifikohen, nëse i referohemi Universitetit Lindor të Mançesterit, Lezbike, Gay, Biseksual, Qendra Burimore Transgjinore përshkuan:

Njerëzit Intersex lindin me 'kromozome seksuale', gjenitale të jashtme ose sisteme të brendshme riprodhuese që nuk konsiderohen 'standarde' as për mashkull apo femër. Ekzistenca e interseksualëve tregon se nuk ekzistojnë vetëm dy gjini dhe se mënyrat tona të menduarit rreth seksit (duke u përpjekur të detyrojnë të gjithë që të përshtaten ose në kutinë e meshkujve apo në kutinë e femrës) janë ndërtuar në mënyrë shoqërore. (4)

Përkundër ekzistencës së individëve të interseksualëve, nuk ka kurrëfarë pyetje për të mos bërë zgjedhje dhe për organizimin e identiteteve gjinore në meshkuj dhe femra.

Prandaj shumë njerëz argumentojnë se vetë seksi është gjithashtu një ide gjinore që supozon se trupat meshkuj gjithmonë do të 'vijjnë' burra dhe se identitetet e grave janë të kufizuara në ato që gjenden në një trup femëror. Megjithatë, shumë diskutime të gjinisë vazhdojnë mbi bazën e një ndarjeje biologjike në 'femra' dhe 'meshkuj', të cilat me kalimin e kohës bëhen identitete gjinore. Për shembull, në shumicën e vendeve perëndimore, nëse keni shkuar në spital për të vizituar një vajzë apo djalë të porsalindur, dhe ndaloni për të blerë një kartë, ka një shans të mirë që kartat e urimit për djemtë dhe vajzat të ngjyrosen me ngjyra në mënyrë gjinore, se vajzat dhe djemtë e vegjël në kartolina janë të veshur ndryshe, dhe se ata janë të përfaqësuar me lloje të ndryshme lodrash. Në një gamë të gjerë mënyrash - duke përfshirë mënyrën se si fëmija është veshur, luajtur me, folur dhe për të, atë që ata janë të inkurajuar dhe jo të inkurajuar për të pasur interes – kjo qenie biologjikisht femër ose mashkull është interpretuar dhe vjen për të kuptuar veten e tyre si një djalë apo vajzë. Ne të gjithë mësojmë të veprojmë brenda supozimeve se si duhet të jenë vajzat dhe djemtë dhe atë që ata 'normalisht' bëjnë. Siç ka theksuar John Hartley, "Sa herë që dallimet seksuale merren si kuptimplotë, ne jemi në praninë jo të seksit, por të gjinisë ... gjinia është një ndarje njerëzore dhe e kuptueshme, burimi i saj në natyrë

nuk është as këtu e as atje "(5). Prandaj, ideja e gjinisë qëndron në kundërshtim me idetë e 'determinizmit biologjik' -

- ideja se seksi ka një rol vendimtar në formësimin e personit dhe sjelljes së tyre - dhe 'esencialist': një sërë idesh që pretendojnë se ka vetëm esenca të ndryshme të gruas dhe të burrit.

Shembulli i foshnjave që marrin dhurata blu ose trëndafili mund të jetë një shembull i qartë, por është natyra e dukshme e gjinisë që nënvizon fuqinë e saj. Ndërsa rolet gjinore dhe supozimet e bazuara në gjini kanë qenë të larmishme dhe gjerësisht të diskutueshme, është e rëndësishme të kuptohet se gjinia duket e natyrshme sepse shumë aspekte të saj normalizohen dhe përforcohen në jetën e përditshme. Me fjalë të tjera, edhe nëse gjinia është ndërtimi kulturor i identiteteve mashkullore dhe femërore rreth (kryesisht) organeve biologjike të ndryshme, këto identitete gjinore bëhen të natyralizuara. Disa mënyra sjelljeje bëhen të pranueshme dhe të privileguara mbi të tjerët. Natyra, siç vëren Hartley, nuk mund të përcaktojë se çfarë do të thotë të jetosh si femër apo mashkull, por supozime në lidhje me dallimet gjinore dhe gjininë shpesh bazohen në një ndjenjë të asaj që është e natyrshme.

Në kohëra dhe vende të veçanta, pra, gjinia shpesh përfshin supozime që janë bërë normale për atë që njihet si grua ose burrë.

Siç do ta shohim, këto supozime janë përforcuar nga modelet e marrëdhënieve, në institucionet sociale, dhe në imazhe dhe informacion të marra nga jeta e përditshme. Mendoni, për shembull, të fraza të njëjta me këto në gjuhën tuaj: "Ai nuk mund ta ndihmojë atë, ai është një burrë", "djemtë do të jenë djem", "Ajo është një grua", ose fraza përgjithësuese si "gratë gjithmonë ...", "të gjithë njerëzit duhet ...". Disa kontekste, për shembull, mund të përfshijnë një frazë të tillë si

"Bëhu një burrë, vendos". Nëse ndjekim këtë analizë të gjinisë, kjo sugjeron që të dy folësit dhe dëgjuesit kanë një ide, në kontekstin e tyre, të asaj që zakonisht lidhet me sjelljen korrekte të meshkujve dhe çfarë nuk është korrekte. Ekziston një varg i gjerë supozimesh pas thënies si 'të jetë një burrë' dhe 'ajo është një grua' që folësi i nënkupton por nuk i thotë.

Fraza gjithashtu thotë: sugjeron që dëgjuesi ka pak kontroll mbi mënyrën se si do të interpretohet reagimi dhe sjellja e tyre nëse ai dëshiron të interpretohet si 'burrë' ose si 'grua'.

Në paragrafin e mëposhtëm argumentet tona janë shumë afër idesë që

[...] cilësitë që u janë atribuar stereotipisht grave dhe burrave në kulturën bashkëkohore perëndimore (si shprehja më e madhe emocionale tek femrat, tendencat më të mëdha ndaj dhunës dhe agresionit tek meshkujt) shihen si përkatësi gjinore, gjë që nënkupton që ato mund të ndryshohen. (6) Megjithatë kur fillojmë të analizojmë gjininë dhe të mendojmë se si i ftojmë njerëzit që të vlerësojnë sjelljet e tyre në lidhje me këto refleksime, ne duhet fillimisht të kuptojmë se mënyrat gjinore të interpretimit të vetes dhe të tjerëve janë shumë të fuqishme. Ata janë socializuar thellë dhe shpesh duket të jenë normale dhe të natyrshme, 'Mënyra se si gjërat janë dhe kanë qenë gjithmonë', dhe thjesht një kuptim i përbashkët. Kjo nuk do të thotë që njerëzit janë plotësisht të bllokuar nga rolet strikte gjinore, ose se bashkësia individuale është e pafuqishme përballë ndikimeve sociale. Ajo që nënkupton është se kodet dominuese dhe të normalizuara të maskulinitetit dhe feminitetit janë vendosur në praktikën e përditshme në shumicën e shoqërive, dhe se njerëzit duhet të njohin se si fuqia e tyre rrjedh nga mënyrat në të cilat ato bëhen të natyrshme dhe të padurueshme.

Ushtrim
Duke ndjekur këtë seksion është e rëndësishme të konsideroni ushtrimet e manualit.

1.2.3 Diskutimi i gjinisë

Para se të filloni të shqyrtoni gjininë dhe socializimin, është e rëndësishme të bëni disa vërejtje rreth afrimit të çështjeve gjinore dhe problemeve gjinore në kontekstin tuaj dhe si kjo lidhet me punën me të rinjtë.

- Gjinia është një çështje e ndjeshme: Kuptimet dhe ndjenjat rreth çështjeve gjinore dhe problemeve gjinore shpesh mund të jenë thellësisht personale, dhe afrimi i këtyre çështjeve mund të shkaktojë kujtime dhe ndjenja për përvojat e kaluara ose aktuale. Kur merremi me çështjet e identitetit, nuk është gjithmonë e mundur të dimë 'kush është në dhomë'. Para se të angazhoheni në diskutime si

këto me grupin tuaj të të rinjve, duhet të mendoni me kujdes për mënyrën se si t'i zhvillojnë ato me ndjeshmëri dhe përgjegjësi. Shikoni 3.2.5 për diskutimet mbi sigurinë dhe etikën në trajnim.

- Gjinia është çështje politike: Gjinia dhe diskutimet e gjinisë janë gjithashtu shumë të 'nxehta' dhe politike, dhe mund të sjellë në pikëpyetje lloje të ndryshme të besimeve ideologjike, fetare dhe të tjera të mbajtura fort. Lehtësimi i diskutimeve të tilla ose kurseve të trajnimit është një sfidë dhe përfshin të qenët i vetëdijshëm për qëndrimet dhe besimet tona dhe të dimë se çfarë është e nevojshme për t'i lejuar të tjerët si të diskutojnë këto çështje në mënyrë kuptimplote.
- Gjinia është një çështje gjuhësore: Pavarësisht nga përkufizimet dhe diferencimet e ofruara më lart, mund të hasni termat 'gjinia' dhe 'seks' që përdoren në mënyrë të ndërsjellë në shoqëri. Për shembull, disa pyetësorë ose forma mund të kërkojnë 'gjininë' tuaj dhe thjesht të ofrojnë kategoritë 'mashkull' dhe 'femër' për ju që të zgjidhni. Në shumë gjuhë, nuk ka një ndarje ekuivalente midis seksit dhe gjinisë, ose gjinia mund të jetë futur rishtazi; kjo është një pikë e rëndësishme kur bëhet fjalë për kontekstet rinore kombëtare dhe ndërkombëtare. Ky ndryshim i vazhdueshëm nga një term në tjetrin mund të jetë një tregues i disa prej konfuzioneve të përfshira në diskutimin e gjinisë në shoqëritë tona.
- Gjinia është çështje e të gjithëve: Duke qenë se shpërndarja e ndërgjegjësimit të gjërë është kryesisht rezultat i politikës feministe (të lëvizur nga sfidimi i pozitës dhe roleve të grave në shoqëri për të adresuar formimin e subjekteve gjinore) shpesh ka një tendencë për të lidhur gjininë vetëm me gratë dhe çështjet e grave. Mungesa përfshirjes së burrave, dhe të mendimit rreth burrave në këtë supozim tregohet qartë. Gjinia përfshin ekzaminimin se si trupat e diferencuar biologjikisht ngjallin kuptime si grua apo burrë me kalimin e kohës, në lidhje me njëri tjetrin gjithashtu. Gjithashtu përfshin shikimin e mënyrave komplekse në të cilat femrat dhe meshkujt mund të përforcojnë njëri tjetrin ose të mbivendosen.
- Gjinia është një çështje e fuqisë: Analiza gjinore e bërë nuk shqyrton prodhimin e identiteteve mashkullore dhe femërore në raport me njëri-tjetrin pa marrë parasysh se si këto marrëdhënie prodhohen dhe riprodhojnë dallimet në fuqi dhe barazi. Në përgjithësi këto marrëdhënie mikro dhe makro priren të privilegjojnë burrat dhe vartëse gratë. Seksionet që pasojnë zhvillojnë disa nga mënyrat në të cilat rolet dhe sjelljet gjinore i përhapin pabarazitë midis grave dhe burrave. Për më tepër, është gjithashtu e rëndësishme ta pranojmë se "... normat aktuale të gjinisë marginalizojnë shumë burra dhe se ndërtimet kulturore të gjinisë përjashtojnë dhe armiqësojnë ata që nuk përshtaten me kujdes në kategoritë e meshkujve apo femrave". (7)

1.2.1 Gjinia dhe socializimi

Si është "mësuar" gjinia? Psë është gjinia në "proces"? Çfarë i influencon vlerat, pritshmëritë dhe perceptimet tona për gjininë?

1.2.1.1 Të jetosh në shoqëri

Shoqëria është misterioze për ne sepse kemi jetuar në të dhe tani banon brenda nesh në një nivel që nuk është zakonisht i dukshëm nga perspektiva e jetës së përditshme. (8)

Ky citim sugjeron që në të njëjtën kohë ne përjetojmë dhe mësojmë rreth shoqërisë, por jo domosdoshmërisht të jemi të vetëdijshëm se si të mësojmë dhe atë çfarë përjetojmë. Me fjalë të tjera, mund të jemi shumë të përshtatur me shenjat e gjinisë në mjedisin rreth nesh, duke mos reflektuar domosdoshmërisht se si këto shenja janë bërë gjinore për ne. Sociologët Zygmunt Bauman dhe Tim May argumentojnë se "... shumë prej zgjedhjeve tona janë të zakonshme dhe kështu nuk i nënshtrohen zgjedhjes së qëllimshme dhe të hapur" (9). Siç shpjegojnë ata, duke marrë parasysh se si mësojmë të jetojmë shoqërisht me të tjerët, mënyra se si e shohim veten dhe veprojmë informohet në një masë të konsiderueshme nga kontekstet në të cilat jetojmë dhe në grupet dhe rrjetet ku jetojmë. Në jetën shoqërore ne mbledhim një sasi të madhe "... njohuri të heshtur që orienton sjelljen tonë pa qenë nevoja të jemi në gjendje të shprehim se si dhe pse veprojmë në mënyra të veçanta". (10) Kjo njohuri e përditshme përfshin një kuptim të vlerave, normave, roleve dhe mënyrat e vlerësimit të sjelljes. Për shembull, pa i kuptuar me mençuri udhëzimet, se sa afër mund të jemi me të tjerët në vende publike,

ne e dimë se ka 'rregulla' për mënyrën e të ulurit në metro dhe nuk mund të lexojmë gazetën mbi shpatullat e të tjerëve.

Ky lloj dijeje po zgjerohet vazhdimisht : "edhe pse ne zhytemi thellë në rutinat tona të përditshme, të marra nga njohuritë praktike të orientuara në mjediset shoqërore në të cilat ndërveprojmë, shpesh nuk pushojmë së menduari për kuptimin e asaj që ne kemi kaluar; edhe më rrallë bëjmë pauza për të krahasuar përvojat tona private me fatin e të tjerëve ... "(11) Mendimi se si të mësojmë për gjininë, përfshin një sfidë: ajo na fton të marrim një distancë kritike nga vetja dhe mënyrat tona të përditshme të ndërveprimit, të ndalojmë dhe të mendojmë për kuptimin e gjinisë dhe si mund të jemi në gjendje të fitojmë një kuptim të gjerë, të zakonshëm, njohuri në dukje natyrore të roleve gjinore, vlerave dhe identiteteve.

1.2.2 Qasjet në socializim

Si qenie njerëzore, ne kemi lindur në marrëveshje dhe kuptime social-kulturore që na paraprijnë. "Socializimi" është termi që shpesh jepet për mënyrën se si mësojmë, që nga fëmijëria e hershme, të përshtatemi dhe të negociojmë pritshmëritë normative që të jemi në gjendje të sillemi, veçanërisht në lidhje me grupet e kodeve mashkullore dhe femërore, rolet dhe sjelljet. Të lindurit 'ai' ose 'ajo' nuk nënkupton thjesht një kategori të seksit biologjik, por e shënon 'atë' dhe 'atë' si trashëgimtarë të karakteristikave që duhet të kenë gratë dhe burrat, paragjytimeve se si duhet të sillen, të luajnë, vishen, reagojnë dhe shprehin emocione. Si Jane Pilcher dhe Imelda Whelehan shpjegojnë:

Koncepti i karakteristikave të socializimit në shpjegimet e dallimeve gjinore, ku i kushtohet vëmendje procesit se si individët mësojnë të bëhen mashkullor ose femëror në identitetet, pamjen, vlerat dhe sjelljen e tyre. Faza fillestare e socializimit ndodh gjatë foshnjërisë dhe fëmijërisë, nëpërmjet bashkëveprimit midis të rriturve (sidomos prindërve) dhe fëmijëve. Socializimi është, megjithatë, një proces i përjetshëm. Ndërsa individët rriten dhe më shumë, ata vazhdimisht hasin situata dhe përvoja të reja dhe kështu mësojnë aspekte të reja të feminitetit dhe burrërisë gjatë gjithë jetës së tyre. (12)

Sidoqoftë, duke e ditur se diçka që quhet Socializëm po ndodh, është ndryshe nga analiza se si bëhet socializimi dhe ky është një diskutim veçanërisht sfidues, duke pasur parasysh kontekstet të shumta në të cilat një burim i tillë mund të lexohet. Për shembull, një shqetësim kryesor për antropologët që studiojnë gjininë është se mënyrat në të cilat gratë dhe burrat lidhen me njëri-tjetrin dhe bashkëveprojnë, dhe shqisat shoqërore në të cilat vetë gjinitë janë konceptuar ndryshojnë shumë nga një vend në tjetrin. Duke patur këtë gjë parasysh, ne mund të flasim për socializimin në dy mënyra. Ai është (a) një ide e përgjithshme e proceseve që deri në një farë mase formohet dhe orientohet me kalimin e kohës nëpërmjet ndërveprimit tonë me të tjerët, duke rezultuar në marrjen e një identiteti gjinor dhe (b) një koncept që ka një histori më specifik në sociologji.

Në përgjithësi, idetë e socializimit sugjerojnë se ne mësojmë për rolet gjinore, dallimet dhe vlerat gjinore, nëpërmjet ndërveprimit me agentë të rëndësishëm. Këto përfshijnë familjen, mësuesit në përvojën tonë arsimore, grupet e bashkëmoshatarëve dhe marrjen e imazheve dhe informacionit të ndërmjetësuar. Kjo ide e përgjithshme bëhet më e komplikuar kur shohim ndryshimin e pikëpamjeve që rrethojnë se si bëhet socializimi. Pyetjet kyçe përfshijnë:

- Sa rëndësi duhet ti japim agentëve të ndryshëm të socializimit në konsideratën tonë?
- Deri në çfarë mase dhe në çfarë mënyrash njerëzit janë në gjendje të negociojnë në mënyrë aktive këto ndikime dhe të modifikojnë më me vetëdije një identitet gjinor?

Teoritë e të mësuarit të roleve, të cilat kanë qenë më me influencë në vitet 1970 dhe të cilat janë bërë një formë e sensit të përbashkët, argumentojnë se fëmijët mësojnë dhe integrojnë rolet dhe sjelljet e duhura gjinore nëpërmjet ndërveprimit me të rriturit, veçanërisht me prindërit e tyre. Në situata të përditshme, argumentohet që prindërit shpesh sanksionojnë dhe vendosin kufijtë e sjelljes së përshtatshme gjinore për fëmijët, të tilla si lojrat dhe lodrat për të luajtur, dhe gjithashtu në mënyrë implicite ofrojnë vetveten si modele të roleve gjinore nëpërmjet sjelljes së tyre. Fëmijët mësojnë të

udhëtojnë si vajza ose djem duke përdorur harta që pasqyrojnë udhëzimet e rëndësishme të përcaktuara nga influencuesit kryesorë të të rriturve. Kështu, nëpërmjet teorive të socializimit që theksojnë marrjen e roleve, idetë e përsëritura përfshijnë mënyrat në të cilat kufijtë për sjellje - ngurtësia e të cilave varet nga konteksti - përforcohet nga logjika e reagimit pozitiv dhe negativ, duke rezultuar me norma për rolet femërore dhe mashkullore dhe sjelljet që janë brendësuar.

Agjencia (përfshirja personale) në ndërtimin gjinor: megjithëse nuk jemi në gjendje të bëjmë drejtësi të plotë në pikat fine të teorive të të mësuarit të rolit, është e vlefshme të theksojmë kufijtë për këtë lloj qasjeje. Kjo lloj qasje mund të jetë i dobishëm për të sugjeruar se si janë formuar rolet gjinore "dominante" ose "hegjemonike", por nuk mund të llogarisë zhvillimin e grave dhe burrave që kundërshtojnë seksizmin dhe heteroseksizmin (seksizmi i orientuar te njerëzit në bazë të orientimit seksual). As nuk shpjegon se në shumë mënyra rolet gjinore janë bërë më komplekse dhe konfuze. Pse disa njerëz duket se pranojnë dhe jetojnë në role të caktuara dhe të tjerët i refuzojnë apo i shkatërrojnë ato?

Për shembull, një rol stereotipik gjinor ndërton një burrë si një baba që punon jashtë shtëpisë dhe e lidh mashkullin historikisht me rolin e ushtarit, në të njëjtën kohë, në disa vende evropiane po bëhet gjithnjë e më e zakonshme të shohin baballarët që kanë qenë në ushtri për shërbimin kombëtar dhe kanë marrë lejen prindërore për të qenë kujdestari kryesor i një fëmije. Në mënyrë të ngjashme, ndërkohë që shkollat janë identifikuar si të lidhura me stereotipe feminiteti dhe maskuliniteti, në shumë kontekste ky pohim nuk qëndron me analizat, duke marrë parasysh ndryshimet në mënyrat në të cilat materialet arsimore dhe kurrikulat tani pasqyrojnë një ndjeshmëri më të madhe ndaj gjinisë.

Mbase më e rëndësishmja, mbi-theksimi i socializimit si një forcë që garanton komoditetin është aq e kufizuar sa mohimi i ndikimit të shoqërisë mbi individin. Në fund të fundit, logjika edukative e këtij burimi bazohet në një besim që mund të ndryshojë kuptimet tona të gjinisë dhe se njerëzit mund ti përshtatin normat gjinore në jetën e tyre. Prandaj, shumë teori bashkëkohore të gjinisë theksojnë fuqinë që njerëzit duhet të reflektojnë, të formojnë dhe të krijojnë identitetet e tyre gjinore. Të rinjtë në veçanti, në përdorimin e stilit të tyre, kulturës popullore dhe rrjeteve të tyre, në shumë kontekste, kanë rritur autonominë kur bëhet fjalë për mënyrën se si ata përfaqësojnë veten dhe jetojnë në trupat e tyre. Prandaj, shumë llogari kanë tendencë të zgjedhin për një balancë midis llogarive të socializimit dhe autonomisë së individit:

Ne adoptojmë praktika të ndryshme të maskulinitetit dhe feminitetit në varësi të situatave dhe besimeve tona. Botëkuptimet tona të gjinisë janë dinamike, që ndryshojnë me kalimin e kohës me pjekuri, përvojë dhe reflektim. Kështu që ne jemi aktivë në ndërtimin e identiteteve tona gjinore, por opsionet e disponueshme për ne janë të limituara. Ne jemi të ndikuar nga praktikat kolektive të institucioneve të tilla si shkolla, kisha, media dhe familja, të cilat ndërtojnë dhe përforcojnë forma të veçanta të maskulinitetit dhe feminitetit. (13)

Aslop, Fitzsimons dhe Lennon përmendin më poshtë tre mënyrat në të cilat aspektet e socializimit gjinor ndërveprojnë:

- Gjinia si një tipar i subjektivitetit: "Ne identifikojmë dhe i japim kuptim vetes si burra dhe gra, ose djem dhe vajza". Kjo do të varet nga njerëzit, institucionet dhe kontekstet në të cilat jetojmë, dhe pritshmëritë sociale për të kryer dhe për t'u njohur si gjinor në mënyra të veçanta që hasim.
- Prandaj ne mund të flasim për Çështjet Gjinore si botëkuptime kulturore dhe përfaqësimet që ne hasim. "Besimi se vajzat pëlqejnë të luajnë me kukulla, ndërsa djemtë lojëra të përafërta, tradicionalisht janë pjesë e disa kuptimeve të kulturës së ndryshimit gjinor në fëmijëri".
- Kuptime të tilla informojnë Gjininë si një ndryshim shoqëror. Gjinia "strukturon rrugët e klasifikimit në shoqëri. Në fushën e punës, për shembull, ka ende një tendencë që burrat dhe gratë të kanalizohen në kryerjen e punëve të ndryshme dhe si rrjedhojë të fitojnë norma të ndryshme pagash". (14)

1.2.3 Të gjinizosh (Gendering)

Nëse, siç kemi diskutuar, gjinia është një proces dinamik, atëherë gjinia mund të diskutohet gjithashtu si një folje: të gjinizosh. Siç shpjegojnë Pilcher dhe Whelehan,

Ndërrimi i përdorimit të gjinisë si folje (të gjinizosh, gjinizim, ngjis) është një reflektim i ndryshimeve të kuptimit të gjinisë si një proces aktiv në vazhdim, sesa si diçka e gatshme dhe e fiksuar. Në këtë kuptim, atëherë, diçka është gjinore kur është, në vetvete, e angazhuar në mënyrë aktive në proceset shoqërore që prodhojnë dhe riprodhojnë dallime midis burrave dhe grave. (15)

Duke patur këtë citim në mendje, lexoni ekstraktin më poshtë dhe reflektoni se si paraqitet çështja gjinore si një proces dinamik, marrë nga romani Populärmusik från Vittula (përkthyer në anglisht si Muzikë popullore). Autori, Mikael Niemi, përshkruan se çfarë ishte për një grup djemsh që të rriteshin në një qytet të vogël në Suedinë veriore, në kufi me Finlandën në vitet 1960. Ky ekstrakt i shkurtër diskuton se si djemtë, të cilët kishin krijuar një grup rroku, shqyrtojnë nëse luajnë apo jo këtë muzikë të re është 'knapsu':

Kohë më parë, Niila dhe unë shpesh diskutonim nëse muzika jonë rock mund të konsiderohej si knapsu. Fjala vjen nga Tornedalen finlandisht dhe do të thotë diçka që vetëm gratë bëjnë. Ju mund të thoni se në Tornedalen roli mashkull ulet vetëm në një gjë: mos të jesh knapsu. Kjo tingëllon e thjeshtë dhe e dukshme, por është e ndërlikuar nga rregulla të ndryshme të veçanta që shpesh mund të kërkojnë dhjetëvjeçarë për të mësuar, diçka që njerëzit që dalin nga Suedia veriore në atë Jugore shpesh dalin kundër. Disa aktivitete janë kryesisht knapsu dhe kështu duhet të shmangen nga burrat. Ndërrimi i perdeve, për shembull; thurje, endje e qilimave, mjelje me dorë, larja e shtëpisë dhe gjëra si këto. Profesione të tjera janë padyshim burrërore, të tilla si prerja e drunjëve, gjuetia e gjahut, ndërtimi i kabinave të drunjëve, ulja e drunjëve në lundime dhe luftimi në dysheme të valleve. Bota ka qenë e ndarë në dy që nga kohra të lashta dhe të gjithë e dinin rezultatin. Por pastaj erdhi mirëqenia. Papritmas pati shumë aktivitete dhe profesione të reja që i konfuzuan konceptet. Ndërsa koncepti knapsu ishte zhvilluar përgjatë qindra viteve, si proceset nën ndërgjegjësuere në mendjet e brezave, përkufizimet nuk mund të vazhdonin më. Përveç zonave të caktuara, makinat, për shembull, janë burrërore. Motorët e benzinës janë më burrërore se ato elektrike. Vetura, makina e borës dhe sharra elektrike nuk janë kështu. Por a mundet një burrë të qepë në një makinë qepëse? Të bëjë një krem frutash me një mikser elektrik? A mundet burri i vërtetë të fshijë makinën dhe të mbajë ende dinjitetin e tij? Këto janë disa pyetje për ju që të mendoni. Është edhe më e vështirë kur bëhet fjalë për tendencat e reja. Për shembull a është knapsu të hash margarinë me yndyrë të reduktuar? Të keni një ngrohës në makinën tuaj? Të blesh xhel flokësh? Të meditoni? Për të notuar duke përdorur një periskop? Për të vënë mbetjet e qenit në një qese plastike? (16)

Reflektim

A mund të mendoni për praktika të paqarta si ato në ekstrakt? Në kontekstin tuaj, cilat praktika të tjera shoqërore janë zhvendosur në mënyrën se si ato janë gjinizuar? A ka shteti juaj një identitet gjinor? Nëse po, nga vjen kjo? Si e bëni lidhjen me listën e pyetjeve të paraqitura nga autori me ushtrimet në Kutinë gjinore?

1.2.4 Gjinia dhe seksualiteti

“Seksualiteti” është një term tjetër kompleks në këtë diskutim, pasi ai njëkohësisht i referohet (a) riprodhimit, (b) dëshirës erotike për një qenie tjetër njerëzore dhe (c) një aspekt qëndror të identitetit gjinor.

Për shkak të marrëdhënies midis seksit heteroseksual dhe riprodhimit, seksualiteti shihet shpesh si një marrëdhënie natyrore me role të qëndrueshme mashkullore dhe femërore. Megjithatë ka shumë më tepër se kjo në seksualitet: mjafton të kërkojmë një libër mbi seksualitetin në ndonjë dyqan librash në

internet dhe do të gjeni tituj që lidhen me fiziologjinë, psikologjinë, kulturën, moralin dhe etikën, historinë, fenë e organizuar dhe spiritualitetin. Seksualiteti dhe identitetet seksuale ndryshojnë në kohë dhe seksualiteti ka qenë gjithmonë i rëndësishëm në trajtimin e natyrës dhe kufijve të lirisë njerëzore. Debati midis ideve esenciale (që argumentojnë për dallime biologjike të përcaktuara midis burrave dhe grave) dhe "idetë konstruktive" (që theksojnë ndikimet themelore të shoqërisë dhe kulturës në identitetet gjinore) është gjithashtu i rëndësishëm në lidhje me seksualitetin. Ideja që seksualiteti është një shtet thjesht natyror është i paqartë: nga njëra anë, siç shqyrtohet në seksionin 2.2, krimet ndaj grave shpesh janë "shpjeguar" në kuptim të përzgjedhjes esenciale të seksit të meshkujve. Idetë e ngjashme të gjinisë dhe seksualitetit kanë qenë të rëndësishme për normat heteroseksuale karakteristike e patriarkatit: për shembull, vetëm në kohët e fundit, në shumë vende, përdhunimi midis njerëzve të martuar është parë si një krim (shih pjesën 1.4). Më së shumti, ideja që riprodhimi biologjik i përcakton identitetet seksuale 'normale' shërben si bazë për diskriminimin ndaj identiteteve seksuale të cilat duken ndryshe dhe jo normale (shih seksionin 1.5.2 mbi reagimin politik ndaj aktivistëve lezbikë, homoseksualë, biseksualë dhe atyre transgjinorë).

Ideja e kategorive fikse të seksualitetit, ashtu si ideja e identiteteve esenciale gjinore të pandryshueshme, është minuar nga historitë e seksualitetit që tregojnë praktikën dhe vlerat e ndryshuara që lidhen me format e sjelljes seksuale midis njerëzve. Një nga më të famshmet e këtyre është vepra e filozofit francez Michel Foucault në tre vëllimin e tij Historia e Seksualitetit. Në vëllimin I, për shembull, ai tregon se përpara se 'homoseksualiteti' të kategorizohej si një formë e identitetit seksual në shekullin e nëntëmbëdhjetë, marrëdhëniet seksuale midis burrave u konsideruan në kontekste të ndryshme si një akt që mund të festohej ose dënohej, por nuk përcaktojnë identitetet e atyre që janë përfshirë. Pika më e rëndësishme ndoshta nuk është se punonjësit e rinisë dhe udhëheqësit duhet të zgjidhin një debat të gjatë midis biologjisë dhe kulturës, por të mbajnë në mend se seksualiteti, si me gjininë, është diçka që përfshin një shumëllojshmëri të madhe, por gjithnjë është e disiplinuar deri diku nga praktikën dhe pritshmëritë sociale.

1.2.5 Çështjet gjinore dhe pabarazia

Çfarë nënkuptohet me patriarkatin? A janë gratë inferiore apo superiore ndaj burrave?

Prezantimi në manualin Çështjet Gjinore argumenton se është pikëpamja jonë se gjinia ka qenë një temë e neglizhuar në punën e rinisë në Evropë gjatë viteve të fundit. Nëse është kështu, është një neglizhim serioz që duhet të adresohet:

Duke shënuar njëzet e pesë vjetorin e miratimit të Konventës për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave (CEDAW), Komiteti i OKB-së për CEDAW njoftoi se asnjë vend në botë nuk ka arritur barazinë e plotë midis burrave dhe grave në ligj dhe në praktikë. Zëvendës sekretari i Përgjithshëm Louis Frechette theksoi se gratë ende janë "dukshëm të nën-përfaqësuar në jetën publike" dhe ende vuajnë nga dhuna dhe ngacmimet seksuale në jetën e tyre të përditshme, raporton Shërbimi i Lajmeve i OKB-së. (17)

Siç do të diskutohet në seksionet e ardhshme, ky lloj i të menduarit mbi gjininë ka dalë nga periudha të ndryshme lufte, kryesisht nga gratë dhe minoritetet seksuale, për të drejta dhe mundësi të barabarta, si dhe për një kritikë të duhur të mënyrës në të cilën punon pushteti në shumicën e shoqërive. Qëllimi kryesor i analizës gjinore dhe politikës ka qenë të shqyrtojë mënyrat se si fuqia mashkullore, privilegjet dhe dominimi janë normalizuar në sferat publike dhe private dhe, siç do të shohim në kapitullin e dytë, se si kjo ka lidhje shkatërruese me dhunën.

Ka pasur shumë modele dhe teori të ndryshme për mënyrën se si burrat janë vendosur në hierarkinë sociale mbi gratë. Ideja e 'patriarkatit' përdoret shpesh si një lloj shkurtimi apo simboli për dominimin mashkullor dhe gjithashtu ka qenë subjekt i shumë teorive më specifike. Në përgjithësi, patriarkati përshkruan mënyrën në të cilën rolet dhe mundësitë gjinore kanë prirur t'i nënshtrojnë gratë tek burrat. Patriarkati përfshin pranimin e ideve themelore për natyrën dhe vlerën e grave, rolet e tyre -

duke përfshirë normat heteroseksuale të gruas dhe nënës - dhe mundësitë e tyre, dhe këto ide kanë tendencë të bazohen në apelimet për arsyt biologjike: për shembull gratë janë më të natyrshme të jenë kujdesare.

Disa diskutime të patriarkatit argumentojnë se varet nga ndarjet në punë që kanë prirje të dominojnë në shoqëritë industriale kapitaliste. Me fjalë të tjera, dominimi i burrave në punë në sferën publike dhe gratë që punojnë 'në privat për shtëpinë' kanë ndikuar thellë në qëndrueshmërinë e roleve tradicionale gjinore. Megjithatë, është e rëndësishme të kuptohet se kjo nuk është e gjithë historia, pasi nuk merr parasysh rolin e grave në fuqinë punëtore të shoqërive industriale, as të ndryshimeve të shumta që kanë ndodhur në punë - rolet gjinore në shoqëritë ku industria e rëndë është zëvendësuar nga industritë e shërbimit dhe informacionit.

Reflektim

Burri i arsyeshëm ...

Në shumë sisteme ligjore ideja e 'burrit të arsyeshëm' është përdorur si një masë hipotetike për të ndihmuar juritë për të arritur vendimet e tyre. Atyre mund tu kërkohet që të imagjinojnë: «Si do të vepronte një burrë i arsyeshëm në këto rrethana?» Në disa raste, referimi i qartë për një burrë është zëvendësuar me një "person të arsyeshëm".

A ju ka ardhur kjo ide në kontekstin tuaj? A ekziston në ndonjë formë? A bën diferencë ndryshimi i emrit në imagjinatën që fshihet pas, sipas mendimit tuaj?

Kapitulli 2 vazhdon këtë ekzaminim duke u fokusuar tek pabarazitë gjinore dhe llojet e dhunës.

1.3 Burrëria

Kur shqyrtojmë mënyrat në të cilat marrëdhëniet gjinore kanë vënë burrat si qendër të racionalitetit dhe normalitetit, nuk ka asnjë surprizë që burrëria të kuptohet si proces i ndërtimit të gjinisë dhe jo vetëm si një mënyrë për të përshkruar se si janë burrat. Në të vërtetë, titulli i këtij seksioni - burrëria - pranon se nuk ka vetëm një interpretim për 'burrin' për të treguar se është 'burrë'; burrëria ndryshon në kontekste social-kulturore dhe brenda grupeve apo rrjeteve, burrave të ndryshëm, me përvoja të ndryshme, marrëdhënie dhe presione të ndryshme mund të performojnë burrërinë e tyre ndryshe dhe në mënyrë jo të qëndrueshme. Siç shpjegojnë Ëhitehead dhe Barrett,

Burrëria është ajo sjellje, gjuhë dhe praktikë, që ekzistojnë në vende specifike kulturore dhe organizative, të cilat zakonisht lidhen me meshkujt dhe të përcaktuara në mënyrë kulturore si jo femërore. (18).

Në përdorimin e termit burrëri në numrin shumë, ky citim thekson se nuk ka asnjë grup koherent të pritshmërive që rrethojnë 'burrërinë'. Në të vërtetë, një nga arsyt për ngritjen e studimeve të burrërisë, ka qenë ndryshimi në rolet tradicionale mashkullore në shoqëritë postindustriale. Megjithatë, ndërkohë që rritet vëmendja për mënyrat në të cilat burrëria është shumëzuar në kontekste të caktuara gjatë dekadave të fundit, duhet të theksohet, veçanërisht në një publikim që analizon dhunën me bazë gjinore, se presioni dhe pritshmëria për të qenë në lidhje me kodet dominuese të burrërisë mbetet një përvojë mbizotëruese për shumë burra, me pasoja për gratë, fëmijët dhe burrat nga ana tjetër. Pritshmëritë kulturore të sjelljes mashkullore, siç citati më sipër sugjeron, shpesh diferencon burrërinë nga fusha e feminitetit, ku homoseksualiteti është hedhur si të paturit e një marrëdhënie të veçantë me feminitetin. Identitetet mashkullore, si të gjitha identitetet, janë të falsifikuara në ndryshim dhe asocim: duke qenë një burrë nënkupton që nuk është diçka tjetër nga burri dhe burrat e tjerë.

Burrëria e parë në kontekste të ndryshme, përfshin shfaqjen e qëndrimeve dhe sjelljeve që nënkuptojnë dhe vërtetojnë identitetet mashkullore në raport me njëri-tjetrin dhe që njihen në mënyra të veçanta nga burra dhe gra të tjera.

R.W Connell, në librin e tij *Burrëria* (1995), argumenton se burrëria ekziston dhe ndryshon brenda rrjeteve të marrëdhënieve gjinore. Ai argumenton kundër nocioneve të burrërisë që pranojnë standarde normative për atë që sesi duhet të jenë burrat, kundër llogarive esenciale të karakteristikave mashkullore, si dhe kundër llogarive të burrërisë që fokusohet në përshkrimin e dallimeve. Në vend të kësaj, ai argumenton, ajo që është e rëndësishme për një analizë domethënëse të gjinisë dhe burrërisë është "... proceset dhe marrëdhëniet përmes të cilave burrat dhe gratë drejtojnë jetën gjinore. "Burrëria", për aq sa termi mund të definohet shkurtimisht, është njëkohësisht në një vend me marrëdhëniet gjinore, praktikat përmes të cilave burrat dhe gratë angazhohen në gjini, dhe efektet e këtyre praktikave në përvojën trupore, personalitetin dhe kulturën ". (19)

Ai siguron idenë e dobishme të burrërisë të shumëfishtë. Vini re sesi në citatin e ardhshëm konceptualizimet e ndryshme të 'seksualitetit mashkullor' zbulohen të jenë historikisht specifike:

Kultura të ndryshme, dhe periudha të ndryshme të historisë, e ndërtojnë ndryshe burrërinë. Për shembull, disa kultura i emetojnë heronjtë e ushtarëve dhe e lidhin dhunën me burrërinë; të tjerët e shohin ushtrinë dhe dhunën me përbuzje. Disa kultura e konsiderojnë seksin homoseksual si të papërdhueshme me burrërinë e vërtetë; të tjerë mendojnë se askush nuk mund të jetë burrë i vërtetë pa patur marrëdhënie homoseksuale. Rrjedhimisht, në shoqëritë multi-kulturore ka të ngjarë të ketë përkufizime të shumta të mashkulloritetit ... Për shembull, ka dallime në shprehjen e burrërisë midis burrave latinë dhe anglezë në Shtetet e Bashkuara, midis grekëve apo libanezëve dhe djemve anglezë në Australi. Hulumtime të tjera të kohëve të fundit shqyrtojnë mënyrat e ndryshme në të cilat shumica apo pakicat e të rinjë mund të shprehin burrërinë e tyre nëpërmjet kulturës popullore në qytete si Francë, Gjermani dhe Hollandë. Kuptimi i burrërisë në jetën e klasës punëtore ndryshon nga kuptimi i jetës së klasës së mesme, për të mos përmendur mes të pasurve dhe të varfërve. Po aq e rëndësishme, më shumë se një lloj burrërie mund të gjendet brenda një mjedisi të caktuar kulturor. Brenda çdo vendi pune, lagje ose grupi bashkëmoshatarësh, ka të ngjarë të ketë kuptime të ndryshme të burrërisë. (20)

Connell argumenton se është e rëndësishme të merren në konsideratë marrëdhëniet e fuqisë midis burrërive të ndryshme, si dhe marrëdhëniet e tyre me feminitetin, dhe për të analizuar se si kjo riprodhon, mbështet ose sfidon shoqërisht shpërndarjen e pushtetit midis grave dhe burrave. Këto kategori nuk janë të ngurta dhe i janë nënshtruar disa kritikave, prandaj ata konsiderohen si tregues të dobishëm:

'Burrëria dominante/ hegjemonike': Këto burrëri janë shumë të dukshme, të respektuara dhe autoritare në lidhje me burrëritë e tjera në një mjedis të veçantë. Ato mund të mos jenë format më të përhapura, por ka të ngjarë të jenë më të admiruara dhe përfaqësojnë standarde për të tjerët. Shembujt mund të përfshijnë udhëheqës të biznesit, djem popullorë në grupin e bashkëmoshatarëve të shkollave, sportistë dhe atë që ata duket se 'përfshijnë'. Burrëria dominante (hegjemonike) mund të shihet si dominues në të gjithë rendin gjinor.

'Burrëria bashkëfajtores': Të jesh bashkëfajës do të thotë të pohosh ose të mbështetësh diçka pa u angazhuar aktivisht në të. Burrëria bashkëfajtores janë ato që përfitojnë në përgjithësi nga dominimi social i burrave, ndërsa nuk kërkojnë aktivisht shtypjen e grave. Një veprim bashkëfajtor do të ishte, për shembull, të mohonte ekzistencën e pabarazisë apo të problemeve të tjera, ose thjesht të mos vinte në pikëpyetje mënyrën në të cilën marrëdhëniet gjinore në përgjithësi janë të urdhëruara. Kjo bashkëfajësi mund të mos jetë koherente në një sërë çështjesh dhe shkalla në të cilën shumica e njerëzve shfaqin ndonjë formë të pjesëmarrjes është temë debati intensive.

'Burrëria vartëse/ të nënshtruara' janë ato që janë të vendosura në mënyrë kulturore si inferiore - homoseksualiteti në lidhje me heteroseksualitetin është një shembull i qartë - ose ato që kanë bërë një përpjekje të vetëdijshme për të protestuar dhe 'dalë' nga pozicionet dominante dhe bashkëfajtores. Burrëri të tjera vartëse mund të përfshijnë ato të cilëve pamja fizike nuk përputhet me standardet e vendosura nga mishërimet hegjemonike/ dominante. Në lidhje me homoseksualitetin, ky formulim sfidon supozimin normativ se homoseksualiteti është afër 'feminitetit'.

'Burrëria e marginalizuar' janë ato që vendosen si të ndryshme nga çështjet e klasës, përkatësisë etnike ose statusit. Ata mund të shfaqin dhe të gëzojnë fuqinë mashkullore në kontekste të caktuara, por gjithnjë janë të lidhura me normat dhe imazhet hegjemoniste.

1.3.1 Studim rasti: Konteksti i jetës së djemve të rinj në Irlandën e Veriut

Në studimin e mëposhtëm, Ken Harland, punonjës rinor dhe studiues në Belfast ka punuar gjerësisht me të rinjtë dhe çështjen e burrërisë. Ai konsideron çështjet që të rinjtë përballen në jetën e tyre të përditshme duke i trajtuar në librin me titull "Djemtë e rinj duke folur" (1997). (21) Reflektimi për çdo aspekt të jetës në Irlandën e Veriut duhet të konsiderohet brenda kontekstit të konfliktit që ka qenë mbizotërues për gati 35 vjet. Që nga viti 1969, Irlanda e Veriut ka përjetuar trazira të përhapura sociale, ekonomike dhe politike përmes asaj që zakonisht njihet si "problemet". Gjatë gjithë kësaj periudhe, identiteti kulturor dhe politik është diskutuar ashpër me të rinjtë që zhvillojnë ndjenjën e tyre të identitetit etnik "në mes të krizës politike dhe konfrontimit sektar". (22) Sektarianizmi dhe efektet e problemeve kajanë treguar të kenë një ndikim të rëndësishëm mbi të rinjtë që rriten në Irlandën e Veriut. Connolly dhe Maginn (23) zbuluan se sektarianizmi midis fëmijëve në Irlandën e Veriut ishte rrënjësor në përvojat e tyre të përditshme dhe se deri në moshën tre vjeçare fëmijët nuk kishin zhvilluar vetëm një kuptim të kategorive të 'protestantëve' dhe 'katolikëve' por ishin gjithashtu në gjendje të aplikojnë karakteristikat negative nga njëra tek tjetra.

Ndërsa të rinjtë rriten, këto perceptime negative jo vetëm rriten, por edhe përkeqësohen nga faktorë të tjerë të rëndësishëm. Për shembull, në studimin e qytetit tim Belfast, djemtë e rinj i perceptojnë shkollat dhe komunitetet lokale si mjedise armiqësore, ku ata gjithnjë e më shumë ndiheshin apatikë, të pambrojtur dhe të zhgënjyer. Djemtë e rinj ishin të kujdesshëm ndaj djemve të tjerë të rinj brenda komunitetit të tyre ndërsa ishin të frikësuar nga djem të rinj që vinin nga tradita të ndryshme. Dhuna paramilitare ishte një kërcënim i vazhdueshëm që rezultoi që djemtë e rinj të ndjehen të dyshimtë dhe të hutuar, veçanërisht lidhur me çështjet që kanë të bëjnë me ligjin dhe rendin.

Përvojat 'kontradiktore' të burrave të rinj

Çështjet që lidhen me burrërinë dhe çfarë do të thotë të jesh burrë, janë gjithnjë e më komplekse, kontradiktore dhe konfuze. Që nga fëmijëria, meshkujt janë të bombarduar me mesazhe të fuqishme rreth asaj se çfarë do të thotë të jesh burrë. Shumica e djemve mësojnë të veprojnë në një mënyrë të veçantë, duke shfaqur forma agresive të sjelljes mashkullore dhe duke shmangur sjelljet që mund të konsiderohen si femërore. Për shumë meshkuj të rinj, pasojat e dështimit për të përmbushur standardet e pranuar të burrërisë është rreziku i humbjes së statusit të tyre mashkullor, gjë që mund të ketë efekte katastrofike mbi shëndetin dhe vetëvlerësimin e meshkujve. Përmes asociimit të tyre me interpretimet lokale të burrërisë dhe feminitetit, shumë të rinj në zonat e klasës punëtore të Irlandës së Veriut mësojnë të ekzistojnë dhe mbijetojnë brenda një rrjeti kompleks dhe kontradiktor të mendimeve dhe besimeve mashkullore. Një rezultat i kësaj është që djemtë e rinj besojnë se duhet të mohojnë, ose të fshehin, aspekte të rëndësishme të personalitetit të tyre, për të shfaqur maskulinitetin e tyre, duke besuar se duke 'vepruar ashpër' burrat marrin status dhe respekt. Djemtë e rinj në studimin tim, besonin se burrat duhet të jenë të fuqishëm, të fortë, të guximshëm, inteligjentë, të shëndetshëm, seksi, të pjekur dhe të kenë kontroll në çdo aspekti të jetës së tyre. Megjithatë, në realitet, jeta e tyre ishte e mbushur me 'kontradikta' sepse shumica e djemve të rinj ndiheshin të pafuqishëm, kishin frikë nga kërcënimi i dhunës ditore, ishin të etiketuar 'budallenj' në shkollë, nuk i kushtonin vëmendje nevojave të tyre shëndetësore dhe në veçanti shëndetit të tyre mendor, nuk kishin shumë përvoja seksuale, nuk kishin qenë në asnjë lloj marrëdhënieje seksuale dhe mendonin se ishin perceptuar nga të rriturit si 'të papjekur'. Vlerësimi i këtyre 'kontradiktave' është i rëndësishëm për të kuptuar presionet e brendshme që shumë djem të rinj ndejnë në lidhje me mënyrën se si ata ndërtojnë identitetin e tyre mashkullor dhe çfarë do të thotë të jesh burrë. Kontradiktat midis fuqisë së perceptuar të djemve të rinj dhe ndjenjës së tyre të pafuqisë kapin atë që Connell (1995) e quan 'maskuliniteti i protestës', ku djemtë ngrenë pretendime për pushtet kur në të vërtetë nuk ka burime për ta bërë këtë. Në studimin tim, perceptimet e djemve të rinj për burrërinë sollën që ata të largoheshin nga dhimbja e tyre dhe të shkëputeshin nga bota e tyre e brendshme e ndjenjave dhe emocioneve, shpesh deri në atë masë që ato u shfaqën "joemotiv". Ndryshime të rëndësishme socio-ekonomike të bëra si pasojë e dëndustrializimit, tranzicionit të pasigurtë djem të rinj- në të rritur, kërcënimit të perceptuar të dhunës dhe ndryshimit të pozitës së gruas në shoqëri janë të gjithë faktorë

kontribues në lidhje me pritshmëritë maskuline të djemve të rinj të cilat janë të mbushura me kontradikta komplekse.

Djemtë e rinj dhe sjellja e rrezikut

Mbështetja në imazhet stereotipike të djemve të rinj dhe burrërisë inkurajon të rinjtë të rrezikojnë shëndetin e tyre duke u angazhuar në aktivitete me rrezik të lartë. Një gjetje kyçe në hulumtimin tim me këta djem të rinj zbuloi se për shkak se ata ishin ambivalentë për burrërinë e tyre, ata ndjenin presion të madh për të provuar burrërinë e tyre ndaj të tjerëve. Më pas, ata ishin të përgatitur të merrnin rreziqe si pjesë e çmimit që paguajnë djemtë e rinj në ndjekjen e burrërisë. Nocioni i rrezikut është një temë e përsëritur në statistikat e shëndetit të djemve të rinj. Kjo dëshmohet nga sjelljet e rrezikut, siç është ngasja e makinës pa rrip sigurimi, lufta, dhuna në rrugë, mos shkuarja tek mjeku, abuzimi me alkoolin, vjedhja e makinave, përvetësimi i problemeve dhe rritja e shkallës së vetëvrasjes. Përderisa të rinjtë ishin të vetëdijshëm për rreziqet, ata e perceptonin marrjen e rrezikut si një komponent të domosdoshëm të kulturës së djemve të rinj dhe si një mënyrë e rëndësishme për të treguar maskulinitetin e tyre ndaj të tjerëve.

Publike dhe private - 'dy botët' e djemve të rinj

Në shoqëritë bashkëkohore perëndimore po bëhet gjithnjë e më e zakonshme që burrat të kritikohen dhe jo të vlerësohen për aftësinë e tyre për të mbajtur emocionet. Gjithnjë e më shumë, burrat që i mbajnë emocionet akuzohen se janë 'jashtë kontaktit me emocionet e tyre' ose 'jashtë kontaktit me anën e tyre femërore'. Tridhjetë vjet më parë, këto akuza nuk u konsideruan të nevojshme në analizën gjinore. Para kësaj, u pranua se gratë ishin më emocionale se burrat dhe kur ato shfaqnin publikisht ndjenjat e tyre, kjo pranohej si dëshmi e feminitetit të tyre. Ishte e pranuar se gratë ishin 'më të mira' në shprehjen e nevojave të tyre emocionale sesa tek burrat. Anasjelltas, burrat që frenonin emocionet e tyre, u perceptuan si modele shembullore brenda interpretimeve tradicionale të burrërisë. Djemtë e rinj në fjalë përjetuan ambivalencë midis personave të tyre "publikë" dhe "privatë". Në 'publik' ata ndjenin një presion të madh për t'u dukur të sigurt dhe dëshmonin burrërinë e tyre ndaj të tjerëve në mënyrë të dhunshme, zakonisht nëpërmjet përdorimit të fyerjeve dhe mashtrimit. Në publik, djemtë e rinj kishin frikë të ndiheshin të poshtëruar duke u shfaqur të dobët (ose femëror), gjë që po kërcënonte ndjenjën e tyre të krenarisë burrërore.

Më pas, ishte në 'privat' që këta të rinj u përballën me ankthet e tyre dhe u përpoqën të përballonin frikën dhe ndjenjat e tyre të brendshme. Ata mësuuan se 'burrat e vërtetë' duhet të jenë në kontroll dhe prandaj hezitojnë të kërkojnë mbështetje nga të tjerët. Vështirësi të mëdha qëndrojnë në faktin se në kulturat tradicionale mashkullore nuk ka mekanizma realë për të inkurajuar djemtë e rinj të kërkojnë mbështetje ose të bëhen më të aftë në shprehjen e emocioneve të tyre.

1.4 Politikat e gjinisë: lëvizjet për një shoqëri më të barabartë

1.4.1 Lëvizjet e grave

Ideja e "Lëvizjes së grave" duket relativisht e re: kur u pyetën rreth kësaj, shumica e njerëzve mund të thonin se kjo lëvizje filloi në fund të shekullit XIX me luftën për të drejtën e votës. Njëlloj, mund të ndihet gjerësisht se gratë tani kanë të drejta të barabarta politike, sociale dhe madje edhe të drejta të barabarta si burra por asnjë nga këto pozicione nuk është i saktë. Kështu, çfarë është lëvizja e grave, kur filloi ajo dhe pse është ende e rëndësishme? Gjithmonë ka patur gra të jashtëzakonshme, të tilla si Jeanne D'Arc ose Elizabeth I, të cilat luajtën një rol të rëndësishëm në historinë lokale ose botërore, por ato nuk ishin avokate të çështjeve të grave. Lëvizja e grave përbëhet nga gra dhe burra që punojnë dhe luftojnë për të përmirësuar jetën e grave si një grup social. Deri në kohët e fundit në shumicën e shoqërive gratë u mbyllën në shtëpi si vajza, bashkëshorte dhe nëna, dhe në shumicën e rasteve në mësojmë për jetën e grave nëse ato kanë lidhje me burra të famshëm. Prandaj, lëvizja e organizuar e grave filloi në shekullin e 19-të, edhe pse aktivizmi i grave ndoshta ishte gjithmonë i pranishëm në

shoqëritë njerëzore. Një nga pioneret e hershme që mendoi dhe shkroi për gratë si një grup ishte shkrimtarja italiane Christine de Pizan, e cili botoi një libër rreth situatës së grave që në fillim të vitit 1495. Ajo shkruante për librat që lexonte nga njerëz të famshëm që u pyetën nëse gratë janë qenie njerëzore ose ngjasonin më shumë me kafshët, ajo shkroi libra rreth mëkateve dhe dobësive të vajzave dhe grave. Ajo është një shembull i shkëlqyer i fazës së hershme të luftës për barazinë e grave, por situata e saj ishte shumë e veçantë: ajo mund të lexonte dhe të shkruante, gjë që ishte shumë e pazakontë për një grua në atë kohë. Më vonë gratë morën pjesë në aktivitetet e fillimit të revolucionit francez: demonstratat që çuan në revolucion filluan me një grup të madh të grave që punonin duke marshuar drejt Versajës për të kërkuar jo vetëm ushqim për familjet e tyre por edhe ndryshime politike. Sidoqoftë, kur revolucioni mbaroi, të drejtat e grave u hoqën nga agjenda, dhe kur sundimi i Napoleonit filloi, gratë u kthyen në shtëpi, pa barazi ekonomike, sociale dhe politike. Lëvizja e grave u zgjerua me më shumë njerëz në Amerikën e Veriut, kryesisht për shkak se gratë u lejuan të shkonin në shkollë më herët se në Evropë dhe gratë që mund të lexonin, shkruanin u inkurajuan të mendonin për veten. Aktivistët e parë udhëtuan rreth Amerikës së Veriut dhe luftuan për fundin e skllavërisë dhe shtypjes së grave. Ato organizuan 'Konventën e Parë të Drejtave të Grave' në 1848 dhe vazhduan me fushata për të përmirësuar pozitën shoqërore të të gjitha grave. Lëvizja filloi gjithashtu në Evropë për të njëjtat qëllime: aktivistët mbledhën nënshkrime duke kërkuar që gratë që punonin të merrnin pagat e tyre dhe jo burrat e tyre, që gratë të ishin në gjendje të posedonin një shtëpi dhe të kishin kujdestarinë e fëmijëve të tyre. Lufta për të drejtën e grave për të votuar në zgjedhje njihet si "Lëvizja e të drejtës së votimit". Deri në fund të shekullit të 19 ajo u bë një lëvizje mbarëbotërore, dhe fjalët 'feminizëm' dhe 'lëvizje feministe' janë përdorur që në atë kohë.

Vala e parë e aktivizmit feminist përfshiu demonstrata masive, botime nëpër gazeta, u organizuan debate dhe u formuan organizata ndërkombëtare grash. Pjesërisht nga vitet 1920, gratë kishin fituar të drejtën e votës në shumicën e Evropës Perëndimore dhe në Amerikën e Veriut. Në të njëjtën kohë, gratë u bënë aktive në partitë socialiste dhe social demokratike, sepse gjithnjë e më shumë gratë filluan të punonin jashtë shtëpisë nëpër fabrika dhe zyra.

Në fillim të shekullit të 20-të, gratë u lejuan fillimisht të shkonin në universitet, pasi gjithnjë e më shumë gra po kishin një karrierë dhe familje në të njëjtën kohë. Lëvizja feministe u ndalua në vendet ku partitë fashiste fituan pushtetin dhe gratë filluan të organizoheshin përsëri pas përfundimit të Luftës së Dytë Botërore. Në këtë kohë gratë fituan të drejta të barabarta politike në disa vende të Evropës Lindore dhe emancipimi i tyre ishte një qëllim i rëndësishëm në këto shoqëri: shumica e grave u lejua të punonin me kohë të plotë, të divorcoheshin nga burrat dhe të shkonin në universitet. Megjithatë, meqë të gjitha aspektet e jetës në këtë pjesë të Europës kontrolloheshin nga partitë komuniste, emancipimi i grave nuk u arrit konkretisht dhe nuk kishte një lëvizje të vërtetë të grave deri në rënien e bllokut Sovjetik më 1989.

Në Evropën Perëndimore dhe në SHBA, lëvizja femërore u ringjall në vitet '70. Edhe pse kjo valë e dytë e aktivizmit feminist kishte për qëllim të arrinte 'çlirimin e grave', grupe të ndryshme donin ta bënin atë në mënyra të ndryshme. Feministët liberalë donin ligje më të mira për barazi dhe reforma të institucioneve sociale si shkollat, kishat dhe mediat. Feministët radikalë argumentonin se shkak i pabarazisë së grave është patriarkati: meshkujt, si grup që shtypin gratë. Ata u përqëndruan gjithashtu në dhunën e meshkujve kundër grave, dhe filluan të flisnin për dhunën në familje dhe përdhunimin. Feministët socialistë thonë se është kombinim i patriarkatit dhe kapitalizmit që shkakton shtypjen e grave. Vala e dytë e feminizmit gjithashtu rezultoi në fusha të reja të shkencës: studimet e grave u bënë një disiplinë që mund të studiohej në universitet dhe janë botuar libra për arritjet e grave në letërsi, muzikë, shkencë dhe historinë e pashkruar të grave. Më në fund, lëvizja e grave luajti një rol të rëndësishëm në hartimin e dokumentave ndërkombëtare për të drejtat e grave, siç është Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut dhe Konventa për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Kundër Grave (CEDAW).

1.4.2 Lëvizjet Lezbike, Gay, Biseksuale dhe Transgjinore (LGBT)

Cilat janë çështjet gjinore që përballen me lëvizjen LGBT dhe njerëzit LGBT, dhe si kanë ndryshuar ato me kalimin e kohës?

Marrëdhëniet brenda seksit të njëjtë kanë ekzistuar gjithmonë, por rrënjët e lëvizjeve LGBT në Evropë dhe SHBA gjurmohen në vitet 1920 dhe 1930 dhe me zhvillimin e një subkulture homoseksuale dhe lesbike urbane. (24) Për shembull, Berlini ishte i famshëm për subkulturën homoseksuale. Organizatat homoseksuale filluan të zhvilloheshin pas Luftës së Dytë Botërore. Në Hollandë në vitin 1946 meshkujt homoseksualë, dhe më vonë femrat lesbike u bashkuan nën pseudonimin 'Klubi i Shekspirit' dhe më vonë si një organizatë e quajtur C.O.C. Emri do të thoshte Qendra për Kulturë dhe Kohë të lirë, një kujtesë për pseudonimin që organizata fillimisht kishte miratuar pas themelimit të saj. C.O.C. është i njohur si organizata më e vjetër lesbike, homoseksuale, biseksuale dhe transgjimore në Botë.

Në Shtetet e Bashkuara, përpjekjet e para për të ngritur një organizatë lesbikesh dhe homoseksualësh datoi në vitin 1950 në Los Anxheles, kur një grup i vogël njerëzish krijuan Shoqatën Mattachine. Në anëtarësi të organizatës kishte më së shumti meshkuj dhe në vitin 1995 iu bashkua një organizatë lesbike në San Francisko, Bijat e Bilitizmit. Në vitet 1950 këto organizata mbetën të vogla, por ata krijuan shkrime dhe botuan revista, të cilat ishin një shenjë shprese për lexuesit në disa qytete.

Fillimi i lëvizjes politike homoseksuale datoi më 27 qershor 1969, dhe me një bastisje nga policia e qytetit të Nju Jorkut në një bar të homoseksualëve The Greenëich Village, The Stoneëall Inn. Kundërshtimet të mëdha erdhën nga klientët të cilët luftuan duke provokuar tre netë trazira duke shfaqur slogane me titullin 'Pushtet homoseksual' nëpër ndërtesa. Gjatë natës lindi një lëvizje masive e çlirimit të homoseksualëve. Për shkak të protestave radikale të afrikano-amerikanëve, grave dhe protestuesve të anti-luftës të viteve 1960, homoseksualët sfiduan të gjitha format e armiqësisë dhe dënimeve të parashikuara nga shoqëria. Zgjedhja për të 'dalë nga kutia' dhe për të shpallur publikisht identitetin e tyre, siguroi një lëvizje për ndryshime shoqërore. Në përgjithësi zhvillimet të njëjta mund të shihen edhe në vendet e Evropës Perëndimore, ku bota lesbike dhe homoseksuale nuk është më një nënkulturë e pazhvilluar, por në veçanti në qytetet më të mëdha është një komunitet i mirëorganizuar. Kjo shpesh përfshin bizneset homoseksuale, klubet politike, agjencitë e shërbimit social, qendrat e komunitetit dhe kongregacionet fetare që sjellin njerëzit së bashku. Në disa vende, kandidatët që kandidojnë për zgjedhje janë homoseksualë. Gjatë këtyre luftërave, burrat homoseksualë dhe gratë lesbike arritën të kuptonin se nuk do të përputheshin me rolet dominante gjinore sociale. Homoseksualët jo vetëm që sfiduan normën heteroseksuale, por sfiduan gjithashtu imazhet se si duhet të sillen burrat dhe gratë, si duhet të duken dhe cilat role duhet të përmbushin në shoqëri. Këto konfrontime me normat e shtypura sociale janë kryer në mënyra spektakolare që kanë rritur vizibilitetin, të tilla si një puthje e lesbikeve në një shesh të qytetit gjerman dhe ndonjëherëherë përmes qasjeve politike si lobimi dhe avokimi.

Individë me orientim të tillë seksualë në politikë dhe organizata si Shoqata Ndërkombëtare e Lezbikëve dhe Gay (ILGA) dhe Organizata Ndërkombëtare e të Drejtave të Lesbikeve, Gay-ëve, Biseksualëve dhe Transgjimorëve (IGLYO) kanë dhe do të vazhdojnë të kontribuojnë në përfshirjen e çështjeve LGBT në diskutime mbi mundësi të barabarta, të drejtat e njeriut dhe politikat e përgjithshme sociale. Seksioni i mëparshëm i feminizmit, dhe seksioni vijues mbi grupet e meshkujve, theksojnë se lëvizje të tjera kanë luajtur një rol në luftën LGBT. Në veçanti, shkëputja e lëvizjes feministe të seksualitetit dhe lindjes, kritika e martesës dhe modelet dominuese mashkullore-femërore kanë kontribuar në hapjen e një hapësire shoqërore për përvojat dhe identitetet e burrave dhe grave homoseksualë. Megjithatë, kjo nuk nënkupton që asnjëra nga përpjekjet është shteruar: politika gjinore nuk përparon në një vijë të drejtë dhe pritshmëritë e ngurta gjinore ende shkaktojnë marginalizim të konsiderueshëm në bazë të identitetit seksual.

Për më tepër, ka patur një reagim nga konservatorët socialë kundër feminizmit dhe lëvizjes LBGT. Disa vite më parë, kur Rosanne puthi një lesbike në programin televiziv amerikan Rosanne, pati një ulurimë të madhe. Shoqata Amerikane e Familjes (AFA) dënoi televizionin ABC për lejimin e një shfaqjeje të tillë të dashurisë në televizion. Tim Ëildmon, nënkryetari i AFA-s, tha: "Industria televizive vazhdon të shtyjë agjendën homoseksuale me një zjarr në rritje, me karaktere të rregullta homoseksuale, martesë të të njëjtit seks dhe skena pasionante të puthjeve lesbike. Dhe ata nuk do të ndalojnë sulmet e tyre ndaj moralit deri sa shoqëria amerikane të qajë 'Uncle!' duke e pranuar stilin e jetesës homoseksuale si legjitime." (25)

Reflekim

Si shfaqet homoseksualiteti në programet televizive në kontekstin tuaj? Çfarë stereotipesh ekzistojnë? A ka ndonjë përfaqësim që sfidon këto stereotipe? A ka një debat publik siç është ai i përshkruar më sipër në SHBA?

Përpos faktit se në disa vende të Evropës ndryshimet ligjore kanë rezultuar në legjislacion kundër diskriminimit dhe marrëdhënieve brenda seksit, ose 'martesës civile', pranimi shoqëror i LGBT-ve është ende larg. Për shembull, autorët e këtij manuali kanë vërejtur se çështjet e LGBT-së mbeten diçka tabu madje edhe midis "progresistëve" në lëvizjen e të drejtave të njeriut dhe në punën rinore evropiane. Gjithashtu duhet të theksohet se nuk mund të flitet për lëvizjen LGBT. Megjithatë lesbiket, homoseksualët, biseksualët dhe transgjignorët zakonisht përmenden si një kategori, ka shumë dallime ndërmjet tyre dhe brenda identiteteve seksuale. Ndonjëherë LGBT-të punojnë ngushtë së bashku, por ka edhe raste të tjera që ndjekin fushata dhe strategji të ndara. Brenda lëvizjes LGBT mund të gjenden një shumëllojshmëri qëndrimesh ndaj kërkesave politike dhe pritshmërive gjinore. "Si duhet të sillen homoseksualët" është një temë e vazhdueshme diskutimi, duke u zhvendosur midis qasjeve që synojnë një pranueshmëri më të madhe në përgjithësi dhe një politikë më radikale identiteti që luan me imazhet e identiteteve (fe)mra/ meshkuj.

1.4.3 Grupet e burrave dhe të djemve

Në këtë seksion, Jeff Hearn, profesor në Shkollën Suedeze të Ekonomisë në Helsinki dhe në Universitetin e Huddersfield, diskuton rreth grupeve dhe aktiviteteve të burrave anti- ekzistentë. Ai ishte i pari që krijoi një grup të tillë në vitin 1978 dhe që nga viti 1999 ka qenë pjesë e 'profeminizmit' (pro-feminist) në Helsinki, Finlandë.

A keni menduar ndonjëherë sesi do të ishte të qëndronit me një grup djem apo burra, por pa ndonjë arsye, axhendë apo përcaktim? Për çfarë do të flisnit? Çfarë do të bënit?

Djemtë dhe burrat shpesh takohen, shoqërohen dhe organizohen në grupe. Shumë prej këtyre grupeve janë vetëm djem apo vetëm meshkuj ose dominohen qartazi nga djemtë apo burrat. Grupe të tilla mund të gjenden në mjedise si shkolla, vende të tjera të arsimit, në punë, në sport, në klube ose në rrugë. Ato janë vende dhe hapësira për të takuar të tjerët të së njëjtës gjini. Por shpesh nuk quhen grupet e burrave apo grupet e djemve, edhe kur ato janë të tilla. Ndonjëherë këto grupe janë organizuar në mënyrë specifike të tillë, si për shembull, sporte me një seks të vetëm; ndonjëherë ato shoqërohen me përpjekje formale ose të organizuara për të përjashtuar vajzat dhe gratë, të tilla si klube për meshkuj; shpesh ato merren si të mirëqënë për shembull, disa grupe udhëheqësish ose diskutime të paneleve "ekspertë" ose banda rruge; nganjëherë duket se kjo gjë ndodh rastësisht, dhe sigurisht ata janë grupe homoseksualësh. Shumica e këtyre grupeve unë nuk do ti quaja në mënyrë të qartë ndërgjegjësimi gjinor. Zakonisht ata nuk takohen së bashku për të reflektuar në mënyrë të vetëdijshme mbi gjininë e tyre si djem dhe / ose burra, ose për interesat e tyre eksplicite gjinore në lidhje me gratë. Megjithatë, djemtë dhe burrat po mblidhen, pak a shumë me vetëdije gjinore, për të folur dhe për të reflektuar mbi gjininë e tyre. Që nga viti 1970 ka pasur një numër formash të grupeve dhe politikave eksplicite të ndërgjegjësimi gjinor nga burrat dhe djemtë, nga anti-feministët në pro-feministët³. Grupet e meshkujve anti-seksistë në vitet 1970 dhe 1980, të ndikuara nga politikat feministe, homoseksuale, të majta, anarkiste dhe jeshile, ishin aktive në konferenca, tubime dhe fushata kombëtare dhe rajonale.

Një listë e 'angazhimeve të meshkujve anti-seksistë' të prodhuar më 1980:

- Angazhimi ndaj grupit (anti-seksist)
- Ngritja e ndërgjegjes së kryer me rigorozitet

- Mbështetje për lëvizjen e çlirimit të grave
- Mbështetje për çlirimin e homoseksualëve
- Ndarja e kujdesit për fëmijët
- Të msuarit nga kultura feministe dhe homoseksuale
- Veprim në emrin tonë
- Programet e propagandës dhe të komunikimit (të lidhura me veprimin)
- Lidhja me njerëz të tjerë kundër grupeve të seksizmit
- Heqja e dhunës (fizike, emocionale dhe verbale) (26)

Nga mesi i viteve 1980, në Mbretërinë e Bashkuar të paktën, pati një humbje të lëvizjes anti-seksiste dhe shumë aktivistë u larguan ose u përpoqën t'i sillnin këto çështje në një punë më të zakonshme dhe profesionale si në mësimdhënie, në punën e të rinjve, mirëqenien, gazetari, transmetim, terapi, këshillim, shkrim dhe hulumtim. Kjo ishte pjesërisht një rast i vënies në zbatim të këtyre ideve, por edhe të dobësimit të tyre. Lëvizja drejt grupeve mitopoetike ndoqën, grupet që u përpoqën 'të kërkonin' identitetet mashkullore autentike. Kohët e fundit, organizatat për të drejtat e burrave dhe të drejtat e baballarëve janë bërë më të dukshme dhe aktive në mënyra spektakolare, edhe pse burrat dhe baballarët kanë pasur të drejta të privileguara gjinore për një kohë shumë të gjatë

Ka shumë motive të ndryshme të takosh grupet e meshkujve apo grupeve e djemve të ndërgjegjshëm për gjininë. Ato mund të shkojnë nga të qenit në mënyrë aktive në favor të barazisë gjinore dhe feminizmit për të qenë në mënyrë aktive armiqësore ndaj barazisë gjinore dhe feminizmit - duke përforcuar dhe duke u kthyer në mënyrat e vjetra, tradicionale dhe patriarkale. Ekziston një lloj vazhdimësie nga ata njerëz që mbështesin në mënyrë aktive barazinë gjinore dhe feminizmin ndaj atyre që e favorizojnë këtë në teori, por nuk bëjnë asgjë në veçanti, atyre që 'nuk shqetësohen' dhe atyre që janë armiqësor në mënyrë aktive.

3. Çfarë është pro-feminizmi? Pro-feminizmi përshkruan solidaritetin dhe mbështetjen e burrave për përpjekjet dhe çështjet feministe. Ashtu sic ka feminizëm të ndryshëm, ka edhe forma të ndryshme pro feminizmi. Megjithatë, midis të gjitha këndvështrimeve të ndryshme, pro-feministët ndajnë një bindje për të dëgjuar dhe për të mësuar nga feminizmi dhe gratë, dhe për të rishqyrtuar dhe dekonstruktuar gjininë mashkullore si gjinia dominuese. Kjo përfshin ndryshimin në mënyrë aktive të vetes dhe të burrave të tjerë - personalisht, politikisht, në shtëpi, në punë, në media, fushata, ligj, e kështu me radhë. Shembuj të veprimeve dhe fuqive të meshkujve që kanë nevojë për ndryshime përfshijnë dhunën e meshkujve, ngacmimin seksual, diskriminimin gjinor, seksizmin dhe dominancën patriarkale në përgjithësi. Organizimi pro-feminist mund të përfshijë fushata, demonstrata, postera, fletushka, letra të shkruara, artikuj, prodhimin e bluzave, kartolinave etj., si dhe aktivitete më të orientuara, duke përfshirë grupet e rritjes së ndërgjegjësimit.

Një mënyrë tjetër për të kuptuar këto grupe lidhet me pozicionimet e ndryshme brenda tre pikave të një trekëndëshi: së pari, njohja e privilegjeve të institucionalizuara; së dyti, njohja e ndryshimeve / pabarazive midis burrave, dhe, së treti, njohja e "kostos së burrërisë". Ky model tregon kompleksitetin e motiveve, veçanërisht në lidhje me llojet e ndryshme të dallimeve/ pabarazive midis njerëzve. Ajo nxjerr në pah sesi nuk mund ta zvogëlojë politikën gjinore në vazhdimësi, por hap hapësirat personale

dhe politike. Këto pozita të ndryshme mund të zihen nga burra individualë, grupe njerëzish, organizata dhe madje edhe qeveri; ata mund të veprojnë në politikat e barazisë gjinore, në jetën e punës, në shtëpi, në marrëdhëniet personale, apo edhe në shtrat.

Kohët e fundit ka pasur një ringjallje të interesit për organizimin pro-feminist, të paktën në kontekstin evropian dhe ndërkombëtar. Shembujt përfshijnë Rrjetin European Pro-Feminist (27), projektin pro-feminist Fundi i Dhunës me Bazë Gjinore (28) (mbështetur nga UNICEF dhe agjencia Suedeze për Zhvillim, SIDA, Hulumtimi Kritik i BE-së për meshkujt në Evropë që është një mënyrë eksplicite (pro), feministe (29), dhe Rrjeti Ndërkombëtar për Kritikën Radikale të burrërisë. Ka një rritje të interesit nga qeveritë, BE-ja dhe UN-i në kontributin e burrave për barazinë gjinore. Divizioni për Gratë e Përparuara të UN-it ka promovuar "Rolin e burrave dhe djemve në arritjen e barazisë gjinore". (30) Kjo temë është gjithashtu një nga prioritetet sociale të qeverisë finlandeze.

Sidoqoftë, ende ekzistojnë paqartësi në shumë diskutime për burrat, djemtë dhe barazinë gjinore: këto lidhen me grupet me ndërgjegjësim gjinor ose përgjithësisht, sesi burrat mund të kontribuojnë në luftën e grave për barazi gjinore dhe se çfarë mund të përfitojnë burrat nga barazia gjinore? Me keqardhje duket se kjo do të vijë vonë. Për ta vënë këtë në një mënyrë tjetër: A mund të arrihet barazia gjinore brenda kontekstit të patriarkatit? Nëse jo, atëherë patriarkati duhet të hiqet, prandaj është nevoja për djemtë dhe burrat të jetë antipatriarkalë dhe pro-feministë, dhe jo thjesht të marrin pjesë në debatet e barazisë gjinore.

Nëse po mendoni të filloni, ose të planifikoni ose të lehtësoni një grup, së pari duhet të mendoni se çfarë lloj grupi është, dhe cili është qëllimi i tij. A është për rritjen e ndërgjegjësimin, diskutim, terapi, shkrim apo aktivizmin? A është një grup i vetë-ndihmës, ose duhet të udhëhiqet apo të lehtësohet? Gjeni dhe kontaktoni ata që njihni se kush mund të jetë i interesuar. Pyesni nëse njohin të tjerë që mund të jenë të interesuar. Mendoni edhe për motivet tuaja personale dhe politike për ta bërë këtë. Kjo është veçanërisht e rëndësishme nëse reklamoni takimin e parë publik. Nëse veproni, ndoshta është mirë që së paku dy njerëz të lehtësojnë takimin, në vend që të "kryesohet" nga një. Ka shumë çështje të dukshme që grupet të tilla duhet të adresojnë: të jesh djalë, të rritesh, nënat dhe baballarët, vëllezërit dhe motrat, gratë, burrat e tjerë, intimiteti, seksi dhe seksualiteti, dhuna, sporti, frika, puna, dashuria, politika apo media, ose provoni diçka më specifike, për shembull, flokët, këpucët, rruaçitja, pantallonat, mishi, fotot, lojërat kompjuterike ose frutat. Takimi dhe qëndrimi së bashku, ndoshta pa ndonjë arsye ose justifikim (si pirja, pirja e duhanit ose të lozurit e ndonjë sporti) mund të duket, në fillim, shumë e çuditshme apo edhe shumë e sikletshme. Ndoshta edhe të tjerët kanë të njëjtën ndjesi. Ju do të mësoheni me këtë. Një nga gjërat që duhet të kujdeseni është përdorimi i drejtë i kohës në grupe. Një mënyrë e thjeshtë është të filloni dhe të përfundoni me 'raunde' në një rreth ku të gjithë mund të flasin pa ndërprerje nga ana tjetër, por jo më shumë se dy minuta.

Një ushtrim i thjeshtë, por shpesh shumë zbulues, është për djemtë ose burrat në grup, ose në çifte ose nëngrupe duke i adresuar tri pyetje:

- Çfarë ju pëlqen në të qënurin burrë / djalë?
- Çfarë nuk ju pëlqen?
- Cilat gjëra do të donit të ndryshonit dhe si?

Kjo shpesh përfshin njohjen e dilemave dhe ambivalencave. Pyetjet kyçe përfshijnë:

- Sa e rëndësishme është ndryshimi i vetes dhe burrave të tjerë?
- Sa përpjekje duhet të vendos në këtë?
- A dëshiroj që kjo të jetë pjesë themelore e jetës sime?
- Në cilat mënyra ndihem ambivalent rreth ndryshimit?

Shpesh ka kontradikta në përpjekjen për të ndryshuar:

- Si e njoh 'të qëniti burrë' pa e theksuar atë status?
- Si e njoh 'të qëniti burrë' ndërkohë që ndalem të jem burrë?
- A duhet të varem më shumë nga burrat, gratë apo të dyja?

- Si mund të mësoj nga feminizmi? Çfarë dua të them me anë të feminizmit?
- Si mësoj nga feminizmi pa marrë përsipër hapësirën e grave?

Ekziston gjithashtu nevoja për të vepruar me vetëdije në grupe. Grackat e zakonshme në grupe përfshijnë:

- 'hogging show'- duke mos i dhënë hapësirë të tjerëve
- të qenit zgjidhësi i vazhdueshëm i problemeve
- pozicioni mbrojtës
- negativizmi
- përdorimi i pozicioneve zyrtare të pushtetit
- kokëfortësia dhe dogmatizmi
- dëgjimi vetëm për veten
- shmangia e ndjenjës
- përfytyrimi dhe paternalizmi
- përdorimi i seksualitetit për të manipuluar gratë
- kërkimi i vëmendjes dhe mbështetjes nga gratë gjatë drejtimit të shfaqjes
- ruajtja mbrojtëse e informacionit grupor të grupit për përdorim vetanak
- fjalimi për të tjerët (31)

Është e rëndësishme të kuptohet se format e zakonshme të kontrollit janë të papranueshme. Këto përfshijnë bërë, gjeste kërcënuese, kërcënime verbale, përcaktimin e realitetit në mënyrë të njëanshme, mbajtjen e vëmendjes pozitive, kritikën e vazhdueshme, përqeshjen dhe dëmtimin e grave. Veprimi i përgjegjshëm për burrat dhe djemtë përfshin:

- duke kufizuar kohën tonë duke folur dhe folur më shumë për barazinë
- duke mos e ndërprerë atë që flet
- duke u bërë një dëgjues i mirë
- duke marrë dhe dhënë mbështetje
- duke mos dhënë përgjigje dhe zgjidhje
- relaksuar
- duke mos folur për çdo temë
- duke mos i ulur të tjerët
- duke ushqyer proceset e grupit demokratik
- ndërprerë sjellja shtypëse e të tjerëve (32)

Një sfidë kryesore në tërësi është ndryshimi i marrëdhënieve të burrave dhe djemve me gratë dhe vajzat, dhe me njëri-tjetrin. Si është e mundur që meshkujt dhe djemtë heteroseksualë shpesh janë 'homosocial': duke preferuar, vlerësuar dhe zgjedhur burra, djemtë dhe kompani meshkujsh mbi gratë, vajzat dhe shoqërinë femërore? Çuditërisht, homoseksualiteti i tillë ndonjëherë mund të shkojë së bashku me homofobinë. Ky është një aspekt i marrëdhënieve të burrave dhe djemve me njëri-tjetrin që duhet t'i kushtohet një kujdes i veçantë.

Shënime për Kapitullin I

- (1) Source: www.who.int/gender/whatisgender
- (2) Menon-Sen, K. (1998). *Moving From Policy to Practice: A Gender Mainstreaming Strategy for UNDP India*. UNDP.
- (3) Pilcher, J. & Whelehan, I. (2004). *50 Key Concepts in Gender Studies*. London: Sage. (p.82).
- (4) Source: <http://www.emich.edu/lgbtrc/resources/files/lgbt-definitions.pdf>
- (5) Hartley, J. (1994). 'Gender' in O'Sullivan, T. et al. *Key Concepts in Communication and Cultural Studies* London: Routledge. (p.127).
- (6) Edgar, A. & Sedgwick, P. (Eds.). (1999). *Key Concepts in Cultural Theory*. London: Routledge. (p.158).
- (7) Alsop, R., Fitzsimons, A. & Lennon, K. (2002). *Theorising Gender*, Oxford: Polity. (p.5).
- (8) Hart, K. (2003). 'Studying World Society' in Eriksen, T.H. (Ed.) *Globalisation*. London: Pluto. (p.217).
- (9) Bauman, Z. & May, T. (2001). *Thinking Sociologically*. London: Blackwell Publishing. (p.17)
- (10) Ibid.
- (11) Ibid. (p.7)
- (12) Pilcher, J. & Whelehan, I. op.cit. (p.7).
- (13) Source: <http://education.qld.gov.au/students/advocacy/equity/gender-sch/issues/gender-under.html>
- (14) Alsop, R. et al, op.cit. (p.3).
- (15) Pilcher, J. & Whelehan, I. op.cit. (p.59).
- (16) Niemi, M. (2004). *Popular Music*, New York: Seven Stories Press. (p.11-12).
- (17) *Feminist Daily News Wire*, (2004). www.feminist.org/news/newsbyte/uswirestory.asp?id=8693
- (18) Whitehead, S.M., & Barrett, F.J. (Eds.). (2001). *The Masculinities Reader*. Oxford: Polity Press.
- (19) Connell, R.W. (1995). *Masculinities*. Berkeley: University of California Press. (p.71).
- (20) Source: <http://toolkit.endabuse.org/Resources/UnderstandingMen>
- (21) Hartland, K. (1997). *Young men talking: Voices from Belfast (Advocacy Series)*, London: Working With Men
- (22) Bell, Desmond 1990. *Acts of union. Youth culture and sectarianism in Northern Ireland*. London: Macmillan
- (23) Connolly, P. & Maginn, P. (1999). *Sectarianism, Children and Community Relations in Northern Ireland*. Coleraine: University of Ulster. (p.97).
- (24) Tielman, R. (1982). *Homoseksualiteit in Nederland*. Amsterdam, Meppel: Boom.
- (25) Press release from the American Family Association, (AFA) a Fundamentalist Christian anti- homosexual group, 1997, Jan.14. http://www.religioustolerance.org/hom_0020.htm
- (26) Commitments Collective (1980) *Anti-sexist commitments for men – draught [sic.] 3. Anti-Sexist Men's Newsletter*, 9, 17.
- (27) <http://www.europrofem.org/>
- (28) <http://www.sida.se/content/1/c6/02/47/27/SVI34602.pdf>
- (29) <http://www.cromenet.org>
- (30) <http://www.un.org/womenwatch/daw/egm/men-boys2003/>
- (31) Moyer, B. & Tuttle, A. (1983). *Off Their Backs ... and on Our Own Two Feet*. Philadelphia: New Society Publishers. (pp.24-29).
- (32) Ibid.

2. Dhuna me bazë gjinore

2.1 Hyrje

Cili është ndryshimi midis dhunës ndaj grave dhe dhunës me bazë gjinore?

'Dhuna me bazë gjinore' (GBV) është ende një term në zhvillim. Fillimisht u përdor kryesisht për të zëvendësuar termin '(mashkull) dhunë kundër grave', sepse fjala grua i referohet të dy individëve seksit femëror dhe roleve gjinore femërore në shoqëri. Ata që zhvilluan këtë term, donin të theksonin se dhuna ndaj grave është një fenomen që lidhet me gjininë e viktimës dhe dhunuesit. Shumë përkufizime vazhdojnë të fokusohen vetëm në faktin se gratë janë viktimë të dhunës: për shembull, UNICEF (Konventa për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Kundër Grave), thotë se GBV është "... dhunë që është e drejtuar kundër një gruaje, sepse ajo është një grua dhe prek gratë në mënyrë joproporcionale".

Sidoqoftë, ekziston një zhvillim drejt shtrirjes së këtij përkufizimi në të gjitha format e dhunës që lidhen me (a) pritjet sociale dhe pozicionet shoqërore të bazuara në gjini dhe (b) nuk përrputhen me një rol gjinor të pranuar socialisht. Në këtë mënyrë, dhuna me bazë gjinore gjithnjë e më shumë është një term që lidh të gjitha aktet e dhunës të rrënjësura në një formë të 'ideologjisë patriarkale' (shih 1.4), dhe kështu mund të kryhej kundër gruas the burrit, nga burrat apo gratë me qëllim të ruajtjes së fuqisë shoqërore për meshkujt (heteroseksualë). Ky evolucion i përkufizimit mund të vërehet në përshkrimin e mëposhtëm:

Dhuna me bazë gjinore është një term ombrellë për çdo dëm që kryhet kundër vullnetit të një personi; që ka një ndikim negativ në shëndetin fizik ose psikologjik, zhvillimin, dhe identitetin e personit; dhe kjo është rezultat i pabarazive gjinore të pushtetit që shfrytëzojnë dallimet mes mashkullit dhe femrës, midis meshkujve dhe midis femrave. Edhe pse jo- ekskluzive për gratë dhe vajzat, GBV kryesisht ndikon në të gjitha kulturat. Dhuna mund të jetë fizike, seksuale, psikologjike, ekonomike ose sociokulturore. Kategoritë e autorëve mund të përfshijnë anëtarët e familjes, anëtarët e komunitetit dhe ata që veprojnë në emër ose në proporcion me mosrespektimin e institucioneve kulturore, fetare, shtetërore ose ndërshtetërore. (1)

Kjo tabele përmbledh çështjet e trajtuara në citimin e mësipërm:

Dhuna me bazë gjinore	
Çfarë?	Veprimi që kufizon vullnetin ose lirinë e një personi Ndikim negativ në shëndetin fizik ose psikik Ndikimi negativ në identitetin e një personi Shfrytëzon dallime midis meshkujve dhe femrave, midis meshkujve dhe midis femrave
Kundër kujt?	Të gjithë, burrat dhe gra, por ndikon kryesisht vajzat dhe gratë
Si?	Dhuna mund të jetë: • fizike • seksuale • psikologjike • ekonomike • sociokulturore
Kush e bën këtë?	Gjithkush mundet. Autorët e zakonshëm mund të përfshijnë: • anëtarët e familjes • anëtarët e komunitetit • ata që veprojnë në emër të institucioneve kulturore, fetare, shtetërore ose ndërshtetërore, ose të lirë të veprojnë për shkak të mosrespektimit të tyre

Autorët përfitojnë në mënyra të ndryshme kur kryejnë aktet e dhunës. Ka dy funksione kryesore të dhunës me bazë gjinore:

- Në rastin e grave në përgjithësi, dhuna me bazë gjinore është një mënyrë për të siguruar pozitën inferiore të gruas në shoqëri. Dhuna ndaj grave dhe kërcënimi i saj, është një formë e dhunës me bazë gjinore, e cila privon gratë nga të drejtat e tyre shoqërore para se të përfshihet ligji. Kjo është një nga arsyet pse ligjet e gjata për barazinë e gjinive, apo sanksionet e përgjithshme ligjore për shumicën e formave të dhunës kundër grave, nuk kanë qenë në gjendje të përfundojnë ose madje të kufizojnë në mënyrë të konsiderueshme pabarazinë e grave dhe burrave. (2)
- Në rastin e personave dhe burrave LGBT (Lezbike, Gay, Biseksual dhe Transgjisor) të cilët nuk veprojnë sipas roleve gjinore dominante mashkullore, dhuna me bazë gjinore ka funksionin e korrigjimit me shembull. Ashpërsia e "ndëshkimit" për burrat që nuk veprojnë sipas kërkesave të roleve gjinore mashkullore (qoftë homoseksual, biseksual apo heteroseksual) mund të lidhen me rrezikun e perceptuar që dallimi i tyre paraqet në supozimet e normalizuara dhe dominuese në lidhje me gjininë. Jetët e tyre mund të përplasen dhe duket se bien në kundërshtim me idenë se ekzistojnë forma natyrore të sjelljes dhe rolet sociale në përgjithësi për burrat dhe gratë.

2.2 Çfarë është dhuna?

A mund të provokojnë viktimat dhunë? A duhet të ndëshkohen gjithmonë autorët e dhunës? Nëse jo, ku do ta vizatonit vijën? Kur është e pranueshme / justifikuar dhuna në kontekstin tuaj (kulturor, kombëtar, komunitar)?

Dhuna është diçka që duhet të njihet. Me fjalë të tjera, kur mendojmë për dhunën, ne jemi të ndikuar nga nocionet e dhunës, të ndërtuara në mënyrë shoqërore, kulturore dhe politike, për shembull, dhunë e mirë, dhunë e keqe dhe dhunë e kuptueshme. Përkufizimet e mëposhtme sugjerojnë mënyra të ndryshme për të menduar për dhunën:

- Dhuna fizike "... përfshin veprime të kryera me njohuri për konceptimet e mundshme për personin tjetër duke përfshirë dhembjen dhe lëndimin." (3)
- Dhuna është "... çdo gjë që mund të shmanget që pengon vetë-realizimin e njeriut", siç është ngritur nga Johann Galtung
- "Dhuna është një mjet kontrolli dhe shtypjeje që mund të përfshijë forcë, shtrëngim ose presion emocional, social ose ekonomik, si dhe dëm fizik. Mund të jetë i hapur, në formën e sulmit fizik ose të kërcënojë dikë me armë; gjithashtu mund të jetë i hapur, në formë të kërcënimeve, mashtrimit për persekutim ose formave të tjera të presionit psikologjik ose social. Personi i sulmuar nga ky lloj i dhunës është i detyruar të sillet ashtu siç pritet ose të veprojë kundër vullnetit të saj nga frika ". IRIN (Zyra e OKB-së për Kushtetutën e Çështjeve Humanitare) (4)

"Akuza ndaj viktimave" ekziston në një farë mase me të gjitha format e dhunës dhe së paku pjesërisht është një reagim i dukshëm psikologjik. Për të mos vënë në dyshim sigurinë e Botës rreth nesh kur dëgjojmë për një incident të dhunshëm, mund të shqyrtojmë sjelljen e viktimës dhe të sigurohemi se nëse i shmangim rreziqe dhe sjellje të tilla (p.sh. duke qenë vonë vetëm, duke shkuar në rrethe të caktuara, duke lënë derën të hapur, duke u veshur në një mënyrë "provokative"), ne do të shmangim dhunën.

Ky akt natyror i vetëmbrojtjes psikologjike, megjithatë, përqendron vëmendjen tonë në përgjegjësinë e perceptuar të viktimës dhe mund të neglizhojë të pyesë plotësisht sjelljen e autorit të krimit.

Për më tepër, ka shumë mënyra të përbashkëta në të cilat dhuna me bazë gjinore është e justifikuar, ashtu si me çdo rast tjetër të dhunës, ku përfshihet një strukturë shoqërore shtypëse dhe dhuna kryhet nga dikush nga "grupi i pushtetit" kundër dikujt nga grupi me më pak pushtet. Shumë faktorë - fëmijëri e vështirë, faktorë psikologjikë ose pjesëmarrje të perceptuar të viktimave - përdoren për të shpjeguar shfaqjen e dhunës me bazë gjinore. Megjithatë, nëse parandalimi i dhunës përfshin një përgjegjësi ndaj vetes dhe të tjerëve, është e rëndësishme që këta faktorë të mos përdoren në diskutimet e përgjithshme sociale për të zvogëluar përgjegjësinë e autorëve të krimit.

Reflektim

- Të zhvilloni një listë të formave të ndryshme të dhunës me bazë gjinore që njihni në shoqëri. Mundohuni të listoni një shembull konkret për çdo formë të identifikuar.
- Cilat janë reagimet më tipike që keni përjetuar në lidhje me format e ndryshme të dhunës dhe dhunës me bazë gjinore?
- A tregojnë këto reagime fajësimin e viktimës? A sjellin forma të tjera të dhunës ndërpersonale reagime të ngjashme?

2.2.1 Agresioni dhe dhuna

A është dhuna e natyrshme? A është dhuna një çështje e seksit apo gjinisë? A janë dhuna dhe agresioni njësoj? Cila është marrëdhënia e këtyre dy fjalëve me njëri-tjetrin në gjuhën tuaj? A është një sulm fizik gjithmonë i konsideruar si dhunë?

A ka dallim në gjykimin e dhunës në varësi të identitetit të kryerësit dhe viktimës?

Fjalët "agresion" dhe "dhunë" përdoren shpesh në mënyrë të ndërsjellë, por ato nuk nënkuptojnë të njëjtën gjë. 'Agresioni' është diçka që mund të përjetojmë në situata që janë fizikisht apo emocionalisht kërcënuese për ne. Reagimet 'luftë apo fluturim' që ne përjetojmë në situata të tilla kanë një sfond biokimik dhe janë të lidhura ngushtë me instinktin e vetë-ruajtjes së shumicës së specieve, duke përfshirë njerëzit.

Në kurset e trajnimit për menaxhimin e zemërimit dhe programet për shkelësit e dhunshëm, këshillohet që është e mundur të ushtrohet kontrolli mbi potencialin tonë agresiv. Në një çast, ne mund të vlerësojmë nëse është 'e përshtatshme' të përdorim dhunën në një situatë të caktuar apo jo. Në zhvillimin e një perspektive gjinore mbi dhunën, shumë praktikues argumentojnë se dhuna është vendimi për të përdorur potencialin agresiv të dikujt për të lënduar integritetin e një personi tjetër.

Megjithatë, ky përkufizim nuk është mënyra e vetme e mundshme për të parë dhunën.

Manuela Martinez, e cila ka hulumtuar dhunën dhe agresionin në njerëz dhe kafshë, vë në dukje se "është shumë e vështirë të dallojmë agresionin dhe dhunën tek njerëzit".

Ajo përdor fjalën 'agresion' për t'iu referuar sjelljes së kafshëve, 'pasi në këtë rast kjo sjellje ka një qëllim shumë të veçantë (mbijetesën e individit dhe specieve) dhe në përgjithësi është shumë mirë i kontrolluar dhe ritualizuar ". Megjithatë, në rastin e njerëzve, ajo e konsideron të njëjtën sjellje si dhunë "... pasi nuk ka lidhje midis dëmit të shkaktuar në viktimën dhe objektivit të sjelljes". (5)

Siç sugjeron shembulli i mëposhtëm, ekzistojnë dallime të prekshme midis një veprimi të papritur agresiv që është rezultat i një kërcënimi të menjëhershëm ndaj integritetit fizik apo mendor dhe një veprimi të dhunshëm që rrjedh nga dëshira e privilegjit (në këtë rast mashkull) 'të ndëshkojë' sjelljen e gjetur si të papranueshme.

"Të gjithë më kishin zili për të dashurin tim. Ai ishte shumë popullor në shkollë, djalë simpatik dhe i pashëm, gjithmonë i sjellshëm me mësuesit, respektonte prindërit e tij dhe prindërit e mi. Por nganjëherë, kur ishim vetëm dhe bëja diçka që nuk i pëlqente (si përsëmbull dilja me vajzat), ai do të më bërtiste. Më vonë erdhën shuplakat dhe goditjet. Unë nuk mund t'i tregoja askujt që unë e njihja, sepse të gjithë miqtë e mi, prindërit e mi dhe prindërit e tij ishin aq të impresionuar me atë që ishte një djalë i mirë. "(6)

Nëse potenciali ynë agresiv është një zhvillim evolucionar, i projektuar për të ndihmuar vetë-ruajtjen, atëherë ky impuls është i pranishëm në të gjithë, qoftë mashkull apo femër. Sidoqoftë, siç përkrahur në kapitullin e parë, shprehjet dhe sjelljet janë gjinore dhe shoqëritë tona kërkojnë përgjigje shumë specifike në situata të caktuara. Një aspekt i proceseve të socializimit të diskutuara në kapitullin e mëparshëm është që nga fëmijëria e hershme djemtë dhe vajzat mund të vijnë të mendojnë se ata duhet të reagojnë ndryshe ndaj zemërimit apo frikës. Ju mund të mendoni përsëri për këtë duke shqyrtuar sërish diskutimet e maskulinitetit në seksionin 1.4. Përveç trajtimit të potencialit tonë agresiv sipas përvojës sonë gjinore, ne gjithashtu mësojmë rreth faktorëve të tjerë

kufizues, siç është grupmosha që i përkasim. Për shembull, ndëshkimi trupor i fëmijëve dhe të rinjve nga prindërit ose mësuesit është i lejuar në shumë sisteme ligjore, qoftë me fjalën apo praktikën e ligjit, ndërsa një shuplakë e ngjashme midis të rriturve gjykohet ndryshe nga gjykatat dhe nga publiku.

Reflektim

Ky reflektim i shkurtër funksionon përmes perceptimit të dhunës në mjedisin tonë.

1. Mendoni për disa situata kur ishit të zemëruar me njerëz të ndryshëm si miqtë, mësuesit, prindërit ose një trajner. Listoni mënyrat e ndryshme në të cilat keni reaguar në çdo situatë. A mund të njihni modele të caktuara në mënyrën në të cilën keni reaguar ndaj situatave frustruese në të kaluarën?

2. Mendoni për gjyshërit tuaj dhe të tjerët për brezin e tyre dhe për trajtimin e dhunës në kohën e tyre (nëse dini ndonjë gjë për këtë). Mendoni për prindërit tuaj dhe qëndrimet e tyre ndaj dhunës, dhe atë që konsiderohet e pranueshme dhe e papranueshme. Mendoni për qasjen tuaj ndaj dhunës sot. A ka ndryshuar kjo nga një brez në tjetrin?

3. Përpiquni të gjeni statistikak kriminale për krimet e dhunshme në vendin tuaj. Ministria e Drejtësisë, selia qendrore e policisë, zyra e statistikave ose zyra e avokatit zakonisht janë të detyruar të publikojnë këto të dhëna. Ndërsa të gjithë veprojnë në emër të qytetarëve, këto statistika janë të dhëna publike dhe duhet të jenë të lira për të gjithë. Kërkoni figura për vrasje, tentativa për vrasje, lëndime të rënda trupore, krime seksuale dhe gjithashtu për krimet që lidhen me neglizhencën e fëmijëve (neglizhenca prindërore). Kontrolloni nëse statistikak zyrtare shënojnë seksin e shkelësve dhe viktimave. Nëse ata bëjnë, krijoni një tabelë që tregon se si zakonisht burrat dhe gratë bëhen viktimë apo kryerës të krimeve të ndryshme. Kontrolloni nëse statistikak zyrtare shënojnë seksin e shkelësve dhe viktimave. Nëse ata bëjnë, krijoni një tabelë që tregon se si zakonisht burrat dhe gratë bëhen viktimë apo kryerës të krimeve të ndryshme. Bazuar në diskutimet e mëparshme lidhur me gjininë dhe socializimin, diskutoni nëse pjesëmarrësit mund të njohin lidhjet ndërmjet socializimit gjinor dhe statistikave kriminale.

4. Zbuloni rreth dispozitave ligjore në vendin tuaj ose në vendet për disiplinimin e prindërve për fëmijët e tyre me përdorimin e dhunës. A është ndryshe nga ajo që lejohet midis të huajve, qoftë të rriturit, ose një i rritur dhe një fëmijë?

2.2.2 Abuzimi dhe incidentet e dhunshme

Çfarë përbën abuzim? Dje kam bërë me të dashurin / të dashurën time: A do të thotë që unë jam abuziv? Unë kam bërë ose përjetuar diçka nga listat e dhunës: a jam abuzues apo jam duke u abuzuar? Abuzimi është diçka në vazhdim; prandaj ai kërkon një formë të marrëdhënieve ndërmjet abuzuesit dhe abuzivit. Kjo marrëdhënie fillimisht mund të kërkohej nga të dyja palët (si në rastin e një marrëdhënieje intime), por mund të jenë marrëdhënie të ndërmarra nga njëra palë (marrëdhënia prind-prind) ose diçka që është rezultat i faktorëve socialë (si mësuesi -student ose fqinjë). Ashtu si me dallimin midis "dhunës" dhe "agresionit", ndarja e "incidenteve të dhunshme" dhe "abuzimi" mund të jetë sfiduese. Disa nga dallimet midis "incidentit të dhunshëm" dhe "abuzimit" mund të theksohen si më poshtë:

Incidenti i dhunshëm në një marrëdhënie

- të rastësishme dhe të parregullta
- të dyja palët mund të iniciojnë
- mund të diskutohet midis palëve; diskutimi ndryshon sjelljen e
- personit që ka shkaktuar konfliktin

- sa më shumë partnerët dinë për njëri-tjetrin, konflikti ndoshta pakësohet
- nxitësi i konfliktit ndihet përgjegjës
- është një çështje e dy njerëzve që marrin parasysh pikëpamjet e njëri tjetrit.
- spontanisht, ndodh shpesh një reagim ndaj faktorëve të jashtëm (frustrim, lodhje, frikë nga diçka)
- zgjidhja është brenda marrëdhënies
- ajo që është bërë mund të kompensohet..

Marrëdhëniet abuzive

- incidente të rregullta
- rolet janë gjithmonë të njëjta
- eskalon: një seri konfliktesh gjithnjë e më serioze
- nuk mund të diskutohet me sukses; nuk ka ndryshime pas diskutimit
- kryerësi shpesh përgatitet me vetëdije
- kryesi nuk merr përgjegjësi dhe e mban viktimën përgjegjës
- çështje është njëdimensionale: pranon pikëpamjet e autorit të krimit
- ajo që është bërë nuk mund të justifikohet
- abuzimi bëhet me mbështetjen e pabarazive të pushtetit (rolet gjinore, fuqia fizike, ndikimi ekonomik)
- zgjidhja mund të vijë nga jashtë që kupton (divorcin, ndërhyrja e policisë, terapi të ndarë / vetë-ndihma)
- ndjenjat e viktimës: pafuqia, frika, vetë-fajësia
- zgjidhja mund të vijë vetëm përmes mjeteve të jashtme (divorci, ndërhyrja e policisë, ndarja e terapisë / vetë-ndihma)

Këto lista përmbajnë probabilitete dhe për një marrëdhënie që shihet si abuzive - në vend që të përmbajnë vetëm incidente të dhunshme - zakonisht disa sende në listë duhet të jenë relevante. Disa veprime të pranishme në 'listën e abuzimit' dëmtojnë integritetin psikologjik dhe fizik të të tjerëve në një masë të tillë që edhe një rast nënkupton abuzim. Si një udhëzues i përgjithshëm, abuzimi është një sistem i vazhdueshëm dhe i çekuilibruar i shtypjes, i kryer nga grupe ose individë kundër grupeve ose individëve.

Matja e abuzimit dhe incidenteve të dhunshme në shoqëri ...

Kur një marrëdhënie e vazhdueshme e dhunshme dhe incidente individuale të agresionit numërohen si dhunë, është shumë e lehtë të arrihet në përfundimin e rremë se gratë dhe burrat përjetojnë nivele të ngjashme të dhunës në marrëdhëniet intime. Kjo mund të shihet, për shembull, në një artikull të botuar në The Guardian (7): artikulli jep një pasqyrë të gjetjeve të Studimit të Hulumtimit të Home Office në Mbretërinë e Bashkuar të vitit 1999 mbi dhunën në familje (8), vetëplotësimi i pyetësorëve është futurë në British Crime Survey - që përqindja e popullsisë mashkullore dhe femërore të ketë përjetuar ndonjë lloj sulmi fizik nga një partner ose ish partner në vitin paraprak ishte i njëjtë (4.2%). Vetëm një paragraf më vonë, përmbledhja e hulumtimit përmend se "gratë kanë më shumë gjasa të jenë sulmuar tre ose më shumë herë". Megjithatë, titulli i artikullit thotë: 'Të dyja gjinitë ka gjasa që të vuajnë nga dhuna në familje', duke barazuar kështu sulmet fizike të një lloji të çdo lloji me procesin e vazhdueshëm të dhunës në familje. Ky titull barazohet me incidente të dhunshme të njëhershme me abuzime të vazhdueshme dhe nuk jep informacion mbi fuqinë dhe marrëdhëniet psiko-shoqërore. Një studim i mëvonshëm i Zyrës Shtëpiake nga Sylvia Walby dhe Jonathan Allen (9), për shembull, vihet në dukje se ishte më tipike për meshkujt të kishin përjetuar vetëm një rast të dhunës, ndërsa ishte më tipike për gratë të përjetonin akte të përsëritura të dhunës i njëjti person ", rezulton që gratë përbëjnë 89% të të gjithë atyre që pësuan katër ose më shumë incidente".

2.2.3 Dhuna në sferën publike dhe private

A duhen qeveritë të thonë diçka për dhunën që ndodh në shtëpi? A e përjetojnë burrat / gratë dhunën në të njëjtën mënyrë?

Korniza etike, morale dhe ligjore e vendeve anëtare të Këshillit të Evropës kanë qenë historikisht të shqetësuar me dhunën si diçka që ekziston në sferën publike, ndërsa sfera private (e brendshme) u idealizua si një hapësirë larg shoqërisë, në mënyrë ideale i paprekur nga ndikimi i shoqërisë. Të drejtat civile dhe politike (të ashtuquajturat të drejtat e gjeneratës së parë) 4, për shembull, janë kryesisht të shqetësuar me dhunën në sferën publike dhe me kufizimin e shtetit dhe përfaqësuesve të tij në kryerjen e dhunës si një mjet për të abuzuar me pushtetin. Kjo do të thotë që format e veçanta të dhunës kundër grave kanë shkuar pa u vënë re ose janë trajtuar vetëm gradualisht. Për një kohë të gjatë në histori, pozicioni inferior i grave apo disa minoriteteve etnike ose racore konsiderohej natyreshëm. Prandaj veprat që tani konsiderohen shkelje të të drejtave të njeriut nuk ishin dënua gjerësisht, sepse viktimat e këtyre shkeljeve nuk u pranuan nga ata që ishin në pushtet në shoqëri për të patur këto të drejta.

Megjithëse statistika të besueshme dhe të ndjeshme gjinore janë ende të rralla në shumicën e vendeve anëtare të Këshillit të Evropës, ka prova që sugjerojnë se gratë dhe burrat përjetojnë dhunë në mënyra të ndryshme⁵. Raporti Botëror i Organizatës Botërore të Shëndetësisë mbi Dhunën dhe Shëndetin vë në dukje se ndërsa burrat ... janë më shumë të ngjarë të sulmohen nga një i huaj apo një njohës sesa nga dikush brenda rrethit të tyre të ngushtë të marrëdhënieve ... një nga format më të zakonshme të dhunës kundër grave është ajo e kryer nga një bashkëshort apo partner mashkull "(11)

Me fjalë të tjera, gratë përjetojnë më shumë dhunë në sferën private, ndërsa për meshkujt ka më shumë gjasa të ndodhë në sferën publike.

Një rast ekstrem është çështja e përdhunimit në luftë: vetëm kohët e fundit është "e njohur" si një krim lufte, pavarësisht faktit se koncepti i krimeve të luftës ka ekzistuar që nga Lufta e Dytë Botërore (dhe përdhunimi në masë u krye gjatë gjithë atij konflikti). Luftërat ballkanike të gjysmës së parë të viteve 1990 shënuan një kthesë: presioni i aktivistëve për të drejtat e grave dhe mbulimi i mediave rezultuan që përdhunimin të përfshihet në listën e krimeve të luftës⁶. Një ekip për gjetjen e fakteve të Komunitetit Evropian vlerëson se më shumë se 20,000 gra muslimane u përdhunuan gjatë luftës në Bosnjë (12). Është e rëndësishme të mos e trajtojmë dhunën me bazë gjinore në situata konflikti, si diçka e veçantë apo e ndryshme.

Disa organizata të grave në rajonin e Ballkanit u organizuan kryesisht për të mbështetur gratë viktima të luftës, por ata panë, kuptuan se 'lufta ndaj grave' ishte atje edhe në kohë paqeje:

4 Një shpjegim i shkurtër i tre gjeneratave të të drejtave të njeriut mund të gjenden në COMPASS, manualin për edukimin e të drejtave të njeriut me të rinjtë, Këshilli i Evropës, 2002 nën-titullin "Evolucioni i të drejtave të njeriut" në www.coe.int/compass

5 "Prodhimi i statistikave gjinore kërkon jo vetëm që të gjitha të dhënat zyrtare të grumbullohen sipas gjinisë, por gjithashtu që konceptet dhe metodat e përdorura në grumbullimin dhe prezantimin e të dhënave reflektojnë në mënyrë adekuate çështjet gjinore në shoqëri dhe të marrin në konsideratë të gjithë faktorët që mund të prodhojnë anshmërinë gjinore . "Burimi: <http://www.ilo.org/public/english/region/asro/mdtmanila/training/unit3/infgsens.htm>.

6 "Përdhunimet u identifikuan në mënyrë specifike si një krim lufte për herë të parë në Tokio pas Luftës së Dytë Botërore, kur komandantët u mbajtën përgjegjës për përdhunimet e kryera nga ushtarët nën komandën e tyre. Në janar 1993, OKB dërgoi një ekip mjekësor për të hetuar përdhunimin në ish-Jugosllavi. Në dritën e dëshmimeve për përdhunim të kryer në një shkallë masive, Komisioni i OKB-së për të Drejtat e Njeriut miratoi një rezolutë që për herë të parë përcaktojë përdhunimin, qartë brenda kornizës së krimeve

të luftës dhe bëri thirrje për një gjykatë ndërkombëtare për të ndjekur penalisht këto krime. "Burimi: http://www.phrusa.org/research/health_effects/humrape.html#d . Në dhjetor 1998, Gjykata Penale Ndërkombëtare për ish Jugosllavinë (ICTY) miratoi një aktvendim i cili përcaktoi elementët e përdhunimit sipas të drejtës ndërkombëtare (Prokurori kundër Furundzisë, njoftimi për shtyp i ICTY: : <http://www.un.org/icty/pressreal/p372-e.htm>). Në shkurt 2001 gjykata dha një vendim dhe cilësoi përdhunim masiv e sistematik dhe skllavërim seksual në një kohë lufte një krim kundër njerëzimit. (Prokurori kundër Kunarac dhe të tjerët, njoftimi për shtyp i ICTY: <http://www.un.org/icty/pressreal/p566-e.htm>).

Me rëndësi është mosqasja e dhunës me bazë gjinore në situata konflikti, si diçka e veçantë apo e ndryshme. Disa organizata të grave në rajonin e Ballkanit u organizuan kryesisht për të mbështetur gratë viktime të luftës, vetëm për të kuptuar se 'lufta ndaj grave' ishte atje edhe në kohë paqeje: "Dhuna ndaj grave në kohë lufte është një pasqyrim i dhunës kundër grave në kohë paqeje , për sa kohë që dhuna kundër grave është e përhapur dhe e pranuar; stresi, përhapja e armëve të vogla dhe kultura e dhunës shtynë dhunën ndaj grave në përmasa epidemike, veçanërisht kur civilët janë objektivat kryesore të luftës ". (13) Në mënyrë të ngjashme, njohja e formave të dhunës me të cilat ballafaqohen gratë lezbike, homoseksualët, biseksualët dhe transgjisorët është një proces i ngadaltë. Kjo nuk është e habitshme duke pasur parasysh se çështjet LGBT ende janë të marginalizuara në shumë vende dhe LGBT shpesh nuk kanë përfaqësim të qartë në strukturat dhe institucionet që kornizojnë realitetet njerëzore. Përfshirja e dhunës kundër LGBT ka qenë me ndikim në lëvizjen drejt një kuptimi të dhunës gjinore që është më e gjerë sesa një përkufizim seksual i dhunës kundër grave. Dhuna gjinore kundër individëve LGBT njihet zakonisht si "gay bashing", që është sulmi fizik, psikologjik ose verbal i lezbikeve ose homoseksualëve për shkak të orientimit seksual të tij / saj.

2.3 Llojet e dhunës

A është dhuna vetëm fizike? Çfarë formash mund të marri dhuna? A përbëjnë krim të gjitha format e dhunës?

Ne jemi mësuar të lidhim dhunën kryesisht me dhunën fizike. Për shembull, sipas Fjalorit Amerikan të Trashigimisë të gjuhës angleze, dhuna është 'forcë fizike e ushtruar për qëllime të shkeljes, dëmtimit ose abuzimit'. Për të kuptuar dhunën me bazë gjinore, ne duhet të zgjerojmë shoqatat tona. Siç përcaktoi Johann Galtung, dhuna mund të shihet si çdo gjë që mund të shmanget dhe që pengon vetë-realizimin njerëzor. Viktimat e sulmit verbal, të dhunës seksuale, të privimit sistematik ekonomik nga një partner ose i sjelljes kërcënuese do të identifikoheshin edhe si viktime të dhunës.

Dhuna është një çështje e vështirë dhe komplekse, dhe kategorizimi i 'llojeve' të dhunës nuk mund të jetë kurrë i saktë. Megjithatë për qëllime diskutimi është e dobishme të fillosh me një kornizë për diskutim (i cili mund të jetë i dobishëm gjatë punës në grup). Në këtë botim do të veçojmë pesë lloje të ndryshme të dhunës: fizike, verbale, seksuale, psikologjike dhe socio-ekonomike. Në të vërtetë, disa ose shumë forma mund të jenë të pranishme në të njëjtën kohë, veçanërisht në marrëdhëniet abuzive. Të gjitha format mund të ndodhin si në sferën private (në familje dhe në marrëdhëniet intime) dhe në sferën publike, të kryera nga individë të panjohur në hapësirën publike, ose nga organizata, institucione dhe shtete. Është gjithashtu e rëndësishme të theksohet se edhe pse disa forma të dhunës me bazë gjinore konsiderohen të jenë tipike për çiftet e martuara dhe përgjithësisht të rritur, studimet dhe përvoja tregojnë se gratë e reja dhe burrat e rinj preken në mënyrë të ngjashme (7).

Një studim ka gjetur:

a) Dhuna Fizike

Dhuna fizike përfshin rrahjen, djegien, goditjen, prishjen ose vrasjen, përdorimin e objekteve ose armëve, ose shkuljen e flokëve. Disa klasifikime përfshijnë gjithashtu trafikimin dhe skllavërimin në kategorinë e dhunës fizike, sepse shpesh përjetohet shtrëngimi fillestar, dhe gratë dhe burrat e rinj të përfshirë përfundojnë duke u bërë viktime të dhunës së mëtejshme si pasojë e skllavërisë së tyre.

Dhuna fizike në sferën private

Dhuna fizike është një akt që tenton ose rezulton me dhimbje dhe / ose lëndime fizike. Ashtu si me të gjitha format e dhunës, qëllimi kryesor i autorit të krimit nuk është vetëm - ose jo gjithmonë - të shkaktojë dhimbje fizike, por të kufizojë vendimet e tjetrit. Dhuna fizike i dërgon një mesazh të qartë viktimës nga autori i krimit: "Unë mund të të bëj gjëra që ti nuk do doje të të ndodhnin." Kjo dhunë demonstroi dallime të fuqisë sociale, ose mund të synojë të nxisë kërkesa të veçanta nëpërmjet shtrëngimit. Dhuna në baza gjinore në marrëdhëniet intime, shpesh referohet si dhunë në familje që vazhdon të jetë një fenomen shqetësues në çdo vend. Sipas Këshillit të Evropës, dhuna në familje është shkaku kryesor i vdekjes dhe aftësisë së kufizuar për gratë e moshës 16 deri në 44 vjeç dhe përbën më shumë vdekje dhe sëmundje sesa kanceri ose aksidentet rrugore (14). Amnesty International citon një deklaratë të qeverisë ruse që thotë se '14, 000 gra u vranë nga partnerët ose të afërmit e tyre në vitin 1999' (15).

7 Për shembull, në uebsajtin amerikan www.coolnurse.com, vuri në dukje: 'Në vitin 1995, 7 përqind e të gjitha viktimave të vrasjeve ishin gra të reja të cilat ishin vrarë nga të dashurit e tyre. Një në pesë femra kolegji do të përjetojnë një formë dhune. Një sondazh i 500 grave të reja të moshës 15-24 vjeç, zbuloi se 60 për qind ishin aktualisht të përfshira në një marrëdhënie të vazhdueshme abuzive dhe të gjitha pjesëmarrëset kishin përjetuar dhunë gjatë takimeve me meshkuj.

Dhuna fizike në sferën private prek të rinjtë në një shkallë mjaft të lartë. Studimet ndërkombëtare tregojnë se dëshmimi i abuzimit të njërit prind për tjetrin rezulton me dëmtime serioze psikologjike ndaj fëmijëve. Shpesh, fëmijët dhe të rinjtë të pranishëm gjatë një akti të abuzimit bashkëshortor lëndohen, ndonjëherë nga aksidenti dhe nganjëherë sepse përpiqen të ndërhyjnë. Të rinjtë shpesh kryejnë vepra penale kundër prindit abuziv (kryesisht baballarët) në mënyrë që të mbrojnë nënat dhe vëllezërit e motrat e tyre. Fëmijët bëhen viktimë të një hakmarrjeje të abuzuesit ndaj nënës. Në të vërtetë, për shumë nëna, një motiv kryesor për të qëndruar në një marrëdhënie abuzive është se abuzuesi kërcënon të dëmtojë ose të vrasë fëmijët nëse ajo përpiqet të largohet.

"Askush nuk mendon mjaftueshëm për fëmijët - ose të mendojë se çfarë efekti ka mbi ta. Dhuna nuk prek vetëm nënën – por janë fëmijët ... sepse janë ata të vetmit që kanë parë dhe dëgjuar". (17 vjeçarja) (16)

Siç tregojnë të dhënat e cituara më sipër të Këshillit të Evropës, gratë e reja në moshën 16 vjeç vdesin rregullisht si pasojë e dhunës në familje; krijojnë marrëdhënie ku 38 për qind e viktimave të përdhunimit ishin vajza të reja nga mosha 14 deri në 17 vjeç. ...

Më shumë se 4 në çdo 10 incidente të dhunës në familje përfshijnë persona jo të martuar. (Byroja e Drejtësisë së Raportimit Special: Dhuna e Partnerëve Intimë, Maj 2001, statistika të tjera nga Departamenti Amerikan i Drejtësisë) mund edhe të përfundojnë me vdekjen e të abuzuarve kur viktimë është në adoleshencën e hershme⁸.

Dhuna fizike në sferën publike

Dhuna me bazë gjinore në publik shpesh është e lidhur me supozimet dhe pritshmëritë në lidhje me rolet gjinore. Abuzimi verbal, kërcënimet dhe sulmet, mund të ndodhin dhe është e zakonshme që LGBT- të ose ata që perceptohen si homoseksualë, lezbike ose "të ndryshëm" mund të bëhen viktimë të dhunës publike. Dhuna kundër LGBT-ve (grupe njerëzish që shkojnë në vende të njohura të homoseksualëve për t'i rrahur) ose shpërthime "spontane" të dhunës, për shembull, kur një grua lezbike ecën në rrugë dorë për dorë me partneren në publik ajo sulmohet. Në këtë drejtim është një çështje e sigurisë, dhe hulumtimet tregojnë se shumë LGBT-të përmbahen në shfaqjen e dashurisë në publik për shkak të frikës nga rrahja. Ky lloj i dhunës në rrugë zakonisht mbetet i pa raportuar.

⁸ Shoqata e të Drejtave të Grave NANE vëzhgoi vrasjet lidhur me dhunën e partnerëve intimë siç raportojë në gazeta për dy vite me radhë. Ndërmjet shtatorit 2002 dhe shtatorit të vitit 2004 ka pasur 13 viktimë të mitura të dhunës nga partnerët intimë të moshës nga 2 muaj deri 17 vjeç. Në disa raste vdekja e tyre ishte një mënyrë për t'u hakmarrë ndaj partnerit duke u përpjekur të shpëtonin nga marrëdhënia abuzive; në raste të tjera autori i krimit ka vrarë aksidentalisht fëmijën.

A.-L.H. dhe tre nga miqtë e tij u sulmuan të dielën më 11 korrik 2004 rreth orës 15:30, duke u kthyer nga një festë homoseksuale që u zhvillua në Beograd. Ata dolën nga klubi dhe u sulmuan papritmas nga të paktën katër huliganë. Këta të fundit i goditën me shkopinj dhe bërtisnin: "Doni të festoni? Epo ja, kjo është një festë për ju! "Ata u sulmuan të gjithë; disa u shkelmuan ndërsa të paktën dy prej tyre u goditën me shkopinj. Parakrahu i majtë i tij u dëmtua shumë keq nga një objekt i mprehtë i paidentifikuar. Sulmuesit i dhanë L-së lëndime të rënda të trupit: dhëmbë dhe hundë të thyer, një çarje prej 7-8 cm e gjatë në parakrahun e majtë, çarje në buzën dhe injektim në sytë e tij. (17)

b) Dhuna Verbale

Shumë kultura kanë thënie ose shprehje që thonë se fjalët janë të padëmshme: ekziston një traditë e gjatë që na mëson ne të injorojmë sulmet verbale. Sidoqoftë, kur këto sulme bëhen të rregullta dhe sistematike dhe targetojnë qëllimisht zonat tona të ndjeshme, objekti i këtyre sulmeve është abuzimi verbal.

Dhuna verbale në sferën private

Në kundërshtim me një marrëdhënie funksionale në të cilën partnerët njohin zonat e ndjeshme të njëri-tjetrit dhe kujdesen në mënyrë të veçantë që të mos lëndojnë njëri-tjetrin, ai që është abuziv do të synojë veçanërisht të dëmtojë me fjalë dhe ton të ngritur. Abuzimi verbal përfshin çështje që janë të lidhura me personat, të tilla si ulja (në privat ose para të tjerëve), tallje, përdorimi i fjalëve të betimit që janë veçanërisht të pa këndshme për tjetrin, duke thënë gjëra të këqija për të dashurit e tyre (familja, miqtë), duke kërcënuar me forma të tjera të dhunës kundër viktimës ose kundër dikujt të dashur për ta. Herë të tjera, abuzimi verbal është i lidhur me sfondin e viktimës, të tilla si feja, kultura, gjuha, (perceptimi) orientimi seksual ose traditat. Në varësi të zonave më të ndjeshme të viktimës, abuzuesit me vetëdije i drejtojnë këto çështje në një mënyrë që është e dhimbshme, poshtëruese dhe kërcënuese ndaj viktimës.

Dhuna verbale në sferën publike

Shumica e dhunës verbale që gratë përjetojnë për shkak të qënurit femër është dhuna seksuale. Dhuna me bazë gjinore verbale në sferën publike është kryesisht e lidhur me rolet gjinore: ato përfshijnë komente dhe shaka rreth 'budallallëkur' të grave ose i njehsojnë gratë si objekte seksuale (shaka rreth disponimit seksual, prostitucionit, përdhunimit). Nivel i lartë i ngacmimit lidhet me seksualitetin (e perceptuar) të të rinjve (sidomos djemve). Përdorimi i rregullt i fjalëve negative të tilla si 'queer' ose 'fag' shpesh është traumatizuese për ata që perceptohen si homoseksualë dhe lezbike. Kjo është një nga arsyet pse shumë homoseksualë dhe lezbike 'deklarohen' pas shkollës së mesme.

c) Dhuna Psikologjike

Të gjitha format e dhunës kanë një aspekt psikologjik, që nga fakti që qëllimi kryesor për të qenë i dhunshëm apo abuziv është dëmtimi i integritetit dhe dinjitetit të personit tjetër. Përveç kësaj, ekzistojnë disa forma të dhunës që komunikohen nëpërmjet sjelljeve që nuk mund të vendosen në kategoritë e tjera dhe për këtë arsye mund të thuhet se arrihet një dhunë psikologjike në formë 'të pastër'. Kjo mund të përfshijë izolimin, mungesën e informacionit, dezinformimin dhe sjelljen kërcënuese.

Dhuna psikologjike në sferën private

Dhuna psikologjike mund të jetë, për shembull, një sjellje kërcënuese pa dhunë fizike apo elementë verbale. Ato mund të jenë veprime që i referohen akteve të mëparshme të dhunës, ose injorancës së qëllimshme dhe neglizhimit të tjetrit.

9 Zonat e ndjeshme janë veçanërisht emocionale. Ato mund të jenë një person i rëndësishëm, feja apo identiteti etnik. Mund të jetë gjithashtu diçka që i vjen turp (nëse është e justifikuar apo jo, nëse është produkt i shtypjes së brendshme ose bindjes personale).

Dhuna psikologjike në sferën publike

Një formë e zakonshme e kësaj dhune përfshin izolimin e grave të reja apo burrave të rinj që nuk veprojnë sipas roleve gjinore. Izolimi në sferën publike përdoret më së shpeshti nga grupet e bashkëmoshatarëve, por edhe nga të rriturit, si mësuesit dhe trajnerët sportiv, ku edhe ata mund të jenë autorë të veprave penale. Tipikisht kjo do të thotë përjashtim nga aktivitete të caktuara të grupit. Gjithashtu kjo formë e dhunës mund të përfshijë kërcënime në një mënyrë të ngjashme me abuzimin psikologjik në sferën private.

d) Dhuna seksuale (izuar)

Termi 'seksualizuar' përdoret gjithnjë e më shumë për të theksuar një aspekt të rëndësishëm të këtij lloji të dhunës, kjo do të thotë se përdorimi i seksualitetit si një terren për sulm është thjesht një mjet tjetër për të shkaktuar dëme, sesa çdo gjë tjetër që lidhet me seksualitetin e autorit të veprës apo të viktimës. Dhuna seksuale shpesh ka të bëjë me sjelljen e viktimës (sjellje eksplicite seksuale ose veshja në sferën publike, mohimi i disponimit seksual në sferën private) ose lidhet me nevojat seksuale të dhunuesit (frustrimi seksual). Kjo quhet 'relativizmi' dhe është një nga metodat përmes të cilave lojtarë të ndryshëm në shoqëri përpiqen të injorojnë seriozitetin e dhunës me bazë gjinore. Relativizmi nënkupton që vepra penale e përdhunimit, për shembull, nuk gjykohet si një veprim i tij, por lidhet me sjelljen e perceptuar të viktimës. Gjithashtu kjo mund të përfshijë tentativa të gabuara për të shqyrtuar faktorët e autorëve të krimit, të cilët e bëjnë veprimin e tyre "të kuptueshëm". Duke patur gjithnjë e më shumë të dhëna të disponueshme në rrethanat e vërteta të dhunës seksuale që lidhen me viktimat dhe autorët e dhunës, është bërë e qartë se dhuna seksuale, ashtu si çdo formë tjetër dhune, lidhet me strukturën e pushtetit midis abuzuesit (s) dhe të abuzuarit. Dhuna seksuale (izuar) përfshin shumë veprime që janë po aq të dëmshme për çdo viktimë dhe përdoren në mënyrë të ngjashme si në sferën publike dhe në atë private; Shembujt përfshijnë përdhunimin (dhunën seksuale duke përfshirë një formë penetrimit të trupit të viktimës), përdhunimin martesor dhe përdhunimin në tentativë. Lloje të tjera të aktiviteteve seksuale të detyruara përfshijnë detyrimin për të parë dikë që masturbohet, duke detyruar dikë të masturbojë para të tjerëve, seks i pasigurt i detyruar, ngacmim seksual dhe, në rastin e grave, abuzimet që lidhen me riprodhimin (shtatëzaninë e detyruar, abortin e detyruar, sterilizimi i detyruar).

Dhuna seksuale në sferën private

Disa forma të dhunës seksuale, të cilat janë të lidhura me kufijtë personalë të viktimës, janë më tipike në sferën private: autori i krimit i dhunon këto kufizime për qëllime, siç është përdhunimi ditor, që detyron lloje të caktuara të aktiviteteve seksuale, tërheqje e sjelljes seksuale si një mjet dënimi, duke i detyruar të tjerët të shikojnë (dhe ndonjëherë të imitojnë) pornografinë.

Dhuna seksuale në sferën publike

Format e ndryshme të dhunës seksuale (izuar) shfaqen pa përjashtim si në sferën private ashtu edhe në atë publike. Megjithatë ka tre forma të dhunës seksuale në sferën publike të cilat duhet të vihen në dukje për shkak të ndikimit të tyre ndaj viktimave dhe viktimave të mundshme:

ngacmimi seksual në vendin e punës, dhuna seksuale si një armë e luftës dhe tortura, dhe dhuna seksuale kundër LGBT-ve si një mjet 'ndëshkimi' për braktisjen e roleve të përcaktuara gjinore.

Përcaktime:

Përdhunimi: Pushtimi i çdo pjese të trupit të viktimës ose të autorit të veprës me një organ seksual ose të hapjes anale apo gjenitale të viktimës me ndonjë objekt ose ndonjë pjesë tjetër të trupit me forcë, detyrim, duke përfutur nga një mjedis shtrëngues ose kundër një personi të paaftë për të dhënë pëlqimin e vërtetë (Gjykata Ndërkombëtare Penale).

Shfrytëzimi seksual: Çdo abuzim i vulnerabilitetit, fuqisë diferenciale ose besimit për qëllime seksuale; kjo përfshin përfitimin momental, social ose politik nga shfrytëzimi seksual i tjetrit (Komiteti i Përhershëm i Agjencisë së Kombeve të Bashkuara).

Ngacmimi seksual: Çdo veprim seksual i padëshiruar, zakonisht i përsëritur, vëmendje seksuale e padëshiruar, kërkesë për qasje ose favorizime seksuale, aludimi seksual ose sjellje të tjera verbale ose fizike të një natyre seksuale, shfaqje e materialit pornografik, ngacmimi në punë, është bërë një kusht i punësimit ose krijon një ambient pune frikësues, armiqësor ose ofendues (Komisioni i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatët).

Përdhunim i takimit: një përdhunim që kryhet nga personi me të cilin viktimë është në një takim miqësie apo dashurie. Termi i ka fillimet në vitet 1980, kur fenomeni u diskutua gjerësisht.

Reflektim

Konsiderojini përkufizimet e ofruara në kutinë e mësipërme.

Cilat janë përkufizimet e rëndësishme në kodin penal të vendit tuaj? A ka dallime?

Cilin përkufizim preferoni? Pse? Në cilin kontekst këto çështje dalin në grupin tuaj të të rinjve?

c) Dhuna socio- ekonomike

Kjo formë e dhunës mund të jetë edhe një mjet për ta bërë viktimën më të ndjeshme ndaj formave të tjera të dhunës, por gjithashtu mund të jetë edhe arsyeja për shkaktimin e formave të tjera të dhunës. Ndërsa figurat ekonomike botërore tregojnë qartë se një nga rezultatet e globalizimit neo-liberal është feminizimi i varfërisë 10 (duke i bërë gratë në përgjithësi më vulnerabël ekonomikisht se meshkujt), dobësia ekonomike është një fenomen që ekziston edhe në nivel personal gjithashtu. Ajo është njohur në një numër të madh marrëdhëniesh abuzive, pasi një status më i mirë ekonomik i një gruaje në një marrëdhënie nuk e eliminon domosdoshmërisht kërcënimin e dhunës, sepse kjo gjithashtu mund të çojë në konflikte rreth statusit dhe nxitjes së marrëdhënies abuzive.

10 Sipas Platformës për Veprim të Pekinit, "Sot më shumë se 1 miliard njerëz në botë, shumica e të cilëve janë gra, jetojnë në kushte të papranueshme varfërie." (Adoptuar në Konferencën e Katërt Botërore mbi Gratë, 1995)'. Miliona gra në vendet në zhvillim jetojnë në varfëri. Feminizimi i varfërisë është një fenomen në rritje. Gratë janë ende më të varfërat e të varfëruar në botë, që përfaqësojnë 70 për qind të 1,3 miliardë njerëzve që jetojnë në varfëri absolute. Kur gati 900 milionë gra kanë të ardhura më pak se \$ 1 në ditë, shoqata midis pabarazisë gjinore dhe varfërisë mbetet një realitet i tronditur. 'UNIFEM, Forcimi i Kapacitetit Ekonomik të Grave'. Gratë punojnë dy të tretat e orëve të punës në botë, prodhojnë gjysmën e ushqimit në botë dhe megjithatë fitojnë vetëm 10% të të ardhurave në botë dhe zotërojnë më pak se 1% të pronës së botës." Treguesit e Zhvillimit Botëror, 1997, Womankind WorldWide

Dhuna socio- ekonomike në sferën private

Format më tipike të dhunës socio-ekonomike përfshijnë heqjen e të ardhurave të viktimës, jo lejimin e tyre për të pasur të ardhura të ndara (statusi "amvisë", duke punuar në biznesin familjar pa pagë) ose duke e bërë atë të papërshtatshëm të punojë prej abuzimit fizik të kanosur.

"Ne u martuam menjëherë pas shkollës së mesme dhe në moshën 19 vjeçare mbeta shtatëzanë. Qëndrova në shtëpi për tre vite sipas lejes së lehonisë. Ai filloi të më rrihte rregullisht pas lindjes së fëmijës, por gjithnjë bënte kujdes që të më godiste në vende ku nuk do të dukej: si në bustin tim ose ku koka ishte e mbuluar me flokë, kështu që miqtë dhe familja jonë nuk do të mund të shihnin plagët dhe nuk do të bënin pyetje. Unë nuk mund t'i thoja asgjë askujt, sepse ne jemi një familje e klasës së mesme dhe askush nuk do të besonte sepse gjëra të tilla ndodhin jashtë familjeve të varfra etnike. Pas mbarimit të tre viteve, dëshiroja të studioja dhe të merrja një punë me kohë të pjesshme. Kjo ishte koha kur ai filloi të godiste edhe fytyrën time. Humba provimin e hyrjes, dhe fillova të humbasë javë të tëra nga puna, sepse nuk mund të shkoja në punë me sy të zinj, ose me hundë të fryrë. Do të ishte shumë e turpshme! Përfundimisht u pushova nga puna, pasi kompania nuk mund të lejonte që një punonjës të mungonte javë pas jave pa ndonjë shpjegim të besueshëm." (18)

Dhuna socio- ekonomike në sferën publike

Dhuna socio-ekonomike në sferën publike është njëkohësisht një shkak dhe një efekt i marrëdhënieve dominante të fuqisë gjinore në shoqëri. Kjo mund të përfshijë mohimin ose aksesin në arsim ose (në mënyrë të barabartë) punës së paguar (kryesisht grave), mohimin e aksesit në shërbime, përjashtimin nga disa vende pune, mohimin e gëzimit dhe ushtrimin e të drejtave civile, kulturore, sociale, politike, siç është rasti për LGBT-të, rezulton me kriminalizimin.

Disa forma publike të dhunës socio-ekonomike me bazë gjinore kontribuojnë që gratë të bëhen ekonomikisht të varur nga partneri i tyre (paga më të ulëta, shumë pak ose aspak përfitime për përkujdesjen e fëmijëve, ose përfitime të lidhura me tatimin mbi të ardhurat e partnerit mashkull që pagan). Kjo i jep një personi tendencën që të jetë abuziv në marrëdhëniet e tij dhe shansin për të vepruar pa asnjë frikë nga humbja e partnerit të tij.

Reflektim

Kush janë grupet më vulnerabël ndaj dhunës socio-ekonomike në mjedisin tuaj? Në përvojën tuaj, a e shtyn/ nxit shteti këtë lloj dhune?

2.4 Dhuna me bazë gjinore në kuadrin e të drejtave të njeriut

A ka nevojë për një konventë të veçantë për të drejtat e grave? Çfarë do të thotë termi i OKB-së 'praktika tradicionale të dëmshme'? Si e dallojmë respektin kulturor dhe relativizmit kulturor, dhe kush duhet të vendosë për këtë?

Në botën tonë bashkëkohore, konventat dhe deklaratat e të drejtave të njeriut janë bërë të rëndësishme, simbolike dhe ligjore për një sërë çështjesh. Ky është një zhvillim relativisht i ri; një njohje e gjerë e të drejtave të njeriut në thelb mungonte në marrëdhëniet ndërkombëtare që nga Lufta e Dytë Botërore; Ishte Shoah (Holokausti) që shërbeu si katalizator "... që i bëri të drejtat e njeriut një çështje në politikën botërore". (19). Një nga dokumentet më të rëndësishme ndërkombëtare për të drejtat e njeriut që kanë të bëjnë me gratë është Konventa e Kombeve të Bashkuara për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Kundër gruas '(CEDAW) (20).

Kjo Konventë ndalon diskriminimin në bazë të seksit. Ajo përcakton diskriminimin ndaj grave si:

Çdo dallim, përjashtim ose kufizim i bërë në bazë të seksit që ka efekt ose qëllim dëmtimin ose shfuqizimin e njohjes, gëzimit ose ushtrimit të grave, pavarësisht nga statusi i tyre martesor, në bazë të barazisë së burrave dhe grave, të drejtat dhe liritë themelore në jetën politike, shoqërore, kulturore, civile ose në ndonjë tjetër fushë. (21)

Shtetet që janë palë në Konventë janë të detyruar të miratojnë të gjitha masat e nevojshme për të të sigurojë që gratë të gëzojnë barazi me burrat, që do të thotë se ata duhet të miratojnë me dosmosdoshmëri legjislacionin që lufton diskriminimin dhe avancimin e të drejtave të grave. Kjo, megjithatë, nuk do të thotë që grave mund t'i mohohet mbrojtja e veçantë nga një shtet në lidhje me amësinë. CEDAW shqyrton pajtueshmërinë nga shtetet me Konventën. Shtetet duhet të dorëzojnë periodikisht raporte mbi masat e ndërmarra për zbatimin e Konventës. Komiteti CEDAW monitoron pajtueshmërinë e shteteve; megjithatë, mekanizmi i zbatimit të tij konsiderohet i dobët, dhe mbështetet në forcën e bindjes morale. Një mangësi tjetër është se ka shumë rezerva dhe përjashtimet e negociuara nga shtetet që janë shtuar në këtë dokument (11).

Reflektim

Ku qëndron vendi juaj? Zbuloni nëse vendi juaj ka ratifikuar konventën dhe, nëse ka, rezerva zyrtare lidhur me konventën CEDAW

www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/reservations-country.htm.

Në nenet 2 dhe 16, do të tregonin vendosmërinë e një partie shtetërore për të hequr të gjitha pengesat për barazinë e plotë të grave dhe angazhimin e saj për të siguruar që gratë janë në gjendje të marrin pjesë plotësisht në të gjitha aspektet e jetës publike dhe private, pa frikë nga diskriminimi ose kundër padia. Shtetet që heqin diskriminimet do të japin një kontribut i madh në arritjen e objektivave të formës në dy anët faktike dhe juridike me Konventën.

Burimi: <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/reservations.htm>.

Dhuna ndaj grave - ndryshe nga çështjet e tjera si votimi (e drejta për të votuar), barazia, ose diskriminimi - është një fokus më i ri i agjendave ndërkombëtare për të drejtat e njeriut. CEDAË, që daton në vitin 1979 dhe hyri në fuqi në vitin 1981, përmend fjalën 'diskriminimin' njëzet e dy herë, fjalën 'barabartë' apo 'barazi' tridhjetë e katër herë, dyfishësin 'të drejtat e njeriut' pesë herë, por nuk përmend e dhunën e dhunimit, abuzimit ose dhunimeve fizike (22). Megjithatë, në 1992 Rekomandimi i Përgjithshëm i 19-të lëshuar nga Komiteti CEDAË, rekomandonte që statistikat në dhunimin ndaj grave duhet gjithashtu të raportohen nga partitë shtetërore. Konventa CEDAË së fundi ka shtuar një mekanizëm individual të ankesave, ku individët, pas shterimit të mjeteve të brendshme ligjore, mund të paraqesë një ankesë në lidhje me pajtimin e Shtetit me dispozitat e Konventës. Në 1993 në Vjenë Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara miratoi 'Deklaratën mbi Eliminimin e Dhunës Kundër Grave', ku dhuna ishte përcaktuar si:

Çdo akt i dhunës me bazë gjinore që rezulton ose ka të ngjarë të rezultojë në dhunë fizike, seksuale ose dëmtime psikologjike ose vuajtje të grave, duke përfshirë kërcënimet e këtyre akteve, shtrëngimi ose privimi arbitrar i lirisë, kudo që ndodh në publik ose në jetën private. (23)

Kjo deklaratë ishte e rëndësishme në atë që dhunën ndaj grave e bëri një çështje ndërkombëtare, dhe nuk iu nënshtruan argumenteve rreth relativizmit kulturor. Ka shumë mënyra për të kuptuar dhe diskutuar relativizmin kulturor, por në arenën ndërkombëtare pas Luftës së Dytë, ajo u zhvillua si një mënyrë për të luftuar ideologjitë raciste dhe të kulturës fashiste, racore apo diskriminimit klasor. Antropologë influencues si Claude Levi-Strauss, dhe institucionet si UNESCO argumentuan se "... " racizmi mund të kapërcehet duke njohur problemin e etnocentrizmit, duke promovuar përfitimet e

diversitetit kulturor në pasurimin shoqërisë dhe duke inkurajuar njohuri më të mëdha të kulturave të tjera midis shoqërive perëndimore "(24). Ndërsa e kuptueshme në këtë kontekst, besimi se racizmi dhe shtypja mund të çrrënjosen përmes njohurive më të mëdha dhe tolerimit ka hasur shumë probleme. Kjo është veçanërisht në rastin kur dallimi kulturor përdoret për të shpjeguar ose justifikuar abuzimin e të drejtave të njeriut tek gratë. Prandaj, kjo Deklaratë përfshinte një shumëllojshmëri të atyre që janë quajtur praktika tradicionale të dëmshme si gjymtimi gjenital femëror, përdhunimi dhe tortura, dhunimet fizike të brendshme dhe skllavërinë seksuale të femrave. Kjo ishte një deklaratë e rëndësishme nga OKB dhe i vendosi të drejtat individuale për integritet fizik mbi të drejtat kulturore. Gjithashtu, ajo shpjegon se mbështetja kombëtare ose kulturore për praktika të tilla nuk përfaqësojnë dëshirat e grave dhe se, në të vërtetë, shumë zëra nga të kulturat e supozuara homogjene janë gjithashtu kundër këtyre praktikave. Një aspekt tjetër i Deklaratës është se ajo njeh nevojën për të menduar sërish kufijtë e përbashkët të ndjenjave mes publikut dhe privatit, një sfidë e mbrojtur gjatë nga grupet feministe.

Deklarata e OKB-së ndalon dhunën shtetërore kundër grave dhe dhunë private, duke përfshirë "... goditjen, abuzimin seksual të fëmijëve femra në familje, dhuna e lidhur me dhuratën, përdhunimi martesor, gjymtimi gjenital i femrave dhe të tjera praktika tradicionale të dëmshme për gratë, dhunës jo-bashkëshortore ose dhunës në lidhje me shfrytëzimin "(25).

Deklarata ndalon gjithashtu dhunën ndaj grave në bazë të praktikave kulturore. Megjithatë nuk është një dokument i detyrueshëm, Deklarata kontribuoi në thyerjen e murit të heshtjes dhe njohjen e dhunës kundër grave si një shkelje ndërkombëtare e të drejtave të njeriut. "Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut" nuk ka dispozita të veçanta që kanë të bëjnë me të drejtat e grave ose me dhunën në baza gjinore. Megjithatë në këtë Konventë, theksohet që jeta private dhe familjare të mbrohen (neni 8), burrat dhe gratë e moshës martesore duhet të kenë të drejtën e martesës (neni 12) dhe se bashkëshortët duhet të kenë të drejta të barabarta në martesë (neni 5, Protokoli 7). Konventa ka një mekanizëm të fuqishëm dhe të njohur të zbatimit, Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (ECHR), e cila merr ankesat individuale, si dhe shtetërore kundrejt shteteve.¹²

Reflektim

Vizito faqen e internetit të HUDOC në faqen e internetit të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe gjeni rreth vendimeve dhe çështjeve të shkarkuara lidhur me dhunën me bazë gjinore që përfshin vendin / shtetin tuaj.

<http://www.echr.coe.int/echr>.

¹² www.echr.coe.int

Dhuna ndaj grave nuk është më një çështje private: ajo është njohur si shkelje e të drejtave të njeriut dhe si shkelje e integritetit psikologjik dhe fizik të individit. Megjithatë, njohja dhe masat ligjore nuk janë të mjaftueshme. Parandalimi i dhunës është një prioritet, dhe gjithashtu duhet të ekzistojnë mekanizma dhe procese efektive për parandalimin e dhunës dhe integritimin gjinor. Përveç organeve ndërkombëtare të të drejtave të njeriut të diskutuara tashmë, mekanizma të tjerë të rëndësishëm janë:

- Komitetet kombëtare për avancimin gjinor me një plan të qartë veprimi
- Ombudsman për barazi
- Legjislacion efektiv i zbatuar për të siguruar barazinë ligjore dhe substanciale
- Kuotat për gratë në arsim dhe punësim (për shembull, veprime afirmative masa)
- Në shoqërinë civile, OJQ-të e grave dhe studimet e grave në universitete kanë role të rëndësishme dhe lobuese

2.5 Dhuna gjinore kundër LGBT

A është dhuna kundër LGBT-ve dhunë me bazë gjinore? Cilët shembuj mund të mendoni për të shpjeguar përgjigjen tuaj?

Dhuna ndaj lesbikeve, homoseksualëve, biseksualëve dhe transeksualëve (LGBT) shpesh neglizhohet kur trajtohet dhuna me bazë gjinore. Megjithatë, siç kemi parë në 1.3.4, gjinia dhe seksualiteti janë dy koncepte të ndërlidhura ngushtë. Për shembull, nuk është e pazakontë që autorët e dhunës kundër LGBT-ve të "justifikojnë" veprimet e tyre duke shprehur neveri në seksualitetin homoseksual ose në burrërinë homoseksuale. Ky neglizhim i dhunës me bazë gjinore kundër LGBT-ve pjesërisht reflekton mungesën e informacionit që kemi dhe mungesën e formave ligjore dhe të tjera të mbrojtjes për LGBT në shumë vende në Evropë dhe në pjesën tjetër të botës.

Nuk ka një dokument ligjor universal që merret me ose mbron pakicat seksuale; LGBT përballen me "... përjashtimin e vazhdueshëm nga mbrojtja e plotë e normave ndërkombëtare të të drejtave të njeriut" (26). Paaftësia e fundit e Komisionit të të Drejtave të Njeriut të OKB-së për të miratuar një dokument që do të pranonte në mënyrë eksplicite homoseksualët, thekson se si LGBT vuajnë nga një situatë e pabarabartë në krahasim me qytetarët heteroseksualë¹³.

2.6 Dhuna në familje dhe dhuna në marrëdhëniet intime

Cila është përmbajtja e diskursit të tanishëm publik në vendin tuaj në lidhje me dhunën në familje? Cilat janë argumentet më të shpeshta të të drejtave të njeriut në lidhje me dhunën në familje? Dhuna në familje, ose dhuna e marrëdhëniesit intime, është lloji më i zakonshëm i dhunës me bazë gjinore. Ajo gjithashtu kërkon konsideratë të veçantë për shkak se ajo është një lloj relacionale e dhunës, dhe dinamikat janë shumë të ndryshme nga incidentet e dhunshme që ndodhin midis të huajve. Duke e konsideruar dhunën në familje si një çështje vendase private, ka penguar ndjeshëm njohjen e fenomenit si shkelje e të drejtave të njeriut. Padukshmeria e fenomenit u përkeqësua nga fakti që tradicionalisht, ligji ndërkombëtar i të drejtave të njeriut mbështetet, është i zbatueshëm për marrëdhëniet midis individit dhe shtetit (ose shteteve), dhe organizatat e të drejtave të njeriut përqendrohen vetëm në shkeljet e motivuara politikisht (si tortura ose trajtimi çnjerëzor i të burgosurve). Megjithatë, gradualisht është njohur se përgjegjësia shtetërore sipas ligjit ndërkombëtar mund të lindë jo vetëm nga veprimi i shtetit, por edhe nga mosveprimi shtetëror kur shteti nuk mbron qytetarët e vet nga krimet e dhunshme.

13 Brazili paraqiti një projekt-rezolutë me titull "Të drejtat e njeriut dhe orientimi seksual", i cili trajton temën e të drejtave të barabarta për homoseksualët dhe lezbiket. Ajo bëri thirrje, ndër të tjera, "mbi të gjitha shtetet për të promovuar dhe mbrojtur të drejtat e njeriut të të gjithë personave pavarësisht nga orientimi i tyre seksual".

Përcaktim

Dhuna në familje përfshin "forma të dhunës që përjetësojnë dhe shfrytëzojnë ndarjen midis grave dhe burrave, në mënyrë që të sigurojnë nënshtrimin dhe inferioritetin e grave dhe gjithçka që shoqërohet me feminitetin". Edhe pse dhuna në familje ndodh në marrëdhëniet e gjinisë seksuale po aq shpesh sa në marrëdhëniet heteroseksuale (1 në 4) dhe ka raste të grave që abuzojnë me partnerët e tyre meshkuj, shumica dërrmuese e dhunës në familje kryhet kundër grave nga burrat.

Dhuna në familje (përdhunimi, goditja, abuzimi seksual ose psikologjik) çon në vuajtje të rënda fizike dhe mendore, lëndime dhe shpesh vdekje. Ajo është shkaktuar kundër vullnetit të personit,

me qëllim që të poshterohet, frikësohet dhe kontrollohet viktimja dhe shumë shpesh viktimja mbetet pa rimëkëmbje ndaj mjeteve juridike: policia dhe mekanizmat e zbatimit të ligjit shpesh janë pa ndjeshmëri gjinore, armiqësore apo mungesa. (27)

Një pyetje që bëhet shpesh në lidhje me dhunën në familje është 'Përse ai/ ajo nuk largohet?' Nuk ka një përgjigje të thjeshtë për këtë sepse dhuna në familje është një fenomen kompleks që përfshin forma fizike, psikologjike, emocionale dhe ekonomike të abuzimit. Shpesh mund të shkaktojë 'sindromën e gruas së rrahur', ku një grua në një marrëdhënie abuzive fillon të ndihet e pafuqishme, e pavlerë, e pafuqishme duke pranuar status quo-n. Megjithatë, ky term nuk shpjegon shumë gjëra, duke përfshirë pse disa gra vrasin partnerët e tyre të dhunshëm dhe arsye të tjera përse gratë qëndrojnë në një marrëdhënie të dhunshme. Këto arsye përfshijnë varësinë financiare nga abuzuesi, kufizimet sociale dhe mungesa e alternativave të tilla si strehimore për viktimat e abuzimit. Dhuna në familje shpesh përfshin izolimin e viktimës nga familja dhe miqtë, privimi i pasurisë personale, manipulimi i fëmijëve, kërcënimet për hakmarrje ndaj saj dhe fëmijëve të saj ose anëtarëve të tjerë të familjes. Për më tepër, presionet e përbashkëta sociale në lidhje me natyrën e familjes - "një lloj babai është më i mirë se asnjë baba për fëmijët tuaj" - e bën largimin nga një marrëdhënie abuzive jo vetëm të vështirë, por gjithashtu jashtëzakonisht të rrezikshme.

Një arsye tjetër është fenomen shumë i dokumentuar i 'Ciklit të Dhunës'.

Sjellja abuzive e përfshirë në këtë cikël ndonjëherë është instiktive dhe nganjëherë e qëllimshme, dhe synon ta mbajë personin e abuzuar në marrëdhënie nëpërmjet premtimeve dhe mohimeve.

Cikli bazë përbëhet nga një shpërthim dhune, i cili pasohet nga një periudhë e ashtuquajtur "periudhë mjalti" e karakterizuar nga një ndryshim i papritur pozitiv në sjelljen e abuzuesit. Ajo njihet si periudha e muajve të mjalit, sepse viktimat shpesh e përshkruajnë këtë periudhë si shumë të ngjashme me pjesën e hershme të marrëdhënies. Abuzuesi zakonisht është shumë apologetik për shkak të dhunës së shkaktuar, premtim të ndryshojë dhe madje mund të ofrojë dhurata. Megjithatë, kjo periudhë nuk zgjat shumë, sepse funksioni i vetëm i saj është të eliminojë shqetësimet e viktimës lidhur me të ardhmen e marrëdhënies. Viktima e saj apo e atij është zakonisht pjesë e kësaj, pasi askujt nuk i pëlqen të kujtojë përvojat negative dhe prandaj viktimat mirëpret ndryshimet e dukshme dhe premtimet e bëra.

Pasi shqetësimet e viktimës janë mbyllur në heshtje, struktura e vjetër e pushtetit është rivendosur. Karakteristikat e shumta tipike të dhunës në familje do të rritë përsëri llojin e tensionit që përfundimisht shpërthen në një akt të mëtejshëm të dhunës nga ana e abuzuesit. Në fillim të marrëdhënies, incidentet e dhunshme mund të jenë aq larg sa gjashtë muaj apo edhe një vit, duke e bërë të vështirë njohjen e natyrës ciklike. Incidentet e hershme ka të ngjarë të jenë incidente verbale të ndjekura nga aktet e vogla të dhunës fizike, gjë që gjithashtu e bën të vështirë për viktimën të pranojë se rënia, thyerja e gotës, shtyrjet, shuplakat dhe më në fund rrahjet janë pjesë e një cikël eskalues. Cikli jo vetëm eskalon sa i përket ashpërsisë së dhunës, por incidentet zakonisht bëhen më afër njëra tjetrës. Përfundimisht, faza e muajit të mjalit mund të zhduket plotësisht; në rreth 20% të marrëdhënies abuzive ajo nuk ekziston fare. Mund të zëvendësohet, veçanërisht në grupet shoqërore ku dhuna në familje dhe rolet e ngurta gjinore janë më pak të pranuar, duke minimizuar ose mohuar.

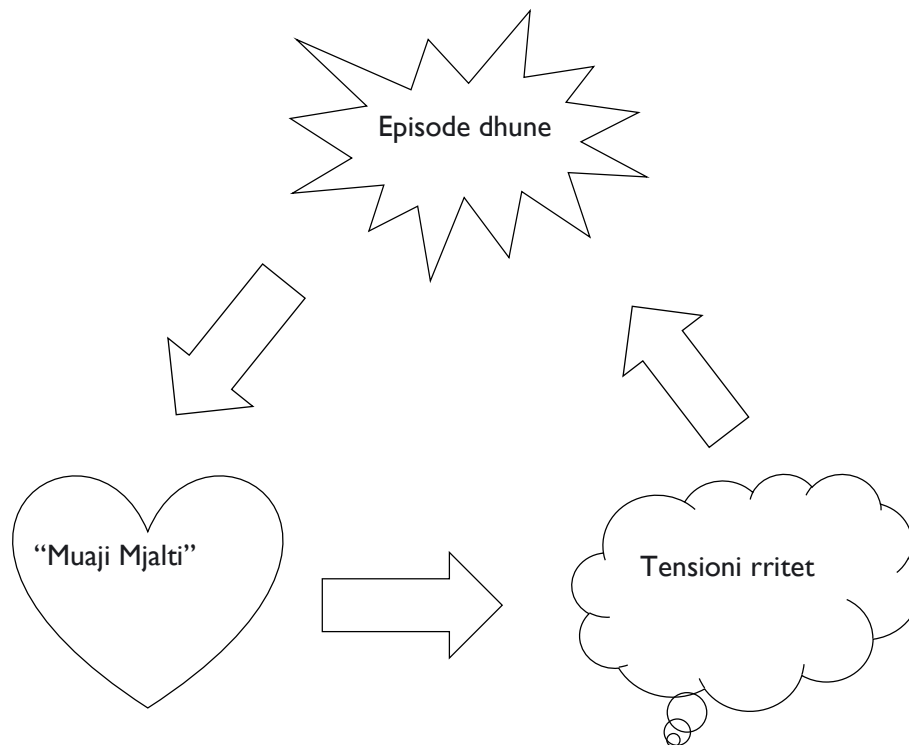
"Ditën pasi ai më goditi, i tregova të dashurit tim shenjat në krahun dhe fytyrën time. Ai më pa dhe më pyeti se çfarë i kishte bërë vetes. U përpoqa t'i shpjegoj atij se çfarë ai më kishte bërë mua, dhe më tha: "Po të të kisha goditur, do të ishe e vdekur". (28)

Në kontekstet ku rolet e ngurta gjinore janë më përcaktuese, goditësi ka më shumë liri për të mohuar përgjegjësinë. Seti i roleve gjinore që na kanë mësuar t'i përkasim si gra dhe burra, përmban shumë kontradikta, ose kërkesa që nuk mund të përmbushen. Në të njëjtën kohë, një pjesë e rolit dominues të gjinisë mashkullore është të mbikëqyrë gratë dhe fëmijët në përmbushjen e roleve të tyre dhe, nëse është e nevojshme, t'i disiplinojnë ato. Këto dy kushte kombinohen për të krijuar një justifikim të përbashkët për ata që janë abuziv në marrëdhënie, sepse ata lehtësisht mund të gjejnë diçka ose një tjetër për (a) fajësimin e gruas për dhunën e kryer kundër saj, dhe (b) kërkimin e së drejtës për ta shkaktuar atë.

Përdhunimi është një krim i rëndë në shumicën e kodeve penale kombëtare. Megjithatë, kur lidhet me marrëdhëniet familjare dhe intime, situata bëhet më e komplikuar. Përdhunimi nga ata që janë të njohur

dhe të besuar nga viktimat mund të kenë pasoja më serioze dhe afatgjata sesa përdhunimi nga një i huaj. Megjithatë, përdhunimi në një marrëdhënie intime është shumë e vështirë të provohet: në gjykatat e brendshme për mbrojtje, marrëdhëniet e mëparshme të viktimës dhe autori i krimit dhe sjellja e mëparshme seksuale e viktimës shpesh e bëjnë përvojën e viktimave të përdorin veprime ligjore poshtëruese dhe traumatizuese. 14

Dhuna në familje është ciklike

Abuzimi fizik dhe abuzimi emocional, shpesh shoqërohet nga aktet e dhunës seksuale, të cilat janë perceptuar në shumë vende si akte ose krime të 'pasionit', të motivuara nga xhelozia ose dështimi i partnerit për të përmbushur pritshmëritë. Ndikimi i alkoolit gjithashtu përmendet shpesh si një faktor lehtësues.

Kjo injoron faktin se abuzimi kryhet në mënyrë sistematike. Ronda Copelon vë në dukje, alkooli shkakton dhunë, por "shumë burra dehen pa i rrahur gratë e tyre dhe ... shpesh burrat i rrahin gratë e tyre pa qenë të dehur. Në një farë mase alkooli justifikon dhunën mashkullore, kontrollimi i alkoolit është një faktor i rëndësishëm në përpjekjet për të reduktuar dhunën, por alkooli nuk është shkaku".

14 Për analizën e çështjeve të pëlqimit dhe shtrëngimit, shih MacKinnon, C. 'Përdhunim: mbi shtrëngimin dhe pëlqimin', në Weisberg, K. (Ed.). (1996). Seksi, Dhuna, Puna dhe Riprodhimi. Aplikimet e Teorisë Ligjore Feministe për Jetën e Grave. Filadelfia: Temple University Press. (Fq.471-484).

2.6.1 Dhuna në familje në marrëdhëniet LGBT

Dhuna në familje në marrëdhëniet LGBT është më e vështirë për t'u identifikuar, për viktimat edhe shërbimet që ofrojnë mbështetje janë më të vështira për ti njohur, dhuna në familje në marrëdhëniet e gjinisë së njëjtë rrallë njihet. Pra edhe trajtimi është shumë më specifik. Megjithatë, statistikisht tregojnë se dhuna tek heteroseksualët, homoseksualët, dhe lezbiket ndodh përafërsisht në raportin 1 me 4. Dallimet dhe ngjashmëritë kryesore të dhunës midis gjinisë së njëjtë dhe asaj të kundërt gjinore janë përmbledhur më poshtë (30). Ngjashmëritë përfshijnë formën e abuzimit, kontrollin e autorit të krimin mbi viktimën, izolimi i abuzuesit, mund të përfshijë edhe dinamikën e 'ciklit të dhunës'.

Dallimet përfshijnë:

Izolimi: Izolimi që shoqëron dhunën në familje mund të përbëhet nga të qenit LGBT në një shoqëri homofobike. Heshtja rreth dhunës në familje brenda komunitetit LGBT izolon më tej viktimën, duke i dhënë më shumë pushtet goditësit. Duhe shtuar këtu edhe problemin e hapësirës së kufizuar të komunitetit në rrjetet LGBT: privatësia mund të shtojë akoma më shumë vështirësinë e njohjes së dhunës, dhe largimi i të abuzuarit është më i vështirë.

Manipulimi heteroseksist: Një dhunues mund të kërcënojë 'të flasë për' një person për orientimin seksual ose identitetin gjinor me miqtë, familjen, bashkëpunëtorët ose pronarin. Përveç kësaj, shërbimet ekzistuese mund të kërkojnë që një individ të dalë kundër vullnetit të tij / saj. Frika nga shtypja e mëtejshme: Si një grup i shtypur dhe i jo dëshiruar, komuniteti LGBT shpesh është në mëdyshje të adresojë çështjet e dhunës, ata kanë shumë frikë, dhe mendojnë se do të "njollosin" komunitetin.

Mohimi i bazuar në gjini: Lëvizja e grave të dhunuara shpesh shmang faktin se gratë janë abuzueset, dhe burrat janë viktima. Ky mohim është gjithashtu i pranishëm në shumë mjedise policore, spitale, njerëzve në sistemin e drejtësisë penale.

Mitet gjinore: Njerëzit supozojnë se dy burra në një luftë duhet të jenë të barabartë. Në mënyrë të ngjashme, Gay, meshkujt biseksualë dhe transeksualë (GBT) shpesh hedhin poshtë idenë se ata mund të jenë viktima. Ajo gjithashtu mund të supozohet, duke pasur parasysh supozimet sociale rreth "devijimit", se kjo dhunë është pjesë e sadizmit, abuzuesit i pëlqen vuajtja fizike apo mendore e viktimës.

Konteksti i shtypjes historike: Personat LGBT shpesh i afrohen strehimit, agjensive e shërbimeve social, policisë dhe gjykatave, por me shumë kujdes. Viktimat LGBT mund të kenë frikë nga riviktimizimi përmes homofobisë, mosbesimit, refuzimit dhe degradimi nga institucionet që kanë një histori të përjashtimit, armiqësisë dhe dhunës kundrejt njerëzve LGBT.

"Nuk kisha qenë kurrë i ekspozuar ndaj dhunës në familje as nga përvoja ose as nga arsimi. Unë jam i sigurt se kam qenë në dijeni të dhunës tek LGBT- të përmes mediave, por unë kurrë nuk arrita të kuptoj se duke qenë një burrë gej, unë mund të jem viktimë. Duke mos e njohur abuzimin si dhunë familjare kurrë nuk kam menduar të kërkoj ndihmë" (31).

Organizata FORGE15 shkruan se 'për shkak të faktit se shumica e strehëzave, shërbimeve të Dhunës në familje, ndërtohen për gratë heteroseksuale, gej-të, burrat që janë rrahur apo abuzuar nga gratë nuk kanë hapësira në organizatë për të ndihmuar viktimën. Shpesh, viktimave meshkuj u është thënë se opsionet e vetme të strehimit që janë në dispozicion për ta janë strehim urgjent për njerëzit e pastrehë.'

Shembuj të praktikës së mirë (ku çiftet e gjinisë së njëjtë përfshihen në punë:

Në Amsterdam, kohët e fundit është nisur një "hotline" speciale për viktimat dhe autorët e dhunës në familje. Në një intervistë me dy vullnetarë të 'kësaj linje ndihme, vullnetari përdori shumë termin asnjëanes të "partnerit" dhe dha një shembull të dhunës në familje ku kishte të përfshirë çift të të njëjtit seks.

Një e mbijetuar që ndan takimin e saj me një poster në një kampus universiteti:

"Herën e parë që pashë posterin për dhunën në marrëdhëniet e homoseksualëve dhe lezbikeve, duke ecur po mendoja se nuk kishte të bënte me jetën time. Gjatë rrugës për në drekë atë pasdite, disa nga shembujt të abuzimit kapën syrin tim. Gjatë javës së ardhshme kam kaluar gjithnjë e më shumë kohë duke studiuar posterin. Arrita të kuptoj se unë isha objektivi i këtyre sjelljeve të njëjta në marrëdhënien time me Edie. Kështu unë vendosa për të ardhur dhe përfundova në një grup mbështetës. "(32)

15 www.forge-forward.org

Shënime për Kapitullin 2

- (1) Source: <http://www.reliefweb.int/w/rwb.nsf/s/40B847015485B34749256BFE0006E603>
- (2) MacKinnon, C.A. (1987). *Feminism Unmodified Discourses on Life and Law*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- (3) Christian Spoden quoted in Gavan Titley, 2003, *Youth Work with Boys and Young Men as a Means to Prevent Violence in Everyday Life*, Council of Europe, p 23
- (4) *Our Bodies – Their Battle Ground: Gender-based Violence in Conflict Zones*. Source: <http://www.Irinnews.org/webspecials/GBV/print/p-Definitions.asp>
- (5) Source: e-mail exchange with Professor Manuela Martinez on 19 and 25 July, 2005
- (6) Testimony of a young Hungarian domestic violence victim – NANE hotline
- (7) Travis, A., 'Both sexes equally likely to suffer domestic violence' in *The Guardian*, 22 January 1999. (p.12).
- (8) Source: <http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs/hors191.pdf>,
- (9) Source: <http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs04/hors276.pdf>
- (10) Ferree, M.M., (2004, September). 'Assessing the science: key issues for research on violence against women'. Paper presented at the Conference *Everyday violence and human rights* in Osnabrück, Germany.
- (11) Source: <http://www.who.int/gender/violence/en>
- (12) Source: <http://www.womenaid.org/press/info/humanrights/warburtonfull.htm#Scale%20of%20the%20problem>
- (13) Source: http://www.unifem.org/filesconfirmed/149/213_chapter01.pdf
- (14) Parliamentary Assembly of the Council of Europe. (2002). *Domestic Violence against Women, Recommendation 1582*. Adopted 27 September, 2002
- (15) Amnesty International. (2004). 'It's in our hands. Stop violence against women'.
- (16) Source: <http://www.rip.org.uk/elearning/eproject/project1/pg1.asp>
- (17) Testimony of a man who works for the gay NGO New Age / Rainbow in Novi Sad, Serbia.
- (18) Domestic violence victim, NANE hotline, Hungary
- (19) Donnelly, J., *Sovereignty and International Intervention: the Case of Human Rights* in Lions, G., & Mastanduno, M. (Eds.). *Beyond Westphalia? State Sovereignty and International Intervention*. Baltimore and London: John Hopkins University Press (p.122).
- (20) *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)*, Dec. 18, 1979, 1249 U.N.T.S. 13, 19 I.L.M. 33 (entered into force Sept. 3, 1981).
- (21) CEDAW, Article I
- (22) Keck, M.E., & Sikkink K. (1998). *Activists Beyond Borders. Advocacy Networks in International Politics*. Ithaca and London: Cornell University Press. (p.168).
- (23) United Nations Declaration on the Elimination of Violence against Women (DEVAW), General Assembly Resolution 48/104, 20 December 1993
- (24) Lentin, A. (2004). 'The problem of culture and human rights in the response to racism', in Titley, G. (Ed.) *Resituating Culture*. Strasbourg: Council of Europe Publishing. For a full discussion see Lentin, A. (2004). *Racism and Anti-Racism in Europe*. London: Pluto Press.
- (25) United Nations Declaration on the Elimination of Violence against Women (DEVAW), General Assembly Resolution 48/104, 20 December 1993 Article 2 (a).
- (26) Donnelly, J., (1999). 'Non-Discrimination and Sexual Orientation: Making a place for sexual minorities in the global human rights regime', in Baehr, P., Flinterman, C. & Senders, M. (Eds.), *Innovation and Inspiration: Fifty Years of the Universal Declaration of Human Rights*. Amsterdam: Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences. (pp.93-110).
- (27) Copelon, R., (1994). 'Understanding Domestic Violence as Torture' in Cook, R. (Ed.). *Human Rights of Women. National and International Perspectives*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press. (p.116- 152).
- (28) Nane Hotline, Hungary
- (29) Copelon: p.128-129

- (30) Excerpted from www.gmdvp.org and LAMBDA Gay and Lesbian Anti Violence Project (El Paso).
- (31) Source: <http://www.gmdvp.org/pages/dennis.html>
- (32) Source: http://www.vawnet.org/NRCDVPublications/TAPE/Papers/NRC_camp-full.php
- (33) 3: Mobilising against gender inequality and gender-based violence

3. Mobilizimi kundër pabarazisë gjinore dhe dhunës me bazë gjinore.

3.1 Gjinia në punën e të rinjve: perspektivat dhe sfidat

Si mundet gjinia të luajë një rol në punën me të rinjtë? Cilat janë përfitimet e punës me gjininë?

Ku ka njerëz, ka çështje gjinore dhe potencial për dhunë gjinore. Kjo nënkupton që kur të rinjtë punojnë, organizohen, shoqërohen dhe edukohen së bashku, dimensionet gjinore të punës rinore janë gjithnjë prezente dhe duhet të merren seriozisht. Ky kapitull shqyrton rolet që gjinia mund të luajë në punën e rinisë, rëndësinë e barazisë gjinore dhe integrimin gjinor në punën rinore, projektet dhe organizatat, dhe në fund shqyrton shprehje të ndryshme të dhunës me bazë gjinore në kontekstin e të rinjve. Ky kapitull përfundon duke paraqitur disa mënyra praktike për tu mobilizuar kundër dhunës me bazë gjinore. Shpresojmë që qasja pragmatike e këtij kapitulli do t'ju inkurajojë të merrni veprime specifike në punën tuaj. Me këtë dimension pragmatik, megjithatë, një theks i fortë është reflektimi: puna me gjininë dhe çështjet e identitetit, fuqinë dhe sigurinë në grupet e të rinjve është një detyrë e ndjeshme dhe e kërkuar. Ky kapitull përmban një element të fortë të trajnimit për trajnerët, duke marrë parasysh llojet e reflektimeve mbi përvojën, kompetencat dhe etikën që duhet të angazhohen të gjithë njerëzit që punojnë me të rinjtë.

Puna e të rinjve shpesh synon të rrisë pjesëmarrjen e të rinjve në shoqëri, ose të mbështesë të rinjtë me një interes të caktuar, objektivat ose hobin. Shumica e organizatave rinore në Europë kanë praktika formale dhe joformale të demokracisë, të cilat bazohen në një angazhim për trajtimin e barabartë të individëve. Përfshirja e barazisë gjinore në këtë punë nuk përbën një hap të madh logjik. Përfshihen organizata ose projekte që punojnë specifikisht për të drejtat e njeriut, shtetësinë, pjesëmarrjen aktive, rininë e minoriteteve, mësimin ndërkulturor, anti-racizmin ose anti-diskriminimin –për të përmendur vetëm disa fusha të punës.

Përkundër kësaj, vlen të pyesim se sa shpesh gjinia është një temë e qartë në punën e rinisë, trajnimin dhe organizimin, për një numër arsyes. Çështjet gjinore mund të konsiderohen si punë e organizatave të specializuara. Njerëzit mund të pohojnë se nuk ka çështje gjinore për t'u marrë me to. Për disa, gjinia ngjall pamjet e feminizmit dhe 'politikës së djeshme'. Duke pasur parasysh se gjinia shpesh barazohet me çështjet e grave, shpesh ndodh që të trajtohen në grupe të veçanta të vajzave. Dhe nganjëherë mund ta dëgjosh edhe këtë:

"Ka gjëra më të rëndësishme që duhen trajtuar." Kjo është një mundësi e humbur. Të rinjtë mund të nxisin ndryshimin duke marrë përgjegjësinë për ndryshimin dhe duke ndryshuar veten. Ndonëse shumë modele gjinore të pabarazisë vazhdojnë në shoqëritë tona, puna rinore është e njohur të jetë e gatshme për të sfiduar strukturat e vjetra dhe për të sjellë terren të ri, dhe shumë të rinj janë të angazhuar në projekte të ndryshme që lidhen me barazinë gjinore.

Ndërsa ka edhe organizata rinore, puna e të cilëve është e përkushtuar vetëm për këtë çështje, njohja dhe trajtimi i problemeve dhe diskriminimit që ndodhin në kontekstin e vet është sfidë që asnjë organizatë e besueshme e të rinjve nuk duhet të shmangë.

3.1.1 Gjinia në praktikën e punës së të rinjve

Cilat mënyra të ndryshme të punës me gjininë ekzistojnë? Çfarë do të thotë të punosh, për shembull, me grupet e vajzave apo djemve?

Duke iu kthyer çështjes së punës së nënkuptuar dhe të qartë në çështjet gjinore në punën e rinisë, mund të jeni të vetëdijshëm ose të përfshirë në fushat e punës së rinisë që e konsiderojnë gjininë si pjesë përbërëse të praktikës së tyre. Më poshtë janë fusha ku çështjet gjinore janë thelbësore për praktikën e punës së të rinjve.

Gjinia si çështje e të drejtave të njeriut

Shumë organizata rinore punojnë për të drejtat e njeriut. Barazia gjinore është një pjesë integrale e të drejtave të njeriut dhe për këtë arsye kjo punë është thelbësore për punën e të drejtave të njeriut ose për edukimin e të drejtave të njeriut. Kjo marrëdhënie nënkupton që punonjësit e të drejtave të njeriut ose edukatorët duhet të kenë njohuri për çështjet gjinore dhe barazinë gjinore dhe të kenë kompetencat për t'i adresuar ato. Anasjelltas, puna në çështjet gjinore me të rinjtë është gjithashtu një qasje e rëndësishme për parandalimin e shkeljeve të të drejtave të njeriut dhe për forcimin e edukimit për të drejtat e njeriut.

Puna parandaluese

Në një botë me përparësi të shumëfishta, puna parandaluese shpesh ka vështirësi në provimin e rëndësisë së saj sepse çështjet e tjera të ngutshme dhe problemet që shfaqen vetë tërheqin më shumë vëmendje. Sidoqoftë, puna rinore dhe aktivizmi janë shumë të rëndësishme për punën parandaluese arsimore. Në Evropë, edukimi kundër racizmit dhe puna e parandalimit të konfliktit dhe dhunës kanë dëshmuar se mund të fitohet përmes njohjes së problemeve potenciale dhe adresimit të tyre para se të dalin jashtë kontrollit. Të punosh në mënyrë preventive me çështjet gjinore mund të nxjerr në pah disa njerëz, sepse parandalimi përfshin trajtimin e çështjeve para se të bëhen probleme. Si një trajner i të rinjve që punonte me një projekt të barazisë gjinore në Suedi përshkroi: "Kur nisëm grupin e vajzave dhe grupin e djemve në shkollë, shumë mësues morën në pyetjen për këtë. Ata vendosën në dyshim nevojën për të trajtuar çështjet e dhunës kur askush nuk ishte lënduar. "Megjithatë, duke u përpekur me të rinjtë për këto çështje, shumë prej këtyre pyetjeve janë përgjigjur. Çështjet specifike mund të shfaqen dhe më gjerësisht, fakti që idetë dhe stereotipet gjinore janë aq të rrënjësura në shoqëri nënkupton që të gjithë ne i mbartim ato në një farë mase. Një ide kryesore në punën parandaluese është se njohuria mund të sjellë veprime. Duke ditur se diskriminimi dhe dhuna në bazë të gjinisë ndodhin fton të gjithë të jenë një agjent i ndryshimit. Puna parandaluese, në shumë klime shoqërore dhe kulturore, detyrohet të argumentojë një rast për domosdoshmërinë dhe efektivitetin e saj. Kur gjinia nuk duket të jetë një çështje e ngutshme dhe ku puna preventive ka vështirësi në prodhimin e rezultateve të matshme, është me rëndësi të bazohen programet në kërkimin e mirë dhe materialin e sfondit dhe të argumentojnë se meqenëse rezultatet mund të kërkojnë vite për tu hartuar, programet kërkojnë të ndiqen dhe krahasohen me mjedise të ngjashme pa punë parandaluese. Ka qasje të ndryshme për punën parandaluese në lidhje me gjininë. Puna parandaluese nuk duhet të kuptohet vetëm negativisht, për sa i përket ndalimit të diçkaje që ndodh, por edhe pozitivisht, si hapësirë dhe përvojave që lejojnë reflektimin dhe zhvillimin personal.

Pedagogjia kompensuese

Pedagogjia kompensuese në punën e barazisë gjinore nënkupton përqendrimin në mënyrë specifike ndaj sjelljes që tradicionalisht dekurajohet nga stereotipet gjinore dhe supozimet. Ajo synon t'u japë të gjithëve mundësinë për të zhvilluar lloje të ndryshme të sjelljeve holistike. Për shembull, djemtë dhe vajzat janë subjekt i shumë mesazheve të presionit mbi seksin, intimitetin dhe sjelljen seksuale.

Kruse thekson se një tablo tërësore e një personi nënkupton mundësinë për autonomi dhe intimitet. Sipas Kruse, qëllimi i përgjithshëm për punën me vajzat është të zhvillojë autonomi dhe të punojë me djemtë për të zhvilluar intimitet. Qëllimet e përgjithshme të pedagogjisë mund të shpjegohet si vijon:

- t'u ofrojë vajzave dhe djemve të njëjtat mundësi për zhvillim personal, lumturi dhe sfida;
- të sigurojnë një mjedis mësimor ku vajzat dhe djemtë mund të zgjerojnë përvojat e tyre pa u kufizuar nga rolet tradicionale gjinore;
- për të mbështetur vajzat dhe djemtë, - nëpërmjet rritjes së ndërgjegjësimit të vetes- për të zgjedhur të ardhmen e tyre sipas dëshirës dhe interesave të tyre;
- të kontribuojë në zhvillimin e identiteteve pozitive seksuale.

Puna me grupet e të njëjtit seks

Grupet e të njëjtit seks janë një shembull i mirë i pedagogjisë kompensuese dhe janë shfaqur si një mënyrë për të ftuar vajzat dhe djemtë që të reflektojnë në mes tyre se çfarë do të thotë të jesh një vajzë/ grua e re ose një djalë / burrë i ri. Punohet në marrëveshjet me një seks të vetëm për të siguruar

mundësinë për rehati, intimitet dhe liri nga supozimet dhe imazhet të cilat mund të presin ose të shpërqëndrojnë. Këto grupe ndihmojnë në zbutjen e hendekut midis pritjeve shoqërore dhe vetë-aktualizimit. Një grup i mirëfilltë i vajzave ose djemve gjithashtu mund t'u sigurojë anëtarëve një ndjenjë përkatësie, me mjete për t'u marrë me problemet dhe konfliktet që lindin në jetën e përditshme dhe me rritjen e vetëdijes.

Megjithatë, grupi i vajzave apo grupi i djemve nuk është vetëm një grup vajzash dhe djemsh. Programet e planifikuara edukative janë të rëndësishme dhe është thelbësore që udhëheqësit e të rinjve të dinë qëllimet e përbashkëta të grupit me të cilin po punojnë dhe mund të zgjedhin dhe përshtatin metodat në përputhje me rrethanat. Puna me grupet e vajzave / grave mund të ketë theks shumë të ndryshëm sesa të punosh me djemtë / burrat. Megjithatë, mund të ndodhin pyetje të ngjashme për identitetin, rolet dhe marrëdhëniet, dhe kështu mund të përdoren me përshtatje të vogla ushtrimet dhe metodat lehtësuese.

Reflektim

Çfarë përfshin udhëheqja e një grupi të vetëm seksesh? Udhëzimet e mëposhtme ofrojnë bazë për reflektim.

- Sigurohuni që i njihni arsyet dhe motivet tuaja për t'u përfshirë. Kjo është veçanërisht e rëndësishme nëse vlefshmëria e punës është vënë në pikëpyetje, ose nëse jeni të pasigurt për përfshirjen tuaj.
- Sigurohuni që keni reflektuar mbi besimet tuaja dhe supozimet në lidhje me gjininë. Një udhëheqës i mirë nuk përpiqet të jetë i përsosur, por përkundrazi demonstroi reflektimin e tyre të vazhdueshëm. Kjo është e rëndësishme, sepse ju ka të ngjarë të bëheni një model për shkak të pozicionit tuaj.
- Pranoni se puna me çështjet gjinore kërkon kompetenca. Këto kompetenca përfshijnë shqyrtimin e çështjeve të gjinisë, identitetit dhe fuqisë në shoqëri, duke u lehtësuar me tema potencialisht të vështira - si seksualiteti - që mund të lindin dhe aftësinë për të lehtësuar grupet dhe për të zbatuar aktivitetet rinore. Puna me gjininë kërkon trajnim dhe ata që janë të interesuar, si dhe organizatat e tyre, duhet ta konsiderojnë këtë si një përgjegjësi të rëndësishme.
- Sigurohuni që ka udhëzime për pjesëmarrje në grup dhe mbështetje për ju për t'u marrë me atë që është shpalosur në grup. Për shembull, pjesëmarrësit duhet të dinë se ju duhet të veproni sipas raporteve të abuzimit ose dhunës që janë të paligjshme dhe të dëmshme.
- Realizoni kufijtë e këtij lloji të punës. Një grup vajzash apo djemsh nuk është një grup terapeutik, dhe më së shumti ajo që mund të bëni është të kështilloni dikë për mbështetje të specializuar në qoftë se ata mendojnë se kanë nevojë për to.
- Theksoni, madje edhe në grupet e seksit të vetëm, se gratë dhe burrat kanë shumë gjëra të përbashkëta. Duke folur për 'seksin e kundërt' mund të përforcojë stereotipet e kundërshtimit të natyrës dhe sjelljes.

Ngritja e një grupi:

- Grupi i vajzave / djemve mund të organizohet si grup i projekteve në kuadër të projekteve, organizatave, klubeve ose rrjeteve më të gjera. Një periudhë e caktuar lejon që njerëzit të dalin nga kurioziteti brenda një afati të qartë kohor dhe të japin një ndjenjë të menjëhershme. Një kornizë e përbashkët përfshin një kohë takimi prej 1-2 orë në javë për rreth 10 javë.
- Grupi i vajzave / djemve nuk duhet të jetë shumë i madh. Nëse ai përbëhet nga 8-12 persona do të lejojë ndërtimin e besimit dhe shkëmbim personal.
- Në një klub të të rinjve mund të ketë gjithashtu një grup si një tipar konstant ose kohë të përhershme të javës.
- Ju gjithashtu mund të zgjidhni të keni një grup të hapur me anëtarë të rinj që vijnë nga koha në kohë, edhe pse metodat dhe qasjet duhet të përshtaten me këtë mungesë të vazhdueshmërisë.

3.2 Integrimi gjinor në trajnimet rinore dhe projektet e të rinjve

Pse është e rëndësishme të përfshihet gjinia në punën me të rinjtë?

Siç është theksuar në hyrje, ky burim është zhvilluar në përgjigje të një vëzhgimi se gjinia konsiderohet si një çështje që është 'zgjidhur' kur nuk ka qenë; gjithashtu është e vërtetë që gjinia nuk përfshihet rregullisht (në axhendë) punën me të rinjtë, ose nëse është, se nuk është e integruar dhe zhvilluar në mënyrë të mjaftueshme brenda një konteksti trajnimi të të rinjve. Për shembull, a keni dëgjuar

ndonjëherë një punonjës, udhëheqës ose trajner për të rinjtë që flet apo është pyetur për kompetencat e tyre për të punuar me gjininë? Mosdiskriminimi dhe barazia pavarësisht nga gjinia, orientimi seksual, etnia, klasa dhe besimet janë një bazë themelore për punën pjesëmarrëse; megjithatë, secila prej këtyre zonave ka nevojë për qasjet e saj specifike. Kjo është ajo ku "integrimi gjinor" është i rëndësishëm: Integrimi gjinor nuk nënkupton thjesht numërimin e numrit të vajzave të reja dhe djemve të rinj për të siguruar numër të barabartë, e as nuk kërkon aktivitete të veçanta për këto grupe, edhe pse këto mund të jenë pjesë e saj (shih 3.1 .1). Ky seksion shqyrton rrjedhën e integritit gjinor dhe se si mund të përfitojë një organizatë ose rrjet rinor.

3.2.1 Integrimi gjinor

Çfarë do të thotë integrim gjinor?

Integrimi gjinor është përfshirja e mundësive të barabarta për gratë dhe burrat në të gjitha politikatat dhe aktivitetet e një organizate. Sipas Këshillit Ekonomik dhe Social të Kombeve të Bashkuara, përfshirja e perspektivës gjinore është procesi i vlerësimit të implikimeve për gratë dhe burrat për çdo veprim të planifikuar, duke përfshirë legjislacionin, politikatat ose programet, në të gjitha fushat dhe në të gjitha nivelet. Kjo është një strategji për bërjen e kocepteve të grave dhe të burrave dhe përvojat e një dimensionit integral të hartimit, zbatimit, monitorimit dhe vlerësimit të politikave dhe programeve në të gjitha sferat politike, ekonomike dhe shoqërore në mënyrë që gratë dhe burrat të përfitojnë në mënyrë të barabartë dhe pabarazia mos vazhdojë. Qëllimi përfundimtar është arritja e barazisë gjinore. Kjo gjithashtu mund të thjeshtësohet si ideja e "syzeve gjinore", domethënë të miratojë në mënyrë rutine një perspektivë në aktivitetet rinore, projekte ose trajnime që shqyrtojnë natyrën e mundësive të parashikuara për pjesëmarrje të rehatshme dhe kuptimplote.

Mbajtja e "lenteve gjinore" mund të nënkuptojë shqyrtimin e ndonjë prej çështjeve të mëposhtme:

Vendimmarrja

Kush janë në strukturat vendimmarrëse të organizatës? A janë përfshirë burra dhe gra në mënyrë aktive në marrjen e vendimeve?

A duhet të ndryshohen strukturat apo qëndrimet dominuese për të nxitur pjesëmarrje të barabartë për gratë dhe burrat? A ka ndikim ndryshe në marrjen e vendimit të grave dhe burrave?

15 Për shembull, një bazë e re e të dhënave, e nisur nga Komisioni Evropian, për gratë dhe burrat në vendimmarrje konfirmon se në përgjithësi gratë janë ende larg që të marrin pjesë të barabartë në procesin e vendimmarrjes, por pozita e tyre është më e mirë në disa vende dhe disa sektorë.

Burimi: http://europa.eu.int/comm/employment_social/women_men_stats/index_en.htm

Aktivitetet

Cilët janë grupet e ndryshme të synuara të aktiviteteve tona?

Si i adresojmë ato?

A e lejon natyra e aktiviteteve pjesëmarrje të barabartë për vajzat dhe djemtë? A ka ndonjë faktor që duhet marrë parasysh?

A jemi gati të trajtojmë çështjen gjinore si një çështje të rëndësishme në shoqërinë tonë, nëse ne besojmë se kjo është një çështje në organizatën tonë apo jo?

Qëndrimet dhe gjuha

Si janë referuar gratë dhe burrat? A reflektojmë në mënyrën se si përfaqësojmë imazhet e roleve gjinore? A ka ngacmime verbale brenda organizatës?

A i referohemi një pjesëmarrësi të panjohur 'ai' ose 'ajo', apo përdorim gjuhën përfshirëse ('ajo ose ai', 'ai ose ajo') ose shmangim përemrat personale?

A shpërndahen automatikisht rolet e detyrave sipas nocioneve tradicionale të roleve gjinorë?

Qasja dhe Analiza

Cilat supozime dhe ide drejtojnë trajtimin e organizatës suaj të gjinisë dhe barazisë? A keni konsideruar se si marrëdhëniet shoqërore në lidhje me gjininë dhe fuqinë mund të ndikojnë në organizatën tuaj?

3.2.2 Integrimi gjinor dhe barazia gjinore

Cila është marrëdhënia në mes të integritit dhe politikës?

Është e rëndësishme të merret parasysh integrimi gjinor si një plotësues, në vend që të zëvendësohet me politikën 'tradicionale' të barazisë gjinore. Janë dy strategji të ndryshme për të arritur qëllimin e njëjtë.

Dallimi kryesor në mes të integritit dhe politikave specifike të barazisë gjinore janë aktorët e përfshirë dhe politikën të cilat zgjidhen për tu adresuar. Politikën e barazisë adresojnë problemet specifike që rezultojnë nga pabarazia gjinore dhe kjo politikë pastaj zbatohet në nivel kombëtar ose organizativ. Një shembull i përbashkët evropian i kësaj është ligje të hartuara për të mbrojtur mundësitë e barabarta për punësim.

Pika fillestare për integrimin, megjithatë, është kur një politikë tashmë ekziston. Përfshihet vendosja në syzeve që shqyrtojnë mënyrat në të cilat politika po punon ose nuk punon, dhe mënyrat në të cilat qëllimet e politikës mund të rriten nëpërmjet riorganizimit dhe ndryshimit. Integrimi e sheh politikën si një zbatim specifik në një kontekst më të gjerë.

Integrimi është një strategji themelore - mund të duhet pak kohë para se të zbatohet, por ka një potencial për një ndryshim të qëndrueshëm. Format tradicionale të politikës së barazisë mund të kenë rezultate më të shpejta, por zakonisht janë të kufizuara në fusha specifike të politikave. Integrimi gjinor ndërton mbi njohuritë dhe mësimet e nxjerra nga përvojat e mëparshme me politikën e barazisë. Megjithatë, integrimi nuk mund të funksionojë optimalisht brenda kuadrit ligjor dhe institucional të politikës së barazisë tradicionale, as nuk mund të jetë aq e drejtpërdrejtë dhe specifike sa politikën e barazisë gjinore. Politikën e integritit dhe ato specifike të barazisë nuk janë vetëm strategji të dyfishta dhe plotësuese; ata punojnë krah për krah me njëri-tjetrin.

3.2.3 Udhëzimet dhe instrumentet për integrimin gjinor.

Çfarë mund të bëjë unë praktikisht për të integruar gjininë?

Strategjitë dhe politikën

Një dokument i politikave përmban (a) deklaratat parimore në lidhje me barazinë gjinore (b) rregulloret specifike nëse ka, dhe si do të monitorohen këto dhe (c) se si duhet mbrojtur barazia gjinore.

Hartimi i strategjive dhe politikave për promovimin e barazisë gjinore mund të provojë të jetë një proces i rëndësishëm në vetvete, edhe para se strategjia apo politika të zbatohet. Kjo është për shkak se strategjitë dhe politikën e një organizate ose klubi duhet të bazohen në një analizë të përbashkët të situatës dhe si mund të ndryshohet. Në mjediset me pjesëmarrje, proceset dhe dokumentet e tilla duhet të jenë dinamike dhe të hapura për konsultime dhe rishikime. Dokumenti i strategjisë mund të përmbajë pika të veprimit që duhen ndërmarrë për të promovuar barazinë gjinore. Këto pika veprimi mund të përfshijnë zhvillimin e ngjarjeve të ndërgjegjësimit, politikën për zgjedhjen e anëtarëve të bordit dhe të komisioneve dhe një rishikim të aktiviteteve dhe burimeve të përdorura dhe të prodhuara nga organizata. Është e rëndësishme që çdo strategji e tillë të vlerësohet periodikisht.

Ndërgjegjësim

Ndërgjegjësimi mund të marrë shumë forma, por synon të adresojë qëndrimet dhe njohuritë e njerëzve. Megjithatë seksizmi, diskriminimi dhe dhuna me bazë gjinore nuk mund të adresohen vetëm nga njohuritë, informatat e sakta apo relevante dhe mundësia për t'u angazhuar me një spektër perspektivash mbi këto çështje është shumë e rëndësishme. Ndërsa kundërshtarët e mbikëqyrjes gjinore shpesh sugjerojnë se "ndërgjegjësimi" krijon probleme nga askund, gratë mund të mos e kuptojnë se ajo që po ndodh me to është diskriminim. Në mënyrë të ngjashme, burrat mund të ndjehen të paretshëm me normat dominante mashkullore dhe pyesin nëse diçka po shkon keq me ta. Të fillosh të flasësh për rolet gjinore mund të ndihmosh njerëzit të lëvizin nga rolet kufizuese dhe të përcaktojnë se cilët janë. Ngritja e vetëdijes për dhunën dhe diskriminimin mund të mobilizojë njerëzit për të ndërmarrë veprime. Kjo përfshin organizatat dhe politikanët. Fushatat, projektet, kurset e trajnimit, demonstrimet, komitetet speciale ose instrumente të tjera mund të jenë mjete për ngritjen e vetëdijes.

Kuotat e seksit

Në mënyrë proaktive sigurimi i raporteve të balancuara midis burrave dhe grave është një praktikë e bazuar në një bindje se barazia gjinore arrihet më së miri përmes një qasje proaktive ku nevojiten disa rregullime për të promovuar trajtim të barabartë. Kjo mund të nënkuptojë që një bord i një organizate mund të përmbajë deri në 60% të burrave ose grave. Kjo mund të nënkuptojë që pjesëmarrësit për një aktivitet janë përzgjedhur sipas një raporti 50-50 të gjinive.

Integrimi

Integrimi i ndërgjegjësimit të barazisë gjinore në të gjitha veprimet, aktivitetet dhe politikat e një organizate është thelbësore për filozofinë e integritetit. Kjo nënkupton që në vend që të ketë një komision të posaçëm përgjegjës për fillimin dhe monitorimin e çështjeve gjinore, kjo të shihet si përgjegjësi e të gjitha komisioneve. Përgjegjësia për të mbrojtur barazinë do të zhduket, sepse ajo trajtohet në një komitet të veçantë.

Reflektim

Lista e kontrollit për zbatimin e integritetit gjinor (3)

- Kërkime adekuate: A keni informacion mbi situatën në organizatën tuaj? A keni statistika specifike gjinore për anëtarët, anëtarët e bordit, delegatët për ngjarje të rëndësishme dhe përgjegjësitë organizative?
- Legjitimiteti: A është barazia gjinore në axhendën e organeve qeverisëse të organizatës suaj?
- Ndërtimi i strategjisë: A keni zhvilluar një strategji për punën tuaj? A do të përfshijë kurse, seminare? A ka nevojë për politika specifike?
- Zbatimi i tërthortë: A e kanë planin, buxhetin dhe vlerësimin e organizatës një perspektivë të barazisë gjinore? A është ndërgjegjësimi gjinor një çështje për të gjithë stafin dhe anëtarët e bordit dhe e integruar në aktivitete?

3.2.4 Integrimi gjinor në trajnim

Si trajner, çfarë mund të bëj? Si funksionon trajnimi për efektet e integritetit gjinor?

Çdo lloj trajnimi ose aktiviteti mësimor mund të zbatojë një qasje të integritetit gjinor, pavarësisht nga lënda. Si një udhëheqës, ose pjesëmarrës, mund të jeni të vëmendshëm ndaj modeleve të sjelljes midis burrave dhe grave dhe t'i adresoni ato. Me veprimet dhe qëndrimin tuaj ju mund të krijoni një vetëdije për faktin se në vlerë burrat dhe gratë janë të barabartë dhe të sfidojnë supozimet dhe normat duke qenë të ndërgjegjshëm, për shembull, të gjuhës që përdoret, shembujve që zgjidhen dhe modelit që referohet. Si udhëheqës i të rinjve ju keni një rol të rëndësishëm për të luajtur në promovimin e barazisë gjinore. Njohja dhe ndërgjegjësimi për këtë çështje është jetësore për ekzekutimin e udhëheqjes demokratike.

Gjinia është një çështje transversale në trajnim; kështu, çdo lloj sesi mund të ketë një fokus të qartë në gjininë. Për shembull: Si përfshinë një fushatë informimi ose të arrijnë si djemtë ashtu edhe vajzat? Cila është dimensionin gjinor i një projekti rinor ndërkulturor? Si duhet një trajner i përfshirë në punën me të rinjtë Euro-Mediterranean të trajtojë çështjet gjinore? Çfarë roli luan gjinia në një fushatë anti-raciste? Si e aplikoni analizën gjinore në transformimin e konfliktit? Kjo lloj qasje e bën dimensionin gjinor të dukshëm pa e kufizuar atë në një seancë mbi 'gjininë'. Natyrisht, ka gjithmonë një dimension gjinor për aktivitetet, por injorimi i tij në planifikimin dhe zbatimin e këtyre aktiviteteve mund të lë një pjesë të grupit tuaj të synuar, të përforcojë stereotipat ose thjesht të humbasë një mundësi për të trajtuar një aspekt qëndror të të drejtave dhe pjesëmarrjes së njeriut.

Rrallëherë mund të jetë e domosdoshme që të ketë sesione të një seksi në një kurs trajnimi si një strategji për përfshirje, përveç nëse konteksti i lëndës dhe kontekstit kulturor sugjeron se do të ishte më e ndjeshme për ta bërë këtë. Në përgjithësi ideja është që të ketë një shumëllojshmëri të metodave dhe aktiviteteve dhe të bëjë gjithë përfshirjen e informacionit në mënyrë që burrat dhe gratë të jenë të përfshirë.

Reflektim

Pyetjet udhëzuese që mund të përdoren në lidhje me integrimin gjinor dhe trajnimin:

- A ekziston një politikë mbi balancën gjinore në ekipet e trajnimit? Si është zhvilluar kjo dhe si është zbatuar? A zbatohet kjo politikë për të ftuarit e jashtëm siç janë ligjëruesit apo drejtuesit e seminarit?
- A është gjinia një aspekt qendror i diskutimit për ekipin në lidhje me punën e tyre në grup dhe aktivitetet e tyre edukative?
- A është ekuilibri gjinor një kriter për zgjedhjen e pjesëmarrësve? Cilat janë arsyet për këtë?
- A ndihmojnë metodat dhe metodologjitë pjesëmarrjen e barabartë?
- A bëjnë një mënyrë të veçantë sesionet dhe qasjet për çështjen e gjinisë dhe barazisë? Nëse jo, pse jo?

Gjinia është një aspekt i gjithanshëm i çdo fokusi të rëndësishëm në trajnimin e punës së të rinjve në Evropë. Më e dukshme, gjinia mund të jetë një aspekt ose përqëndrim i një trajnimit për edukimin e të drejtave të njeriut. Diskriminimi dhe trajtimi i pabarabartë për shkak të seksit janë shkelje të të drejtave të njeriut. Rrjedhimisht, të gjitha të drejtat e njeriut mund të diskutohen në lidhje me gjininë. Trajnuesit të cilët janë të vetëdijshëm për këtë, mund të përfshijnë, për shembull, një perspektivë gjinore në një seancë përmes pyetjeve në një përmbledhje ushtrimesh. Në mënyrë të ngjashme, ndërgjegjësimi gjinor në planifikimin e projektit dhe trajnimin e menaxhimit të projektit mund të inkurajojë të bëjë një analizë se si mund të zbatohen projekti dhe aktivitetet dhe të ndikojnë gratë dhe burrat e rinj në grupin e synuar; një analizë fillestare e nevojave për një projekt mund të shfaqë gjithashtu një aspekt gjinor.

Meqenëse rolet gjinore na ndikojnë në jetën tonë personale, ju mund të dëshironi të vendosni kohë shtesë në krijimin e sigurisë emocionale në grup dhe të siguroheni se ka rregulla të përbashkëta që grupi bie dakort. Si trajnerë është e rëndësishme që të ndani midis jush idetë dhe ndjenjat tuaja në lidhje me këtë temë. Gjithashtu rekomandohet që ju të dini se çfarë ju shkakton të dilni nga roli juaj dhe si duhet të përballoni situata të tilla.

3.2.5 Etika dhe kompetenca në trajnimin gjinor

Çfarë duhet të kem kujdes kur trajnohen për dhunën me bazë gjinore?

Konsiderata etike i përkasin çdo aktiviteti trajnimi që sjell njerëzit së bashku dhe këto konsiderata etike janë rritur kur çështjet e identitetit dhe fuqisë janë të pranishme. Një konsideratë primare etike për trajnerët ndahen midis tyre idetë dhe ndjenjat e tyre, dhe duke qenë të vetëdijshëm se si çështje të ndryshme shkaktojnë emocionet dhe besimet e tyre. Duke punuar në këtë ndërgjegjësim është hapi i parë drejt krijimit të një procesi të sigurt grupor. Gjithashtu, janë të rëndësishme edhe aspektet e mëposhtme:

- Diskrecioni: Çështjet e gjinisë, identitetit dhe sidomos dhuna me bazë gjinore mund të jenë shumë private. Sigurohuni që të lejoni sigurinë dhe privatësinë nëse ekziston mundësia që përvojat e njerëzve mund të angazhohen nga një kurs trajnimi.
- Humori: Përdorimi i humorit shpesh është një mënyrë e shkëlqyer për të larguar tensionin ose për të thyer një bllokim në një diskutim. Përdorimi i humorit në diskutimin e gjinisë mund të jetë shumë efektiv. Megjithatë, ka miliona shaka që kanë të bëjnë me gjininë që janë seksiste ose diskriminuese. Mendoni përmes humorit që po përdorni dhe si do të reagoni ndaj shakave seksiste në lidhje me atë që dini për grupin.
- Përgjegjësia: Është e rëndësishme të kuptohet se diskutimet dhe reflektimet e përgjithshme mund të sjellin çështje personale që janë jashtë kompetencës së një trajnuesi ose kursi trajnimi. Për shembull, çështjet e dhunës me bazë gjinore shpesh konsiderohen si vepra penale. Ju dhe organizata juaj duhet të keni një politikë mbi mënyrën se si ju në të vërtetë i raportoni këto çështje policisë dhe / ose prindërve.

Këto pika etike ngrejnë një pyetje më të gjerë në lidhje me llojet e edukatorëve të kompetencave dhe udhëheqësve të rinjve që duhet të zhvillohen. Siç diskutohet në kapitullin e parë, identiteti dhe shoqëria jonë gjinore janë të fuqishme dhe na japin shumë aspekte të ndjenjës së vetes dhe rolet në shoqëri. Sa njerëz 'ndjehen të jenë' seksi i tyre ose çfarë pritet nga seksi i tyre individuale. Por asnjëri prej nesh nuk i shpëton çështjes së seksit dhe gjinisë. Prandaj secili prej nesh ka një përvojë dhe

ndoshta një opinion mbi një sërë çështjesh gjinore. Ne të gjithë jemi të lirë të angazhohemi në debate ose të organizojmë aktivitete ose të shkruajmë artikuj mbi çështjen e gjinisë. Ajo që ne duhet të dimë si punonjës të rinj dhe trajnerë, është se gjinia është një fushë e mirë e burimeve, e studiuar dhe e hulumtuar. Në fusha akademike të tilla si sociologjia, antropologjia, të drejtat e njeriut, biologjia dhe fusha të veçanta të mjekësisë apo të integruara të analizës gjinore janë shfaqur. Shumë universitete kanë institute të veçanta të studimeve gjinore. Teoria feministe është një diskutim popullor dhe një fushë kërkimi. OJQ-të locale, ndërkombëtare dhe institucionet kryejnë studime të thella mbi barazinë gjinore dhe dhunën me bazë gjinore. Nëse doni të punoni seriozisht me çështjen e gjinisë ju duhet të bëni disa hulumtime në sfond dhe të dini kur të konsultoheni me ekspertizë ose eksperiencë të ndryshme. Fakti që ne të gjithë jemi gjinor nuk do të thotë që gjinia është vetëm një çështje e mendimit.

Reflektim

Pikat e mëposhtme ofrojnë disa sugjerime për të reflektuar mbi punën me gjininë dhe të rinjtë:

- Mendoni me opinionin tuaj dhe pyesni rregullisht
- Kërkoni dhe studioni materiale për çështjen e interesit tuaj dhe për materialin që kundërshton gjetjet tuaja ose mendimet tuaja. Gjinia është një fushë shumë e diskutueshme!
- Krahasoni se si normat gjinore mund të ndryshojnë sipas kontekstit.
- Të jeni të vetëdijshëm për legjislacionin për barazinë gjinore në vendin tuaj dhe për traktatet dhe deklaratat ndërkombëtare që promovojnë barazinë gjinore.
- Filloni të flisni me kolegë dhe miq rreth gjinisë. Çfarë mendojnë për çështjet me të cilat jeni hasur?
- Vëzhgoni se si njerëzit rreth jush flasin për burrat, gratë dhe rolet gjinore
- Vini re sjelljen tuaj ndaj djemve dhe vajzave, djemve adoleshentë dhe vajzave adoleshente, grave dhe burrave, a mendojnë apo sillen ndryshe? Pse?
- Vendosni lentet gjinore gjatë leximit të gazetës tuaj; si janë njerëzit të portretizuar në foto dhe të përshkruara në tekst, i cili është kërkuar të komentojë, ku shihni gratë dhe ku shihni burra?

Kundërshtimi i teknikave të dominimit

Si tregohen marrëdhëniet e pushtetit? Çfarë strategjish përdorin njerëzit për të dominuar të tjerët? Në trajnim, dhe në kontekste organizative, është e nevojshme të shqyrtohen mënyrat në të cilat mbahen marrëdhëniet e pushtetit dhe normat gjinore. Për të nxjerrë në pah dhe për të analizuar se si marrëdhëniet midis gjinive mund të lidhen me pushtetin, psikologu norvegjez Berit As zhvilloi një analizë të teknikave të dominimit që diskutojnë mbi:

1. Bërja e padukshme: Nëse askush nuk e dëgjon atë që thoni, mund të ndaleni së foluri. Njerëzit që marginalizohen mund të bëhen përmes veprimeve individuale, por edhe përmes një ambienti, nëse është e vështirë të dëgjosh zërin e dikujt.
2. Tallje: Tallja mund të shprehet në komente, fyerje dhe shaka, ose në komunikim jo-verbal që lë të kuptohet në pamjaftueshmërinë e tjetrit. Njerëzit shpesh mund të luajnë së bashku me këto dinamika për të mos u nënshtruar talljes.
3. Informacioni i ndaluar: Ata që mbajnë informata të rëndësishme mund të ushtrojnë pushtet dhe ndikim. Nëse informacioni nuk ndahet në mënyrë të barabartë midis njerëzve në të njëjtin pozitë apo situatë, ose nëse vendimet merren pa përfshirë të gjithë të interesuarit, ekziston një pabarazi pushteti. Mund të jetë se çështjet e rëndësishme diskutohen në grupe joformale, ose se vendimet tashmë merren joformale kur mblidhen trupat zyrtarë.
4. Ndëshkim i dyfishtë: Ndëshkim i dyfishtë do të thotë se çdo gjë që bëni është gabim. Një vajzë që nuk është e përfshirë në shumë diskutime mund të shihet si pasive, e mërzitshme dhe që shmang përgjegjësitë. Por nga ana tjetër nëse ajo merr pjesë në gjithçka që thuhet se po merr shumë hapësirë. Një djalë që nuk dëshiron të luajë futboll mund të quhet një motër. Nëse vendos të bashkohet ditën tjetër ai mund të ngazëlleshet për shkak të presionit në grup.
5. Turpi dhe fajësia: Krijimi i ndjenjave të turpit dhe fajit është një mjet i fuqishëm i shtypjes. Në mesin e djemve kjo mund të thotë të bëjë që dikush të duket femërore ose jo shumë burrë. Familjet që ushtrojnë kontroll të tepruar mbi zakonet e fëmijëve të tyre mund të inkurajojnë turpin dhe fajin në

fëmijët e tyre për shkak të trazirave në familje nëse nuk binden. Ngjashëm, kontekstet e të rinjve mund të përfshijnë situata ku njerëzit janë të turpëruar për mos marrë pjesë, ose për ndarjen e një shakaje, e kështu me radhë.

6. Objektifikimi: Në kryesisht e lidhim objektivizimin me llojet e imazheve të seksualizuara që qarkullojnë në mediat popullore. Megjithatë, gratë dhe burrat mund të kundërshtohen në kontekste organizative, duke u referuar vetëm sipas pamjes së tyre fizike, ose duke u përfshirë në diçka si një "shenjë" sesa në meritat e tyre.

7. Dhuna dhe kërcënim i dhunës: Frika për t'u nënshtruar dhunës është një faktor i fortë që kufizon sjelljen e njerëzve dhe lirinë e lëvizjes. Për shembull, të kesh një rrugë të gjatë në shtëpi për të shmangur dhunën ose për të mos dalë gjatë natës për shkak të dhunës potenciale, janë realitete të përditshme për shumë të rinj.

3.3 Marrja e masave kundër dhunës me bazë gjinore

Ky seksion diskuton se si të ndërmerren masa dhe të mobilizohen kundër llojeve të ndryshme të dhunës në baza gjinore.

Mënyrat e ndryshme në të cilat mobilizoheni kundër dhunës me bazë gjinore varet nga grupi juaj i synuar dhe nga objektivat specifike që keni në mendje. A keni për qëllim të arrini politikanët në mënyrë që t'i shtyni ato për të hartuar një kornizë ligjore për të mbrojtur viktimat e dhunës apo a keni për qëllim të trajtoni të rinjtë në ngritjen e vetëdijes për këtë çështje? Në rastin e parë përdorimi i lobimit politik mund të jetë mënyra më e mirë për të mobilizuar, ndërsa në rastin e dytë një ngjarje trajnimi mund të jetë një metodë e përshtatshme. Dy mënyra të mundshme të mobilizimit kundër dhunës me bazë gjinore janë duke ngritur një projekt ose duke organizuar një kurs trajnimi. Shikoni disa nga ushtrimet në kapitullin tjetër që do t'ju ndihmojnë të identifikoni mënyra praktike për të lëvizur kundër dhunës me bazë gjinore.

3.3.1 Identifikimi nëse format e dhunës me bazë gjinore janë të pranishme në organizatën ose grupin tuaj

Si do ta di nëse dikush me të cilin po punoj po përjeton drejtpërsëdrejti dhunën me bazë gjinore? Duhet të bëj diçka për këtë apo jo?

Ky është një lloj veprimi parandalues që mund të merrni, sepse viktimat dhe të mbijetuarit (njerëzit që kanë përjetuar dhunë me bazë gjinore) janë potencialisht në çdo grup. Dokumentimi i incidenteve të dhunës me bazë gjinore në organizatën tuaj është vendimtar për mbledhjen e informacionit të saktë dhe monitorimin e incidenteve të dhunës me bazë gjinore në organizatën tuaj (ose incidentet me të cilat ballafaqohen anëtarët e organizatës suaj) është vendimtar për zhvillimin e përgjigjes ndaj viktimave dhe autorëve të krimeve. Megjithatë, kjo mund të thotë të vlerësosh klimën në të cilën njerëzit ndërveprojnë në organizatën tuaj.

Nëse ka çështje që duhet të transmetohen në një grup apo organizatë, strategji efektive të ndërhyrjes që synojnë kryerësit e mundshëm, viktimat e mundshme dhe të mbijetuarit duhet të jenë të dizajnuara. Është e rëndësishme që ta bëni këtë një proces shumë pjesëmarrës, ku anëtarët e grupeve të të rinjve janë të përfshirë në nivel qëndror. Puna e të rinjve ka potencial për të bërë një ndryshim të vërtetë dhe në këtë drejtim struktura unike e grupit tuaj të të rinjve duhet të jetë gjithashtu një objekt shqyrtimi kritik: a ofroni një ambient të sigurt për anëtarët e grupit tuaj? Së fundi, meqë dhuna gjinore në disa raste mund të përfshijë dhunë kriminale, ju duhet të njihni kufijtë e ndërhyrjes dhe kur është e këshillueshme që të përfshihen specialistë nga OJQ, shërbime apo edhe policë të tjerë.

3.3.2 Grupet e të rinjve dhe puna në koalicione më të gjera

A kanë të rinjtë një përgjegjësi të veçantë për të trajtuar çështjet e dhunës me bazë gjinore?

Ekziston një nevojë e qartë që të punojnë në këto çështje në shoqëri dhe të ndërhyjnë kur ata janë të vetëdijshëm ose përballen me dhunën me bazë gjinore. Kjo mund të konsiderohet si një veprim parandalues ashtu edhe i përgjegjshëm. Megjithatë, grupet e të rinjve nuk kanë nevojë të veprojnë më vete. Ata mund të identifikojnë ekspertizën ekzistuese specifike nga organizatat e tjera. Ata mund të

marrin pjesë në fushatat e vazhdueshme. Kjo është veçanërisht e rëndësishme kur bëhet fjalë për sigurimin e përkrahjes së duhur të viktimave: aleancat me organizatat që punojnë në fushën e mbrojtjes shëndetësore dhe sociale ju lejojnë t'ju tregoni viktimave në drejtim të dhunës me bazë gjinore ekspertëve.

Llojet e grupeve rinore të punës do të varen nga konteksti social-politik dhe ligjor në vendin tuaj: ai përcakton kontoret se sa sukses mund të implementoni projektin ose veprimin tuaj. Për shembull:

- A ka një njohje të gjerë shoqërore dhe politike se dhuna me bazë gjinore është një çështje?
- A ekziston një ligj në vendin tuaj që mbrohet viktimat e dhunës me bazë gjinore dhe dënon autorët e krimit?
- A zbatohen me sukses këto ligje? Cilat janë mekanizmat zbatues dhe kush mbledh të dhënat?

Në shumë vende, për fat të keq, autorët e disa prej dhunës mund të jenë policia ose institucionet shtetërore, prandaj vetë ata ndoshta janë përgjegjës për mbledhjen e të dhënave; kjo mund t'i pengojë viktimat të raportojnë. Prandaj është me rëndësi të madhe të njiheni me aspektet ligjore të shtetit tuaj kombëtar.

Ka të ngjarë që organizatat dhe rrjetet e të rinjve të synojnë të përqendrohen në më shumë aktivitete specifike për të rinjtë, siç është publikimi i një rasti në mediat lokale ose kombëtare, dëgjimi për të rinjtë dhe ftimi i politikanëve, ose organizimi i seminareve dhe projekteve.¹⁶

Një projekt i suksesshëm i ndërgjegjësimit publik është organizata hungareze Dëshmitari i heshtur i NANE project.¹⁷

Ekspozita e Heshtur e Dëshmitarëve: Shoqata e të Drejtave të Grave NANE, Budapest, Hungari

Në vitin 1990, një grup i përkohshëm i grave artiste dhe shkrimtare, i mërzitur për numrin në rritje të grave në Minnesota duke u vrarë nga partnerët ose të njohurit e tyre, u bashkuan së bashku me disa organizata të tjera të grave për të formuar Arte Veprimi Kundër Dhunës në Familje. Ato ndjenin një urgjencë për të bërë diçka që do të fliste kundër dhunës në familje në shtetin e tyre, diçka që do të përkujtonte jetët e 26 grave të cilëve kishin humbur jetën në vitin 1990 si pasojë e dhunës në familje. Pas shumë idesh, ato vendosën të krijonin 26 figura të kuqe të lira, të gjalla, secila prej të cilëve mbante emrin e një gruaje që dikur jetonte, punonte, kishte fqinjë, miq, familje, fëmijë dhe jeta e të cilave përfundoi me dhunë në duart e një bashkëshorti, ish burri, partneri ose të njohuri. Një shifër prej njëzet e shtatë u shtua për të përfaqësuar ato gra të numëruara, vrasjet e të cilëve kanë mbetur të pazgjidhura ose janë vendosur në mënyrë të gabuar 'aksidentale'. Organizatorët i quajtën 'Dëshmitarët e Heshtur'. (Për më shumë informacion, shih [www. Silentwitness.net](http://www.Silentwitness.net))

Shoqata e të Drejtave të Grave NANE nisi projektin e tij të Dëshmitarëve të Heshtur gjashtë vjet më parë bazuar në projektin e SHBA. Në 2002 NANE krijoi një ekspozitë prej 40 figurave, që përfaqësonte përafërsisht numrin e grave të vrara çdo vit në dhunën në familje. Qëllimi i ekspozitës ishte gjithashtu të tërhiqte vëmendjen e medias për historinë dhe çështjet që e rrethonin, pasi pagimi për reklama apo fushata masive mediatike është shumë e shtrenjtë.

Projekti ka përmbyshur pritjet e NANE duke sjellë një varg medie, të cilat nuk do të mund të ishin të disponueshme ndryshe: Dëshmitari i Heshtur Mars dhe Bisedoni me 25 nëntor 2002 (në prag të Ditës Ndërkombëtare të Eliminimit të Dhunës Kundër Grave) u shfaq në të gjitha programet e lajmeve atë mbrëmje, dhe çdo gazetë e përditshme e mbulonte ngjarjen në ditët që pasuan. Disa madje e përdornin këtë ngjarje për të siguruar një mbulim më të thellë në çështjen e tyre të fundjavës. 2002 NANE krijoi një ekspozitë prej 40 shifrave, që përfaqësonte përafërsisht numrin e grave të vrara çdo vit në dhunën në familje. Qëllimi i ekspozitës ishte gjithashtu të tërhiqte vëmendjen e medias për historinë dhe çështjet që e rrethonin, pasi që pagimi për reklama apo fushata masive mediatike është shumë e shtrenjtë.

Projekti ka përmbyshur pritjet e NANE duke sjellë një varg medie, të cilat nuk do të mund të ishin të disponueshme ndryshe: Dëshmitari i Heshtur Mars dhe Bisedimi me 25 nëntor 2002 (në prag të Ditës Ndërkombëtare të Eliminimit të Dhunës Kundër Grave) u shfaq në të gjitha programet e lajmeve atë mbrëmje, dhe çdo gazetë e përditshme e mbulonte ngjarjen në ditët që pasuan. Disa madje e përdornin këtë ngjarje për të siguruar një mbulim më të thellë në çështjen e tyre të fundjavës.

Shënime për Kapitullin 3

- (1) JämO. (2000) XY XX JämOs handbok mot könsmobbing i skolan. Stockholm: Jämställdhetsombudsmannen. (f.77).
- (2) Kruse, A-M. në JämO. (2000) në XY XX JämOs handbok mot könsmobbing i skolan. Stockholm: Jämställdhetsombudsmannen. (f.77-82).
- (3) Bordi Kombëtar Suedez për Çështjet Rinore. (2003). Shkurtesat në barazinë gjinore (përshtatur).
 I6 Për një përshkrim më të thellë të metodologjisë së projektit, ju lutemi të konsultoheni me T-Kit të Menaxhimit të Projektit në dispozicion.

4. Ushtrime që adresojnë gjininë dhe dhunën me bazë gjinore me të rinjtë

4.1 Puna me gjininë dhe dhunën me bazë gjinore në kontekstin e edukimit (jo formal) me të rinjtë

Qëllimi i manualit “Çështjet Gjinore” është të ofrojë informacion, perspektiva dhe burime për thellim dhe përqendrim në theksimin e aktiviteteve rionore dhe edukative që trajtojnë çështjet që lidhen me gjininë dhe dhunën me bazë gjinore, në kuadër të edukimit për të drejtat e njeriut.

Përderisa nuk ka ndonjë pikënisje të veçantë, dhe qëllimi ynë është të kenë mundësinë të zgjidhni pjesët që janë më të përshtatshme për ju, rekomandojmë që të shihni të gjithë manualin për të fituar një pamje të përgjithshme të përmbajtjes dhe ndërkohë të thelloheni në çështjet që adresojnë punën tuaj me të rinjtë.

Kapitujt e mësipërm mbulojnë pjesën e informacionit konceptual shoqëruar me përkufizime rreth gjinisë dhe dhunës me bazë gjinore, si dhe informacion relevant që ka si qëllim mobilizimin në luftën kundër dhunës me bazë gjinore.

Siç është përshkruar edhe në hyrje të manualit, leximi i këtij burimi, duke menduar për përdorimin e tij në lidhje me punën me të rinjtë, duhet shoqëruar me shqyritimin e pyetjeve të përgjegjësive, etikës dhe ndjeshmërisë:

- Ky burim nuk pret që lexuesit të kenë ndonjë ekspertizë paraprake në fushë. Megjithatë, bazohet në parimin se ndërkohë që gjinia ka rëndësi për të gjithë, nuk do të thotë që eksplorimi rreth çështjeve gjinore gjatë punës me të rinjtë ndodh gjithmonë të jete i sigurt dhe i hapur. Reflektimet specifike që vijnë nga trajnimet, metodologjia dhe një qasje e ndjeshme në përballje me izolimin që mund të përjetojnë pjesëmarrësit janë të domosdoshme në kryerjen e aktiviteteve të tilla.
- Puna me çështjet gjinore – ashtu si edhe në temat e tjera të veçanta që konteksti bazohet në edukimin e të drejtat të njeriut – është një fushë që kërkon kompetencë. Gjithmonë nisë me punën që aktivisti rinor bënë me veten e tij apo të saj, duke reflektuar mbi qëndrimet, besimet, njohuritë dhe sjelljet që ai ose ajo sjell në përgjithësi gjatë punës me të rinjtë, dhe në veçanti gjatë punës me çështjet gjinore.
- Ashtu siç ndodh edhe me përdorimin e manualit Compass, përdoruesit nuk është e nevojshme të lexojnë në tërësi manualin për të qënë në gjendje ta përdorin atë. Sa më shumë një përdorues lexon (dhe reflekton rreth përmbajtjes) përpara përdorimit të ushtrimeve, aq më shumë ai/ajo lidhet me nevojat e grupit dhe përshtatshmërinë e ushtrimeve.
- Ky manual i kërkon lexuesve të jenë përkëthyes, jo domosdoshmërisht nga një gjuhë në tjetrën, por nga një kontekst në tjetrin. Ata të cilët do të punojnë me materialin e zhvilluar në manual, dhe veçanërisht me këtë kapitull, do të duhet të shtojnë gjithmonë informacion shtesë, informacion i ofruar nga institucionet kombëtare, OJF-të dhe konteksti lokal. Përveç kësaj është e rëndësishme që përdoruesit e manualit të vendosin vet se ku këndvështrime të ndryshme nuk përshtaten me përvojën dhe kontekstin duke zëvendësuar shembuj, ide dhe shpjegime.
- Përfundimisht, të punosh mbi gjininë, seksin dhunën me bazë gjinore dhe çështjet e ndërlidhura është pjesë thelbësore e të gjithë punës me të rinjtë, si një shqetësim i përbashkët. Pyetjet dhe konceptet që trajtohen lidhen drejtpërdrejt me jetën e të rinjve dhe botën në të cilën jetojnë. Prandaj, është e rëndësishme që këto çështje të adresohen në mënyrë që të rinjtë të kenë mundësi të njohin veten dhe të mund të ndihmojnë të tjerët.

4.2 Edukimi për të drejtat e njeriut – një qasje arsimore

Para se të punoni me këto aktivitete, është e rëndësishme të kuptoni qasjen arsimore brenda së cilës është zhvilluar manuali dhe aktivitetet e përfshira në këtë kapitull, përkatësisht edukimi për të drejtat e njeriut. Edukimi për të drejtat e njeriut ka të bëjë me edukimin për ndryshime personale dhe shoqërore. Bëhet fjalë për zhvillimin e kompetencave të të rinjve për të qënë qytetar aktivë, të cilët angazhohen në komunitetin e tyre si promotor dhe promovues të drejtave të njeriut. Fokusi qëndron mbi procesin

arsimor të zhvillimit të njohurive, aftësive vlerave dhe qëndrimeve që janë të rëndësishme për të vepruar pozitivisht në emër të të drejtave të njeriut dhe veçanërisht në fushën e të drejtave të njeriut që lidhen me gjininë ose me dhunën me bazë gjinore.

Edukimi për të drejtat e njeriut mund të përkufizohet si

- ...programe dhe aktivitete edukative që përqendrohen në promovimin e barazisë gjinore në emër të dinjitetit njerëzor, në bashkëpunim me programe të tjera të tilla si ato të nxitjes së mësimin ndërkulturor, pjesëmarrjes dhe fuqizimit të pakicave.

Në këtë proces ne:

- fillojmë nga ajo që tashmë pjesëmarrësit dinë, nga mendimet dhe përvojat që do të shërbejnë si bazë për të kërkuar dhe zbuluar së bashku ide dhe përvoja të reja;
- inkurajojmë pjesëmarrjen e të rinjve për të kontribuar në diskutime dhe për të mësuar nga njëri tjetri sa më shumë që të jetë e mundur;
- inkurajojmë njerëzit të transmetojnë mësimet që marrin në veprime të thjeshta por efektive, të cialt refuzojnë padrejtësinë pabarazinë dhe shkeljen e të drejtave të njeriut.

4.2.1 Njohuri, aftësi qëndrime dhe vlera që mbështesin edukimin për të drejtat e njeriut

Në mënyrë që të rinjtë të punojnë për mbrojtjen e të drejtave të njeriut nëpërmjet një kuptimi më të thellë, ata kanë nevojë për njohuri dhe aftësi të vazhdueshme në fushë. Ata gjithashtu duhet të zhvillojnë qëndrime dhe vlera të lidhura me temën. Sa i përket njohurive, të rinjtë duhet të zhvillojnë një kuptim të koncepteve kryesore dhe të zhvillimit historik të të drejtave të njeriut, si dhe standardeve të kërkuara nga instrumentet dhe mekanizmat kryesore për mbrojtjen e të drejtave të njeriut. Kjo do të thotë të njohësh të drejtat e tua dhe mënyrën se si këto të drejta ndërveprojnë me të drejtat e të tjerëve, gjithashtu sit ë mbrosh të drejtat e tua dhe të tjerëve. Sa i përket aftësive, të rinjtë duhet të jenë në gjendje të komunikojnë dhe të avokojnë për të drejtat e njeriut në sferën publike dhe atë private, të vlerësojnë në mënyrë kritike situatat në aspektin e të drejtave të njeriut dhe të reflektojnë mbi atë që përbën një abuzim me të drejtat e njeriut, të menaxhojnë konfliktet për ti zgjidhur ato për të marrë një rol aktiv dhe konstruktiv në komunitetet e tyre.

Së fundi, përsa i përket qëndrimeve dhe vlerave, të rinjtë duhet të angazhohen për mbrojtjen e dinjitetit njerëzor, për të zhvilluar ndjeshmëri dhe solidaritet për të tjerët dhe për të fituar një ndjenjë drejtësie dhe përgjegjësie për veprimet e tyre dhe ato të të tjerëve.

Njohja e të drejtave të njeriut, çështjeve gjinore dhe dhunës me bazë gjinore është shumë e rëndësishme, por jo e mjaftueshme për të siguruar që të rinjtë të jenë në gjendje të kontribuojnë në mënyrë konstruktive për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, veçanërisht ato që lidhen me gjininë. Është e nevojshme që të rinjtë të kenë një kuptim më të thellë se si të drejtat e njeriut evoluojnë prej nevojave njerëzore dhe pse duhet të mbrohen ato. Për shembull, të rinjtë pa përvojën e drejtpërdrejtë të dhunës me bazë gjinore mund të mendojnë se çështja nuk është aspak shqetësuese për ta. Nga perspektiva e të drejtave të njeriut ky pozicion nuk është aspak i pranueshëm. Njerëzit kudo kanë përgjegjësi të shprehur në mbrojtje të të drejtave të njeriut, duke përfshirë këtu edhe ato që lidhen me gjininë dhe nuk ka rëndësi nëse e drejta për jetë apo liri është në diskutim. Të drejtat e njeriut kanë të bëjnë me vlerat demokratike, respektin dhe tolerancën. Aktivitetet arsimore që synojnë të trajtojnë të drejtat e njeriut të lidhura me gjininë duhet të krijojnë një mjedis mësimor që respekton këto vlera. Çështjet e të drejtave të njeriut, duke përfshirë ato që janë të lidhura me gjininë, janë kundërshtuese, sepse njerëz të ndryshëm kanë sisteme të ndryshme vlerash dhe si pasojë i shohin të drejtat dhe përgjegjësit në mënyra të ndryshme.

Këto dallime, të cilat manifestohen si konflikte të mendimit, janë baza e punës tonë edukative.

Dy qëllime të rëndësishme të edukimit për të drejtat e njeriut janë:

- pajisja e të rinjve me aftësitë e vlerësimit - por jo domosdoshmërisht të pajtimit me – pikëpamje të ndryshme për një çështje;
- të ndihmohen të rinjtë të zhvillojnë aftësi për gjetjen e zgjidhjeve reciproke të problemit.

Ky manual dhe aktivitetet e tij bazohen në idenë që konfliktet e mendimit mund të përdoren në mënyrë konstruktive për procesin e të mësuarit, me kusht që lehtësuesi të ketë besim në adresimin e konflikteve të mundshme në një grup. Si në shumë aktivitete të edukimit joformal, qëllimi nuk është që të gjithë të pajtohen me një rezultat të caktuar, por mbi të gjitha pjesëmarrësit të mund të mësojnë nga ky proces (p.sh. duke dëgjuar njëri-tjetrit, duke u shprehur, duke respektuar dallimet e opinionit etj).

4.2.2 Mësim eksperimental - një bazë për edukimin e të drejtave të njeriut

Këto kompetenca, sidomos aftësitë dhe vlerat e komunikimit, të menduarit kritik, admvokimit, tolerancës dhe respektit, nuk mund të mësohen: ato duhet të përvetësohen përmes përvojës. Kjo është arsyeja pse të gjitha aktivitetet e përfshira në këtë kapitull përveç trajtimit të çështjeve të ndjeshme rreth gjinisë dhe dhunës me bazë gjinore, nxisin bashkëpunimin, pjesëmarrjen dhe mësimin përmes përvojës. Ne kemi për qëllim të inkurajojmë të rinjtë të mendojnë, të ndiejnë, të veprojnë dhe të angazhojnë kokën, zemrat dhe duart e tyre në mbrojtjen e të drejtave të njeriut të lidhura me gjininë.

Për llojet e aktiviteteve që ne propozojmë në këtë manual, bashkëpunimi, përvoja dhe pjesëmarrja janë të gjitha elemente thelbësore. Të mësuarit në këto aktivitete ndodh sepse të rinjtë që marrin pjesë në to kanë mundësinë të bashkëpunojnë me njëri-tjetrit gjatë procesit mësimor, të kenë një përvojë që mund t'a analizojnë në dritën e realiteteve që ata dëshirojnë të ndryshojnë dhe të jenë pjesë aktive e procesit të të mësuarit. Këto aktivitete kërkojnë pjesëmarrje dhe përfshirje në mënyrë që njerëzit që i bëjnë ato të mund të fitojnë një përvojë përmes së cilës të mësojnë jo vetëm me kokë, por edhe me duart dhe zemrën e tyre. Këto lloj aktiviteteve nganjëherë quhen 'lojëra' sepse ato janë argëtuese dhe njerëzit përfshihen me entuziazëm. Ne preferojmë të përdorim termin 'ushtrim' sepse shpreh faktin se aktivitete të tilla nuk janë 'vetëm për argëtim', por ato janë mjete të qëllimshme në arritje të objektivave arsimor.

Për këtë arsye, ushtrimet e propozuara në këtë manual janë zhvilluar në lidhje me 'ciklin e të nxënës eksperimental'. Nuk është e mjaftueshme thjesht të "bëjmë" një aktivitet (faza e parë e ciklit të mësimin). Është e domosdoshme që të vazhdohet me rrahjet e mendimit dhe vlerësimin në mënyrë që njerëzit të reflektojnë mbi atë se çfarë ndodhi (faza 2), nëpërmjet vlerësimit të përvojës së tyre (fazat 3 dhe 4) për të përcaktuar se çfarë duhet bërë më pas (faza 5). Në këtë mënyrë, ata vijnë në fazën e parë të ciklit të ardhshëm, për procesin e të mësuarit. Në një mjedis shkollor, për të promovuar një qasje më holistike për çështje të caktuara, aktivitetet mund të ndihmojnë në shkatërrimin e barrierave artificiale midis subjekteve dhe ofrojnë mënyra për shtrirjen e lidhjeve midis fushave të subjektit dhe interesit. Në një mjedis të edukimit jo-formal, aktivitetet mund të zgjojnë interesin për çështjet dhe, për shkak se ato nxisin të mësuarit në një mënyrë jo-didaktike, ato shpesh janë në thelb më të pranueshme për të rinjtë. Ushtrimet e mëposhtme ofrojnë një kornizë dhe strukturë për përvojat e grupeve, duke ju lejuar të punoni brenda kufijve të eksperiencës dhe kompetencave tuaja dhe të të rinjve. Kur një proces lehtësohet me kujdes, aktivitete të tilla janë një metodë efektive për të mësuar në një mjedis të orientuar nga detyra.

4.2.3 Lehtësimi i procesit të edukimit për të drejtat e njeriut në mjedise të ndryshme.

Në këtë manual përdorim fjalën 'lehtësues' për njerëzit që përgatisin, prezantojnë dhe bashkërendojnë ushtrimet për pjesëmarrësit. Një lehtësues është dikush që i ndihmon njerëzit të zbulojnë sa njohuri tashmë ata kanë, i inkurajon ata që të mësojnë më shumë dhe i ndihmon të eksplorojnë potencialin e tyre. Lehtësimi nënkupton krijimin e një mjedisi në të cilin njerëzit mësojnë, eksperimentojnë, eksplorojnë dhe rriten. Është një proces i ndarjes, dhënjes dhe marrjes. Nuk është çështje e një personi, i cili është 'një ekspert', duke u dhënë njohuri dhe aftësi të tjerëve. Ju mund ta gjeni të dobishme për të reflektuar mbi stilin dhe praktikën tuaj për të zhvilluar aftësitë tuaja të lehtësimit,

veçanërisht nëse nuk keni përvojë në trajtimin e çështjeve që kanë të bëjnë me dhunën gjinore ose me bazë gjinore në punën edukative që bëni me të rinjtë.

Ky manual dhe ushtrimet që propozon mund të përdoren në aktivitete jashtëshkollore, në një kurs trajnimi ose në një seminar, në një kamp veror, në një klub të të rinjve ose në një grup të rinjsh që mbledhet rregullisht. Ato gjithashtu mund të përdoren në klasën e një shkolle apo edhe nëse punoni më së shumti me të rriturit. Sidoqoftë, qasja arsimore dhe llojet e aktiviteteve të përshkruara në këtë manual mund të duket më e lehta për t'u zbatuar në sektorin joformal sesa në atë formal. Ne besojmë, megjithatë, se ushtrimet mund të jenë të dobishme në të dyja kontekstet.

4.3 Përdorimi i ushtrimeve

4.3.1 Zgjedhja e ushtrimeve

Në këtë kapitull hartohen ushtrime për trajnime që mbulojnë çështje të ndryshme gjinore dhe aspekte të dhunës me bazë gjinore.

Disa nga ushtrimet do të jenë të ngjashme ose të afërta me stërvitjet e tjera që ju ose grupi juaj mund të njihni. Në përgjithësi, ushtrimet janë zhvilluar ose adaptuar rishtazi nga përvoja ose botime të mëparshme. Nëse një ushtrim është përshtatur dhe burimi është i njohur, është deklaruar në fillim të aktivitetit.

Ju duhet të zgjidhni aktivitetet që janë në nivelin e duhur për ju dhe grupin tuaj dhe që do të përshtaten në kohën që keni. Lexoni aktivitetin me kujdes të paktën dy herë dhe përpikuni të tregoni se si mund të reagojë grupi dhe disa nga gjërat që do të thonë. Sigurohuni që të keni të gjitha materialet që ju nevojiten. Kontrolloni se do të ketë hapësirë të mjaftueshme, veçanërisht nëse pjesëmarrësit do të ndahen për punë në grupe të vogla.

Përsëri theksojmë se udhëzimet për çdo aktivitet janë vetëm udhëzime dhe se duhet ta përdorni materialin në mënyrën që i përshtatet nevojave tuaja. Në të vërtetë, nuk është e mundur të shkruani aktivitete që do t'i përshtaten saktësisht çdo situatë në Evropë. Ne presim që ju të përshtatni aktivitetet. Për shembull, mund të merrni idenë bazë nga një aktivitet dhe të përdorni një mjet nga një tjetër. Çdo aktivitet është paraqitur në një format standard.

4.3.2 Çelësi i prezantimit të ushtrimeve

Niveli i kompleksitetit

Nivelet nga 1 deri 4 tregojnë nivelin e përgjithshëm të kompetencës të kërkuar në terma intelektuale dhe emocionale për pjesëmarrje, dhe/ose sasinë e përgatitjes së përfshirë, si dhe nivelin e sfidës për pjesëmarrësit dhe lehtësuesin e përfshirë në aktivitet. Në përgjithësi, dy variablat shkojnë së bashku: aktivitetet e nivelit 1 (të parë) kërkojnë shumë pak përgatitje dhe kërkojnë pak aftësi emocionale nga të dy, si nga pjesëmarrësit ashtu edhe nga lehtësuesit, ndërsa aktivitetet e nivelit të 4 (të katërt) kërkojnë më shumë.

Niveli 1

Këto janë aktivitete të shkurtra dhe të thjeshta, kryesisht të dobishme për fazën fillestare. Lojrat energjitike dhe animimet janë pjesë e kësaj kategorie. Sidoqoftë, këto aktivitete janë me vlerë për mënyrën se si i bëjnë njerëzit të ndërveprojnë dhe të komunikojnë me njëri-tjetrin.

Niveli 2

Këto janë aktivitete të thjeshta, të dizajnuara për të stimuluar interesin tek një çështje. Ato nuk kërkojnë njohuri paraprake rreth temës së trajnimit ose aftësi personale apo aftësi të punës në grup. Shumë nga aktivitetet në këtë nivel janë të dizajnuara për të ndihmuar pjesëmarrësit se si të zhvillojnë

aftësitë e komunikimit dhe punës në grupe, duke stimuluar në të njëjtën kohë interesin e tyre për të drejtat e njeriut.

Niveli 3

Këto janë aktivitete më të gjata që synojnë të zhvillojnë një kuptim më të thellë dhe më shumë njohuri mbi një çështje. Ata kërkojnë nivele më të larta të kompetencës në diskutime ose në aftësitë e punës në grupe.

Niveli 4

They are also more embracing in that they provide a wider and deeper understanding of the issues.

Këto aktivitete janë më të gjata, kërkojnë punë të mirë në grupe dhe aftësi diskutimi, përqendrim dhe bashkëpunim nga pjesëmarrësit dhe gjithashtu marrin më shumë kohë për t'u përgatitur. Ato gjithashtu ofrojnë një kuptim më të gjerë dhe më të thellë të çështjeve që po trajtohen.

Temat dhe përmbledhja

Këtu japim informacion të shkurtër rreth llojit të aktivitetit dhe çështjeve të adresuara, duke përfshirë temat në të cilat jemi fokusuar.

Madhësia e grupit

Kjo tregon numrin ideal të pjesëmarrësve (duke përfshirë minimumin dhe maksimumin) që nevojiten për të bërë aktivitetin.

Koha

Koha e parashikuar në minutazhin e nevojshëm që shërben për të kryer një aktivitet duke përfshirë këtu kohën para, ndërkohë dhe pas aktivitetit.

Objektivat

Këtu përmbledhen mësimet që shpresohet të arrihen nga ushtrimet në aspektin e njohurive, aftësive, qëndrimeve dhe vlerave.

Materialet

Lista e pajisjeve të nevojshme për të drejtuar ushtrimin.

Përgatitja

Lista e gjërave që lehtësuesi duhet të bëjë ose të përgatit para fillimit të ushtrimit.

Udhëzimet

Instrukcionet që duhen ndjekur për mënyrën e zhvillimit të ushtrimit.

Informimi dhe vlerësimi

Ky seksion përfshin pyetjet e sugjeruara në ndihmë të lehtësuesit për kryerjen e informimit dhe vlerësimit të aktivitetit (faza 2-4 e ciklit të të mësuarit eksperimental).

Këshilla për lehtësuesit

Këtu përfshihen shënimet udhëzuese, gjëra rreth të cilave duhet të jeni të vetëdijshëm, sidomos për fazën e raportimit të aktivitetit dhe gjithashtu ndryshimeve të mundshme në lidhje me sfondin dhe temën.

Sugjerime për ndjekjen

Këtu përfshihen ide mbi atë që vjen më pas dhe lidhjet me aktivitetet e tjera relevante për trajtimin e temës.

Ide për veprim

Këtu përfshihen sugjerime, ide në lidhje me çështjet dhe temat e trajtura.

Prospekt

Këtu përfshihen matëriale shtesë ose plotësuese për zhvillimin e aktiviteteve të veçanta, matëriale që duhet t'u jepen pjesëmarrësve në kontekstin e ushtrimeve. Ndër matërialet më tipike mund të përmendim: kartat e roleve, faqet e veprimit, matëriale për të lexuar plus, kartat e diskutimit, etj.

4.3.3 Këshilla për lehtësimin e ushtrimeve që gjenden në këtë udhëzues

Siç u shpjegua më lart, ne përdorim termin 'lehtësues' për të përshkruar rolin e njerëzve (trajnerit, mësuesit, punonjësit social, edukatorit, vullnetarit) që përgatisin dhe drejojnë ushtrimet. Kjo terminologji ndihmon në theksimin se puna edukative në temat e çështjeve gjinore dhe dhunës me bazë gjinore kërkon një qasje demokratike dhe pjesëmarrëse. Supozojmë që po lehtësoni grupe me të rinj, për shembull po punoni me të rinj që gjenden në një klasë, në një klub rinor, në një kurs trajnimi, në një kamp ose në një seminar. Ajo që vijon janë këshilla të përgjithshme për lehtësimin e punës me çdo lloj grupi rinor dhe këshilla specifike për të punuar me çështje shumë të ndjeshme të trajtuara nga ky udhëzues, siç janë dhe çështjet gjinore. Ekzistojnë shumë qasje të ndryshme për lehtësimin. Të gjithë kërkojnë ndjeshmëri ndaj kontekstit të pjesëmarrësve, situatave dhe nevojave të tyre të veçanta. Të gjitha mund të përshtaten me një përpjekje të vogël në funksion të rrethanave specifike. Megjithatë, lehtësimi i grupeve që merren me çështjet gjinore dhe sidomos të dhunës në bazë gjinore kërkon ndjeshmëri të veçantë.

Në këtë seksion, ne gjithashtu adresojmë specifikat e lehtësimit në kuadër të formave të ndryshme të punës së të rinjve që janë të përshtatshme për të punuar në çështje të tilla, si p.sh. puna rinore me djemtë dhe vajzat e reja dhe puna rinore me një gjini të vetme.

Ushtrime praktike për çështje të ndjeshme siç është dhuna me bazë gjinore

Vëmendja etike i përket çdo aktiviteti edukativ që sjell njerëzit së bashku, dhe këto konsiderata etike rriten kur çështjet e identitetit dhe fuqisë janë të pranishme, si në rastin e shumë aktiviteteve që kanë të bëjnë me çështjet gjinore ose dhunën me bazë gjinore. Prandaj ne fuqimisht sugjerojmë që para se të ndërmerrni aktivitete që kanë të bëjnë me dhunën me bazë gjinore, lexoni seksionin 3.2.5 të këtij udhëzuesi, me titull "Etika dhe kompetenca në trajnimin gjinor". Kjo do t'ju ofrojë këshilla të vlefshme dhe udhëzime të dobishme për trajtimin e kësaj teme veçanërisht të ndjeshme, në mënyrë të përshtatshme për pjesëmarrësit. Gjithashtu sugjerojmë që të merrni kohë për të lexuar dhe kuptuar

seksionin 1.2.3 të këtij udhëzuesi, pasi ai do të ndihmojë në vënien në fuqi të këtyre rregullave në një kontekst më të gjërë.

Përveç kësaj, ka disa çështje të rëndësishme që duhet të merren parasysh kur fillojmë të punojmë me grupet e të rinjve në çështjen e dhunës me bazë gjinore, dhe në veçanti kur marrin vendimin se cilat ushtrime do të zgjedhin nga manuali për të punar:

Gjinia është një çështje politikisht e ndjeshme

Çështjet gjinore dhe problemet lidhur me këto çështje në disa raste mund të jenë shumë të ngarkuara politikisht. Çështje të tilla si të drejta të barabarta për homoseksualët, biseksualët dhe transeksualët (LGBT) ose të drejtat e grave të reja për të përcaktuar fatin e tyre riprodhues kanë shkaktuar debate domethënëse dhe shpesh të acaruar në sferën politike dhe publike si midis njerëzve me bindje të ndryshme politike ashtu edhe midis atyre me prejardhje të ndryshme kulturore dhe shoqërore. Përpara punës me të rinjtë ju duhet të jeni të vetëdijshëm për këtë, në mënyrë që të bëni zgjedhjen e duhur të aktiviteteve dhe ushtrimeve. Ju gjithashtu duhet të siguroheni se organizata për të cilën punoni ju mbështet dhe se politikat dhe qasjet e saj nuk janë në kundërshtim me punën që dëshironi të bëni.

Dallimet kulturore kanë rëndësi, gjithashtu

Formimi kulturor i anëtarëve të grupit me të cilin po punoni për çështjet gjinore dhe dhunës me bazë gjinore është një faktor i rëndësishëm në zgjedhjen e qasjes dhe ushtrimeve që do të përdorni. Në disa komunitete, çështje specifike të lidhura me gjininë (të tilla si gjinia, marrëdhëniet dhe seksualiteti) janë tabu dhe nuk duhet të fliten në publik ose në mjedise të përzjera gjinore. Të rinjtë që janë rritur në bashkësi të tilla kulturore si rrjedhojë mund të kenë vështirësi të angazhohen drejtpërdrejt në diskutime të hapura për çështje të tilla, veçanërisht nëse janë të pranishëm pjesëtarët e seksit tjetër. Përveç kësaj, ekzistenca e dhunës në familje dhe abuzimi seksual shpesh mohohet në komunitetet tradicionale (si edhe në ato moderne-laike). Socializimi i një pjesëmarrësi të caktuar në këtë marrëdhënie do të ndikojë nëse ata do të jenë të gatshëm të diskutojnë ose të rezistojnë për t'u angazhuar në ushtrimet që ju propozoni. Rëndësia e prejardhjes kulturore gjithashtu mund të mbivlerësohet. Jo të gjithë të rinjtë që vijnë nga 'komunitetet tradicionale' do të kenë vështirësi për t'u angazhuar në këto çështje. Sfondi shoqëror i një personi (p.sh. që vjen nga një mjedis i ulët arsimor apo ekonomik) shpesh mund të jetë më i përshtatshëm për mënyrën se si ato merren me seksualitetin, në krahasim për shembull me fenë. Por fakti që të rinjtë me të cilët punoni mund të vijnë nga prejardhje shumë të ndryshme kulturore dhe sociale, ku secila mund të ketë një mënyrë specifike për t'u marrë me çështjet, do të thotë që ju duhet të konsideroni natyrën ndërkulturore të grupit tuaj në zhvillimin e programit edukativ dhe në zgjedhjen e ushtrimeve që do të propozoni.

Për qëllime të ndryshme mund të përdorim metoda të ndryshme pune e të rinjtë

Puna edukative në çështjet gjinore dhe dhunën me bazë gjinore mund të përfshihet në kontekstin e të ashtuquajturës 'punë e përgjithshme me të rinjtë', por nuk është e njëjtë me atë që bën edukimi specifik për të drejtat e njeriut në lidhje me çështjet gjinore. Në radhë të parë, duhet të konsideroni arsyet tuaja për përfshirjen në punën me të rinjtë. Cila është rëndësia dhe nevoja për trajtimin e çështjeve të tilla në këtë kontekst? Pse të rinjtë me të cilët po punoni dëshirojnë të adresojnë këto çështje? Cilat janë objektivat tuaja arsimore në ndërmarrjen e eksplorimit të çështjeve të tilla? Para se të filloni, duhet të mendoni për pyetje të tilla dhe përgjigja ndaj tyre do t'ju çojë të reflektoni mbi llojin e punës me të rinjtë.

Gjatë reflektimit ju mund të kuptoni, se puna specifike me të rinjtë është më efektive për grupin dhe nevojat e tij lidhur me çështjet gjinore. Gjatë gjithë këtij manuali kemi bërë referencë për tre grupe specifike të synuara që ky lloj i punës rinore mund të bëhet me: grupet me një gjini, grupet LGBT dhe grupet e përziera. Është e rëndësishme të konsideroni mënyrën në të cilën dëshironi të formoni grupet, duke marrë parasysh në çdo kohë të caktuar objektivat tuaja edukativ. Për shembull, kur dëshironi të angazhoni anëtarët e grupit tuaj në çështjen e seksualitetit femëror, ju mund të keni

parasysh të filloni punën me grupet e të njëjtës gjini për t'u përpjekur të shmangni sikletin e pjesëmarrësve të cilët mund të ndihen të detyruar të diskutojnë diçka me pjesëmarrësit e seksit tjetër për të cilën ata ndihen në siklet. Kapitulli 3 i këtij manuali merret posaçërisht me grupet pjesë e së njëjtës gjini.

Përfundimisht, ndërkohë që me vetëdije mund të vendosni se kë do të angazhoni gjatë punës me të rinjtë, gjithashtu duhet të keni parasysh se kurrë nuk mund ta dini plotësisht se kush është në dhomë ". Për shembull, edhe ndërkohë që punoni me një grup të gjinisë femërore, mund të mos jeni të vetëdijshëm për preferencat seksuale të të gjithë anëtarëve të grupit. Prandaj, gjithashtu duhet të merrni parasysh se brenda grupeve të gjinisë së njëjtë dhe grupeve të përziera, ekziston gjithmonë një sasi diversiteti që mund të komplikojë dinamikën. Gjëja më e rëndësishme është të kujtojmë se nëse do të vendosim të angazhohemi plotësisht të gjithë duhet të ndihen rehat dhe të respektuar.

Proçesi i hapjes mund të ndodh

Vërejmë se askush nuk mund të dijë plotësisht 'kush është në dhomë', gjithashtu nuk kemi asnjë garanci që pjesëmarrës të caktuar nuk kanë qënë pjesë e dhunës me bazë gjinore ose viktime të saj . Ndërkohë që krijojmë një hapsirë të sigurt për pjesëmarrësit, si element kyç për fillimin e punës ku të rinjtë të mund të diskutojnë hapur rreth çështjeve gjinore, duhet të jeni të përgatitur për faktin se krijimi i një hapësire të tillë të sigurt mund t'i çojë të rinjtë që 'të zbulojnë' një përvojë të dhimbshme të dhunës me bazë gjinore. Kur kjo të ndodhë, mund të jetë e vështirë për të gjitha palët-për pjesëmarrësin që hapet, pjesëmarrësit e tjerë dhe lehtësuesin.

Është e vështirë për një lehtësues të përgatitet paraprakisht për trajtimin e një situatë të tillë në grup. Pjesëmarrësi që vendos të hapet mund të jetë shumë emocional, sikurse pjesëmarrësit e tjerë që dëgjojnë historinë e tij/saj.

Prandaj duhet të konsideroni sa vijon:

- Është thelbësore që pjesëmarrësi të mos tentohet apo ndërpritet.
- Sigurohuni që të dëgjoni pjesëmarrësit për aq sa janë të gatshëm të ndajnë.
- Një mënyrë e mirë për të shpërndarë situatën është të ftosh pjesëmarrësit të bëjnë një pushim e të freskohen.
- Kushtojini vëmendje të veçantë pjesëmarrësit në fjalë dhe sigurohuni që ai/ajo të mos qëndroj vetëm nëse nuk dëshiron të jetë. Ju ose një anëtar tjetër i ekipit që ata kanë besim mund t'i shoqërojnë në një dhomë tjetër për t'u qetësuar dhe freskuar. Ata mund të kenë nevojë të shpëriten për pak nga grupi, të shoqëruar nga ju ose vetëm.
- Mund të jetë e nevojshme, qoftë menjëherë ose në një moment të dytë, të kthehet në proçes dhe të flasë për atë që ndodhi me të gjithë grupin.

Përfundimisht, hapja në kontekstin e punës së profesionistëve të rinj nuk është vetëm një çështje që merret me një dinamikë komplekse grupi ose një situatë të ngarkuar emocionalisht. Kur një pjesëmarrës zbulon një përvojë që ka pasur, akti i të cilit përbën krim (përdhunim, abuzim seksual, lëndim i rëndë trupor), atëherë ju mund të jeni/ndiheni të detyruar të informoni autoritetet përkatëse (policin, shërbimet sociale, etj.). Ju duhet të jeni të informuar mirë për detyrimet tuaja ligjore nëse ndodh një rast i tillë. Sidoqoftë, pavarësisht nga konfidencialiteti, duhet t'i tregoni eprorit tuaj dhe do të duhet të vendosni së bashku nëse duhen ndërmarr veprime të mëtejshme. Natyrisht, në rrethana të tilla, ju duhet ta mbani plotësisht të informuar pjesëmarrësin në fjalë dhe të përpiqeni t'a siguronit se veprimi juaj nuk i vë ata në ndonjë rrezik tjetër

Këshilla të përgjithshme për lehtësim dhe burime informacioni

Përtej konsideratave të mësipërme, ju mund të gjeni të dobishme të merrni në konsideratë disa këshilla të përgjithshme për lehtësimin e llojeve të ndryshme të aktivitetit të të rinjve. Një ekspozitë e shkëlqyer se si të lehtësohen aktivitetet e edukimit për të drejtat e njeriut mund të gjenden në manualin Compass. Informacion i mëtejshëm mbi trajnimin në përgjithësi mund të gjendet në T-Kit 'Essentials Training'. Përveç kësaj, manualët e mëposhtme të krijuara nga organizata të tjera mund të merren parasysh nëse jeni i interesuar të familjarizoheni me një shumëllojshmëri të qasjeve për lehtësimin e aktiviteteve për çështjet gjinore dhe dhunën me bazë gjinore.

- “Shortcuts to Gender Equality: Methods and strategies regarding young people’s leisure and associative activities”, The Swedish National Board for Youth Affairs;
- “Empowering Young Women to Lead Change - A training manual”, World Young Women’s Christian Association;
- “Human Trafficking: Our Response – Manual for Peer Education”, ASTRA;
- “Training Manual on Gender Based Violence”, FEMNET.

4.4 Lista e aktiviteteve				
Titulli	Niveli	Madhësia e Grupit	Koha	Faqe
Pritshmëritë dhe nevojat/kërkesat	1	15-30	60 min	93
Fitimi i Statusit	1	6-30	60 min	95
Konfuzioni Gjinor	3	10-30	120 min	97
Gjinia-në kuti	2	6-30	60-90 min	100
Mirë, Më mirë- Më e mirë	2	8-14	60 min	106
Vetëm një herë	2	6-30	90 min	110
Historia e Katit	4	10-20	60 min	114
Dëgjo me Kujdes	1	6-30	60 min	121
Media Bash	1	10-30	90 min	123
Siguria në jetën time	2	8-20	60 min	126
Seksi shitet?	2	10-30	60-75 min	130
Hapësirat dhe Vendet	2	10-30	40-60 min	133
Stella	2	5-30	120 min	136
Kalorësi mbi Kalin e Bardhë	3	10-20	60 min	139
Shumë e vështirë për të pyetur	3	6-30	60 min	143
Cfarë të bësh	2	6-30	60 min	147

Pritshmëritë dhe nevojat/kërkesat

"Askush nuk kundërshton një grua të jetë shkrimtare apo skulptore apo gjenetiste e mirë, nëse në të njëjtën kohë ajo arrin të jetë një grua e mirë, një nënë e mirë, bukuroshe, e përlur, e pastër dhe jo agresive."

Leslie M. McIntyre

Vështirësia Niveli I

Madh. Grupit 15 to 30

Koha 60 minuta

Përmbledhje Ky aktivitet përdor teknikat e ideve për të ndihmuar pjesëmarrësit të kuptojnë pritjet e ndryshme ndaj kërkesave të vajzave / grave të reja dhe djemve / burrave të rinj në shoqëri bashkëkohore. Kjo i lejon pjesëmarrësit të eksplorojnë më tej konceptet e gjinisë.

Objektivat Ndhmon pjesëmarrësit të dallojnë midis pritshmërive të ndryshme që shoqëria bashkëkohore vendos për vajzat dhe djemtë, gratë dhe burrat e rinj.

Materialët

- Pesë fleta letër flip chart-i A I
- Një faqe muri
- Shirit maskimi
- Një shënues për secilin pjesëmarrës

Përgatitja Vendosini pesë letra me përmasat A I në mur. Në secilën prej letrave duhet të shënohet një nga cilësimet tipike nga të cilat vajzat dhe djemtë, gratë dhe burrat e rinj krijojnë pritshmëri:

- shkolla
- familja
- miqtë
- shoqëria
- partneri

Ndani secilën tabelë në dy kolona; një kolonë duhet të ketë titullin 'djemtë' ose 'burra të rinj', dhe tjetra duhet të ketë titullin 'vajzat' ose 'Gra të reja'.

Instruksonet

Shpjegojini pjesëmarrësve se duhet të marrin disa minuta për të menduar për atë që ata besojnë se pritet apo kërkohet nga vajzat dhe djemtë në mjediset e ndryshme të identifikuar në posterët në mur. Ndërkohë, ata mund të sillen përreth ose të ulen e të mendojnë, por kjo pjesë e aktivitetit sugjerohet të bëhet individualisht.

Idetë që kanë duhet t'i shkruajnë në pjesën përkatëse të tabelës së duhur. Sapo të përfundojë faza e ideve, ndani pjesëmarrësit në pesë nëngrupe. Secili grup duhet të zgjedhë një nga tabelat dhe të diskutojë përmbajtjen e saj.

Pyetjet e mëposhtme udhëzuese mund të ndihmojnë pjesëmarrësit në diskutim.

- Çfarë ndryshimesh mund të dalloni midis pritshmërive dhe nevojave/kërkesave që iu ngarkohen vajzave dhe djemve?
 - Çfarë do të donit të ndryshonit?
 - Si mendoni se mund të ndryshohet?
- Secili grup raporton shkurtimisht rezultatet e diskutimit me të gjithë grupin.

Informimi dhe vlerësimi

Niseni diskutimin duke shqyrtuar rezultatet e punës në grup. Pyetni pjesëmarrësit për reagimet e tyre fillestare ndaj rezultateve, si ndihen ata rreth tyre, nëse diçka i befason dhe, nëse po, pse.

Vazhdoni diskutimin duke përdorur pyetjet e mëposhtme udhëzuese:

- Nga vijjnë këto pritshmëri?
- A është e mundur që djemtë, vajzat, burrat e rinj dhe vajzat e reja të përmbushin këto pritshmëri?
- Kush i nxit këto shpresa?
- Si i promovojmë ne vetë ato (me vetëdije ose pa vetëdije)?
- Cilat janë efektet e këtyre pritshmërive tek të rinjtë?
- Si mundemi ne/organizatat tona të kontribuojnë pozitivisht në ndryshimin e situatës?

Këshilla për lehtësuesit

Përderisa ky është një aktivitet klasik i stuhive të mendimeve dhe diskutimeve, tema 'Pritshmëritë për gjinitë e ndryshme', mund të jetë krejtësisht e diskutueshme. Pritshmëritë për gjinitë e ndryshme janë gjithashtu çështje perceptimi. Si rezultat, ky ushtrim mund të shkaktojë mosmarrëveshje, pasi për disa pjesëmarrës kjo pritshmëri mund të jetë krejtësisht e arsyeshme, për të tjerët mund të jenë tepër kërkuese. Perceptimi i pritshmërive për gjinitë e ndryshme mund të lidhet gjithashtu me çështjet e vlerave dhe socializimit. Ju gjithashtu mund të përqëndroni diskutimin mbi këto çështje që ndërlidhen me njëra-tjetrën.

Sugjerime për ndjekjen

Sugjeroni që pjesëmarrësit të kryejnë vëzhgime afatgjata lidhur me pritshmëritë gjinore në mjedise të ndryshme reale (për shembull, më shumë se një javë ose një muaj). Rezultatet e këtyre vëzhgimeve mund të krahasohen në një studim të përbashkët. Ju mund të filloni një diskutim për ngjashmëritë dhe dallimet midis perceptimeve që rezultojnë nga anketa dhe atyre që rezultojnë nga vëzhgimi individual.

Ide për veprim

Ju mund t'i inkurajoni anëtarët e grupit që të diskutojnë se çfarë do të dëshironin të ndryshonin në lidhje me këtë çështje dhe t'u ofroni atyre mundësinë dhe lehtësimin për të përgatitur projekte ose veprime të cilat synojnë ndryshimin. Sigurohuni që si djemtë dhe vajzat të përfshihen në këtë proces dhe të gjejnë një zë të përbashkët për idetë e tyre.

Fitimi i Statusit

"Shumë gra nuk e njohin veten si të diskriminuar; asnjë provë e mirë nuk mund të gjendet në tërësinë e gjëndjes së tyre." Kate Millet

Vështirësia Niveli I
Madhësia e grupit 6 deri 30
Koha 60 minuta

Përmbledhje Ky është një aktivitet i ideve dhe prioriteteve në të cilat ju kërkon pjesëmarrësve të mendojnë për statusin e vajzave në shoqërinë ku jetojnë, si dhe çështjet më të gjera të barazisë gjinore dhe gjinore.

Objektivat • Të kuptojmë statusin e vajzave në shoqërinë bashkëkohore
 • Të kuptojmë mekanizmat social me anë të të cilave shoqëria u jep statusin e vajzave
 • Të identifikojë mënyrat në të cilat mund të përmirësohet statusi i vajzave.

Materialet • Flipchart
 • Shënjes
 • Lapsa
 • Letër e bardhë

Përgatitja Ky aktivitet nuk kërkon përgatitje të rëndësishme paraprake, por është e dobishme që lehtësuesi të njihet me disa informata faktike rreth statusit të vajzave dhe grave në shoqërinë në të cilën vijnë nga pjesëmarrësit me të cilët punoni.

Udhëzime

Bëjini pjesëmarrësve pyetjen e mëposhtme:

• Çfarë i jep statusi vajzave në shoqërinë tuaj?

Ju duhet të vini re të gjitha përgjigjet në një tabelë . Mendoni për aq kohë sa idetë rrjedhin lirisht, por jo më shumë se 20 minuta. Më pas kërkon grupit të ndahen në çifte dhe të klasifikojë pesë gjërat më të rëndësishme në listë nga 1-5 (1 është më e rëndësishmja, 5 është më pak e rëndësishme). Jepini atyre 15 minuta për të përfunduar renditjen e tyre.

Pastaj pyesni palët për të krahasuar listën e tyre me atë të çdo çifti tjetër të ulur pranë tyre.

Kërkojuni grupeve prej katër personave të bëjnë rendin e tyre të rendit në bazë të dy listave të përgatitura nga palët. Jepini grupeve 20 deri 30 minuta për këtë renditje.

Kërkojuni grupeve prej katër personave të paraqesin renditjen e tyre në të gjithë grupin.

Përmbledhje dhe vlerësimi

Filloni përmbledhje duke shqyrtuar rezultatet e ushtrimit të renditjes. A është dikush i befusuar nga ndonjë prej rezultateve? Pyesni pjesëmarrësit nëse konsiderojnë diçka veçanërisht të rëndësishme?

- A ka dallim në mes të listës së parë dhe listës së dytë?
- Pse mendoni se ka një ndryshim?
- Çfarë duam të ndryshojmë për statusin e vajzave?
- Çfarë jemi në gjendje të ndryshojmë?
- Si mund t'i ndryshojmë ato gjëra?
- Pse vajzat ndikohen në mënyrë jo proporcionale kur bëhet fjalë për dhunën gjinore?
- Cilat instrumente janë në vend për të mbrojtur të drejtat e vajzave?

Këshilla për lehtësuesit

Ky ushtrim gjithashtu mund të plotësohet me kontribut dhe diskutim mbi Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe instrumente të tjera të të drejtave të njeriut, siç është Konventa për të Drejtat e Fëmijës. Konsultoni Compass për më shumë informacion rreth këtyre instrumenteve të mbrojtjes së të drejtave të njeriut ose për këshilla të mira për të punuar me teknologjitë e renditjes nëse nuk keni punuar me këtë metodë më parë.

Sugjerime për ndjekjen

Ky ushtrim mund të ndiqet në mënyrë të përshtatshme nga zhvillimi i planeve të veprimit grupor dhe personal për përmirësimin e statusit të vajzave.

Ide për veprim

Nëse pjesëmarrësit tregojnë një interes në çështjen e statusit të vajzave dhe grave të reja në të gjithë botën mund të sugjeroni që ata të mendojnë të lexojnë më shumë rreth saj në "Raportet Rinore Botërore" të publikuara periodikisht nga Kombet e Bashkuara (Njësia Rinore). Këto mund të gjenden në internet në www.un.org/youth. Grupi juaj mundet, në bazë të informacionit të fituar, të konsiderojë zhvillimin e një fushate për të përmirësuar pozitën dhe statusin e vajzave dhe vajzave të reja në nivel lokal ose ndërkombëtar.

Konfuzioni Gjinator

“Gjinia nuk është vetëm mashkull, femër, burrë apo grua. Është diçka shumë, shumë më e madhe. Gjinia është diçka që përcakton nëse doni, jo diçka që do të detyroheni.”

Vështirësia Niveli 3
Madhësia e Grupit 10 deri 30
Koha 120 minuta

- Përshkrimi** Ky ushtrim është një kombinim i një eksplorimi analitik të koncepteve të përdorura në 'debatin gjinor' dhe një reflektim kritik dhe personal në gjininë e vet. Ajo gjithashtu adreson seksualitetin dhe orientimin seksual.
- Objektivat**
- Të bëjnë pjesëmarrësit të reflektojnë mbi qasjen e tyre ndaj gjinisë si të tillë dhe gjinisë së tyre në veçanti
 - Të demonstrojnë se gjinia nuk është vetëm për çështjet e grave dhe se nuk është çështje statike për t'u diskutuar përgjatë dytomisë mashkull-femër apo burrë-grua
 - Të lidhen çështjet e 'orientimit seksual' me 'gjininë'.
- Materialet**
- Pena dhe letra
 - Kopje të kontributit tuaj për veten dhe pjesëmarrësit
 - Ndihma relevante vizuale ose pajisje prezantimi për të dhëna
- Përgatitjet** Parathënie / prezantim i shkurtër në terminologjinë e përdorur në debatin gjinor që mbulon terma të tillë si gjinia, gjinia, burri, gruaja, femra, transgjini, gjinia ndër-gjinore. Përkufizimet dhe shpjegimet e këtyre termave mund të gjenden në Kapitullin I të këtij manuali.

Udhëzime

- Kërkojuni pjesëmarrësve të shkruajnë individualisht gjërat e para që vijnë në mendje kur shohin fjalën 'gjinia'. U thoni atyre që ta mbajnë këtë copë letre për vete për një fazë të mëvonshme të aktivitetit.
- Prezantoni një prezantim të shkurtër të terminologjisë së përdorur gjerësisht në debatin gjinor që mbulon terma të tillë si gjinia, gjinia, burri, burri, gruaja, femra, transgjienca, ndër-gjinore. Është shumë e rëndësishme që ju, si lehtësues, të paraqisni një varg definicioni për secilin term për të demonstruar se definicioni "i ngurtë" dhe përfundimtar i këtyre termave "nuk ekzistojnë". Përkundrazi, përkufizimet që paraqitni duhet të shpjegohen si 'përkufizime të mundshme'. Gjatë prezantimit dhe me futjen e çdo termi të ri, inkurajoni pjesëmarrësit që të angazhohen në sfidimin dhe debatin mbi përkufizimet e paraqitura. Nëse pjesëmarrësit nuk vijnë vetë, bëjini pyetje dhe ftojini ata të shprehin mendimin e tyre për atë që kanë dëgjuar.
- Pushoni grupin në grupe më të vogla me maksimum pesë persona për grup. Kërkojuni secilit grup të kalojnë gjithsej 20 minuta duke reflektuar mbi atë se çka secili prej koncepteve.

Mjetet e paraqitura për anëtarët individualë të grupit. Grupeve mund t'u kërkohej të diskutojnë këto në bazë të pyetjeve udhëzuese në vijim:

- Cfarë ndjenjash mund të kem kur hasem me këto kushte?
- Si e shoh veten në lidhje me këto koncepte dhe përkufizimet e paraqitura për to?
- A jam dakort me përkufizimet e paraqitura? Pse / pse jo?
- A mund të identifikohem me ndonjë nga definicionet për kushtet e paraqitura? Si / Pse jo?

Grupet duhet të përgatisin një raport të shkurtër gojor që përmbledh rezultatet e diskutimit të tyre që do t'i paraqiten të gjithë grupit në seancë plenare.

- Sillni grupet në seancë plenare dhe dëgjoni raportet gojore. Sigurohuni që për secilin grup të zgjidhni një sasi të barabartë kohore dhe të pyesni nëse ka ndonjë pyetje të sqarimit të nevojshëm pas secilës prej raporteve. Në këtë pikë mund të adresohen edhe çështjet që lindin si rezultat i dallimeve gjuhësore.

- Kërkojuni pjesëmarrësve të shkruajnë përsëri, gjëja e parë që vjen në kokë kur shohin fjalën 'gjini'. Kërkojuni atyre të shikojnë rezultatin e asaj që ata shkruan herën e parë dhe ta krahasojnë atë me rezultatin e ri.
- Fillimi i një diskutimi përmbledhës duke u përqendruar në reagimet e pjesëmarrësve për çdo ndryshim që mund të ketë qenë mes asaj që ata shkruan herën e parë dhe herën e dytë si përgjigje ndaj pyetjes që të shkruajnë gjënë e parë që vjen në mend kur sheh fjalën 'gjini' .

Përmbledhje dhe vlerësimi

Kërkojuni pjesëmarrësve të ulen në rreth në tokë ose në karrige. Në vijim mund të jenë pyetje udhëzuese për një përmbledhje në formë diskutimi:

- Ju lutem ndani me pjesën tjetër të grupit atë që keni shkruar herën e parë dhe të dytë që ju është kërkuar të shkruani gjërat e para që vijnë në mendje kur shihni fjalën 'gjini'.
- Pse mendoni se pati një ndryshim në mes të përgjigjes së parë dhe të dytë?
- A jeni të befásuar nga ndryshimi nëse ka pasur një? Pse?
- Përse mendoni se njerëzit kanë kuptime të tilla të ndryshme të termave që kanë të bëjnë me gjininë?
- Si paraqiten këto terma në publik?
- Si mund të kontribuojë gjuha në dhunën me bazë gjinore?
- A kontribuon diskriminimi në lidhje me gjuhën gjinore dhe mënyrën e përdorimit të saj?
- Deri në ç'masë ka hapësirë për debatimin e përkufizimit të termave që lidhen me gjininë ku jetoni?
- Sa mendoni se të rinjtë janë të përfshirë në këto debate?
- Si mund të përfshihen të rinjtë në këto debate?

Ftojini ata që t'i përgjigjen pyetjeve të lidhura me procesin e mëposhtëm:

- Çfarë mësuar gjatë këtij aktiviteti?
- Si jeni ndjerë gjatë aktivitetit?
- Si ndiheni tani në fund të aktivitetit?
- Çfarë keni fituar nga pjesëmarrja juaj në këtë aktivitet?

Këshilla për lehtësuesit

Jini të vetëdijshëm se pjesëmarrësit do të kenë qasje të ndryshme dhe njohuri për temën. Merrni parasysh se mund të ketë konfuzion në lidhje me terminologjinë e ndryshme dhe dallimet gjuhësore, veçanërisht në lidhje me çështjet transgjinore. Mundohuni të shpjegoni dhe sqaroni pa dhënë përshtypjen se ajo që ju i thoni pjesëmarrësve është 'e vërteta'.

Sugjerime për ndjekjen

Mendoni të ftoni një person nga një organizatë lokale LGBT ose një organizatë me bazë gjinore për të komunikuar me grupin më tej mbi përkufizimet gjinore. Pjesëmarrësit mund të përgatisin pyetje para se të vijnë dhe personi i ftuar mund të flasë për atë rol që definimet gjinore dhe kuptimet e përbashkëta të termave kanë në organizatën e tyre dhe në punën që ata bëjnë.

Ide për veprim

Nëse ka pjesëmarrës të cilët demonstrojnë interes për çështjet që kanë të bëjnë me gjininë, ju mund të sugjeroni që ata të konsiderojnë leximin e Kapitullit I të këtij manuali.

Dorëshkrim

Ju mund të konsideroni shpërndarjen e kopjeve të kontributit tuaj të shkurtër mbi terminologjinë dhe konceptet që lidhen me debatin gjinor për pjesëmarrësit pas kontributit.

Gjinia-në-kuti

Cilat janë djemtë e vegjël? / "Snips dhe kërmijtë, dhe qentë qentë bisht / Kjo është ajo që djemtë e vegjël janë bërë!" / Cilat janë vajzat e bëra nga? / "Sheqeri dhe erëzat dhe të gjitha gjërat bukur / Kjo është ajo që vajzat e vogla janë bërë nga!" / 9 c. Rhyme në anglisht.

Vështirësia	Niveli 2
Madhësia e Grupit	6 deri 30
Koha	60 deri 90 minutes

Përshkrimi Dijetarët dhe trajnerët njësor shpesh i referohen 'roleve gjinore'. Ky është një koncept që sot përdoret relativisht gjerësisht dhe diskutohet në sferën publike. Në komunikim, ekzistenca e roleve gjinore të definuara në mënyrë të ngurtë dhe dëmi që këto mund të shkaktojë tek individët, shpesh merren si të mirëqena. Sidoqoftë, pjesëmarrësit mund të vijnë nga prejardhje ku dallimi midis gjinisë dhe gjinisë nuk pranohet dhe ku rolet e ndryshme që iu akordohen grave dhe burrave konsiderohen si diçka "natyrale" ose "biologjike". Ky ushtrim adreson efektet problematike të roleve gjinore të definuara në mënyrë të ngurtë në shoqëri dhe synime për të rritur ndërgjegjësimin për to. Pjesëmarrësit do të diskutojnë rolin aktual të sektorit të rinisë në këtë proces dhe do të imagjinojnë ndryshime të mundshme, sipas nevojës.

Objektivat Të ndihmojë pjesëmarrësit të fitojnë njohuri

- Natyra e ndërtuar në mënyrë shoqërore e roleve gjinore
- Mekanizmat dhe agjentët e socializimit gjinor
- Historinë e tyre personale të socializimit gjinor
- Lidhjet ndërmjet socializimit gjinor dhe dhunës me bazë gjinore.

Materialet

- Revistat për të rinj
- Prerjet e reklamave
- Flipchart me letër
- Gërshërë
- Shkopinj ngjites
- Tregues të kuq, blu, jeshil dhe të zi për flip chart.

Pergatitjet Pergatisni dy postera me flipchart. Secili duhet të ketë një nga titujt e mëposhtëm: MEN (shkruar me ngjyrë blu) dhe WOMEN (me shkronja të kuqe).

Udhëzime

Pjesa e parë e këtij ushtrimi mund të kryhet në disa nën- grupe ose në një grup të madh. Ju duhet të vendosni për këtë paraprakisht. Nëse ju vendosni të krijoni nën- grupe,shqyrtoni nëse është më e përshtatshme për ta kryer pjesën e parë të ushtrimit në grupe të të njëjtit sex ose nën- grupe. Referojuni një përvojë të përbashkët që grupi ka pasur para këtij ushtrimi, nëse ky ishte një aktivitet hyrës për këtë ushtrim, ose të ndonjë filmi që të gjithë e njohin, ku yjet e popit luajnë ekstremisht role gjinore.Shpjegojuni pjesëmarrësve se ky ka qene nje mesazh I fortë I socializimit të gjinisë në atë përvojë dhe se aktiviteti I mëposhtëm do të jetë rreth shqyrtimit të socializimit gjinor në një një mënyrë shumë praktike.

Kur ju punoni me një grup të madh

Krijoni grupe të vogla me tre persona. Jepuni disa revista ose pjesë të prera dhe pyetini grupet e vogla të diskutojnë rreth mesazheve që pjesëmarrësit e rinj kanë marrë nga revistat mbi burrat dhe gratë si supozohen të jenë.Kur ata janë duke folur vendosni dy letra në mu rose në dy mbajtëse dhe shkruani BURRA me ngjyrë blu në krye dhe në fletën tjetër GRA me ngjyrë të kuqe në krye. Pas 15 minutash , ftojini pjesëmarrësit të ecin mbrapa dhe të vendosen në një rreth dhe të rrahin mendimet mbi cilësitë

e “burrave të vërtetë” dhe “grave të vërteta” ashtu sikur ata prezantoheshin përmes revistave dhe imazheve të tjera që kishin parë. Inkurajoni pjesëmarrësit të zbulojnë shembuj të cilët ata i kanë kuptuar si “burra të vërtetë” dhe “gra të vërteta” gjatë fëmijërisë ose në shkollë.

Mbani shënime mbi cilësitë, duke preferuar fjale kyçe ose shprehje të shkurtra në dy flipchart, duke përdorur shënuesat përkatës me ngjyrën blu dhe ngjyrën e kuqe. Në një grup shumëkulturore ose shumëetnikë mbani shënime nga ndryshimet që lindin, përshembull, në disa kultura gratë e holla konsiderohen më të bukura (kultura ku ushqimi është i mjaftueshëm) dhe ka kultura të tjera ku gratë e mbushura quhen të bukura (përgjithsisht në vendet ku varfëria dhe uria është prezente).

Pasi listat të jenë plotësuar, pjesëmarrësit nga të dy grupet duhet të presin disa figura ku jepen shembujt dhe ti bashkangjisin në flipchart-et përkatës.

Kur përdoren nën - grupe

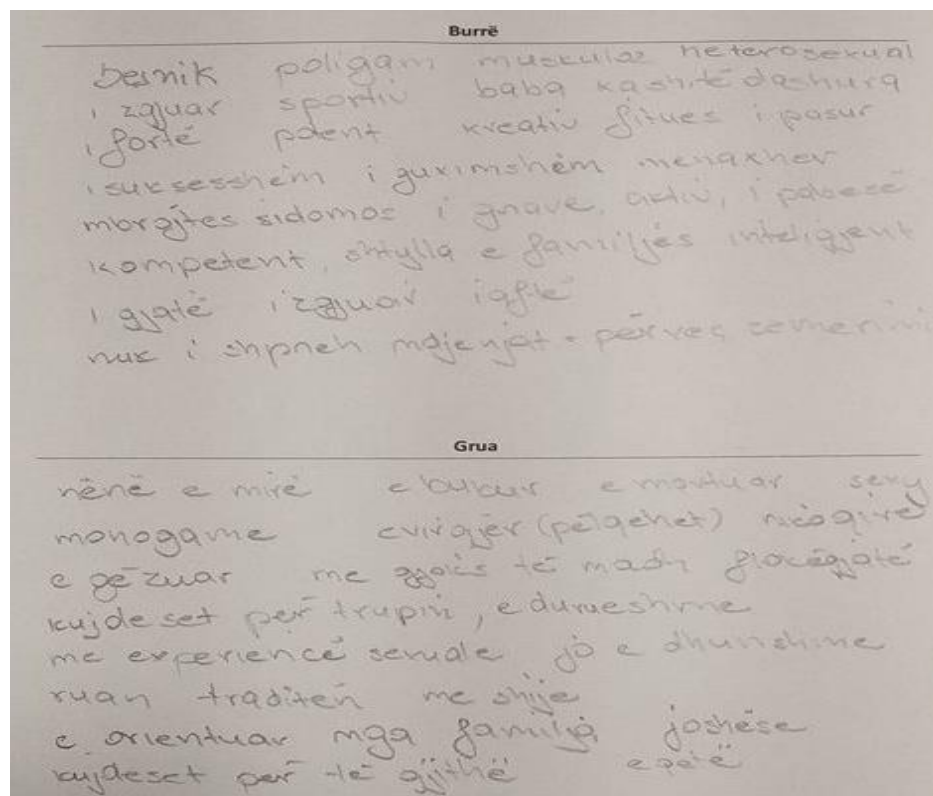
Formoni nën- grupe. Paraqisni revistat ose pjesët e prera dhe fletët e flipchart-eve me “BURRA” dhe “GRA” në krye. Shpjegoni ushtrimin duke i kërkuar gjithë grupit të japin disa shembuj për mesazhin që njerëzit e rinj morën mbi konceptet “burrë i vërtetë” dhe “grua e vërtetë”.

Prezantoni ushtrimin duke i kërkuar gjithë grupit të supozojnë sikur po luajnë role të ngjashme nga videoja duke parë përvojat e përbashkëta që ata kanë.

Pasi të keni marrë disa përgjigje, shpjegojani grupit se tani duhet të punojnë në dy nën- grupe, një rrahje mendimesh për burrat dhe grupi tjetër për gratë. Nëse keni vendosur të përdorni grupe të të njëjtit sex ose nën- grupe, grupi i burrave duhet të punojë me rolet e burrave dhe rolet e grave të punojnë me rolet e grave. Ata duhet të shikojnë revistat dhe pjesët e prera dhe ti përdorin ato për ilustrime ku ata mendojnë se janë të përshatshme. Gjithashtu duhet të nxitën pjesëmarrësit që most ë kufizojnë veten e tyre për atë çka gjetën nëpër revista, për atë që ju ka ndodhur në fëmijërinë e tyre, vitet e shkollës ose adoleshencës dhe të kontribuojnë me mesazhet që ata kanë marrë sesi duhet të jenë burrat dhe gratë. Nën – grupet duhet të punojnë në vend -ndodhje të ndara. Lehtësuesi duhet të vëzhgojë procesin.

Kur nën-grupet të jenë gati, mbledhini në një grup, shikoni rezultatet dhe kërkojuni pjesëmarrësve të njërit grup të shtojnë dhe mendimet e tyre.

Rezultatet duhet të ngjajnë pak a shumë kështu:

Rrahje mendimesh dhe vlerësime

Shpjegojini grupit se pavarësisht nga disa argumente të mundshme për një fjalë ose një tjetër, grupe shumë të ndryshme njerëzish zakonisht arrijnë të bashkojnë listat e këtyre karakteristikave në një periudhë të shkurtër kohore. Shpjegoni se arsyeja për këtë është se ne të gjithë mësojmë se si gratë dhe burrat duhet të jenë nga burime të përbashkëta. Emri kolektiv për këto lista është 'rolet gjinore'. Këto role janë paraqitur tek ne si 'kuti' në të cilat gratë dhe burrat pritet të përshtaten. Siç e thoni këtë, vizatoni një drejtkëndësh blu dhe një të kuqe rreth fjalëve në flipchart.

Shpjegoni se ajo që e dallon gjininë nga seksi është se, ndërsa lista e karaktereve seksuale është shumë e shkurtër dhe nuk ka ndryshuar gjatë njëqind mijë viteve të fundit, listat e roleve gjinore janë të gjata dhe ndryshojnë si gjeografikisht, ashtu edhe historikisht, shpesh brenda një kohe të shkurtër largësie ose periudha kohore.

Filloni një diskutim rreth çështjeve kryesore të ngritura nga ushtrimi. Ju mund të përdorni pyetjet e mëposhtme si një udhëzues:

Gjinia sociale

- Është e lehtë të qëndrosh në kuti? Pse?
Shpeshherë njerëzit nuk dëshirojnë të qëndrojnë në kuti, por shpeshherë është e vështirë ose e pamundur të veprosh ndryshe.
Sugjeroj grupit të kërkojnë kontradikta të mundshme brenda kutive, ti rrethojnë çiftet me shënues të gjelbër dhe t'i lidhin ato, për shembull
- trup i hollë – gjinj të mëdhenj
- pa flokë – flokë të gjatë
- të përdorësh dhunën për të zgjidhur konfliktet – të jesh i këndshëm me të dashurën

Disa nga këto kontradikta potenciale janë biologjike: indet e dhjamt tek femrat normalisht nuk rriten vetëm në një pjesë të trupit; flokët e fortë dhe të gjatë gjithashtu do të thotë më shumë flokë në pjesë të tjera të trupit. Të tjerët pranojnë lloje të ndryshme personalitetesh në situata të ndryshme.

Kërkoni cilësitë që nuk mund të arrihen me anë të vullnetit, dhe vendosini në kutinë e gjelbër, për shembull, cilësitë fizike të tilla si muskulore, të gjatë ose të hollë janë kryesisht një çështje e gjenetikës dhe ato mund të ndikohen vetëm në një shkallë të caktuar. Të bëhesh e pasur ose pjellore janë gjithashtu cilësi mbi të cilat individit ka vetëm ndikim të kufizuar.

- Në çfarë mënyrash ne jemi të motivuar të qëndrojmë ose të përpiqemi të hyjmë brenda saj?

Socializimi përfshin shpërblime dhe ndëshkime si një mënyrë për të përforcuar ose ndaluar aktivitetet, habitatin dhe vlerat. Kërkojuni pjesëmarrësve të shikojnë përmbajtjen e kutive dhe të mendojnë se si shoqëria ndëshkon vajzat dhe djemtë, gratë dhe burrat, të cilët nuk duan ose nuk mund t'i përkasin kutisë në të cilën ato i përshkruhen shoqërisë, duke respektuar njërin ose tjetrin.

- Çfarë u thuhet këtyre njerëzve? Çfarë u është bërë atyre?
Shënoni përgjigjet në një fletë të re të tabelës së shkruar me titull "Dënimet" dhe caktoni fjalët e mbledhura nga rrahjet e mendimeve, në disa grupe: për forma verbale, psikologjike, fizike, seksuale dhe sociale / ekonomike të dënimit. Kur koha e rrahjes së mendimeve mbaron, emërtoni pesë format e dhunës dhe jepni tituj grupeve të fjalëve.
Përfundoni këtë pjesë të informimit duke shpjeguar se këto janë disa shembuj të llojeve të dhunës që përdoren për të ndëshkuar ne dhe të tjerët, kur ne ose ata nuk përshtaten. Është e rëndësishme të theksohet se ka shumë shkaqe të tjera dhe justifikime për dhunën; pika e këtij ushtrimi ishte të tregonte motivimin negativ i cili është përgjegjës për reagimet tona, dhe për ato reagime të cilat ne presim të kemi, por nuk është një shpjegim i shkaqeve të dhunës!

Rolet gjinore dhe pabarazia midis grave dhe burrave

Rolet gjinore kufizojnë në mënyrë të barabartë burrat dhe gratë në nivel individual. Megjithatë, nëse i krahasojmë të dy kutitë, para së gjithash gjejmë se ekzistojnë disa dallime të rëndësishme midis tyre:

1. Ka më pak kontradikta në kutinë e meshkujve.
2. Shprehjet në kutinë e meshkujve shpesh fillojnë me 'mund të jetë', ndërsa në kutinë e grave ka shumë më tepër në tipin e detyrueshëm të cilësive. Ekzistojnë më pak kontradikta në kutinë e meshkujve.

Për më tepër, ekzistojnë disa kundërshtime në të dy kutitë, të cilat u japin më shumë liri dhe më shumë pushtet burrave si grup, duke krijuar privilegje të caktuara grupore të cilat janë të qasshme për burrat në krahasim me gratë, pavarësisht nëse i kërkojnë ato apo jo.

Kërkojini grupit të gjejë të kundërtat që përputhen në kutitë e meshkujve dhe femrave dhe pastaj rrethoni dhe bashkojini me ngjyrë të zezë, për shembull:

- aktiv - pasiv
- përdor dhunën për të zgjidhur konfliktet- jo I dhunshëm.
- sjellë të ardhura të mira në familje – në qendër të familjes

Ky ushtrim tregon se rolet gjinore të trashëguara dhe socializimi janë pjesërisht përgjegjëse për faktin se burrat inkurajohen të marrin pjesë në sferën publike dhe në jetën politike dhe ekonomike të vendit. Nuk është për t'u habitur, pasi në këto sisteme janë më përfaqësuese për realitetin nevojat e burrave. Gratë, nga ana tjetër, shpesh inkurajohen të qëndrojnë në sferën familjare dhe të angazhohen duke u kujdesur për gjithshka, duke rezultuar të mos përfaqësohen në mënyrë të pabarabartë në marrjen e vendimeve dhe varësinë e tyre financiare nga burrat. Këto kufizojnë rreptësisht mundësitë, zgjedhjet dhe lirinë e grave.

Rolet gjinore dhe rolet të bazuar në dhunë.

- Duke parë kutitë tani, çfarë lloj lidhjeje mendoni ju që ekziston midis gjinisë sociale dhe gjinisë me bazë dhunën?
- Çfarë mësojmë për rolet gjinore?

Gjatë idesë fillestare dhe gjatë diskutimit të dënimeve, është e zakonshme që disa burime të rriten. Bëni një tabelë të re me titullin 'Burimet e socializimit gjinor' dhe rendisni emrat e njerëzve dhe institucioneve që dalin . Zakonisht, kjo listë përfshinë prindërit para dhe pas lindjes, kopshtit, shkollës, shokëve, miqve, mediave (shtyp, revista, TV, reklama, muzikë, filma, libra, letërsi, shkencë, përralla) , librat e historisë, psikologjia popullore, ushtria, dhe kështu me radhë.

Roli dhe përgjegjësia e sektorit të rinisë

Si shfaqet socializimi gjinor në sektorin e të rinjve?

A ka pasur apo ka ndonjë ndryshim në këtë fushë?

A duhet që sektori rinor të trajtojë këtë çështje ndryshe nga praktikat aktuale?

Mund të jepni shembuj nga praktika positive?

Përmbledhje dhe konkluzione

Ekzistenca e roleve gjinore shpesh mohohet, me rolet gjinore që konsiderohen 'natyrale'. Si mund të jetë diçka natyrale dhe pjesë e krijimit tonë biologjik nëse ndryshon brenda dhjetë viteve apo njëqind kilometrave? Këtu mund t'u referoheni dallimeve kulturore dhe gjeografike të ngritura nga pjesëmarrësit gjatë diskutimeve. Shumë djem dhe vajza individuale, gra dhe burra, vuajnë nga kërkesat e vendosura ndaj tyre për të qenë në përputhje me rolet e përcaktuara gjinore. Një përkufizim i ngurtë i roleve gjinore kontribuon ndjeshëm në pabarazinë midis grave dhe burrave dhe dhunës në baza gjinore.

Këshilla për lehtësuesit

Fuqia e këtij aktiviteti është se ai sjell çështjen e roleve gjinore dhe socializimit gjinor pranë pjesëmarrësve. Zakonisht këto çështje trajtohen vetëm në diskutimet teorike. Prandaj, është e rëndësishme për ti zhvilluar këto ushtime me disa nga llojet e përvojave të përjetuara nga pjesëmarrësit. Nëse jeni duke punuar me një grup heterogjen që vijën së bashku për një aktivitet trajnimi të njehershëm, është më mirë të krijoni përvojën e duhur në dhomë në formën e një role-play, (p.sh. djalë dhe vajzë duke luajtur në një çerdhe apo shesh lojërash, dhe një i rritur duke i atribuar ata si një djalë dhe një vajzë), ose një video që tregon djemtë dhe vajzat, ose gratë dhe burrat në role tipike ose atipike. Nëse grupi mblidhet shpesh për një periudhë më të gjatë kohore, mund të mendoni për disa përvoja të zakonshme, si për shembull, në një kamp, zakonisht djemtë kërkojnë të presin dru dhe të ndezin zjarrin, ndërsa vajzat kryejnë detyrat e kuzhinës.

Sugjerime për ndjekjen

Socializimi gjinor është pjesë e pothuajse çdo aspekti të jetës sonë. Llojet e shembujve që gjenden në reklamat ose revistat rinore mund të gjenden edhe në shumë fusha të tjera të jetës. Si shtesë në diskutimin mbi "Ku mësojmë rolet gjinore?", grupi mund të shqyrtojë burime të tjera të socializimit gjinor, siç janë shkollat e klasës së parë, politikat dhe aktivitetet e planifikuara të organizatës së tyre, e kështu me radhë.

Ide për veprim

Grupi mund të kërkojë çdo fushatë para-ekzistuese që adreson çështjet e socializimit gjinor dhe stereotipet gjinore dhe të gjejë mënyra për të kontribuar në këto fushata përmes veprimtarive ose duke krijuar botime apo materiale. Aty ku grupi nuk mund të gjejë ndonjë fushatë para-ekzistuese në të cilën të marrë pjesë, ata mund të dëshirojnë të mendojnë se si mund të fillojnë fushatën e tyre ose të prodhojnë materiale informuese për t'u dhënë organizatës apo organizatave të tjera.

MIRË,MË MIRË, MË I MIRË

“Nuk është gjithshka ashtu siç duket”

Vështirësia	Niveli 2
Madhësia e grupit	8 deri 14
Koha	60 minuta

Pasqyra Ky aktivitet ilustron stereotipat gjinorë dhe mënyrën se si shoqëria i konsideron karakteristikat "femërore" dhe "mashkullore" të dëshirueshme ose të padëshirueshme.

Objektivat

- Të pranosh se njerëzit janë socializuar të konsiderojnë karakteristika të caktuara si femërore dhe të tjerët si mashkullore
- Te zbulosh sesi shoqëria i konsideron disa karakteristika "pozitive" ose "të dëshirueshme", ndërkohë të tjerat konsiderohen "negative" ose "të padëshirueshme".
- Të rritet ndërgjegjësimi në mënyrë automatike për kategorizimin social.

Materialet

- Dy grupe letrash me mbiemra të ndryshëm nga lista më poshtë (shih përgatitjen dhe broshurat)
- Nje fletë pune dhe udhëzimi për secilin grup.

Përgatitjet Pregatitni materialet e duhura përpara se të filloni punën.

Udhëzime

Grupe të kartave

Çdo kartelë ka një pjesë të një pjese të mbiemrave të shkruara mbi të (shih broshurat). Megjithëse këto çifte të mbiemrave formojnë të kundërta grumbujt e kartave duhet të jenë mjaft të përziera në mënyrë që kjo të mos jetë menjëherë e qartë

Fletët e punës dhe fletët e instruksioneve.

Fletë pune për grupin A

Përgatitni një fletë bosh të letrës të ndarë në dy kolona. Çdo kolonë duhet të ketë një titull: 'Femërore' dhe tjetri 'Mashkullore'. Përgatitja e një fletë të veçantë me udhëzimet e mëposhtme për të shtuar në fletën e punës.:

“Disa karakteristika janë konsideruar më shumë femërore, ndërkohë që të tjerat janë më shumë mashkullore. Vendosni letrat në kolonën ku mendoni se i përkasin. Veproni sa më shpejt të mundeni, pa u menduar shume gjatë”

Fletë pune për Grupin B

Përgatitni një fletë bosh të letrës të ndarë në dy kolona. Çdo kolonë duhet të ketë një titull. Duhet të lexohet 'Pozitiv / i dëshirueshëm' dhe tjetri 'Negativ / i padëshirueshëm'. Përgatitja e një fletë të veçantë me udhëzimet e mëposhtme për të shtuar në fletën e punës:

"Disa karakteristika konsiderohen më pozitive ose të dëshirueshme, ndërsa të tjerat mendohet të jenë negative ose jo të dëshirueshme. Vendosni letrat në kolonën ku mendoni se i përkasin. Punoni sa më shpejt që të mundeni, pa menduar shumë për këtë. "

Shikoni fletushkat për kartat e para-përgatitur dhe fletët e punës / udhëzimeve.

Shpjegoni se ky stërvitje ka të bëjë me zbulimin se si funksionojnë stereotipet gjinore në shoqëri. Formoni dy grupe me numër të barabartë të pjesëmarrësve. Kërkojuni të ulen në dy qoshet e dhomës. Dorëzoni zarfat me letrat dhe fletët e punës me udhëzimet.

Tregoni pjesëmarrësve se duhet të ndjekin udhëzimet në fletën e punës dhe të punojnë si sa më shpejt që të mundën. Tregoni pjesëmarrësve se ata kanë rreth 10 deri në 15 minuta për të përfunduar detyrën sipas udhëzimeve në fletën e punës.

Kur të jetë gati, mbliidhni përsëri grupin e tërë. Shkruani në tabelën e tabelave dy tituj: 'Feminine' dhe 'Masculine' dhe kërkonin grupit A që të diktojë karakteristikat që ata vënë nën titullin 'Feminine'. Pas çdo mbiemri, pyet Grupin B nëse e vendosin atë mbiemër në kolonën Pozitive / Të dëshirueshme ose Negative / Të padëshirueshme. Vini re këtë informacion përveç mbiemrit duke vendosur një shenjë plus (+) ose minus (-) pranë tij.

Debriefing dhe vlerësimi

Kërkonin një raund të përshtypjeve të para rreth stërvitjes dhe rezultateve të saj. Ju mund t'i kërkonin pjesëmarrësve disa nga pyetjet e mëposhtme:

- Si e keni gjetur ushtrimin? Çfarë ju pëlqeu apo nuk e pëlqejnë për këtë? Pse?
 - Si ndiheni për rezultatet, tani që shihni përmbledhjen?
 - A ju befasoni ndonjë gjë për rezultatet? Çfarë? Pse është e çuditshme?
- Çështjet e mëposhtme tipike duhet të adresohen në debriefing e ushtrimit:

a. Karakteristikat në kolonën femërore kanë të ngjarë të kenë shenja (-) afër tyre, ndërsa ato në kolonën mashkullore ka të ngjarë të kenë shenja plus (+):

- Çfarë mendoni për këtë ndryshim?
- Nga vijnë këto dallime?
- A e konsideroni këtë karakterizim të attributeve mashkullore dhe femërore si të sakta apo stereotipike?
- Si mësojmë stereotipat gjinorë?
- A mund të identifikoheni me ndonjë prej tyre (në vetën tuaj ose në njerëzit që njihni)?
- Sipas mendimit tuaj, në çfarë mënyre stereotipet gjinore ndikojnë në mënyrën se si ne / njerëzit e tjerë i vlerësojmë apo gjykojmë burrat dhe / ose gratë?

b. Listat e attributeve të burrave dhe grave (qoftë negative apo pozitive) kanë shumë të bëjnë me perceptimin tonë të burrave dhe grave. Këta kanë tendencën të informojnë idetë e para-konceptuara ose të gatshme që kemi kur takojmë njerëz:

Çfarë mendoni se pasojat e stereotipeve gjinore janë tek gratë dhe burrat e rinj?

- Çfarë mendoni se mund të bëhet për t'u marrë me pasojat negative të stereotipeve gjinore?
- Si kontribuon stereotipizimi gjinor në dhunën me bazë gjinore?
- Si ndikohen njerëzit që nuk përshtaten me stereotipin gjinor?

Këshilla për lehtesuesit

Duke prezantuar përfundimin e përmbledhjes, ndoshta ju dëshironi t'ju thoni pjesëmarrësve se ky kërkim ka gjetur fëmijët e moshës 5-6 vjeç që kanë stereotipe gjinore. Gjithashtu është arritur në një consensus për dallimet mes burrave dhe grave, pavarësisht moshës, arsimit, seksit apo statusit social. Një dimension shtesë i përmbledhjes mund të përqëndrohet në faktin se grupet me karakteristika të padëshiruara në përgjithësi konsiderohen si më pak të vlefshme dhe se ata kanë status më të ulët në shoqëri. Kjo zakonisht do të thotë se ata janë më shpesh të ekspozuar ndaj paragjykimëve dhe dhunës verbale ose fizike. Ju mund të pyesni pjesëmarrësit të identifikojnë grupe që janë prekur nga probleme të tilla në zonat e tyre lokale, dhe ti pyesni se si mendojnë ti kalojnë këto probleme.

Sugjerime për ndjekjen

Kërkojuni pjesëmarrësve të mendojnë për mënyrat sesi mund të rrisim ndërgjegjësimin për stereotipet dhe për të përgatitur udhëzime se si këto mund të shkojnë në lidhje me konfrontimin dhe sfidimin e stereotipeve në situatat e përditshme. Kërkojuni atyre të eksperimentojn ndjekjen e udhëzimeve në jetën e tyre të përditshme dhe për të vëzhgojnë rezultatet. Diskutoni përvojat e tyre të ndryshme në një takim të mëvonshëm

Ide për veprim

Zhvillimi i një 'projekti hulumtimi' rreth stereotipeve në situatat e përditshme. Nëse anëtarët e grupit tuaj ndjekin shkollën diskutoni se si ata mund të vëzhgojnë dhe dokumentojnë stereotipat në shkollë për një periudhë kohore. Në bazë të rezultateve, grupi juaj mund të propozojë rekomandime për autoritetet e shkollës për mënyrën se si të luftohet stereotipizimi dhe grupi mund të përfshihet në aktivitetet në shkollë për të rritur ndërgjegjësimin në lidhje me nxënësit.

PROSPEKT

Udhëzime për grupin A

Titujt : Femërore-Mashkullore

Disa karakteristika janë konsideruar më shumë femërore, ndërkohë që të tjerat janë konsideruar më shumë mashkullore. Vendosini letrat në kolonën ku mendoni se i përkasin, pa u menduar gjatë.

Udhëzime për Grupin B

Titujt: Pozitiv/Deshirueshëm - Negativ/Padëshirueshëm

Disa karakteristika janë konsideruar më shumë positive dhe të dëshirueshme, ndërkohë që disa të tjera janë konsideruar negative dhe të padëshirueshme. Vendosini letrat në kolonën ku mendoni që i përkasin, pa u menduar gjatë.

GRUPI I LETRAVE

I varur	I pavarur
Emocional	Racional
Objektiv	Subjektiv
I nënshtruar	Dominant
Pasiv	Aktiv
Aftësi në biznes	Nuk ka aftësi për biznes
Kompetent	Jo kompetent
Shumë hezitues	Marrës i shpejtë vendimesh
Ambicioz	Jo ambicioz
Diplomat	I drejtëpërdrejtë

Vetëm një herë

“Burrat kanë të drejtat e tyre dhe asgjë më shumë, gratë kanë të drejtat e tyre dhe asgjë më pak”
Susan B. Anthony (1820 – 1906)

Vështirësia Niveli 2

Grupi 6 – 30 persona

Koha 90 minuta

Pasqyra Këto diskutime dhe rrahje mendimesh mbi aktivitetin synojnë të krijojnë një kuptim më të mirë të dallimeve midis incidenteve arbitrare të dhunës në një marrëdhënie dhe abuzime sistematike.

Objektivat

- Të identifikojmë se çfarë përbën incidente të dhunshme të ndryshme nga abuzimi në një marrëdhënie.
- Të diskutohen mënyrat e njohjes së dallimit ndërmjet incidenteve të dhunshme dhe abuzimit në një marrëdhënie.
- Të diskutohen dallimet se si të merren me incidentet e dhunshme dhe abuzimet në mënyrë të përshtatshme.

Materialet

- Flipchart
- Shënjesa

Përgatitja

Para-përgatitni kopje të mjaftueshme të piramidës së shoqatës (në flipchart ose letër A3) për grupet e punës si më poshtë:

Vizatoni një piramidë në fletën e tabelës së letrës. 'Konflikti' duhet të shfaqet në krye. Ju duhet të tërhiqni dy linja bosh drejtpërdrejt nën të dhe dy linja të tjera bosh nën secilën prej tyre. Ju mund t'i zgjatni nivelet e shoqatave edhe më tej, por nuk është më mirë që ta bëni këtë detyrë shumë të komplikuar. Zakonisht, tre nivele janë të mjaftueshme për të provokuar një diskutim të pasur.

Shembuj:

Incident i dhunshëm

Udhëzime

Shpjegoni se në këtë ushtrim grupi do të diskutojë dallimet dhe ngjashmëritë midis incidenteve të dhunshme mes njerëzve në një marrëdhënie dhe një marrëdhënie abuzive duke përdorur metodën e bashkimit së fjalëve. Puna e bashkimit të fjalëve bëhet më mirë në grupe të vogla, kështu që nëse grupi juaj është më i madh se gjashtë ose më shumë, formoni disa grupe të vogla për të punuar paralelisht.

Incidente të dhunshme

Dhunë

Britmë

Grupi duhet të pregatis një piramid të dytë me temën “Abuzim”

Shpjegoni se pjesëmarrësit e secilit grup duhet të vendosin bashkë fjalët që ata konsiderojnë më të përshtatshme për t'u shoqëruar me fjalën e mësipërme përmes një diskutimi të hapur dhe të përhershëm të asaj që ata konsiderojnë lidhur me temën kryesore dhe fjalët që më vonë i shtohen piramidës. Shpjegoni se idetë e të gjithëve llogariten dhe se të gjithë duhet të mendojnë se mendimi i tyre përfaqësohet nga rezultati përfundimtar i punës së grupit. Grupet duhet të jenë të pregatitura për të prezantuar rezultatet e punës së tyre, përfshirë dhe prezantimet e flipchart-et, në sensorin e fundit.

Kjo pjesë e ushtrimit mund të zgjasë deri në 30 minuta, varësisht nga sa njerëz ka në secilin grup dhe sa nivele të piramidës ju kërkoni t'i plotësoni.

Së fundi, grupet paraqesin rezultatet e punës së tyre në sensorin e fundit. Sigurohuni që secili grup të marrë një sasi të barabartë kohore për prezantim dhe mos harroni të pyesni nëse ka ndonjë pyetje për tu sqaruar pas çdo prezantimi.

Përmbledhje dhe vlerësime

Për të nisur diskutimin, drejtoju drejtpërdrejt rezultateve të punës në grup. Është ndoshta më e mira të fillohet me një diskutim të grupit të parë të rezultateve (dmth. Ato për incident të dhunshëm) dhe pastaj të vazhdojnë diskutimet e rezultateve për abuzim. Pjesa përfundimtare e përmbledhjes mund t'i lidhë çështjet.

Pyetje të mundshme për të udhëhequr diskutimin:

Në konflikt:

- A konsideroni përshkrimet e incidenteve të dhunshme në një marrëdhënie nga puna në grup për të qenë të sakta? Nëse po, pse? Nëse jo, pse jo?
- A ka ndonjë moment që jeni ndjerë të habitur ose të cuditur për të cilat nuk keni qenë të vetëdijshëm paraprakisht? Pse / Si?

- Cili është rezultati final në fund të piramidës?
- A ka ndonjë kontradiktë midis rezultateve të punës të grupeve të ndryshme?
- Duke parë rezultatet e punës në grup, si do të përcaktonit incidentet e dhunshme në një marrëdhënie?

- Çfarë mendoni se shkakton incidente të dhunshme në një marrëdhënie?

Ju mund të përdorni të njëjtin set pyetjesh, me adoptime të lehta për të filluar një diskutim për rezultatet mbi “Abuzimin”, shembull:

- Duke parë rezultatet në grup, si do ta përkufizonit një marrëdhënie abuzive?

Tashmë në këtë fazë do të dalin përkufizime të ndryshme për incidente të dhunshme dhe abuzim.

Mundohuni të mbani mend ngjashmëritë dhe dallimet e ngritura në diskutim. Në këtë pikë, nëse ekzistojnë tema që shfaqen në lidhje me të dyja titujt, tregojini ato dhe diskutoni pse ata janë karakteristika të konfliktit dhe abuzimit në marrëdhënie. Pasi të keni diskutuar se cilat janë dallimet ndërmjet konfliktit dhe abuzimit në kontekstin e marrëdhënieve, ju mund të vazhdoni duke diskutuar me pjesëmarrësit se çfarë konsiderojnë si qasje të përshtatshme për t'u marrë me secilin.

Për të përfunduar, pyetni pjesëmarrësit për atë që kanë dalë nga aktiviteti dhe si ndjejnë se mund ti përvetësojnë ato cka mësuat:

- Çfarë mësuat nga ky ushtrim dhe nga l gjithë aktiviteti në përgjithësi?
- Çfarë mendoni që ju, miqtë tuaj, grupi, organizata juaj mund të bëj për ti shmangur këto marrëdhënie abuzive?

Këshilla për lehtësuesit

Aktivitetet e shoqërimit të fjalëve varen në një masë nga njohuritë gjuhësore të pjesëmarrësve, në mënyrë që të jenë të vetëdijshëm për nivelet e ndryshme të kompetencës gjuhësore në grupin tuaj, veçanërisht nëse është një grup ndërkombëtar ose multikulturor duke përdorur një gjuhë të përbashkët që nuk është gjuha e tyre amtare. Për më tepër, nuk jeni domosdoshmërisht plotësisht të vetëdijshëm për llojin e marrëdhënieve që kanë ose kanë përjetuar pjesëmarrësit, prandaj kujdesuni që të mos bëni pyetje të drejtpërdrejta në lidhje me përvojat e incidenteve të dhunshme ose abuzimit. Përveç kësaj, jini të përgatitur për mundësinë që një pjesëmarrës vullnetarë të informojë një natyrë personale dhe emocionale për një përvojë të mëparshme ose aktuale të incidenteve të dhunshme dhe / ose abuzimit.

Sugjerime për ndjekjen

Kontaktoni një organizatë lokale që merret me çështjen e abuzimit në marrëdhëniet dhe kërkoni një përfaqësues të asaj organizate që të vijë të takojë anëtarët e grupit tuaj. Organizoni një diskutim ose një sesion të pyetjeve dhe përgjigjeve për çështjet me interes për grupin tuaj, për shembull, si të njihni një marrëdhënie abuzive apo si të ofroni mbështetje ose ndihmë për një person të bllokuar në një marrëdhënie abuzive.

Ide për veprim

Inicimi i një grupi kërkimi me pjesëmarrës të interesuar për të gjetur më shumë rreth marrëdhënieve abuzive. Nxitni këtë grup jo vetëm për të kërkuar informata 'teorike' për shkaqet, përgjigjet dhe dispozitat ligjore për ndjekjen penale të abuzimit, por edhe për të kontaktuar organizatat që merren me efektet e abuzimit dhe për të takuar viktimat dhe keqbërës të mëparshëm. Mendoni për mënyrat në të cilat grupi juaj mund të mbështesë organizatat ose të kontribuojë në promovimin e kauzës së tyre.

Historia e Katit

“Unë jam e vetmja që ti adhuron të urresh.”

Vështirësia Niveli 4
Madhësia e Grupit 10 deri 20
Kohëzgjatja 60 minuta

Përshkrimi Ky aktivitet forcon ndjeshmërinë ndaj viktimave të ndërpersonale ose marrëdhënie dhune, dhe përdor një simbol për të rritur ndërgjegjësimin për hapësirën dhe mundësitë e kufizuara në dispozicion për gratë e dhunuara. Për më tepër, ky aktivitet tregon se lënien e një marrëdhënieje të dhunshme bëhet në faza. Ndhmësit në mënyrë të pashmangshme do të shohin vetëm një pjesë e vogël e zhvillimit, e cila çon personin që abuzohet për ta hequr atë nga situata e dhunshme.

Objektivat

- Për të identifikuar fazat e një marrëdhënieje tipike goditëse
- Të zhvillojë mirëkuptimin për procesin e gjatë të largimit nga një marrëdhënie e dhunshme
- Të diskutojë rolin e personave të tretë (miqtë, anëtarët e familjes, ndihmësit profesionistë, etj.)

Për të ndihmuar një person që ta largojë atë nga një marrëdhënie e dhunshme.

Materialet

- Një hapësirë e mbyllur mjaft e madhe për grupin tuaj që të qëndrojnë në një rreth rreth një karrige me dyer që mund të mbyllen.
- Një karrige për mes të dhomës
- Nëntë batanije të lehta ose fletë krevati të mëdha të mjaftueshme për të mbuluar plotësisht një të rritur.

Përgatitjet

Njihuni me çështjen e dhunës në marrëdhëniet dhe baterinë përpara se të filloni lehtësimin e këtij ushtrimi. Kapitulli 2 i këtij doracaku, veçanërisht seksionet që kanë të bëjnë me dhunën dhe abuzimin në familje, është veçanërisht e dobishme në sqarimin e ndryshimeve në llojet e ndryshme të dhunës. Referoju gjithashtu Compass 5 f. 354 deri 357, për informata specifike mbi dimensionin e të drejtave të njeriut të kësaj çështjeje.

Pajtohuni në ekipin tuaj, ose me njerëzit e tjerë të cilët zakonisht lehtësojnë grupin tuaj, të cilët do të jenë bashkëpunëtorit juaj. Nëse mësoni vetëm, kërkoni një pjesëmarrës që të veprojnë si bashkë-lehtësues. Kontrolloni grupin nëse dikush e ka përjetuar këtë aktivitet më parë. Nëse po, kërkoni një nga këta pjesëmarrës që të veprojnë si bashkë-lehtësues. Shko nëpër ushtrimin me ta në detaje dhe shpjegoni rolin e tyre ndaj tyre. Sigurohuni që ata të kuptojnë se çfarë duhet të bëjnë dhe të ndihen rehat me të.

Para se të ushtroheni, afrohuni një pjesëmarrësi që mendoni të jetë 'emocionalisht i fortë' dhe pyetni nëse ata do të pranojnë të marrin një rol të vështirë në ushtrimin, atë të Kati. Shpjegoni të gjithë ushtrimin e tyre para se të pranojnë të marrin rolin. Sigurohuni që ata të kuptojnë funksionin e batanije dhe çfarë do të ndodhë me ta. Sigurohuni që ata nuk vuajnë nga asnjë formë klaustrofobi ose ankthi. Përgatitni dhomën duke vendosur një karrige në mes dhe duke krijuar hapësirë në mënyrë që të gjithë të mund të ulen në një rreth rreth tij ose në një gjysmë rrethi përpara. Mbani batanije në një grumbull afër dorës.

Udhëzime

- Prezanto ushtrimin dhe objektivat e tij. Shpjego se ky aktivitet ka për qëllim të forcojë empatinë kundrejt viktimave të dhunës ndërpersonale ose në marrëdhënie, dhe se përdor një simbol për të rritur ndërgjegjësimin për hapësirën shumë të kufizuar dhe mundësitë në dispozicion për gratë e dhunuara. Për më tepër, ky aktivitet tregon se lënia e një marrëdhënieje të dhunshme bëhet në faza. Ndhmësit në mënyrë të paevitueshme do të shohin vetëm një pjesë të vogël të zhvillimit, gjë që e bën që personi që abuzohet ta largojë atë nga situata e dhunshme.
- Pyetni pjesëmarrësin se keni zgjedhur dhe përgatitur para për të marrë rolin e Katit për të ardhur përpara. Prezantoni pjesëmarrësit në grup. Tregoni pjesëmarrësve se ai / ajo do të ketë një detyrë të vështirë, por ai / ajo do të jetë i sigurt gjatë ushtrimit. Tregojuni vullnetarit të uleni në karrige në mes të dhomës. Më pas futni bashkëpunëtorin tuaj në grup. Shpjegoni se ky person do t'ju ndihmojë në drejtimin e ushtrimit.
- Kaloni batanijet ose çarçafët mes pjesëmarrësve në mënyrë të barabartë (1 për çdo 2 ose 3 pjesëmarrës). Bashkë-lehtësuesi duhet të marrë një.
- Shpjegoni pjesëmarrësve se do të lexoni një seri deklarata. Do të ketë një pauzë të shkurtër midis secilës deklarate që lexohet. Pjesëmarrësit duhet të ndjekin tekstin nga afër dhe veçanërisht t'i kushtojnë vëmendje pushimeve, pasi secili prej tyre do të ketë një detyrë për të bërë gjatë një ose disa prej pushimeve. Gjithashtu u thoni atyre t'i kushtojnë vëmendje bashkë-lehtësuesit, pasi gjatë pauzës së parë ai / ajo do të demonstrojë se çfarë do të duhet të bëjnë më vonë pjesëmarrësit. Për të ruajtur efektin e befasisë, është më mirë të mos i tregoni të gjithë grupit menjëherë për batanije. Shpjegoni pjesëmarrësve se personi që luan 'Kati' është informuar plotësisht, është plotësisht i vetëdijshëm për atë që do të ndodhë dhe e ka pranuar sfidën.
- Kërkojuni pjesëmarrësve të jenë absolutisht të heshtur gjatë pjesës aktive të ushtrimit dhe u thoni atyre që nëse kanë pyetje, ato duhet t'i mbajnë deri sa të përfundojë pjesa aktive e ushtrimit. U thoni atyre që të marrin parasysh ndjenjat e tyre, ndërsa stërvitja vazhdon. Nëse ata kanë pyetje për sqarime rreth asaj se si duhet të vazhdohet ushtrimi, kërkonin t'i ngrenë ato tani, para se të fillojë pjesa aktive e ushtrimit.
- Filloni ta lexoni historinë ngadalë. Në pauzën e parë, sinjalizoni bashkë-lehtësuesin që të vendosni batanin e parë mbi Kati. Sigurohuni që bashkëpunëtori të dijë paraprakisht për ta mbuluar Kati plotësisht. Vazhdoni të lexoni pjesën tjetër të tregimit.
- Në pushim tjetër, nxisni pjesëmarrësit të vendosin një batanije tjetër. Nëse pjesëmarrësit janë në mëdyshje, ju mund të shikoni lart, tundni kokën ose sinjalin tek bashkëpunëtori për të udhëzuar një pjesëmarrës në vendosjen e një batanije tjetër.
- Kur të arrini në pjesën e tregimit ku pyetni Kati, lexoni veçanërisht ngadalë. Kur të arrini në pauzën e parë, sinjalizoni bashkë-lehtësuesin që të paraqitet për të hequr batanije e parë. Përsëri sinjalizojnë pjesëmarrësit që ata duhet të ndjekin shembullin e bashkë-lehtësësit në pauzën tjetër. Zakonisht pjesëmarrësit nuk ngurrojnë të heqin batanije, por nëse veprojnë, sinjalizojnë bashkëorganizatorin për t'i udhëzuar.
- Pas të gjitha batanije janë hequr, falënderoj pjesëmarrësin që luajti Kati dhe i kërkoj atij / asaj të rrijë në rrethin. Prisni një moment para fillimit të debriefimit, ndërsa pjesëmarrësit zgjidhen.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Filloni debriefimin duke kërkuar një raund të përshtypjeve për të marrë një ide se si ndjehen të gjithë. Ky është një stërvitje mjaft emocionalisht sfiduese dhe pjesëmarrësit mund të ndihen të mërzhitur ose të pakëndshëm. Kujtoj pjesëmarrësit se ata kanë të drejtë të mos thonë asgjë. Ofroni pjesëmarrësit që luajtën Kati mundësinë për të folur së pari për ndjenjat e saj dhe vazhdojnë me të tjerët që tregojnë se duan të flasin.

Gjatë përmbledhjes mbani letër me shënime për historinë e Katit në dorë, kështu që ju mund të rifreskoni kujtimet e pjesëmarrësve për çdo veçori të tregimit, sipas nevojës.

Pyetjet e mëposhtme udhëzuese mund t'ju ndihmojnë për të zhvilluar diskutimin:

- Si u ndie për të vënë batanije në Kati? Si ndihej ndjenja për të parë të tjerët të mbulonin atë? Nëse ngurronit ta mbulonit Kati plotësisht, pse hezitoni?

- Si jeni ndjerë për heqjen e bataneve?
 - Në vëzhgimin tuaj, si vepruan pjesëmarrësit e tjerë gjatë mbulimit dhe heqjes?
- A ka dallime?
- Çfarë mendoni për historinë? A mund të identifikoheni me ndonjë prej tyre?
 - Kush është përgjegjës për Kati që është mbuluar nga kaq shumë batanije? Vetën, burri i saj, ose njerëz të tjerë në histori?
 - Përse i kërkuam pjesëmarrësve ta mbulonin dhe ta zbulonin?
 - Pse u hoqën batanije gradualisht? Pse nuk i heqim të gjitha ato menjëherë?
 - Çfarë mendoni për pyetjet që Kati u pyet kur ajo u mbulua nga nëntë batanije?
 - Sipas mendimit tuaj, cilat mund të jenë rolet dhe përgjegjësitë e ndryshme të njerëzve në këtë histori për t'i dhënë fund abuzimit?
 - Cila është përgjegjësia e 'palëve të treta', dmth. Individëve që nuk i përkasin njërës pale?
 - Cila është përgjegjësia e shoqërisë?
 - Çfarë mendoni ju se të rinjtë, punonjësit e rinjë dhe organizatat rinore mund të bëjnë për të ndaluar abuzimin?

Këshilla për facilituesit

Ky ushtrim ka nevojë për një mjedis të sigurt. Nuk është një ushtrim që mund të drejtohet me një grup që është takuar vetëm kohët e fundit. Nëse grupi juaj punon së bashku rregullisht, ky është një ushtrim kur ata tashmë e njohin dhe besojnë njëri-tjetrin dhe ju (si lehtësues). Nëse grupi juaj është bashkuar për një aktivitet rezidencial të njehershëm, sugjerohet që ta drejtoni këtë aktivitet vetëm pasi grupi ka punuar së bashku për disa ditë. Pjesëmarrësit që kanë besim në lehtësuesin si dhe në njëra-tjetrën janë vendimtare për suksesin e këtij ushtrimit.

Sigurohuni që askush të mos bëjë ndonjë shqetësim gjatë veprimit. Shmangni çdo hyrje dhe dalje në dhomë. Nëse e kryeni këtë ushtrim pas një pushimi ose kur dikush ka dalë nga dhoma, sigurohuni që të gjithë të kthehen në dhomë para se të filloni.

Varet nga ju se si e zgjidhni Katin, por sugjerohet që para ushtrimit t'i shpjegoni pjesëmarrësit se ai / ajo do të mbulohet plotësisht nga disa batanije. Vullnetari duhet të jetë pa klaustrofobi dhe i gatshëm të përjetojë disa vështirësi fizike gjatë ushtrimit. Ju gjithashtu mund të vendosni që një bashkë-lehtësues luan Kati. Kjo është e këshillueshme nëse nuk keni, deri në këtë pikë, mundësinë për të ndërtuar një nivel të lartë besimi dhe sigurie në grup.

Disa pjesëmarrës mund të hezitojnë të vënë batanije mbi Kati, ose do të preferojnë ta vënë atë në xhiron e Kati dhe jo mbi kokën e saj. Lehtësuesi dhe bashkë-lehtësuesi duhet të qëndrojnë të heshtur gjatë ushtrimit, prandaj përpuni t'i inkurajoni pjesëmarrësit që të kryejnë aktin e mbulimit plotësisht të Katit duke përdorur kontaktet me sy dhe udhëzimet. Sillni në fazën e debriefimit çdo ngurrim ose mosdëshirësi për të kryer, sipas mënyrës se si është demonstruar akti i mbulimit të Katit.

Mos harroni që ju nuk mund të dini domosdoshmërisht, siç u përmend në hyrjen e ushtrimit, 'kush është në dhomë'. Dikush mund të ketë përjetuar një marrëdhënie abuzive dhe duhet të shmangni duke bërë që njerëzit e tillë të ndjehen nën presion për të zbuluar diçka që nuk duan të flasin me të tjerët ose publikisht. Mundohuni të formuloni pyetjet që kërkonin në debriefing në mënyrë jo-personale, kështu që edhe nëse kanë përvojë personale, pjesëmarrësit nuk duhet të përgjigjen duke iu referuar drejtpërdrejtë.

Gjithashtu të jetë i vetëdijshëm se përvoja të tilla mund të jenë të dhimbshme për t'u kujtuar pjesëmarrësve dhe se si një lehtësues do të jetë përgjegjësia juaj për t'u marrë me pasojat emocionale të drejtimit të ushtrimit në grupin tuaj. Me fjalë të tjera, dhe në terma praktikë, nëse një pjesëmarrës bëhet i mërzitur ose fillon të qajë, ju duhet të jeni të përgatitur për t'u marrë me këtë në një bazë një dhe një me të gjithë grupin. Kjo mund të jetë aq e thjeshtë sa të marrë një pushim, duke i kërkuar pjesëmarrësit nëse duan të shkojnë në dhomën e tyre për t'u freskuar dhe i kanë treguar pjesës tjetër të grupit se personi ka nevojë për pak kohë dhe do të flasë për këtë kur të jenë gati, ose mund të përfshijë adresimin e arsyeve për pjesëmarrjen duke u shqetësuar në diskutim në të gjithë grupin, me pëlqimin e tyre paraprak, sigurisht.

Variacionet në këtë ushtrim ekzistojnë. Ju mund ta ndryshoni historinë për të përshtatur mjedisin në të cilin po punoni. Ju gjithashtu mund të bëni 6 deri në 8 hapa në vend të 9. Sigurohuni, megjithatë, se keni një numër të barabartë hapa tregimi për të dyja fazën e parë dhe fazën e dytë të ushtrimit (p.sh. vendosja dhe heqja e batanije). Mos shkoni nën nëntë hapa; qëndrimi nën batanije nuk është zbatimëse!

Sugjerime për ndjekjen

Është e mundur të punohet me ndryshime në këtë ushtrim duke përdorur një 'histori' të ndryshme për të ilustruar situatën e Katit. Ju do të gjeni studime të rasteve përkatëse në faqen e internetit të mëposhtme: www.nane.hu.

Kontrolloni internetin ose organizatat lokale që ofrojnë ndërhyrje në krizë për gra të dhunuara ose persona të tjerë të ekspozuar ndaj dhunës në marrëdhënie të vazhdueshme. Gjeni se çfarë ndihme u japin viktimave. Nëse është e mundur, ftoni përfaqësuesin e një organizate të tillë që të shpjegojë se çfarë bëjnë ata për të ndihmuar në 'heqjen e bataneve të Katit'.

Hidhni një sy në ushtrimin 'Çështjet e brendshme' f. 114 për të zhvilluar temën e dhunës në familje dhe 'Stacionin e Energjisë' f. 198 për të zhvilluar temën se si lidhet fuqia dhe dhuna. Të dy ushtrimet janë nga Compass.

Ide për veprim

Shqyrtoni dhënien e informacionit për dhunën familjare dhe marrëdhëniet me grupin tuaj të synuar. Nëse nuk keni qenë aktiv në fushën e dhunës me bazë gjinore më parë, konsultohuni me një OJQ që merret me këto çështje për këshilla se si ta informoni më mirë grupin tuaj të synuar rreth problemit dhe të rrisni vetëdijen tuaj se si mund të ndihmojnë vetë ose të tjerë të prekur prej tij. Përfshini grupin tuaj në përgatitjen e materialeve informative (p.sh., fluturuesit, blog, etj).

MATERIAL

Historia e Katit

Kati është 28. Ajo u martua me Zoli kur ishte 20 vjeç dhe ishte 23 vjeç. Ata kanë dy fëmijë, të cilët janë 3 dhe 7 vjeç..

Bashkë-faciltuesi mbulon "Katin" me batanije të parën..

Kur Kati ishte fëmijë, shpesh e shihte babanë e saj duke rrahur nënën e saj. Kjo ndodhte disa herë në javë. Kati kujton se nganjëherë nëna e saj kishte për të shkuar në spital për shkak të plagëve.

Menjëherë pas martesës, Zoli i thotë Katit se do të kujdeset për të ardhurat e familjes, sepse Kati nuk di se si të kursejë. Ai i thotë se do të marrë nga ai vetëm para të mjaftueshme për të blerë ushqime dhe sende shtëpiake. Ai i tregon asaj që ajo do t'i duhet t'i tregojë faturat për të provuar se ajo i kaloi paratë për atë ishin kërkuar dhe që u miratuan.

Kati mbetet shtatzënë në vitin e parë të martesës së tyre. Zoli fillon t'i tregojë rregullisht Katit se nuk e di se si ta drejtojë një familje dhe se ajo është shumë me fat ta ketë atë për burrë, sepse askush tjetër nuk do ta dëshironte atë për grua.

Pas lindjes së fëmijës së tyre të parë, Zoli fillon të rrahë Katin. Ai e akuzon atë se ajo e do fëmijën më shumë se ai.

Kati shkon tek nëna e saj dhe i thotë asaj se Zoli po e dhunon. Nëna e saj tregon se kjo është pjesë e martesës dhe ajo duhet të mësojë ta durojë atë. Sipas nënës së saj, "një grua duhet të qëndrojë me burrin e saj".

Ndërsa djali i tyre i parë rritet, Zoli e kërcënon dhe e rreh atë. Kati është e shqetësuar, por në të njëjtën kohë beson se mund të jetë shumë e dëmshme për fëmijët që t'i ndajë ata nga etërit e tyre.

Kati i tregon njërit prej kolegëve të saj se ajo është rrahur rregullisht nga Zoli dhe se ajo ka nevojë për ndihmë. Kolegu i tregon të tjerëve në vendin e punës, dhe tani të gjithë po flasin për të..

Kati fillon të humbasë gjithnjë e më shumë kohë nga puna pa një justifikim të duhur, kështu që ajo pushohet. Tani ajo nuk ka një punë apo të ardhura të saj..

**(Pyetje për personin në mes dhe për të shënuar kalimin nga mbulimi deri te zbulimi i Katit)
Kati, përse duhet të jetosh kështu? (Pauzë) Pse nuk e lini burrin tuaj? (Pauzë)**

Kati lexon një histori në një revistë rreth një gruaje të rrdhunuar që arrin të largohet nga një marrëdhënie abuzive. Artikulli përmban numrat e telefonit të linjave telefonike, strehëzave dhe qendrave të braktisjes për gratë e dhunuara.

Bashkë facilituesi heq batanijen

Kati vendos se nuk mund të durojë që të abuzohet më. Ajo kontakton një linjë telefonike ku kishte një diskutim të gjatë me një grua që i tha asaj se ajo është një nga shumë gra që përfetojnë dhunë në familje..

Për herë të parë Kati ka një diskutim të hapur me djalin e saj të madh rreth frikës së përbashkët të burrit dhe babait të tyre të dhunshëm..

Pas disa javësh mendime dhe planifikim, Kati e kontakton motrën e saj dhe e pyet nëse ajo mund të shkojë në vendin e saj me djemtë e saj për një periudhë të shkurtër. Motra e saj kishte hequr dorë nga shpresa që Kati të linte ndonjëherë burrin e saj të dhunshëm dhe tani ajo është shumë e lumtur të ndihmojë.

Një pasdite Kati paketon gjërat e tyre të përditshme dhe lëviz me djemtë e saj në vendin e motrës së saj..

Ajo fillon të kërkojë një punë. Motra e saj ndihmon duke pyetur shokët nëse ata dinë për ndonjë mundësi dhe ata shikojnë përmes reklamave të punës së bashku.

Kati viziton një avokat për të marrë informacion rreth çështjeve të kujdestarisë dhe vizitës së fëmijëve dhe këshilla se si e vërteta rreth dhunës nga Zoli ndaj tyre mund të zbulohet. Ata gjithashtu diskutojnë procedurat e divorcit..

Kati gjen një punë që i pëlqen dhe shkon në një apartament me qira me djemtë e saj. Ajo viziton Shërbimet e Kujdesit të Fëmijëve dhe zbulon se djali i saj më i madh mund të regjistrohet në një grup mbështetjeje për fëmijët që kanë ikur nga shtëpitë ku ka qënë dhuna e pranishme.

Kati gjen një grup të vetë-ndihmës të grave që kanë mbijetuar dhunën në familje. Përmes ndarjes dhe dëgjimit ajo mëson të kuptojë se si dhe pse marrëdhëniet e saj romantike u zhvilluan në një abuziv. Ajo vendos që sapo të ndihet se është kthyer në këmbë, ajo do të bashkohet me një grup për të mbështetur vetë gratë e dhunuara.

Dëgjo me Kujdes

“Kurrë nuk thuhet asgjë nëse dikush nuk dëgjon.”

Vështirësia	Niveli I
Madhësia e Grupit	6 deri 30
Kohëzgjatja	60 minuta

Përshkrimi Ndjenjat e shpërfilljes janë të zakonshme në diskutimet gjinore. Një ushtrim që fokusohet në komunikim mund të ngrejë çështjen problematike të përjashtimit të bazuar në gjini.

Objektivat

- Për të kuptuar procesin e përjashtimit të bazuar në gjini
- Për të kuptuar rolin që komunikimi mund të luajë në përjashtim

Materialet Asnjë

Përgatitjet Sigurohuni që jeni të përgatitur t'u jepni pjesëmarrësve shembuj të llojit të përvojave ose tregimeve që keni në mendje. Përgatitni një hapësirë të madhe të zbrazët në të cilën palët pjesëmarrëse mund të punojnë pa u shpërqendruar nga njëri-tjetri.

Udhëzime

Kërkojuni pjesëmarrësve të formojnë çifte. Një personi i jepet detyra për të menduar për një përvojë ose për të treguar një histori. Personi tjetër duhet të bëjë gjithçka për të treguar se ai / ajo nuk po dëgjon, përveç duke folur ose duke u larguar. Pas 2 deri 3 minutash, palëve u kërkohet të ndryshojnë rolet dhe të përsërisin stërvitjen. Kur kjo është bërë personi i parë kërkohet të tregojë të njëjtën histori përsëri. Këtë herë, partneri që dëgjon duhet të dëgjojë me vëmendje dhe të bëjë gjithçka për të treguar se po dëgjon, madje edhe duke përdorur shprehje të vogla ose zhurma (p.sh. "uh-huh"). Përsëri, pas 2 deri në 3 minuta, ata ndryshojnë rolet.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Filloni me procesin dhe si ndienin njerëzit duke bërë aktivitetin. Pyetjet e mëposhtme mund të udhëheqin diskutimin:

- Si ndihej e injoruar?
- Si ndihej sikur injoronte dikë?
- Si ndihej sikur dëgjohej?
- Si ndihej sikur ishte dëgjues i vëmendshëm?
- Cili rol ishte më i miri dhe pse?
- Çfarë mund të nxirret nga dëgjimi aktiv?
- Çfarë mund të bëni kur ju injorohen?

Përfundoni duke eksploruar se si përjashtimi në bazë të punëve gjinore:

- Cili rol luan gjinia në përjashtim?
- Si i diskutojnë mekanizmat e përjashtimit të të rinjve në kontekstin ku jetoni?
- Si mundeni ju ose organizata juaj të ndihmoni të rinjtë të kapërcejnë përjashtimin në bazë të gjinisë?

Këshilla për lehtësuesit

Përderisa ky stërvitje është shumë i përgjithshëm dhe mund të përdoret për të eksploruar komunikimin dhe përjashtimin në lidhje me çështje të tjera përveç gjinisë, është e rëndësishme të mbani mend se jeni duke përdorur vetëm stërvitjen si një mënyrë për të kuptuar proceset e përjashtimit. Mundohuni, sa më shumë që të jetë e mundur, të nxjerrni shembujt e vet të përjashtimit të bazuar në gjini në diskutimin e debriefimit.

Sugjerime për ndjekjen

Zhvilloni udhëzime duke përdorur teknikat e diskutimit dhe diskutimit për komunikim të ndjeshëm gjinor dhe gjithëpërfshirës me pjesëmarrësit të cilët pastaj mund të aplikojnë në mjediset ku ata përmbushin përjashtimin në bazë të gjinisë. Nëse jeni të interesuar për çështjet e përjashtimit social, ju sugjerojmë të konsultoheni me T-Kit për përfshirjen sociale <http://www.training-youth.net/site/publications/tkits>.

Ide për veprim

Zbatoni udhëzimet e ndjeshmërisë gjinore dhe përfshirëse të komunikimit në grupin me të cilin punoni. Kërkojuni grupit të monitorojë progresin e tyre dhe të vlerësojë dallimet në përvojën e tyre të punës brenda grupit. Filloni një diskutim në shkollën lokale dhe organizatën tuaj për të përfshirë udhëzimet e tilla.

Media Bash

“Nuk ka lajme të mira?”

Vështirësia	Niveli I
Madhësia e Grupit	10 - 30
Koha	90 minuta

Përshkrimi Ky aktivitet përdor teknika kërkimi dhe vëzhgimi për të adresuar përdorimin problematik të dhunës në media.

Objektivat

- Të 'përballet' me pjesëmarrësit me përdorimin e dukshëm të dhunës në media
- Zhvillimi i vetëdijes gjinore në mesin e pjesëmarrësve

Materialet

- Flip chart
- Revistat
- Televizioni
- Kompjuter
- Lojra kompjuterike

Përgatitjet

Bëni një hapësirë në dhomë (hiqni tavolinat dhe karriget) në mënyrë që pjesëmarrësit të kenë hapësirë për të punuar në grupe për përgatitjen e posterit / flipchart-it.

Informoni pjesëmarrësit se do të analizojnë programet televizive, lexojnë revista, vëzhgojnë reklamat dhe reklamat, etj., Duke përdorur një palë 'syze gjinore / dhune'.

Nëse ky aktivitet po zhvillohet me një grup që mbledhet në mënyrë të rregullt, tregoni pjesëmarrësve se me këtë rast do të prezantohet aktiviteti dhe do të duhet të shikojnë TV dhe të vëzhgojnë mediat në dispozicion në kontekstin e tyre lokal gjatë javës së ardhshme. Kjo është një detyrë e detyrave të shtëpisë. Në këtë rast, pjesëmarrësit punojnë vetëm dhe sjellin rezultatet e vëzhgimeve të tyre me ta në sesionin e ardhshëm të grupit.

Nga ana tjetër, nëse jeni duke punuar në një në një seminar rezidencial të njëhershëm, është e mundur të kryeni aktivitetin në vend, duke kryer analizën gjatë seancës në bazë të materialeve mediale të zgjedhura dhe të siguruar nga lehtësuesi. Në këtë rast, lehtësuesi mund të zgjedhë gjithashtu të regjistrojë paraprakisht programet televizive dhe reklamat përkatëse si një shtesë për shtypin dhe llojet e tjera të medias. Pjesëmarrësve mund t'u kërkohej të punojnë vetëm ose në nën-grupe (varësisht nga numri i njerëzve që ndjekin seminarin). Në këtë rast, dhe sidomos nëse pjesëmarrësve u kërkohej të punojnë në grupe, lehtësuesi duhet të marrë parasysh se ky lloj "hulumtimi dhe analiza" është një detyrë sfiduese që kërkon kohë dhe duhet të rishikojë kornizën kohore dhe organizimin e diskutimit në përputhje me rrethanat.

Nëse punoni individualisht ose në grupe, pjesëmarrësve u kërkohej:

- Numëroni sa herë ata shohin dhunë ose shprehje të dhunshme në programet televizive, reklamat, revistat
- Mbledhni (prerë, shënimi) shprehjet e dhunës siç tregohet në media në mënyrë që ata t'u tregojnë atyre pjesëmarrësve të tjerë
- Numëroni sa herë burrat janë shfaqur si 'kryerës' ose si 'viktima' të dhunës
- Numëroni sa herë gratë janë shfaqur si 'kryerës' ose si 'viktima' të dhunës
- Numëroni sa shpesh shohin një skenë të veçantë të dhunës nga pikëpamja e kryerësit ose viktimës
- Regjistro mënyrat në të cilat mediat inkurajojnë dhunën
- Regjistro në shkallën në të cilën mediat trajtojnë shprehje të dhunës të iniciuara nga burra dhe gra në mënyra të ndryshme

Kërkojuni pjesëmarrësve të formojnë grupe prej katër dhe të ndajnë me njëri-tjetrin atë që kanë gjetur. Kërkojuni atyre të shfaqin materialet që kanë mbledhur (20 minuta). Më pas kërkoni të gjithë grupin në pleqëri të krahasoni 'gjetjet' dhe të nxjerrni disa përfundime mbi përdorimin e dhunës dhe ndikimin e saj për të rinjtë e gjinive të ndryshme. Pjesëmarrësit me siguri do të gjejnë më shumë shprehje "të meshkujve" të dhunës. Diskutoni përse dhunën e kryer nga burra gjendet më shpesh në media (dhe gjetkë?), Si dhe strategji të mundshme për luftimin e llojeve të dhunës të përmendura në diskutim. Diskutoni dhunën kundër njerëzve dhe pse është një çështje kaq e ndjeshme dhe e diskutueshme.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Pyetni pjesëmarrësit nëse kanë parë ndonjëherë çështjen e dhunës përmes syzeve gjinore më parë. Nëse jo, çfarë mësuan duke marrë këtë perspektivë të re? A u habitën ndonjë gjë në veçanti? Më konkretisht, ju mund të vazhdoni diskutimin duke pyetur pyetjet e mëposhtme udhëzuese:

- Cila ishte aspekti më i "hapjes së syve" të këtij aktiviteti?
- Çfarë mësuan nga pjesëmarrja juaj?
- A janë gjetur materialet dhe janë shfaqur përfaqësuesit e vendit ku jetoni?
- Si mund të ndikohen mediat për të ndryshuar mënyrën se si paraqet dhuna, imazhet stereotipike të kryerësve të dhunës dhe gjinive të ndryshme?

Sugjerime për ndjekjen

Inkurajoni pjesëmarrësit dhe / ose kolegët që të ndërmarrin lexim të mëtejshëm ose kërkime në çështjet e mediave dhe dhunës. Disa materiale relevante të leximit në gjuhën angleze përfshijnë librat e mëposhtëm:

- Buckingham, D. (2000). Pas vdekjes së fëmijërisë: rritet në epokën e mediave elektronike, Polity Press.
- Cohen, S. (2001). Gjendja e mohimit: Njohja për mizoritë dhe vuajtjet, Polity Press.
- Shanahan, J. (1999). Televizioni dhe shikuesit: Teoria e kultivimit dhe kërkimi, Cambridge University Press.
- Kirsch, S.J. (2006). Fëmijët, Adoleshentët dhe Dhuna në Media: Një vështrim kritik në Kërkimin, Sage.
- De Zangotita, T. (2005). Ndërmjetësohet: Si formojnë mediat botën tuaj, Bloomsbury. Disa nga mësipërmet janë librat "akademikë", në bazë të së cilës ata bazohen në kërkime. Gjithsesi, ata ia vlen të shikojnë për një kuptim më të mirë të marrëdhënieve ndërmjet dhunës, medias dhe shoqërisë dhe si një sfond për punën edukative në këtë fushë. Drejtoni aktivitetin 'Front Page', përshtatur me çështjen e gjinisë, me të njëjtin grup për një eksplorim të thellë të paragjykimëve dhe stereotipeve në media duke përdorur teknika simulative të edukimit joformal, f. 135, Compass.⁷

Ide për veprim

Kontaktoni ofruesit e medias tuaj lokale dhe pyete ata për politikën e tyre për raportimin e dhunës. Sfidoni ata që të përdorin "lente gjinore" në zhvillimin e qasjes së tyre ndaj raportimit të dhunës. Organizoni një diskutim në grupin tuaj me profesionistët e medias dhe studentët rreth përgjegjësisë së profesionistëve të medias për përmbajtjen dhe qasjen e raportimit të tyre.

Siguria në jetën time

“Është e vështirë të luftosh armikun që është zhdukur nga mendja juaj.”

Sally Kempton

Vështirësia	Niveli 2
Madhësia e Grupit	8 - 20
Kohëzgjatja	60 minuta

Përshkrimi Ide për veprim

Ky aktivitet ilustron dallimet gjinore në lidhje me këtë çështje të dhunës, dhe adreson mungesën e disponueshmërisë së informatave të përshtatshme për të rinjtë mbi natyrën e vërtetë të dhunës ndërpersonale, siç janë dhuna në marrëdhënie apo ngacmimi, etj.

Objektivat

- Të njohin nivelet dhe fushat e ndryshme të sigurisë për burrat dhe gratë, djemtë dhe vajzat
- Të zbulohet hendeku midis realiteteve të dhunës me bazë gjinore dhe informacionit që të rinjtë marrin
- Të identifikohen disa mënyra në të cilat puna rinore mund të luajë një rol në plotësimin e këtij boshllëku

Materialet

- Një fletë flipchart dhe shënuesit për secilën prej nëngrupeve

Përgatitjet Përcaktoni një rreth karrigesh në mes të një hapësire të madhe të lirë për futjen në veprimtari. Vendosni letrën dhe tabelat në vende të ndryshme në dhomë ose hapësirë, afër vendit ku do të punojnë grupet

Udhëzime

Shpjegoni se ky ushtrim ka të bëjë me sjelljen e asaj që individët bëjnë rregullisht për të qenë dhe për të qëndruar i sigurt. Tregojuni pjesëmarrësve se grupet e gjinisë seksuale do të krijojnë listat e tyre, dhe pastaj do t'i ndajnë dhe diskutojnë gjetjet e tyre së bashku.

Forma nën-grupe. Këto duhet të jenë grupe me një gjini, secili prej një maksimumi prej katër apo pesë vetë. Tregojini grupeve që ata duhet të ndajnë dhe të mendojnë për temën e "qëndrimit të sigurt", me fjalë të tjera, pjesëmarrësit duhet të mendojnë dhe të ndajnë gjërat që ata aktualisht bëjnë për të shmangur dhunën dhe për të qëndruar i sigurt nga dhuna. Ata gjithashtu duhet të mendojnë për llojin e kërcënimeve për sigurinë e tyre me të vërtetë ata përballen në baza të rregullta.

Kërkojini secilit grup të shkojë në hapësirat e punës të përgatitura në dhomë ose afër. Jepni grupeve rreth 20 minuta për reflektimin dhe për të bërë një listë në tabelë.

Merreni grupet përsëri së bashku, dhe kërkonin që secili të raportojë. Pritini të gjitha tabelat e rrobave pranë njëri-tjetrit në një vend të dukshëm. Nëse do të kishte disa nën-grupe të njëjtë seks, vendosni ato fletëpalosje pranë njëri-tjetrit.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Pyesni për një raund të përshtypjeve të para rreth ushtrimit dhe rezultateve. Një mënyrë e mirë për të nisur këtë diskutim është të kontrolloni nëse dikush është i befasuar nga diskutimi që kishin në grup, ose nga rezultatet e punës së tyre ose të grupeve të tjera.

Rezultatet tipike që lindin dhe duhet të adresohen përfshijnë:

Listat e përgatitura nga grupet e grave shpesh janë shumë më të detajuara dhe më të gjata se ato të grupit të meshkujve dhe mbulojnë më shumë lloje të kërcënimeve për sigurinë e grave:

- Çfarë mendoni për këtë ndryshim?
- Nga mendoni se vjen?
- A luan rol socializimi?

Listat e përgatitura nga grupet meshkuj dhe femra shpesh përqendrohen shumë në masat parandaluese kundër dhunës nga të huaj të plotë, edhe pse ka prova që dhuna më së shpeshti kryhet nga njerëz të njohur për viktimat:

- Janë listat e kërcënimeve që përfaqësojnë rreziqet aktuale të djemve dhe vajzave, burrave dhe grave që përballen në jetën e tyre të përditshme? Pse? Pse jo?
 - Nëse jo, cilat rreziqe mungojnë nga lista?
 - Pse mendoni se nuk u paraqitën në diskutim dhe për këtë arsye mungojnë?
 - A mund të identifikoni ndonjë nga rreziqet në kontekstin tuaj lokal? Nëse po, a mendoni se masat paraprake për qëndrimin e sigurt të sugjeruar nga grupet janë relevante ose efektive?
- Ju mund ta vazhdoni debriefimin duke filluar një diskutim rreth informacionit që të rinjtë marrin për dhunën:

- Çfarë informacioni marrim për dhunën dhe sigurinë nga dhuna?
- Nga vijnë këto informacione? A është e besueshme? A e marrin seriozisht të rinjtë?
- Pse mendoni se fëmijët dhe të rinjtë paralajmërohen për rreziqe të caktuara ose forma të dhunës, por jo për të tjerët?
 - Cili është puna apo duhet të jetë për të informuar të rinjtë dhe fëmijët për dhunën dhe masat për të qëndruar të sigurt?
 - Në ç'mënyrë mund të kontribuojë sektori i rinisë të ofrojë informacione dhe këshilla të besueshme për të rinjtë rreth dhunës dhe qëndrimit të sigurt?
 - Si mund të kontribuonit ju ose organizata juaj për të bërë një ndryshim në këtë drejtim??

Këshilla për facilituesit

Ky ushtrim kërkon një nivel të caktuar të ndërgjegjes nga grupi lidhur me atë se çfarë shkeljeje ka, cilat forma të dhunës ekzistojnë dhe si janë përcaktuar ato. Sigurohuni që të lexoni informacionin në lidhje me dhunën në Kapitullin 2 të këtij doracaku në përgatitje për drejtimin e aktivitetit, në mënyrë që të ndihmoni pjesëmarrësit të sqarojnë ndonjë konfuzion që mund të ekzistojë rreth llojeve të ndryshme të dhunës që mund të vëzhgohen në jetën e përditshme. Gjithashtu mund të lexoni Compass pp 376-381 për një përmbledhje të mënyrave të ndryshme të kuptimit të dhunës.

Jini të vetëdijshëm se nëse shumica e pjesëmarrësve kanë qëndrimin se janë të sigurt nga dhuna, një akt që shpesh rezulton me fajësimin e viktimës, ky ushtrim mund të sjellë qëndrime 'të paragjykuara' ndaj viktimave të dhunës. Kur flasim për marrjen e masave parandaluese kundër dhunës ose për të qenë aktivë në mbrojtjen e sigurisë vetjake, ekuilibri në diskutim mund të dalë lehtë në drejtim të vënies së fajit ndaj viktimave për moskryerjen e mjaftueshme për veten e tyre. Sigurohuni që komunikimi i drejtpërdrejtë dhe meta e bën të qartë se autorët janë gjithmonë përgjegjës për veprimet e tyre. Mungesa e informacionit mbi sigurinë ose qëndrimi në një pozitë të prekshme për arsye objektive ose subjektive nuk shkakton dhunë dhe njerëzit që nuk sigurojnë sigurinë e tyre nuk vendosin të bëhen viktimë. Autorët, nga ana tjetër, vendosin në mënyrë aktive përdorimin e dhunës. Shpjegoni se dhuna është një fenomen social, në krahasim me agresionin, që është biologjik. Si i tillë, duke qenë i sigurt nga dhuna kërkon shkathtësi sociale të mësuara. Sigurohuni që të përqëndroni diskutimin mbi shkallën në të cilën shoqëria, përmes institucioneve të ndryshme nga familja në shkollë, përgatit të rinjtë për format më tipike të dhunës të kryera kundër tyre.

Sugjerime për ndjekjen

Nëse dikush është i interesuar në leximin e mëtejshëm, publikimi i fundit "Rekomandimet e Politikave Rinore për të Rinjtë dhe Parandalimin e Dhunës", redaktuar nga Gavan Titley dhe të botuar nga Drejtoria e Rinisë dhe Sporteve, ofron një udhëzues të lehtë për t'u kuptuar për çështjen e vicio - jetojmë në jetën e përditshme të të rinjve dhe disa njohuri se si ta luftojmë atë. Ky libër është në dispozicion për t'u shkarkuar në <http://book.coe.int/youth>.

Organizimi i një aktiviteti diskutimesh rreth të dhënave mbi krimin dhe dhunën që sigurohen nga zyrat statistikore kombëtare, për shembull, të dhënat e anketës britanike të krimit ose të dhënat e Byrosë së SHBA për dhunën dhe perceptimet e sigurisë midis të rinjve ose midis grave dhe burrave.

Dy shembuj të llojit të të dhënave që mund të përdoren për të filluar një aktivitet diskutimi jepen më poshtë.

Pyetje: "Sa i sigurt ndjeheni duke ecur vetëm në këtë zonë pasi errësohet?"

		% Ndjem 'Shumë l/e pasigurt'	% Viktima të krimit në rrugë
Burrat:	16-30	1	7.7
	31-60	4	1.6
	61+	7	0.6
Gratë:	16-30	16	2.8
	31-60	35	1.4
	61+	37	1.2

"Një sondazh i nxënësve të adoleshentëve dhe kolegjeve zbuloi se përdhunimi i datë llogaritej për 67 për qind të sulmeve seksuale. Më shumë se gjysma e grave të reja të përdhunara (68 për qind) e dinin dhunën e tyre si një mik, mik apo njohje e rastësishme. Gjashtë nga dhjetë përdhunimet e grave të reja ndodhin në shtëpinë e tyre ose në shtëpinë e një mikut ose të afërmi, jo në një rrugicë të errët".

Drejtoni aktivitetin 'Dhuna në jetën time', f. 248 në Compass, www.coe.int/compass me të njëjtin grup për të ilustruar përvojat e dhunës ndërpersonale (në përgjithësi, jo vetëm me bazë gjinore).

Sugjeroj grupit që ata të hulumtojnë në programet që ekzistojnë në zonën lokale që bëjnë parandalimin e dhunës me të rinjtë dhe që ata të marrin kontakt për të gjetur më shumë për atë që bëjnë dhe si. Diskutoni me grupin tuaj se si mund të kontribuoni kolektivisht në përpjekjet për parandalimin e dhunës.

Sugjeroj grupit që t'i shqyrtojë programet e shkollave për të parë masën në të cilën ata i trajtojnë këto çështje si pjesë e kurrikulës. Nëse ka një mungesë dhe nevojë të dukshme për programet e parandalimit të dhunës në një shkollë të caktuar, sugjeroni që grupi të konsiderojë zhvillimin e një projekti në bashkëpunim me një organizatë të specializuar për të nisur një program për parandalimin e dhunës ose edukimin për të drejtat e njeriut me një fokus gjinor në shkollë.

Seksi shitet?

“A bën dallim”

Vështirësia: Niveli 2

Madhësia e Grupit: 10-30 persona

Koha: 60-75 minuta

Përmbledhje: Ky ushtrim trajton një sërë çështjesh, duke përfshirë marrëdhëniet midis gjinive të ndryshme, prezantimet reklamuese të meshkujve dhe femrave, perceptimet se çfarë janë meshkujt dhe femrat në reklamat dhe ndikimin e reklamave në krijimin e perceptimeve publike në lidhje me gjininë, seksin dhe seksualitetin.

Objektivat: Identifikimi i prezantimeve të përditshme të gjinisë duke përdorur shembullin e reklamimit në media

- Identifikimi i stereotipeve gjinore i projektuar përmes mediave
- Të reflektojë dhe diskutojë ndërtimin social të roleve gjinore
- Të rritet ndërgjegjësimi për pabarazinë e mundësive ndërmjet gjinive
- Të nxisë ndjeshmërinë me gjininë tjetër

Materialet: Gazeta dhe revista

- Gërshërë
- Ngjitës
- Flipchart

Përgatitja: Mblidhni gazeta dhe revista të ndryshme, të pasura me reklama dhe fotografi në të dy ngjyrat dhe bardh e zi. Lexoni me kujdes udhëzimet dhe analizoni rrjetin që pjesëmarrësit do të përdorin në pjesën e dytë të ushtrimit (shih dorëshkrimin).

InstrukSIONET

- Prezantoni aktivitetin. Filloni duke iu referuar jetës së përditshme dhe perceptimeve të përbashkëta të roleve të ndryshme gjinore në shoqëri. Shpjegoni se është pothuajse e pamundur të gjesh dimensionet në jetë ku aspekti i gjinisë nuk është i pranishëm. Edhe kur mendojmë për gjëra themelore, të tilla si ata që do të lajnë enët në shtëpi, pozicionimet e uljes së vajzave dhe djemve në shkollë, vendet ku gratë dhe burrat janë të punësuar, gjinia është e pranishme. Shpjegoni se reklamat në media shpesh përfitojnë nga karakteristikat, stereotipet dhe paragjykimet e ndryshme që janë aktuale në një shoqëri rreth gjinive
- U thoni pjesëmarrësve të shikojnë nëpër gazetatat dhe revistat dhe të zgjedhin një reklamë për të analizuar.
- Duke përdorur rrjetin (shih broshurat), secili pjesëmarrës duhet të identifikojë dhe të shënojë palët e ndryshme në reklamë, mesazhet e drejtpërdrejta (të dukshme) dhe të mundshme të fshehura që ai përcjell dhe përdorimi i bërë nga shpallja e stereotipeve gjinore.
- Përveç rrjetit, kërkoni nga ata që të shkruajnë atributet e njerëzve që gjejnë në reklamën e postës blu të saj të burrave dhe atributet e grave që ata gjejnë në reklamën për ato rozë.
- Pasi pjesëmarrësit të kenë mbushur rrjetin (jepni rreth 20 minuta për këtë detyrë, të përfshini kohë për reflektim), kërkoni nga ata të bashkohen në çifte për të ndarë me njëri-tjetrin reklamat që ata kanë zgjedhur, rrjetin që ata kanë përgatitur dhe analizën e tyre gjinore (blu dhe rozë post-saj me atributet e burrave dhe grave). (Jepni pjesëmarrësve rreth 20 minuta për këtë detyrë, pasi të dy pjesëmarrësit në çift duhet kohë për të paraqitur dhe ndarë.)
- Kur pjesëmarrësit të përfundojnë punën në çifte, lehtësuesi duhet të mbledhë postën blu dhe rozë të përgatitur nga pjesëmarrësit individual dhe t'i paraqesë ato në seancë plenare, duke vënë secilën ngjyrë në një tabelë të veçantë (një për atributet e grave dhe një për burra), duke lexuar fjalët në postin e saj.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Kërkojuni pjesëmarrësve të komentojnë mbi atributet që u janë dhënë burrave dhe grave. Ata gjithashtu mund t'i referohen reklamave, por nuk është e domosdoshme të marrin raport të plotë me gojë nga palët.

Disa pyetje që mund t'i parashtroni grupit për të filluar një diskutim për këtë çështje përfshijnë:

- Si mendoni për atributet mashkullore dhe femërore të identifikuar si rezultat i analizës së reklamave?
- Sipas mendimit tuaj, a janë këtotribute të sakta për burrat dhe gratë që njihni, apo janë në përgjithësi? Si / Si jo?
- Deri në çfarë mase mendoni se portretizime të tilla janë të përshtatshme dhe pse?
- Si janë reflektuar këtotribute në kontekstin ku jetoni?
- Ku i shihni këto prezantime tëtributeve mashkullore dhe femërore?
- Çfarë konsideroni se mund të ndodhë si pasojë të portretizimeve të tilla të karakteristikave të grave dhe burrave?
- Në ç'mënyrë portretizimet e tilla tëtributeve të grave dhe burrave në reklamim ndikojnë në perceptimin dhe vetë perceptimet e grave dhe burrave të rinj?
- Si mendoni se reklamat mund të shmangin përdorimin e stereotipeve dhe neglizhencave negative të grave dhe burrave?
- Në çfarë mënyre mund të kontribuojë reklamimi në format e dhunës me bazë gjinore?
- A mund të kontribuojë reklama në shkeljen e të drejtave të njeriut? Si?
- Si mundet që ju / organizata juaj të kontribuoni në krijimin e praktikave më të mëdha të reklamimit gjinor?

Këshilla për lehtësuesit

Jini të vetëdijshëm se reklamat shpesh përdor imazhe seksuale ose mesazhe sekrete për gratë apo burrat për të 'shitur' produktin që po reklamojnë. Ky aspekt sigurisht duhet të trajtohet nga një diskutim i kësaj natyre, por duhet të jeni të vetëdijshëm që diskutimet që kanë përmbajtje në lidhje me seksin mund të shkaktojnë shqetësim për disa pjesëmarrës.

Sugjerime për ndjekjen

Kërkojuni grupit të zhvillojë një kod etike për profesionistët e medias që punojnë në fushat e reklamimit dhe marketingut në lidhje me prezantimin e gjinisë në media. Përdorni metoda prioritare ose të renditura.

Ide për veprim

Kontaktoni profesionistët e medias lokale, veçanërisht duke punuar në fushën e marketingut dhe reklamimit, për të diskutuar çështjen e prezantimit të gjinisë në media. Nëse grupi juaj ka hartuar tashmë një kod etik, pyesni profesionistët e medias të komentojnë. Nga ana tjetër, ftoni profesionistët e medias që të vijnë për të takuar anëtarët e grupit tuaj dhe për të organizuar një diskutim në panel mbi çështjen e prezantimit të gjinisë në media. Konsideroni t'i ftoni aktivistët feministë me pikëpamje të forta mbi këtë çështje për të marrë një rol kyç në diskutim.

Dorëshkrim

	Cfarë?	Kush?	(Pa)Përshtatshme?	Pse?
Roli				
Sjellja				
Aktiviteti				
Atributet				

Hapësirat dhe Vendet

“Sa të sigurt ndjehemi...?”

Vështirësia: Niveli 2

Madhësia e Grupit: 10-30 persona

Koha: 40-60 minuta

Përmbledhja: Ky ushtrim eksploron sigurinë e të rinjve lezbike, homoseksualë, biseksualë ose transgjinjorë (LGBT) në situata dhe vende të ndryshme.

Materialet:

- Një hapësirë e madhe bosh përgjatë së cilës pjesëmarrësit duhet të lëvizin
- Tre copa të mëdha letre prej tre ngjyrave të ndryshme në të cilat shkruhet "VERY SAFE", "UNSURE" dhe "VERY UNSAFE"

Përgatitja: Përgatisni tri copa të mëdha letre prej tre ngjyrave të ndryshme me titujt 'VERY SAFE', 'UNSURE' dhe 'VERY UNSAFE'. Varini posterët në një mur të madh bosh përgjatë të cilit ka hapësirë që pjesëmarrësit të lëvizin në çdo drejtim. Lini një hapësirë të madhe midis secilës prej posterave në mur. Poster me 'UNSURE' i shkruar në të duhet të vendoset në mes të dy të tjerave.

Instruksionet

Kërkojuni pjesëmarrësve të imagjinojnë se dhoma është një shkallë gjigante e mendimit me një fund të dhomës që përfaqëson "shumë të sigurt", mesi i dhomës "të pasigurt" dhe fundi tjetër "shumë të pasigurt" në shkallë. Kërkojuni pjesëmarrësve të mendojnë se sa të sigurt ata mendojnë se është për LGBT-të të jenë 'jashtë' (dmth. Të hapur në lidhje me seksualitetin e tyre) në një mjedis të ndryshëm:

- në një klub për homoseksual apo lezbike
- gjatë një diskutimi në klasë në shkollë
- gjatë një koncerti pop ku parulla homofobike këndohen nga këngëtarët
- gjatë një diskutimi në shkollë ku bëhen vërejtje raciste, homofobike dhe ksenofobike
- në një librari për homoseksual apo lezbike
- në vendin e punës
- në një klub të të rinjve në një zonë shumë të larmishme kulturore
- të kërkojnë prezervativë në një farmaci fshati
- në një konferencë rinore ose kurs trajnimi ku, pavarësisht nga qëllimet e mira nga organizatorët, vërejtjet homofobike shprehen nga pjesëmarrësit

Për të sqaruar dallimet e opinionit në grup dhe për të krijuar një bazë për diskutim, kërkojuni pjesëmarrësve të lëvizin “sipas shkallëve” të lartpërmendura në të cilën ata ndjejnë se vendosja u korrespondon. Disa do të lëvizin në pjesën e dhomës që korrespondon me 'shumë të pasigurt'. Të tjerët do të lëvizin në pozita më pak ekstreme në shkallë.

Në këtë pikë pyeti pjesëmarrësit të justifikojnë pozicionin që kanë marrë duke pyetur pse pjesëmarrësit individualë mendojnë se një mjedis i caktuar është më pak i sigurt për LGBT-të që janë 'jashtë'. Ju keni zgjedhur në këtë pikë për të inkurajuar pjesëmarrësit të diskutojnë në më shumë ose më pak thellësi rreth perceptimeve të tyre të ndryshme. Mundohuni të siguroheni që pjesëmarrësit të flasin nga pozita të përvojës ose të ofrojnë argumente të ndryshme, të bazuara në prova, për pozitat e tyre. Pjesëmarrësit duhet të flasin për veten e tyre, më pas të debatojnë përse mendojnë se të tjerët janë të gabuar, edhe pse marrja e referencave ndaj argumenteve të njerëzve të tjerë është krejtësisht e pranueshme. Përsëriteni procedurën për disa ose të gjitha cilësimet në listë. Vendosni paraprakisht se sa kohë dëshironi t'i kushtoni diskutimit në çdo raund (5 minuta? 10 minuta?). Kjo do t'ju informojë për sa kohë keni nevojë për ushtrimin e përgjithshëm.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Ky ushtrim mund të përmbledhet dhe të fokusohet në një sërë çështjesh. Në varësi të grupit me të cilin po punoni (përbërjen dhe madhësinë e tij), në kohën që keni në dispozicion dhe në atë që doni të arrini duke drejtuar këtë aktivitet, mund të zgjidhni se çfarë theksimi duhet t'i jepni përmbledhjes.

Këtu, ne përshkruajmë një përmbledhje që tregon hapësirën e mesme, duke ofruar disa drejtime në të cilat mund të drejtohet diskutimi.

Kërkojuni pjesëmarrësve të ulen në një rreth. Merrni një raund të përshtypjeve të para rreth ushtrimit dhe rezultateve. Një mënyrë e mirë për të filluar këtë diskutim është të kontrolloni nëse dikush është i befusuar nga opinionet e demonstruara nga ushtrimi.

Ju mund ta vazhdoni diskutimin duke u fokusuar në dallimet në perceptimet dhe duke kërkuar, për shembull:

- Pse mendoni se ka dallime në perceptimin lidhur me sigurinë e vendeve të ndryshme në përditshmëri për LGBT që janë 'jashtë'?
- Bazuar në rezultatet e këtij ushtrimi, çfarë konsideroni se jeni karakteristikat e mjediseve të cilat mund të konsiderohen si 'të pasigurta' për LGBT-të?
- Bazuar në rezultatet e këtij ushtrimi, çfarë konsideroni si karakteristika që mund të konsiderohen si 'të sigurta' për LGBT-të?
- A mund të identifikoni ndonjë nga situatat e sigurisë ose mungesës së sigurisë të përshkruar në këtë ushtrim në kontekstin tuaj lokal?
- Çfarë rreziqesh sjellin LGBT-të e rinj që janë 'jashtë' në kontekstin tuaj lokal?
- Çfarë mendoni se mund të bëjnë personat përgjegjës në secilën prej këtyre mjediseve për të ndihmuar LGBT-të që janë 'jashtë' të ndihen të sigurt?
- Çfarë masash mund të marrin LGBT të rinj për të rritur sigurinë e tyre?

Ju mund të zgjeroni diskutimin për të marrë parasysh ndryshimet etnike, fetare dhe kulturore brenda lëvizjes LGBT. Për shembull, një burrë transgjinnor ose një grua lezbike e zezë do të ishte më e ndjeshme ndaj sjelljeve intolerante dhe të dhunshme? Çfarë do të thotë racizmi dhe transfobia për sigurinë e njerëzve LGBT?

Kjo, për shembull, mund të hapë një diskutim më të gjerë mbi problemin e cenueshmërisë ndaj dhunës së bazuar në gjini. Ju mund t'u kërkonit pjesëmarrësve të mendojnë se sa përfaqësues të sigurt, të femrave të grupeve të pakicave (të dukshme), mund të ndjehen kur hyjnë në mjedise që mbizotërohen në shumicë zakonisht nga anëtarë meshkuj.

Këshilla për lehtësuesit

Lista e cilësimeve të dhëna këtu nuk është gjithëpërfshirëse. Ju mund të konsideroni rishikimin e listës për të bërë një lidhje të fortë me kontekstin dhe realitetin e pjesëmarrësve.

Mund të jetë e dobishme për përmbledhjen se lehtësuesi ose bashkë-lehtësuesi të shënojë rezultatet për çdo mjedis në një vend të dukshëm për pjesëmarrësit, me fjalë të tjera, sa njerëz mendojnë se është e diskutuar ishte e pasigurt ose e sigurt, etj. Gjithashtu mund të jetë shumë e dobishme për të shënuar disa nga argumentet e përdorura nga pjesëmarrësit për referencë të mëvonshme, nëse vendosni të shkoni në një diskutim më të thellë.

Sugjerime për ndjekjen

Drejtoni aktivitetin 'Where do you stand?' Duke përdorur deklaratat të përshtatura për temat e dhunës gjinore, Compass I0, f. 254.

Ide për veprim

Sugjeroni që bashkaktorët tuaj në organizatën tuaj ose grupin tuaj të kryejnë një 'analizë të përfshirjes' të organizatës suaj. Kjo mund të bëhet thjesht duke shqyrtuar politikat dhe praktikat organizative për të kontrolluar nëse janë të sigurt, mirëpritës dhe të hapur për të rinjtë LGBT, megjithëse kërkon një masë të madhe të hapjes ndaj vetëkritikës nga ana juaj dhe e të tjerëve në organizatën suaj. Përndryshe ju mund të përdorni një metodë më të sofistikuar ose shkencore. Disa prej tyre ekzistojnë në fushën e gjinisë rinore dhe mund të gjenden duke kërkuar në Internet.

“Stella”

"Në një histori dashurie të trishtuar, kush është më i keqi dhe kush është më i miri"

Vështirësia: Niveli 2

Madhësia e Grupit: 5-30 persona

Koha: 120 minuta

Përmbledhja: Ky aktivitet përdor teknika për të përballuar vlerat e ndryshme të pjesëmarrësve në lidhje me çështjet e moralit dhe për të hapur diskutime mbi çështjet e pabarazisë gjinore dhe socializimit në stereotipet me bazë gjinore dhe duke përcaktuar rolet gjinore për gratë dhe burrat

Objektivat:

- Të inkurajojë pjesëmarrësit të mendojnë për vlerat e tyre në lidhje me moralin dhe gjininë
- Të analizojë se nga vijnë pozicione të ndryshme morale
- Të kuptohet se si individët bëhen socializuar në stereotipet me bazë gjinore ose të përcaktojnë rolet gjinore
- Të analizojë mënyrën e përcaktimit të roleve gjinore për gratë dhe burrat si pjesë e brendshme e moralit individual dhe shoqëror

Materialet: Një kopje e historisë së Stella's për secilin pjesëmarrës

Përgatitja: Hapësira e mjaftueshme për pjesëmarrësit për të punuar individualisht, në grupe të vogla prej 3 deri në 6 persona.

Instruksionet:

Prezantoni ushtrimin për pjesëmarrësit. Shpjegoni objektivat e saj dhe se do t'u ndihmojë pjesëmarrësve të mësojnë më shumë për vlerat e tyre personale në lidhje me moralin dhe gjininë. Kërkojuni pjesëmarrësve të lexojnë individualisht historinë dhe të rendisin çdo karakter (Stella, Vitali, Ralf, Nëna e Stellës dhe Goran) sipas sjelljes së tyre, për shembull, "Kush veprroi në Mënyra më e keqe? " Kush ishte më i keqi i dytë? ", dhe kështu me radhë. Ju duhet t'u jepni pjesëmarrësve 10 minuta për këtë detyrë.

Kur të gjithë janë gati me renditjen e tyre individuale, kërkonin nga pjesëmarrësit të mbledhen së bashku në grupe të vogla (nga 3 deri në 6), për të diskutuar se si e perceptojnë sjelljen e personazheve. Detyra e grupeve të vogla është që të dalë me një renditje të përbashkët - një listë që të gjithë në grupin e vogël mund të bien dakord.

Kërkojuni atyre të shmangin përdorimin e metodave matematikore për të vendosur renditjen, por për të ndërtuar listën në bazë të një mirëkuptimi të përbashkët rreth asaj që është e mirë dhe çfarë është sjellja e keqe.

Pasi grupet e vogla kanë dalë me listat e tyre, ju mund ta përsërisni këtë fazë duke sjellë dy grupe të vogla së bashku për të formuar grupe të mesme. Nëse vendosni ta përfshini këtë fazë, raundi i parë i punës në grup duhet të bëhet në grupe jo më të mëdha se 4 persona.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Filloni duke bashkuar rezultatet e punës në grup dhe duke diskutuar ngjashmëritë dhe dallimet mes tyre. Ngadalë lëvizni për të pyetur se në çfarë baze njerëzit kanë bërë renditjen e tyre. Ju mund të përdorni pyetjet e mëposhtme për të udhëhequr diskutimin:

- Si e vendosën, individualisht, çfarë ishte e mirë dhe çfarë ishte sjellja e keqe?
- Si e gjetën marrëveshjen në grupe të vogla për atë që ishte sjellja e mirë dhe e keqe?
- A hasen vështirësi të arrinin në një marrëveshje me të cilën të gjithë mund të jetojnë?
- Çfarë pengesash u hasën?

- Çfarë roli luajnë vlerat personale në një proces të tillë?
- Ku vihen re vlerat personale, në lidhje me çështjet e moralit dhe gjinisë?
- Ku njerëzit mësojnë moralin dhe vlerat e lidhura me gjininë?
- A mund të identifikoni ndonjë rol gjinor të përshkruar në histori?
- Çfarë dilemash të lidhura me gjininë janë ngritur nga kjo histori?
- A ka ndonjë nga këto të pranishme në kontekstin ku jetoni?
- Si ndikojnë këto çështje tek të rinjtë?
- Si mund t'i ndihmojmë të rinjtë që të merren me presionin shoqëror lidhur me moralin dhe gjininë?

Këshilla për lehtësuesit

Për të arritur rezultatet më të mira nga ushtrimi, është e domosdoshme që të vendosni një atmosferë të hapur, në të cilën çdo renditje e tregimit është e pranueshme dhe ku nuk filloni 'të fajësoni' njerëzit për argumente që mund të konsideroni të çuditshme ose të këqija.

Sugjerime për ndjekjen

Ky ushtrim mund të përshtatet në shumë mënyra. Një variant është të ekzekutojmë atë në të njëjtën mënyrë si më lart, dhe pastaj ta përsërisim atë me një histori të ndryshuar, në të cilën të gjitha gratë bëhen burra dhe anasjelltas. A vazhdon të jetë e njëjta renditje ende? Pse gjërat ndryshojnë? Ju gjithashtu mund të përfshini epokën e personazheve në histori dhe të luani me të, t'i bëni të gjithë ata të kenë të njëjtin gjini, ose të përfshijnë sfond etnik ose kombëtar. Atëherë do të ishte e dobishme të shikoni se si ndryshimet në histori e bëjnë dallimin në renditje dhe pse.

Ide për veprim

Sugjerojuni grupit tuaj që ata të eksplorojnë çështjen e vlerave pasi ato lidhen me gjininë në një shumëllojshmëri komunitetesh reale. Ju mund ta bëni këtë në një numër mënyrash: të zhvilloni një seri intervistash duke përdorur metoda të ndryshme audio vizuale me përfaqësues meshkuj dhe femra të bashkësive të ndryshme fetare dhe kulturore, ose ftojini gratë dhe burrat nga komunitetet që ju interesojnë të njihni më shumë për të ardhur në takim me anëtarët e grupit tuaj dhe për të diskutuar mbi vlerat që lidhen me gjininë.

Dorëshkrim

Historia e Stella's

Diku, larg, larg, jeton një vajzë e bukur Stella. Ajo i pëlqen Vitali i bukur që jeton në anën tjetër të lumit. Në fillim të pranverës, një përmytje e tmerrshme shkatërroi të gjitha urat përgjatë lumit dhe ka lënë vetëm një barkë në det. Stella i kërkon Ralf, pronarit të anijes, ta marrë atë në anën tjetër. Ralf pajtohet, por me një parakusht: ai insiston që Stella të fle me të. Stella është e hutuar. Ajo nuk di çfarë të bëjë dhe shkon tek nëna e saj për të kërkuar këshilla. Nëna e saj tregon se ajo nuk dëshiron të ndërhyjë në biznesin privat të Stellës. Në dëshpërim Stella fle me Ralfin, i cili më pas e merr atë përgjatë lumit. Stella shkon në Vitali për ta përqaftuar atë për fat të mirë, dhe i tregon atij gjithçka që ka ndodhur. Vitali e shtyn atë larg dhe Stella ikën, duke shpërthyer në lot. Jo shumë larg nga shtëpia e Vitalit, Stella takon Goran, mikun më të mirë të Vitalit. Ajo i tregon atij gjithçka që ka ndodhur. Goran godet Vitali për atë që i ka bërë Stellës dhe largohet me të.

Kalorësi mbi kalin e bardhë

"Nëse mendoni se jeni shumë i vogël për të pasur një ndikim, provoni të flini me një mushkonjë në dhomë".
Anita Roddick

Vështirësia: Niveli 3

Madhësia e Grupit: 10-20 persona

Koha: 60 minuta

Përmbledhja: Ky aktivitet paraqet vështirësitë e njohjes nga afër dhe shenjat e paralajmërimit të hershëm për ata që mund të jenë abuzues potencial. Kjo është një bazë e mirë për një diskutim se si shoqëria romantizon dhunën dhe shtypjen.

Objektivat:

- Për të diskutuar kufijtë e një marrëdhënieje të sigurt dhe demokratike
- Të diskutojë rolin e arsimit dhe / ose punës së të rinjve në parandalimin e dhunës në marrëdhëniet intime

Materialet: Kopje të tregimit të kalorësit mbi një kalë të bardhë për Susie, transmetuesin dhe kalorësin

Përgatitja

Njihuni me çështjen e dhunës në marrëdhënie përpara se të filloni lehtësimin e këtij ushtrimi. Kapitulli 2 i këtij dorëshkrimi, veçanërisht seksionet që trajtojnë dhunën dhe abuzimin në familje, është veçanërisht e dobishme për të sqaruar dallimet në lloje të ndryshme të dhunës me bazë gjinore. Referoju gjithashtu Compass 13 f. 354 deri 357 për informata specifike mbi dimensionin e të drejtave të njeriut për këtë çështje.

Zgjidhni dy pjesëmarrës ose anëtarë të ekipit me ndihmën e të cilëve ndiheni të sigurt për të bashkëvepruar në këtë ushtrim. Tregoni atyre paraprakisht se çfarë do të ndodhë gjatë aktivitetit. Jepini atyre një kopje të shpjegimit të ushtrimit për të lexuar paraprakisht dhe një kopje të historisë së "Kalorësit mbi Kalin e Bardhë". Nëse është e mundur, personi që luan Susie duhet të jetë femër. Nëse nuk mendoni se ndonjë pjesëmarrës është i përshtatshëm për rolin, kërkon një anëtar (femër) të ekipit që të jetë Susie. Pjesëmarrësi ose anëtari tjetër i ekipit duhet të jetë transmetuesi (drejtuesi). Ju (moderatori) luani kalorësin.

Përgatitni hapësirën e punës në mënyrë që të gjithë pjesëmarrësit të mund të ulen para aktorëve në një gjysmë rrethi dhe mund të vëzhgojnë qartë të gjitha veprimet.

Instrukcionet

Shpjegoni pjesëmarrësve se do të dëgjojnë një tregim të shkurtër rreth "Kalorësit mbi Kalin e Bardhë" dhe më pas do të diskutohet rreth kësaj çështjeje.

Aktorët lëvizin në mes të dhomës. Ju (moderatori) duhet të jeni kalorësi. Ju uleni në gjunjë para Susie, ose uluni pranë saj, dhe mbajini dorën. Preferohet që ju të veproni "me zemër" në këtë skenë në vend që të lexoni. Pra, nëse është e mundur, mësoni paraprakisht dialogun. Narratori qëndron në anën e skenës. Narratori lexon pjesën e tyre të historisë. Teksti i tregimit është përshkruar në seksionin e materialeve më poshtë.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Pas përfundimit të skenës së "ballafaqimit" dhe historisë, kontrolloni fytyrat e pjesëmarrësve për reagime ose emocione. Nëse pjesëmarrësit duken pak të tronditur ose të mërzhitur, jepni pjesëmarrësve një pushim shumë të shkurtër për t'u mbledhur së bashku.

Filloni përmbledhjen duke pyetur personin që luajti Susie për të ndarë ndjenjat dhe impresionet e saj rreth lojës së vogël para se të grumbullonin përshtypjet e anëtarëve të tjerë të grupit. Mbani historinë në duart tuaja për referencë dhe përkujtojeni grupin për disa pasazhe të tregimit sipas nevojës.

Ju mund të filloni diskutimin duke përdorur pyetjet e mëposhtme si një udhëzues:

- Si ju bëri të ndjeheni tregimi?Pse?
- Çfarë mendoni për këtë marrëdhënie?
- Në cilën pikë mendoni se Susie duhet ta ketë kuptuar që kjo është një marrëdhënie e rrezikshme?
- Cilat janë sinjalet e tjera që tregojnë se kjo marrëdhënie po bëhet abuzive?
- Çfarë mund të kuptojmë për marrëdhëniet romantike nga kjo histori?
- Ku përfundon një marrëdhënie e hapur dhe demokratike dhe fillon një abuzive?
- Ku marrim njohuritë tona rreth asaj se cilat marrëdhënie duhet të jenë?
Sa të sakta janë këto burime të dijes?
- Ju mund ta përfundoni diskutimin duke zgjeruar fokusin për të përfshirë se si shoqëria romantizon dhunën dhe shtypjen. Ju mund të përdorni pyetjet e mëposhtme për të udhëhequr këtë pjesë të diskutimit.
- Ku dhe në çfarë rrethanash ne më së shpeshti hasim dhunë dhe dhunë në baza gjinore në veçanti?
- Në çfarë mënyre përshkruhet dhuna dhe / ose dhuna me bazë gjinore?
- Deri në çfarë mase romantizohet dhuna?
- Si ndërlidhen të rinjtë me këto imazhe ose paraqitje të dhunës?
- Si ndikon kjo në mënyrën se si të rinjtë zhvillojnë aftësinë e tyre për t'u lidhur me njerëzit e tjerë dhe sidomos për anëtarët e një gjinie tjetër apo njerëzit me seksualitet të ndryshëm?
- Çfarë mund të bëhet për të siguruar që dhuna me bazë gjinore të portretizohet më mirë dhe realisht?

Këshilla për lehtësuesit

Ky ushtrim mund të jetë shumë emocional për disa pjesëmarrës dhe, për rrjedhojë, ka nevojë për një mjedis të sigurt. Ky nuk është një ushtrim që mund të drejtohet me një grup që sapo është takuar. Nëse grupi juaj punon së bashku rregullisht, ky është një ushtrim kur ata tashmë e njohin dhe besojnë njëri-tjetrin dhe ju (si lehtësues). Nëse grupi juaj është i sapombledhur, sugjerohet që ta kryeni këtë aktivitet vetëm pasi grupi ka punuar së bashku për disa ditë. Besimi i pjesëmarrësit në lehtësuesin si dhe në njëri-tjetrin është vendimtar për suksesin e këtij ushtrimi.

Siç u përmend më parë, mbani në mend se ju nuk e dini domosdoshmërisht 'kush është në dhomë'. Dikush mund të ketë përjetuar një marrëdhënie abuzive dhe duhet të shmangni që njerëzit e tillë mund të ndihen nën presion për të zbuluar diçka që nuk duan të flasin për të tjerët, ose në publik. Mundohuni të formuloni pyetjet që kërkonin në një mënyrë jo-personale, kështu që edhe nëse kanë një përvojë personale, pjesëmarrësit nuk duhet të përgjigjen duke iu referuar drejtpërdrejtë.

Gjithashtu duhet të jeni të vetëdijshëm se përvoja të tilla mund të jenë të dhimbshme për t'u kujtuar pjesëmarrësve dhe se si një lehtësues do të jetë përgjegjësia juaj për t'u marrë me pasojat emocionale të drejtimit të ushtrimit në grupin tuaj. Me fjalë të tjera, dhe në terma praktikë, nëse një pjesëmarrës mërzitet ose fillon të qajë, duhet të jeni të përgatitur për t'u marrë me këtë çështje një për një me personin dhe në grup. Kjo mund të zgjidhet me një pushim, duke i kërkuar pjesëmarrësve nëse duan të shkojnë në dhomën e tyre për t'u freskuar dhe i kanë treguar pjesës tjetër të grupit se personi ka nevojë për pak kohë dhe do të flasë për këtë kur të jetë gati, ose mund të përfshijë trajtimin e çështjes nga pjesëmarrësit të cilët ndjehen të shqetësuar duke i përfshirë në diskutim në të gjithë grupin, me pëlqimin e tyre paraprak, natyrisht.

Sugjerime për ndjekjen

Shihni aktivitetin 'Historia e Katit' (shihni faqen 110) dhe shqyrtojeni atë me të njëjtin grup për të zhvilluar temën e dhunës dhe abuzimit në familje.

Ide për veprim

Pjesëmarrësit mund të lidhen me një linjë telefonike lokale me gratë që përjetojnë probleme në marrëdhëniet e tyre dhe dhunën në familje. Ata mund të ndihmojnë në gjetjen e mënyrave për të reklamuar “hotline” për publikun e gjerë dhe disa madje mund të dëshirojnë të bëhen vullnetarë për “hotline”. Nëse nuk ka linja të tilla lokale, pjesëmarrësit mund të duan të shohin më tej në gjetjen e një mënyre për të krijuar një për komunitetin lokal. Është e rëndësishme të theksohet se kur punoni për një “hotline” ose vendosni “hotline”, është jashtëzakonisht e rëndësishme t’i nënshtroheni trajnimit për të qenë në gjendje t’i përgjigjeni thirrjeve në mënyrë efektive.

Dorëshkrim

Kalorësi mbi Kalin e Bardhë	
<i>Kalorësi</i>	Wow Susie! Ju jeni kaq të bukur! Më pëlqen shumë stili yt! Ju jeni kaq e vecantë dhe kjo me pëlqen tek ju...!
<i>Narrator</i>	...dhe Susie është shumë e lumtur dhe ndihet shumë e tërhequr nga burri
<i>Kalorësi</i>	Unë kurrë nuk jam ndjerë kaq afër askujt. Ju jeni i vetmi që kam besim, i vetmi që unë mund të ndaj problemet e mia dhe që i kupton ato. Është kaq mirë të jesh me ty. Te dua shume...
<i>Narrator</i>	Susie mendon se ajo është shumë e rëndësishme për burrin. Ajo ndjehet e sigurt .
<i>Kalorësi</i>	Ndjehem se kam gjetur gjysmën tjetër. Ne jemi krijuar për njëri-tjetrin. Ne nuk kemi nevojë për askënd tjetër, apo jo?
<i>Narrator</i>	Dhe Susie me të vërtetë ndjen se e gjithë bota është lënë jashtë, dhe se çdo minutë që ata kalojnë larg njëri-tjetrit shkurton dashurinë e tyre.
<i>Kalorësi</i>	Ju jeni kaq bukur. Por a nuk mendoni se pantallonat tuaja janë pak të guximshme? A nuk e kupton, unë jam i shqetësuar vetëm për ty! Unë mendoj se ju duhet të mbani diçka tjetër. Kjo do të më bënte të ndihesha më mirë. Ne i përkasim njeri tjetrit, apo jo? Ti je imi.
<i>Narrator</i>	Dhe për shkak se Susie e do atë, dhe nuk do të donte një argument për një gjë kaq të parëndësishme, ajo ndryshon mënyrën se si ajo vishet për t’iu përshtatur dëshirave të tij.
<i>Kalorësi</i>	Ju kaloni shumë kohë me të dashuren tuaj. Por ne kalojme shume kohe te bukur së bashku. A nuk jam une i mjaftueshem për ty? Ju nuk duhet t’i besoni. Unë mendoj se ata kanë një ndikim të keq mbi ju. Nuk më pëlqen mënyra se si flisni për to dhe për gjërat që bëni së bashku. Dhe nuk më pëlqen mënyra se si flisni me mua kur ktheheni nga të qenit me ta.
<i>Narrator</i>	Dhe për shkak se Susie dëshiron të jetë mirë me të, ajo fillon të shohë gjithnjë e më pak miq të saj. Së shpejti ata janë lënë prapa krejtësisht.

Kalorësi Më pëlqejnë prindërit e tu, por pse duhet t'i shohim çdo të diel?
 Dua të kaloj më shumë kohë me ty. Sidoqoftë, ata nuk më pëlqejnë
 shumë mua. Të gjitha ato që bëjnë janë për të me kritikuar mua.
 Nuk lejohem as të pushoj të dielën! Ata mezi presin që ne të
 ndahemi. Ju uroj që nuk dëshironi që ne të shpenzonim aq shumë
 kohë me ta.

Narrator Susie është e shqetësuar për marrëdhënien e tyre. Ajo nuk
 dëshiron ta humbasë kështu që shpenzon më pak kohë me
 familjen e saj. Tani ka paqe ... Apo jo?

Shumë e vështirë për të kërkuar

"Jo gjithmonë do të thotë jo!"

Vështirësia: Niveli 3

Madhësia e Grupit: 6-30 persona

Koha: 60 minuta

Përmbledhja: Ky aktivitet trajton mënyrën se si të rinjtë janë socializuar në komunikimin për aktivitetin seksual duke përdorur teknikat e rrahjeve të mendimeve dhe diskutimit.

Objektivat:

- Të identifikojë qasjet për t'i kërkuar një personi tjetër të angazhohet në marrëdhënie seksuale që paraqesin në mënyrë transparente qëllimet e kërkuarit dhe që sugjerojnë respektimin e vendimit të të tjerëve
- Të mësohet të përdorë përgjigje të ndryshme (negative) ndaj kërkesave për angazhim në marrëdhëniet seksuale
- Për të kuptuar rreziqet që individët (veçanërisht gratë) përballen rregullisht si rezultat i gjuhës jo-transparente të kërkesës dhe refuzimit në lidhje me marrëdhëniet seksuale që gratë dhe burrat socializohen.

Materialet:

- Flipchart
- Shenjues

Përgatitja:

Shumë të rinj kanë marrëdhënie seksuale para se të jenë gati për të. Kjo mund të shkaktohet nga fakti që të rinjtë mbesin të varur nga të rriturit ndërsa janë në një moshë kur ata kanë një nevojë gjithnjë në rritje për vetëvendosje dhe vetëvlerësim.

Gjatë kësaj faze të jetës, të rinjtë mund të mendojnë se një nga gjërat e vetme që ata kontrollojnë është trupi i tyre. Prandaj, ata mund të angazhohen në aktivitete seksuale për të treguar se po rriten. Një arsye tjetër për këtë është se të rinjtë nuk mësojnë gjithmonë të përfaqësojnë interesat e tyre, sidomos kur nevojat dhe synimet e tyre ndryshojnë nga dikush tjetër që ata pëlqejnë.

Instruksionet:

Prezantoni aktivitetin duke pyetur pjesëmarrësit nëse besojnë se njerëzit e tjerë në grup po bëjnë rregullisht marrëdhënie seksuale? Disa pjesëmarrës mund të përgjigjen "Po". Vini në dukje se disa nuk kanë gjasa të jenë të angazhuar në marrëdhënie të rregullta ende dhe nuk mund të angazhohen kurrë në marrëdhënie seksuale.

Gjithashtu theksoni se disa prej atyre që janë, ndoshta nuk duan të jenë, por nuk dinë si të thonë "Jo" kur u pyetën. Për më tepër, disa madje mund të besojnë se ata duhet të kërkojnë partnerin e tyre të angazhohen në marrëdhënie seksuale për të provuar se kujdesen për to.

Pjesa 1: Rrahje mendimesh

Kërkojuni pjesëmarrësve të punojnë individualisht në pyetjen e mëposhtme:

Cilat janë mënyrat për të kërkuar një person që të ketë marrëdhënie seksuale me ju? Vini në dukje se nuk duhet të keni marrë pjesë në marrëdhënie seksuale për të imagjinuar se si dikush mund të kërkojë dikë tjetër që të përfshihet në të me ju. Kjo është ideja dhe pjesëmarrësit nuk duhet të ndjehen të shqetësuar se nuk kanë përvojë personale për të cilat bazohen përgjigjet e tyre. Jepu pjesëmarrësve disa minuta për të shënuar idetë e tyre. Pyesni vullnetarët nga rrethi për të ndarë idetë e tyre. Shënimi sugjerimet e tyre në tabelën. Nëse lindin ide të ngjashme, ato nuk duhet të shkruhen përsëri. Ju mund të vendosni një shenjë tjetër pranë tyre, sa herë që përmendet përsëri.

Kur të kenë mbaruar, kërkojuni pjesëmarrësve të hartojnë shembuj se si mund t'i refuzojnë këto kërkesa. Me fjalë të tjera, si do të thonë "jo" nëse kërkohet? Kërkojuni pjesëmarrësve të mendojnë përsa i përket përgjigjeve të sigurta. Përgjigjet e sigurta janë ato që formulojnë një refuzim të qartë pa qenë ofendues. Vini re këto poshtë në tabelën tjetër pranë pyetjeve për të cilat i referohen.

Pjesa 2: Veprim

Sapo të jenë formuluar pyetjet dhe përgjigjet, pyetni pjesëmarrësit nëse ka ndonjë vullnetar (ju duhet të paktën 2 vullnetarë) të cilët dëshirojnë të luajnë skenarët e roleve që tregojnë se si funksionojnë pyetjet dhe përgjigjet. Jepuni çifteve të vullnetarëve disa minuta për të zgjedhur dhe përgatitur skicën e tyre. Për të filluar, pjesëmarrësit e tjerë duhet të shikojnë që palët të luajnë dialogun e tyre të shkurtër. Pastaj çifti duhet të luajë përsëri dhe pjesëmarrësit e tjerë mund të thërrasin "Freeze"(Ngri) nëse duan të zëvendësojnë një nga lojtarët dhe të dialogojnë në një drejtim të ndryshëm ose (sipas mendimit të tyre) më efektiv ose më këmbëngulës. Kjo është një mënyrë për pjesëmarrësit e tjerë që në mënyrë aktive të sugjerojnë mënyra alternative për të kërkuar dhe refuzuar marrëdhëniet seksuale. Vazhdoni në një skicë derisa nuk ka sugjerime të mëtejshme nga audienca, ose derisa lojtarët të jenë zëvendësuar maksimalisht dy ose tri herë. Për të shmangur humbjen e interesit, kaloni në palën e ardhshme vullnetare dhe përsëritni procedurën. Mundohuni t'i ofroni të gjithë pjesëmarrësve që dëshirojnë të veprojnë nga mundësia për ta bërë këtë, natyrisht brenda kufijve të kohës në dispozicion për ju. Mos harroni se gratë në grup gjithashtu duhet të kenë mundësinë të luajnë një person që kërkon seks.

Përmbledhja dhe vlerësimi

Filloni diskutimin duke i kërkuar pjesëmarrësve të ndajë me pjesën tjetër të grupit disa gjëra që ata mendojnë se kanë mësuar për të kërkuar dhe refuzuar të kenë marrëdhënie seksuale gjatë këtij ushtrimi.

Theksoni rëndësinë e komunikimit verbal të hapur në lidhje me kërkesat dhe refuzimet e seksit. Ju mund t'i referoheni disa prej arsyeve të mëposhtme se pse të flasësh hapur mbi marrëdhëniet seksuale është e rëndësishme:

- Gjuha e trupit e njerëzve në role të ndryshme, mënyra të caktuara të kontaktit me sy apo edhe një takim midis dy njerëzve qoftë një takim romantik apo një bisedë miqësore janë kategori subjektive, për të cilat nuk mund të supozojmë që të tjerët të jenë plotësisht të vetëdijshëm.
- Propozimet e qarta por jo verbale janë të vështira për t'u refuzuar në një mënyrë bindëse. Që në momentin që ai/ajo i ka kuptuar qëllimet e tjetrit, ai/ajo ndihet tashmë i frustruar.
- Në rastet e përdhunimeve, shumica e të mbijetuarve kanë kuptuar se pak përpara përdhunimit (tentativës) ata kishin një ndjesi të pakëndshme në lidhje me situatën, por e kanë parë si të pasjellshme të reagojnë në një mënyrë bindëse, ose thjesht janë ndjerë të pasigurtë në veten e tyre dhe nuk kanë dashur ta ofendojnë personin tjetër. Këto momente të parehatisë janë tregues për atë që mund të ndodhë, dhe janë shpesh mundësia e fundit për të ndaluar personin tjetër. Në momentin që qëllimet e personit tjetër janë bërë të qarta, mund të jetë shumë vonë për t'i ndaluar ato. Nisni një proces diskutimi me pjesëmarrësit për të folur se si njerëzit janë të mësuar me një komunikim jo të hapur mbi marrëdhëniet seksuale. Ju mund të përdorni pyetjet e mëposhtme si një udhëzues:
- Si u ndjetë gjatë këtij ushtrimi?
- A u ndjetë në siklet kur ju kërkuat të flisni hapur dhe përpara të tjerëve për seksin. Pse?
- A ka arsye të tjera se pse të rinjtë ndihen në siklet ose të turpshëm kur flasin për seksin?
- A komunikojnë të rinjtë e komuniteteve të ndryshme në mënyra të ndryshme mbi seksin (më pak apo më shumë të hapur) Pse?
- Po në vëndin ku jetoni? Si flitet mbi seksin?
- Çfarë mendoni se i pengon të rinjtë për të folur hapur rreth seksit?
- Çfarë mund të bëhet për të ndihmuar të rinjtë të komunikojnë në mënyrë të hapur dhe transparente mbi seksin?

Këshilla për lehtësuesit

I pyesni pjesëmarrësit për mendimin e tyre se pse të kërkoksh të kryesh marrëdhënie seksuale është një gjë e vështirë. Pjesëmarrësit mund të ngrenë qasje metaforike verbale dhe jo-verbale për të pyetur mbi seksin gjatë rrahjes së mendimeve. Shënojeni këto në një flipchart-er dhe tërhiqni vëmendjen për të gjetur mënyra transparente të komunikimit mbi të kërkuarit për të kryer marrëdhënie seksuale apo për t'i refuzuar ato. Ju mund të ktheheni tek çështja e ngritur nëse kjo duket të jetë e dobishme dhe tërheq vëmendjen e pjesëmarrësve për arsyet pse komunikimi transparent rreth seksit është i rëndësishëm.

Ky është një ushtrim i vështirë sepse komunikimi i këtij lloji nuk është i ndërtuar në edukimin tonë. Qëllimi i ushtrimit nuk është që në fund të gjithë pjesëmarrësit të jenë në gjendje të komunikojnë dëshirat e tyre seksuale në mënyrë transparente. Përkundrazi, ky ushtrim na ndihmon të fillojmë të mendojmë për përvojat e kaluara ose mendimet e pranishme dhe për të rritur ndërgjegjësimin për disavantazhet e komunikimit jo transparent që ne jemi të mësuar në lidhje me seksin.

Jini të vetëdijshëm që diskutimet mbi marrëdhëniet seksuale mund të shkaktojnë parehati për disa pjesëmarrës. Pjesëmarrësit duhet të jenë në gjendje të shfrytëzojnë të drejtën e tyre për të mos folur, me fjalë të tjera, të mos shprehin veten në një moment të caktuar. Mund të ketë pjesëmarrës të cilët e kanë shumë të vështirë të verbalizojnë këto kërkesa apo refuzime, pavarësisht nga arsyet e tyre. Komente të tilla si "në komunitetin tonë ky lloj i komunikimit nuk do të ishte i mundur" nuk do të thotë që ushtrimi nuk duhet të zhvillohet. Në diskutimin lidhur me çështjen mund të adresohen mënyrat në të cilat komunitetet e ndryshme i trajtojnë çështje të tilla si komunikimi rreth seksit.

Pjesëmarrësit që nuk shprehën mendimin e tyre, në një moment tjetër mund të kenë më shumë për të thënë rreth kësaj çështje. Inkurajoni ata që të shprehin në mënyrë aktive ndjesitë e tyre rreth situatës në lidhje me të folurit hapur rreth seksit dhe se sa duan që një gjë e tillë të ndryshojë.

Ndonjëherë loja me role përfundon duke adresuar problemin e ngacmimeve seksuale. Pavarësisht se kjo është një çështje e lidhur me të, jini të qartë për dallimin që ekziston midis ngacmimeve seksuale dhe situatave të komunikimit të drejtpërdrejtë mbi seksin.

Siç përshkruhet këtu, ky aktivitet përshtatet për grupet seksuale mikse, por në varësi të natyrës së grupit tuaj, ky mund të jetë një ushtrim që mund të merret parasysh për një aktivitet vetëm për djem apo vetëm për vajza.

Sugjerime për ndjekjen

Ndiqueni duke përdorur aktivitetin "Le të flasim për seksin" nga Compass f.156, me të njëjtin grup. Çështjet e trajtuara përfshijnë ngacmimin seksual dhe përdhunimin. Ju mund të lexoni më shumë rreth këtyre formave të dhunës me bazë gjinore në Kapitullin 2 të këtij manuali.

Ide për veprim

Kontrolloni nëse ka patur ndonjë fushatë informimi në lidhje me të drejtat seksuale, dhunën seksuale ose përdhunimin në komunitetin / vendin tuaj. Mundohuni të blini materiale (postera, fletushka, karta falas) për shkollën tuaj / klubin e të rinjve, ose të bashkoheni dhe të bëni materialet tuaja të fushatës. Përdorni materialet e mbledhura për të filluar një diskutim se çfarë lloj fushate duhet bërë dhe si ta përgatisin atë. Nëse organizoni një fushatë lokale, qoftë për parandalimin apo rritjen e vetëdijes, mos harroni se do të shihet nga ata viktimat dhe të mbijetuar që shkojnë në shkollën tuaj ose jetojnë në komunitetin tuaj. Sigurohuni që të jepni informacion mbi shërbimet (linjat telefonike, qendrat e braktisjes) për viktimat e formave të ndryshme të abuzimit seksual ose dhunës me bazë gjinore.

Cfarë duhet bërë

“Duhet të rri apo duhet të shkoj”

Vështirësia: Niveli 2

Madhësia e grupit: 6 deri në 30

Koha: 60 minuta

Përmbledhje: Ky aktivitet përdor dallimet në mendimet në grup rreth mënyrës se si të trajtohen dilemat e zakonshme në lidhje me seksin dhe seksualitetin dhe marrëdhëniet që të rinjtë e gjejnë veten gjatë adoleshencës së hershme dhe të vonshme. Qëllimi i tij është të zhvillojë aftësinë e pjesëmarrësve për të kuptuar alternativat që ekzistojnë për zgjidhjen e problemeve të perceptuara në mënyrë të kënaqshme.

Objektivat:

- Të identifikojnë seksin e njëjtë, seksualitetin, dhunën dhe dilemat që lidhen me marrëdhëniet me të cilat përballen të rinjtë kur bëhen individë të pavarur
- Të diskutojnë dhe të eksplorojnë përjasjet e ndryshme që lidhen me këto dilemma
- Të zhvillojnë empatinë midis të rinjve që përballen me situatë dhe vendime të vështira

Materialet:

- Dilemat të renditura në një fletë të bardhë për tu lexuar nga lehtësuesi
- Një hapësirë e madhe e mbyllur pune me katër qoshe

Përgatitja: Familjarizoni veten me dilemat. Përgatisni mjedisin dhe qoshet me shenjat A, B, C dhe e hapur

Instruksione:

Kërkojuni pjesëmarrësve të qëndrojnë në mes të dhomës dhe t'u tregojnë atyre se duhet të qëndrojnë në “dilemën” e paraqitur duke zgjedhur një cep të dhomës sipas preferencës së tyre. Lexohet dilema dhe zgjidhen këndet alternative. Kur të gjithë të zgjedhin një qoshe dhe të shkojnë atje, le të diskutojnë për një kohë të caktuar. Më pas, pjesëmarrësve nga çdo cep duhet t'u kërkohet të japin disa arsye se përse ata vendosën të qëndrojnë atje. Përsëriteni veprimin për secilën nga dilemat që zgjidhni për të prezantuar.

Përmbledhje dhe vlerësim

Kërkojuni të gjithëve të ulen në rreth. Niseni diskutimin duke pyetur pjesëmarrësit se si u ndjenë gjatë ushtrimit, nëse ata e kanë pëlqyer atë, ose nuk e kanë pëlqyer ose nëse ata mbetën të surprizuar nga komentet e bëra nga pjesëmarrësit e tjerë. Pyetini pjesëmarrësit nëse ata ishin në gjendje të identifikoheshin me ndonjë nga personazhet në rastet e lexuara.

Vazhdoni diskutimin mbi temën e dilemave që kanë të rinjtë lidhur me seksualitetin, seksin, dhunën dhe marrëdhëniet e tyre, duke përdorur pyetjet e mëposhtme udhëzuese:

- A i konsideroni këto dilemma përfaqësuese për të rinjtë?
- Si mendoni ju se të rinjtë i marrin vendimet e tyre kur përballen me një diferencë të tillë?
- Çfarë efekti mund të ketë ballafaqimi me një dilemë të tillë në jetën e një të riu?
- Kur keni një dilemë (të mëdha apo të vogla), si do ta zgjidhni atë?
- Si mund të ndihmohen të rinjtë që përballen me dilemma të tilla, kur ata kanë nevojë?
- Cilat janë të drejtat e të rinjve në vendin tuaj kur bëhet fjalë për të drejtat seksuale dhe riprodhuese?
- Kush duhet të vendosë për të drejtat e të rinjve në raport me seksin?

Këshilla për lehtësuesit

Ju mund t'i përshtasni dilemat sipas grupit me të cilin po punoni duke ndryshuar seksin, moshën, seksualitetin, kombësinë ose karakteristikat e tjera të personave të përshkruar, ose duke ndryshuar skenarët. Vetëm mos harroni se nuk është gjithmonë e mundur të dihet 'kush është në dhomë' dhe që ju duhet të shmangni përdorimin e historive personale të pjesëmarrësve.

Sugjerime për ndjekjen

Eksploroni aktivitetin 'Shikoni kush vjen për darkë', për të zgjeruar perspektivën e pjesëmarrësve lidhur me dilemat e marrëdhënieve dhe ndikimin që mendimet e njerëzve të tjerë të rëndësishëm mund të kenë në zgjedhjet e marrëdhënieve dhe vetëvendosjes së të rinjve, f. 88, Paketa Arsimore.

Ide për veprim

Zbuloni nëse ekziston ndonjë mbështetje (këshillim, ndihmë anonime etj.) për të kuptuar dilemat që has grupi në zonën tuaj lokale. Nëse jo, merrni në konsideratë nëse pjesëmarrësit e grupit ose organizatës suaj (vetëm ose në partneritet) mund të iniciojnë një projekt për të ofruar shërbime përkatëse për ndihmë.

Prospekt

Dilema e Jenny-it

Jenny është 15 vjeç. Djali më cool në shkollë i kërkon të shkojë në shtëpinë e tij pas diskos. Ata nuk e njohin njëri-tjetrin. Prindërit e tij nuk janë në shtëpi. Çfarë duhet të bëjë Jenny?

1. Të thotë jo
2. Të thotë po
3. Të thotë po me kusht që ata të jenë të shoqëruar nga disa miq
4. Diçka tjetër

Dilema e Ranjës

Ranja është 14 vjeç dhe ka rënë në dashuri. I dashuri i saj gjithashtu ndjen të njëjtën gjë për të. Ata kanë qenë së bashku për dy muaj, por prindërit e Ranjës nuk e dinë për këtë dhe ajo është e sigurt se do t'i ndalojnë ata të vazhdojnë të shohin njëri-tjetrin. Çfarë duhet të bëjë Ranja?

1. Të mos dalë me personin me të cilin ajo është e dashuruar
2. Ta marr atë në shtëpi dhe t'ua prezantojë prindërve të saj
3. Të vazhdojë ta takojë fshehurazi
4. Diçka tjetër

Dilema e Nasrine dhe Eddie

Nasrine dhe Eddie janë respektivisht 18 dhe 19 vjeç. Ata kanë qenë së bashku për më shumë se një vit. Ata sapo morën vesh se Nasrine është shtatzënë. Ata nuk po planifikonin të kishin fëmijë, por kishin menduar të martoheshin me njëri-tjetrin. Nasrine dëshiron t'u tregojë prindërve të saj. Eddie është i sigurt se ata nuk do të miratojnë dhe madje mund të përpiqen t'i ndajnë ato. Ata nuk dinë se çfarë duhet të bëjnë, sepse Nasrine ende po përfundon shkollën. Çfarë duhet të bëjnë Nasrine dhe Eddie?

1. Të shkojnë te një specialist
2. Të martohen shpejt dhe fshehurazi dhe më pas të shpallin shtatzëninë prindërve të Nasrinës
3. T'u tregojnë prindërve të Nasrine dhe të kërkojnë mbështetjen e tyre në planifikimin e hapave të ardhshëm
4. Diçka tjetër

Dilema e Ingridit

Ingrid dhe Shane janë bashkë. Ata kanë dalë së bashku për 2 vjet. Një natë ata dolën në disko dhe Shane dehet. Ingrid vendos të shkojë në një disko tjetër pa Shane dhe ai zemërohet shumë, fillon t'i bërtasë dhe e shtyn atë në tokë. Çfarë duhet të bëjë Ingridi?

1. Të qëndrojë me Shane për pjesën tjetër të natës dhe të harrojë atë që ndodhi
2. Të largohet nga disko pa Shane dhe t'u tregojë miqve të saj atë që ndodhi
3. T'i kundërpërgjigjet atij derisa Shane të pushojë së bërtituri
4. Diçka tjetër

4.4.1 Ushtrime të përgjithshme për grupe të së njëjtës gjini

Hyrje

Ndonjëherë këto aktivitete zhvillohen me grupe të së njëjtës gjini që takohen rregullisht. Në seminarët që zhvillohen vetëm njëherë, organizohen aktivitete me pjesëmarrës të së njëjtës gjini. Disa nga avantazhet, përfitimet dhe veçoritë e punës së edukimit joformal (rinor) me grupet e të njëjtës gjini janë përshkruar në Kapitullin 3.

Në seksionin në vijim paraqesim një sërë aktiviteteve që mund të përdoren për të filluar punën në një grup të së njëjtës gjini. Në veçanti, këto aktivitete kanë për qëllim vendosjen e një baze për çështje më të thella mbi subjektet e ndjeshme të përshkruara në këtë manual. Shumë prej tyre përqendrohen në vetëbesimin dhe ndërtimin e besimit dhe krijimin e kushteve për një diskutim të hapur, të ndershëm dhe me respekt në një grup. Shumica e këtyre aktiviteteve janë relativisht të lehta dhe nuk zgjasin më shumë se një orë, kështu që ato janë të përshtatshme për seanca të shkurtra të cilat nuk kanë për qëllim të kenë një ndikim të thellë emocional tek pjesëmarrësit.

Duhet të theksohet se shumë prej këtyre metodave dhe qasjeve janë gjithashtu të përshtatshme për të punuar me grupe të gjinive të ndryshme, por në këtë rast lehtësuesi duhet të mendojë me kujdes për çdo përshtatje që mund të jetë e nevojshme për t'u kujdesur për karakterin specifik të grupit mix (përbërja kulturore, mosha, etj).

Të fillojmë

Të ulur në një rreth, në të cilin të gjithë pjesëmarrësit kanë hapësirë të barabartë dhe mund të shohin të gjithë pjesëmarrësit e tjerë, krijon siguri dhe një ndjenjë afërsie. Kjo është një mënyrë e dobishme për të filluar aktivitetet me një grup dhe është veçanërisht i mirë për të gjitha aktivitetet hyrëse, duke përfshirë prezantimin e pjesëmarrësve me njëri-tjetrin. Gjithashtu është një mjedis i mirë për të zhvilluar diskutime në grup pas përfundimit të një aktiviteti. Për diskutime të tilla, të ulurit në një rreth është hapi i parë për t'u dhënë të gjithëve hapësirë për t'u shprehur. Hapi i dytë është të siguroheni që secili të ketë mundësinë të flasë, nëse dëshirojnë dhe të tërheqë ata që nuk mund të kenë shumë besim për të folur në publik. Ju gjithashtu mund të përdorni një mikrofoni për të ndihmuar procesin e të folurit. Vetëm personi që mban mikrofoni mund të flasë. Të tjerët duhet të dëgjojnë. Mikrofonin kalon nga një person në tjetrin.

Mënyra të thjeshta për prezantuar veten në një grup

Emancipimi

Gjithësecili qëndron në një rreth. Një person ndërmerr një hap në rreth dhe thotë diçka që ai/ajo është i mirë. Pjesa tjetër e grupit merr një hap në rreth dhe përsërit emrin dhe diç në të cilin personi është i mirë. Përsëriteni për të gjithë anëtarët e grupit.

Fuqizimi

Gjithësecili qëndron në një rreth. Një person thotë emrin e tij/saj dhe pjesa tjetër e grupit mendojnë për mbiemra pozitive që fillojnë me të njëjtën gërmë si emri i tij/saj. Personi zgjedh një (nëse ka më shumë se një). Personi tjetër, nga ana tjetër, prezanton personin paraardhës, p.sh. i bukuri Benjamin, dhe pastaj thotë emrin e tij/saj, p.sh. lozonjarja Leila. Vazhdoni në rreth me çdo person të ri duke përsëritur emrat dhe mbiemrat pozitive të personit paraardhës. Është e rëndësishme të mbani mend se fokusi është tek mbiemrat pozitive që fillojnë me të njëjtën gërmë me emrin e personit, në vend të mbiemrave që i përshtaten personit. Vetë personi duhet të zgjedhë midis mbiemrave të sugjeruara nga pjesëmarrësit e tjerë, nëse ata mendojnë se është e përshtatshme për ta. Si lehtësues, duhet të jeni të përgatitur të sugjeroni mbiemra pozitive për cilindo prej emrave, në rast se askush tjetër nuk ka ndonjë ide.

Të mësojmë emrat

Të ulur në rreth, i kërkonit pjesëmarrësve të thonë emrin e tyre me zë të lartë duke përdorur shqiptimin që është 'i drejtë' sipas vendit nga ata vijnë. Pasi çdo pjesëmarrës ka thënë emrin e tij, pjesa tjetër e grupit njëzëri duhet të thotë "Mirë se erdhët" dhe përsëritni emrin e personit, për shembull, "Mirë se vini, Martin!" Pasi të keni përfunduar raundin e parë, vazhdoni me raundet e tjera duke i kërkuar pjesëmarrësve t'u përgjigjen pyetjeve të mëposhtme. Ju mund të mos i përdorni të gjitha pyetjet; përdorni vetëm ato që mendoni se do të jenë të përshtatshme dhe që do t'i ndihmojnë njerëzit që të njihen më mirë me njëri-tjetrin. Vendimi se cilat pyetje do të përdorni gjithashtu varet nga fakti se sa kohë keni për këtë ushtrim.

Pyetje për emrat:

- Cfarë do të thotë emri yt?
- Përse zgjodhën këtë emër për ty?
- A ju pëlqen emri juaj?
- A keni një pseudonim?

Gjetja e bazës së përbashkët

Pjesëmarrësit formojnë çifte. Atyre u kërkohet të gjejnë tre gjëra që kanë të përbashkëta. Ata duhet t'i prezantohen pjesës tjetër të grupit. Përveç kësaj, mund të përqendroheni në tre gjëra që i dallojnë partnerët në çifte.

Ushtrime hyrëse për lëndët e këtij manuali

Fjali të papërfunduara për barazinë gjinore

Secili pjesëmarrës merr një copë letër në të cilën janë shkruar një sërë fjalish të papërfunduara. Detyra e tyre është të mendojnë për vazhdimin e secilës fjali. Duke filluar me fjalinë e parë, i kërkonit pjesëmarrësve t'i thonë grupit fjalinë e tyre të përfunduar. Përsëriteni për të gjitha fjalitë.

Fjali të mundshme:

- Gjëja më e mirë e të qenit gra /vajza është ...
- Gjëja më e mirë e të qenit burrë / djalë është ...
- Barazia gjinore nënkupton që ...
- Barazia gjinore është e rëndësishme, sepse ...
- Për të arritur barazinë gjinore ne (të gjithë qytetarët, ky grup) duhet të ...

Mbani në vëmendje se ky aktivitet mund të kryhet edhe si reflektim individual. Në këtë rast ju nuk u kërkonit pjesëmarrësve të lexojnë fjalitë e tyre te pjesa tjetër e grupit.

Nëse kjo bëhet në fillim të një serie takimesh për të ndjekur të njëjtin grup të të rinjve dhe gjatë së cilës do të shqyrtohen çështje më të thella lidhur me barazinë gjinore, ju mund të mbledhni rezultatet e shkruara në letra dhe t'i mbani ato. Në takimin e fundit, ju mund të shpërndani letrat origjinale dhe t'u kërkonit pjesëmarrësve të ri-lexojnë fjalitë e tyre. Ata duhet të mendojnë se si do t'i përfundonin fjalitë, duke marrë parasysh pjesëmarrjen e tyre në aktivitet. Në këtë pikë, ju mund t'i kërkonit pjesëmarrësve të thonë fjalitë e tyre të reja, nëse kanë ndryshuar, të shpjegojnë pse.

Ndërtimi i grupit / dinamika mundëson një aktivitet të mirë

Gjithkush qëndron në një rreth. Një person hyn në mes dhe thotë diçka që ai / ajo është i mirë në, për shembull, "Unë jam i mirë në kërcim". Ata që gjithashtu mendojnë se janë të mirë në kërcim, duhet të ndryshojnë vendin me pjesëmarrësit e tjerë sa më shpejt që të jetë e mundur. Një person tjetër hyn në mes dhe thotë diçka që ai / ajo është e mirë. Vazhdoni në të njëjtën mënyrë, duke e përsëritur sa herë që dëshironi. Është më mirë nëse njerëzit zgjidhen ose rastësisht në mënyrë vullnetare.

Karrige e nxehtë – deklarata me vlerë

Secili ulet në karrige të bëra rreth. Një karrige duhet të qëndrojë bosh. Lehtësuesi lexon një deklaratë. Pas leximit të çdo deklarate, pjesëmarrësit të cilët bien dakord me deklaratën ndryshojnë vendin dhe ulen në një karrige tjetër. Ata të cilët nuk bien dakord qëndrojnë ulur aty ku janë. Në qoftë se një pjesëmarrës nuk mund të vendosë, ngrihet dhe rrotullohet vetëm një herë. Kjo gjë duhet bërë shpejtë. Shembuj të deklaratave të mundshme

- Të kesh një reputacion jo të mirë është më e keqe për vajzat sesa për djemtë.
- Është e pranueshme që vajzat të mos heqin qimet e trupit.
- Është e gabuar që dyqanet të shesin pantallona të ngushta për fëmijët.
- Është e pranueshme që vajzat dhe djemtë të jenë miq të mirë.
- Gratë janë më të mira në gatim se sa meshkujt.
- Homoseksualët duhet të kenë të drejtën e martesës.
- Nëse shoku im më thotë se ai/ajo është homoseksual, do ta vazhdoja shoqërinë me të.
- Vetëm vajzat e dobëta mund të jenë të bukura.
- Bukuria vjen nga brenda.
- Në fëmijëri, vajzat janë më të mira në qepje dhe djemtë janë më të mirë në mekanikë
- Ndonjëherë është faji i vajzës / gruas në qoftë se ajo përdhunohet
- Është mashkullore të kesh muskuj.
- Burrat janë të mirë për të treguar ndjenjat e tyre.
- Baleti nuk është një profesion për burrat.
- Është e natyrshme që burrat të marrin kontrollin dhe të udhëheqin.
- Një president / kryeministër mashkull është më i mirë se një femër.
- Bashkëshorti nuk duhet të fitojë më pak para se gruaja e tij.
- T'u tregosh miqve të tu se keni frikë nga diçka tregon dobësi.
- Të flasësh për ndjenjat nuk është një gjë mashkullore
- Dashuria zbehet me kalimin e kohës.
- Seksi kërkon dashuri.
- Pikëpamjet e të rriturve në lidhje me seksin janë të prapambetura.
- Ju mund të gjeni këshilla të mira rreth seksit në revistat pornografike.
- Ju mund të gjeni këshilla të mira rreth seksit në revistat e adoleshentëve.
- Të gjithë njerëzit janë të barabartë në vlerë.

Ju nuk keni pse t'i lexoni të gjitha deklaratat në këtë listë: ato janë vetëm shembuj që mund të përdorni. Ju gjithashtu mund të kërkonit nga pjesëmarrësit të shkruajnë në mënyrë anonime deklaratat e tyre për t'u përfshirë në ushtrim. Në këtë rast, ju kërkonit pjesëmarrësve t'i shkruajnë në letër që mund të vendosen në një kapelë ose në një kuti. Lehtësuesi duhet t'i lexojë ato në mënyrë rastësore, së bashku me deklaratat e tjera të përgatitura nga lehtësuesi ose grupi. Mbasi të gjitha deklaratat janë lexuar, ju mund të nisni një diskutim mbi reagimet e ndryshme ndaj deklaratave dhe prej nga vijnë ato.

Punë në grup mbi marrëdhëniet

Ndajini pjesëmarrësit në grupe prej tre personash. Jepini secilit grup dy deklarata për të diskutuar për rreth 20 minuta. Secilit grup duhet t'i jepet 5 minuta për të raportuar rreth diskutimit të tyre mbi deklaratat përpara të gjithë grupit. Kjo duhet të pasohet nga një diskutim i përgjithshëm në grup për 30 minuta në tërësi, ose për aq kohë sa ka mundësi dhe interes për diskutim të mëtejshëm.

Disa deklarata të mundshme

- Është mirë të kesh patur disa marrëdhënie përpara se të martohesh.
- Vajzat ndonjëherë i thonë 'po' seksit, edhe nëse nuk duan të kryejnë marrëdhënie.
- Është mirë që të keni një marrëdhënie me dikë që i përket të njëjtës kulturë.
- Është mirë që të keni një marrëdhënie me dikë që ka të njëjtit formim.
- Vajzat presin që djemtë të marrin iniciativë për marrëdhëniet dhe seksin.
- Shumica e njerëzve e kanë të vështirë të afrohen me personin me të cilin duan të kenë lidhje.
- Pamja e jashtme është më e rëndësishme se karakteristikat e tjera kur jeni të dashuruar.
- Ju mund të përfundoni të palumtur nga dashuria.
- Keni nevojë për më shumë guxim për të filluar një marrëdhënie sesa për ta përfunduar atë.
- Ka lloje të ndryshme dashurie.
- Ju nuk mund vendosni se kush të bie në dashuri me kë.
- Nuk ka gjë më të bukur se dashuria me shikim të parë.
- Miqtë janë më të rëndësishëm se partnerët.

Ju gjithashtu mund të kryeni këtë ushtrim si një ushtrim të llojit 'karrige e nxehtë'. Në këtë rast, ju lexoni një deklaratë dhe kushdo që dëshiron të shprehë veten, pro apo kundër, duhet të ulët në një karrige të vendosur në mes të rrethit. Pjesëmarrësit e tjerë mund të tregojnë vlerësimin ose mospëlqimin e një argumenti të bërë nga personi i ulur në 'karrigen e nxehtë' duke u afruar shumë afër atij personi (për të treguar dakordësinë e tyre) ose duke lëvizur sa më larg që të jetë e mundur (për të treguar mosdakordësinë). Për secilën deklaratë, sigurohuni që të pyesni disa pjesëmarrës që mbajnë qëndrime të ndryshme për të shpjeguar përse ata pajtohen ose nuk pajtohen me argumentet e bëra nga personi i ulur në "karrigen e nxehtë".

Pseudonime

Ka shumë fjalë të ndryshme të përdorura për djemtë dhe burrat, vajzat dhe gratë. Në këtë ushtrim, grupi bën një listë të termave të ndryshëm të përdorura për grupe të ndryshme. Formoni dy grupe, një për të punuar me fjalët e përdorura për meshkujt, dhe tjetri për të punuar në fjalët e përdorura për femrat. Secili grup duhet të bëjë një listë të të gjitha fjalëve që përdoren për secilin seks. Grupeve duhet t'u jepet 15 deri 20 minuta për këtë detyrë.

U kërkoni grupeve ta prezantojnë listën e tyre tek njëri-tjetri. Ata kanë vetëm 5 minuta për këtë, kështu që ata duhet të fokusohen tek fjalët që përmban lista.

Diskutoni rezultatet e punës në grup. Ju mund të përdorni pyetjet e mëposhtme për të filluar diskutimin:

- Kur djemtë / burrat / vajzat / gratë thirren me emra të tillë dhe pse?
- Si reagoni kur ju t'ju këto fjalë dhe pse reagoni në atë mënyrë? Si reagojnë njerëzit e seksit të kundërt?
- Kush i përdor këto fjalë?
- Si dëshironi tju thërrasin dhe si jo?

Aktivitetet përmbyllëse

Ky është një aktivitet i mirë për mbylljen e një sesi ose takimi të rregullt të një grupi. Gjithashtu mund të përshtatet me qëllimin e vlerësimit:

Gjithkush ka mundësinë të përfundojë fjalinë (ose abstenojë):

- Një person që admiroj që i përket të njëjtës gjini është ...
- Një person që admiroj nga seksi tjetër është ...
- Diçka që unë do të dëshiroja të ndryshoja në lidhje me djemtë ... / vajzat është...
- Ndihej vërtet i lumtur kur ...
- E dua dikë dhe pse, është ... sepse ...
- Mendoj se të gjithë duhet të ...
- Askush nuk duhet të ndihet i detyruar të ...
- Një rast kur u ndjeva krenar që isha një grua / burrë ishte ...
- Një rast kur dëshiroja të isha e seksit tjetër ishte ...
- Diçka që unë dua është ...
- Nëse do të kisha pushtet do të ...

5. SHTOJCAT - Instrumentet Ligjore Ndërkombëtare për të Drejtat e Njeriut në lidhje me Dhunën me Bazë Gjinore

Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut

Më 10 dhjetor të vitit 1948, Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara nxori dhe shpalli Deklaratën Universale për të Drejtat e Njeriut, tekstin e plotë të së cilës po e botojmë në faqet që vijojnë. Pas këtij akti historik, Asambleja ftoi të gjitha shtetet anëtare që ta shpallin tekstin e Deklaratës dhe të përpiqen që të përhapet, të paraqitet, të lexohet dhe të shpjegohet sidomos në shkolla dhe institucione të tjera edukative të të gjitha vendeve dhe shteteve pa marrë parasysh statusin e tyre politik.

HYRJE

Meqë njohja e dinjitetit të lindur të të drejtave të barabarta dhe të patjetërsueshme të të gjithë anëtarëve të familjes njerëzore është themel i lirisë, drejtësisë dhe paqes në botë; meqë mosrespektimi dhe përbuzja e të drejtave të njeriut çonte drejt veprimeve barbare, që fyenin ndërgjegjen njerëzore, dhe meqë krijimi i një bote në të cilën njerëzit do të gëzojnë lirinë e fjalës, lirinë e besimit dhe lirinë nga frika dhe skamja është shpallur si aspirata më e lartë e çdo njeriu; meqë është qenësore që të drejtat e njeriut të mbrohen nga sistemi juridik ku do të sundojë ligji, që njeriu të mos shtrëngohet të rebelohet dhe të ngritet kundër tiranisë dhe shtypjes, duke përdorur atë si mjet të fundit; meqë është qenësore që të nxitet zhvillimi i marrëdhënieve miqësore ndërmjet kombeve; meqë popujt e Kombeve të Bashkuara përsëri shpallën në Kartë besimin e tyre në të drejtat themelore të njeriut, në dinjitetin dhe në vlerën e personalitetit të njeriut dhe në barazinë midis burrave e grave dhe vendosën të nxisin përparimin shoqëror dhe të përmirësojnë nivelin e jetesës në një liri më të plotë; meqë shtetet anëtare u zotuan që në bashkëpunim me Kombet e Bashkuara të sigurojnë respektimin e përgjithshëm dhe zbatimin e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut; meqë kuptimi i përbashkët i këtyre të drejtave dhe lirive është më i rëndësishëm për realizimin e plotë të këtij zotimi; ASAMBLEJA E PËRGJITHSHME e OKB-së shpall këtë DEKLARATË UNIVERSALE PËR TË DREJTAT E NJERIUT si ideal të përbashkët të cilin duhet ta arrijnë të gjithë popujt dhe të gjitha kombet, në mënyrë që çdo njeri dhe çdo organizëm i shoqërisë, duke pasur parasysh gjithnjë këtë Deklaratë, të synojnë që me anë të arsimit dhe edukimit, t'i kontribuojnë respektimit të këtyre të drejtave dhe lirive dhe që me masa progresive kombëtare dhe ndërkombëtare të sigurojnë njohjen dhe zbatimin e tyre të përgjithshëm dhe të njëmendtë, si midis popujve të vetë shteteve anëtare, ashtu edhe midis popujve të atyre territoreve që ndodhen nën administrimin e tyre.

Neni 1.

Të gjithë njerëzit lindin të lirë dhe të barabartë në pikëpamje të dinjitetit dhe të të drejtave. Ata janë të pajisur me arsye dhe ndërgjegje dhe duhet të sillen ndaj njëri tjetrit në një frymë vëllazërore.

Neni 2.

Secili i përkasin të gjitha të drejtat dhe liritë e shpallura në këtë Deklaratë pa kurrfarë dallimesh në pikëpamje të racës, ngjyrës, seksit, gjuhës, fesë, mendimit politik ose çdo mendimi tjetër, të prejardhjes kombëtare a shoqërore, të pasurisë, të lindjes apo të ndonjë gjendje tjetër juridike.

Përveç kësaj, nuk do të bëhen kurrfarë dallimesh në bazë të statusit politik, juridik apo ndërkombëtar të vendit ose territorit të cilit i përket ndonjë individ, qoftë kur ky vend ose territor është i pavarur, apo kur ndodhet nën kujdestari ose është jovetëqeverisës a nën çfarëdo kufizimi tjetër të sovranitetit.

Neni 3.

Secili ka të drejtë të jetojë, të jetë i lirë dhe të ketë siguri vetjake.

Neni 4.

Askush nuk duhet të mbahet në robëri ose detyrimisht i nënshtruar; robëria dhe tregtia me robër janë të ndaluara në të gjitha format.

Neni 5.

Askush nuk duhet t'i nënshtrohet torturës, a trajtimeve ose dënimeve të tjera mizore, çnjerëzore ose poshtëruese.

Neni 6.

Secili ka të drejtë që të pranohet çdokund si subjekt juridik përpara ligjit.

Neni 7.

Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit dhe kanë të drejtë që, pa kurrfarë diskriminimi, të mbrohen njësoj nga ligji. Të gjithë kanë të drejtën për mbrojtje të barabartë kundër çdo diskriminimi që do të shkelte këtë Deklaratë, dhe kundër çdo nxitjeje për një diskriminim të tillë.

Neni 8.

Secili ka të drejtë që me mjete juridike efektive para gjykatave kompetente kombëtare të mbrohet nga veprimet e shkeljes së të drejtave themelore të garantuara me kushtetutë a me ligj.

Neni 9.

Askush nuk duhet të arrestohet, të burgoset, ose të dëbohet arbitrarisht.

Neni 10.

Secili ka të drejtë plotësisht të barabartë për gjykim të drejtë dhe publik para një gjykate të paanshme e të pavarur që do të vendosë për të drejtat dhe detyrimet e tij dhe për mbështetshmërinë e çdo akuze penale kundër tij.

Neni 11.

1. Secili që akuzohet për një vepër penale ka të drejtë të konsiderohet i pafajshëm derisa në bazë të ligjit të vërtetohet fajsia në një proces publik në të cilin i sigurohen të gjitha garancitë e nevojshme për mbrojtjen e tij.
2. Askush nuk duhet të dënohet për veprime ose lëshime të cilat, në kohën kur janë kryer ato, nuk përbënin një vepër penale sipas ligjeve kombëtare a ndërkombëtare. Gjithashtu, nuk duhet të jepet një dënim më i rëndë se ai që ka mund të zbatohet në kohën kur është kryer vepra penale.

Neni 12.

Askush nuk duhet t'i nënshtrohet ndërhyrjes arbitrare në jetën e tij private, në familje, në banesë ose në letërkëmbim vetjak, as sulmit kundër nderit dhe dinjitetit të tij. Secili ka të drejtën të mbrohet me ligj kundër ndërhyrjeve ose sulmeve të tilla.

Neni 13.

1. Secili ka të drejtën e lirisë së qarkullimit dhe të zgjedhjes së vendbanimit brenda kufijve të një shteti.
2. Secili ka të drejtë të braktisë cilindo vend, duke përfshirë këtu edhe vendin e tij, si dhe të kthehet në vendin e tij.

Neni 14.

1. Secili ka të drejtë të kërkojë dhe të gëzojë vendstrehim në vende të tjera për shkak të përndjekjes.

2. Këtë të drejtë nuk mund ta kërkojë askush në rast të përndjekjeve që mbështeten vërtet në veprimet e rëndomta penale ose në veprimet që janë në kundërshtim me qëllimet dhe parimet e Kombeve të Bashkuara.

Neni 15.

1. Secili ka të drejtën e një shtetësie.
2. Askush nuk duhet të privohet arbitrarisht nga shtetësia e tij, e as nga e drejta për të ndërruar shtetësinë.

Neni 16.

1. Burrat dhe gratë e moshës madhore kanë të drejtë të lidhin martesë dhe të krijojnë familje, pa kurrfarë kufizimesh në pikëpamje të racës, të shtetësisë ose të fesë. Ata kanë të drejta të barabarta ndaj martesës, gjatë martesës dhe në kohën kur ajo priset.
2. Martesa duhet të lidhet vetëm me pëlqimin e lirë dhe të plotë të bashkëshortëve të ardhshëm.
3. Familja është njësi e natyrshme dhe thelbësore e shoqërisë dhe ka të drejtën e mbrojtjes nga shoqëria dhe shteti.

Neni 17.

1. Secili ka të drejtë të ketë pasuri, vetë dhe në bashkësi me të tjerët.
2. Askush nuk duhet të privohet arbitrarisht nga pasuria e tij.

Neni 18.

Secili ka të drejtën e lirisë së mendimit, të ndërgjegjes dhe të fesë; kjo e drejtë përfshin lirinë e ndërrimit të fesë a të bindjeve dhe lirinë që njeriu, qoftë vetë ose në bashkësi me të tjerët, të shfaqë publikisht ose privatisht fenë a bindjen e vet, nëpërmjet arsimit, praktikës, kryerjes së kultit dhe riteve fetare.

Neni 19.

Secili ka të drejtën e lirisë së mendimit dhe të shprehjes; kjo e drejtë përfshin lirinë e mendimit pa ndërhyrje, si dhe lirinë e kërkimit, marrjes dhe përhapjes së informacionit dhe ideve me çfarëdo mjete, pa marrë parasysh kufijtë.

Neni 20.

1. Secili ka të drejtën e lirisë së mbledhjes dhe bashkimit paqësor.
2. Askush nuk mund të detyrohet t'i takojë ndonjë shoqate.

Neni 21.

1. Secili ka të drejtë të marrë pjesë në qeverisjen e vendit të vet, drejtpërsëdrejti ose me anë të përfaqësuesve të zgjedhur lirisht.
2. Secili ka njësoj të drejtë të hyjë në shërbimet publike të vendit të vet.
3. Vullneti i popullit është bazë e pushtetit shtetëror; ky vullnet duhet të shprehet në zgjedhjet e herëpashershme dhe të lira, të cilat duhet të jenë të përgjithshme dhe me votë të barabartë, si dhe me votim të fshehtë ose sipas procedurës përkatëse të votimit të lirë.

Neni 22.

Secili, si anëtar i shoqërisë, ka të drejtë sigurimi social dhe të drejta të domosdoshme ekonomike, sociale e kulturore për dinjitetin e tij dhe për zhvillimin e lirë të personalitetit të tij, me ndihmën e shtetit dhe bashkëpunimit ndërkombëtar dhe në përputhje me organizimin dhe burimet e çdo shteti.

Neni 23.

1. Secili ka të drejtë të punojë, të zgjedhë lirisht punën, të ketë kushte të kënaqshme dhe të favorshme pune dhe të jetë i mbrojtur nga papunësia.
2. Secili, pa kurrfarë diskriminimi, ka të drejtë që për punë të barabartë të marrë rrogë të barabartë.

3. Secili që punon ka të drejtë për një shpërblim të drejtë dhe të favorshëm, në mënyrë që t'i sigurojë atij dhe familjes së tij një jetë që i përgjigjet dinjitetit njerëzor dhe që, po qe se është e nevojshme, do të plotësohet me mjete të tjera të mbrojtjes sociale.
4. Secili ka të drejtë të formojë e t'u bashkohet sindikatave për mbrojtjen e interesave të tij.

Neni 24.

Secili ka të drejtë për pushim dhe kohë të lirë, duke përfshirë kufizimin e arsyeshëm të orarit të punës dhe pushimin e paguar të herëpashershëm.

Neni 25.

1. Secili ka të drejtë për një nivel jetese që siguron shëndetin dhe mirëqenien e tij dhe të familjes së tij, duke përfshirë këtu ushqimin, veshmbathjen, strehimin, kujdesin mjekësor dhe shërbimet e nevojshme sociale, si dhe të drejtën për të qenë i siguar në rast papunësie, sëmundjeje, invaliditeti, vejërie, pleqërie ose në raste të tjera të mungesës së mjeteve të jetesës për shkak të rrethanave që nuk varen nga vullneti i tij.
2. Nënata dhe fëmijët kanë të drejtën për kujdes dhe ndihmë të posaçme. Të gjithë fëmijët, të lindur në marrëdhënie martesore apo jashtëmartesore, gëzojnë mbrojtje të njëjtë sociale.

Neni 26.

1. Secili ka të drejtën e arsimit. Arsimi duhet të jetë falas, të paktën në fazat e arsimit fillor dhe themelor. Arsimi fillor është i detyrueshëm. Arsimi teknik dhe profesional duhet të jetë i përgjithshëm, ndërsa arsimi i lartë duhet t'u bëhet i mundshëm të gjithëve në mënyrë të barabartë në bazë të aftësisë.
2. Arsimi duhet të synojë zhvillimin e plotë të personalitetit të njeriut dhe forcimin e respektimit të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut. Ai duhet të nxitë mirëkuptimin, tolerancën dhe miqësinë midis të gjitha kombeve, grupeve raciale ose fetare, si dhe veprimtarinë e Kombeve të Bashkuara për ruajtjen e paqes.
3. Prindërit kanë të drejtën parësore për zgjedhjen e llojit të arsimit për fëmijët e tyre.

Neni 27.

1. Secili ka të drejtë të marrë pjesë lirisht në jetën kulturore të bashkësisë, të gëzojë artet dhe të marrë pjesë në përparimin shkencor dhe në dobietë që sjell ajo.
2. Secili ka të drejtë të mbrojë interesat morale dhe materiale që rrjedhin nga çdo krijimtari shkencore, letrare ose artistike, krijues i të cilave është ai vetë.

Neni 28.

Secili ka të drejtë për një rend shoqëror dhe ndërkombëtar në të cilin mund të realizohen plotësisht të drejtat dhe liritë e shpallura në këtë Deklaratë.

Neni 29.

1. Secili ka detyrime ndaj bashkësisë ku vetëm aty i mundësohet zhvillimi i lirë dhe i plotë i personalitetit të tij.
2. Në ushtrimin e të drejtave dhe lirive të veta, secili do t'u nënshtrohet vetëm atyre kufizimeve të cilat janë përcaktuar me ligj, vetëm me qëllim të sigurimit të njohjes dhe të respektimit të domosdoshëm të të drejtave dhe lirive të të tjerëve dhe të plotësimit të kërkesave të drejta të moralit, të rendit publik dhe të mirëqenies së përgjithshme në një shoqëri demokratike.
3. Këto të drejta dhe liri kurrësi nuk mund të ushtrohen në kundërshtim me qëllimet dhe parimet e Kombeve të Bashkuara.

Neni 30.

Asnjë dispozitë e kësaj Deklarate nuk mund të interpretohet si e drejtë e një shteti, grupi apo personi për të zhvilluar çfarëdo veprimtarie ose për të kryer një akt që synon shkeljen e të drejtave dhe lirive të përmbledhura e të shpallura në këtë Deklaratë.

Konventa Europiane e të Drejtave të Njeriut (version i thjeshtuar)¹

Seksioni I: Të drejtat dhe Liritë

Neni 1 – Detyrimi për të respektuar të drejtat e njeriut

Shtetet duhet t'i sigurojnë çdo personi që ndodhet brenda juridiksionit të tyre të drejtat e kësaj Konvente.

Neni 2 – E drejta për jetën

E drejta e çdo njeriu për jetën mbrohet me ligj.²

Neni 3 - Ndalimi i torturës

Askush nuk mund t'i nënshtrohet torturës ose keqtrajtimeve. Dinjiteti njerëzor duhet të respektohet edhe në burg.

Neni 4 - Ndalimi i skllavërisë dhe i punës së detyruar

Askush nuk mund të trajtohet si skllav apo të shtrëngohet të kryejë një punë të detyruar.

Neni 5 – E drejta për liri dhe siguri

Çdo personkush ka të drejtën e lirisë.

Çdo person i arrestuar ka të drejtë të dijë shkakun e arrestimit të tij.

Çdo person, të cilit i është hequr liria ka të drejtë të gjykohet menjëherë nga një organ gjyqësor ose të lirohet në pritje të kryerjes së procesit gjyqësor.

Neni 6 – E drejta për një proces të rregullt

Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht nga një gjykatës i pavarur dhe i paanshëm. Çdo person i akuzuar për një vepër penale prezumohet i pafajshëm, derisa fajësia e tij të provohet ligjërisht. Ai ka të drejtë të mbrohet nga një avokat i paguar nga shteti në qoftë se nuk ka mjete të mjaftueshme për të shpërblyer mbrojtësin e tij.

Neni 7 – Nuk ka dënim pa ligj Askush nuk mund të dënohet për një veprim, i cili në momentin kur është kryer nuk përbënte vepër penale.

Neni 8 - E drejta për respektimin e jetës private dhe familjare

Çdokush ka të drejtën e respektimit të jetës së tij private dhe familjare, banesës dhe korrespondencës së tij.

Neni 9 - Liria e mendimit, e ndërgjegjes dhe e fesë

Çdokush ka të drejtën e lirisë së mendimit, të ndërgjegjes e të fesë. Çdokush mund të praktikojë besimin fetar publikisht ose privatisht, dhe ta ndryshojë atë nëse dëshiron.

Neni 10 - Liria e shprehjes

Çdokush ka të drejtën të shprehë dhe të shkruajë atë që mendon, si dhe të japë e marrë informacione. Kjo e drejtë përfshin edhe lirinë e shtypit.

Neni 11 - Liria e tubimit dhe e organizimit

Çdokush ka të drejtën e lirisë së tubimit paqësor si dhe të themelojë shoqata - duke përfshirë edhe sindikata – apo të marrë pjesë në to.

¹ Ky dokument, version i thjeshtuar i Konventës, është përgatitur për COMPASITO- manual për edukimin e të drejtave të njeriut për fëmijët, Këshilli i Europës, 2007.

² Dy shtesa në Konventë (protokollet) synojnë heqjen e dënimit me vdekje në Evropë.

Neni 12 - E drejta për t'u martuar

Çdokush ka të drejtë të martohet dhe të krijojë familjen e tij.

Neni 13 - E drejta për zgjidhje efektive

Çdokush, të cilit i janë shkelur të drejtat, gëzon të drejtën të ankohet zyrtarisht pranë gjykatave dhe organizmave të tjerë publikë.

Neni 14 - Ndalimi i diskriminimit

Çdokush ka të drejtë të gëzojë të drejtat e përcaktuara në këtë Konventë pa dallim ngjyre, seksi, gjuhe, bindjeje politike ose fetare apo origjinës së tij.

Neni 15 - Dergimi në rastet e gjendjes së jashtëzakonshme

Në rast lufte ose rreziku tjetër publik që i kanoset jetës së kombit, çdo Qeveri mund të marrë masa në kundërshtim me të drejtat tuaja, por vetëm në rastet kur kjo është absolutisht e nevojshme. Edhe në këto raste, Qeveritë nuk kanë të drejtë, për shembull, të torturojnë apo të vrasin arbitrarisht.

Neni 16 - Kufizime ndaj veprimtarisë politike të të huajve

Qeveritë mund të vendosin kufizime ndaj aktiviteteve politike të të huajve, edhe në rastet kur këto kufizime mund të konsiderohen se hyjnë në konflikt me nenet 10, 11 dhe 14 të Konventës.

Neni 17 - Ndalimi i shpërdorimit të të drejtave

Asnjë dispozitë e Konventës nuk mund të çënojë të drejtat dhe liritë e përcaktuara në të.

Neni 18 - Kufiri i zbatueshmërisë së kufizimeve të të drejtave

Pjesa dërmuese e të drejtave dhe lirive të kësaj Konvente mund të kufizohet vetëm nga një ligj i përgjithshëm dhe i zbatueshëm për të gjithë. Këto kufizime lejohen kur janë absolutisht të nevojshme.

Seksioni II: Gjykata evropiane e të drejtave të njeriut

Nenet 19 deri 51

Këto nene përcaktojnë funksionimin e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut.

Seksioni III, Dispozita të ndryshme

Nenet 52 deri 59

Neni 52 - Hetimet e Sekretarit të Përgjithshëm

Çdo Qeveri është e detyruar të jap shpjegime për mënyrën se si legjislacioni i saj siguron mbrojtjen e të drejtave të Konventës, në rast se Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës e kërkon një gjë të tillë.

Protokollet e Gjykatës Evropiane e të Drejtave të Njeriut

Neni 1 i Protokollit n° I – Mbrojtja e pronës

Çdokush ka të drejtë të zotërojë pronën e tij dhe të gëzojë pasuritë e tij.

Neni 2 i Protokollit n° I - E drejta për arsim

Çdokush gëzon të drejtën e arsimimit.

Neni 3 i Protokollit n° I - E drejta për zgjedhje të lira

Çdokush ka të drejtë të marrë pjesë në zgjedhjet për organin ligjvënës, të cilat duhet të jenë të lira e me votim të fshehtë.

Neni 2 i Protokollit n° 4 - Liria e lëvizjes

Kushdo që ndodhet në mënyrë të ligjshme në territorin e një Shteti ka të drejtë, brenda këtij territori, të lëvizë lirisht dhe të zgjedhë lirisht vendbanimin e tij.

Neni 1 i Protokollit n° 6 dhe 13 - Heqja e dënimit me vdekje

Askush nuk mund të dënohet me vdekje dhe as të ekzekutohet nga Shteti.

Neni 2 i Protokollit n° 7 – E drejta për të apeluar në çështjet penale

Cilido që është dënuar për një shkelje penale duhet të gëzojë të drejtën për ta apeluar çështjen e tij pranë një organi më të lartë gjyqësor.

Neni 1 i Protokollit n° 12 - Ndalimi i përgjithshëm i diskriminimit

Askush nuk duhet të diskriminohet nga një autoritet publik për shkak të ngjyrës, seksit, gjuhës, bindjeve politike dhe fetare apo origjinës së tij.³

³Kur Compasito u shtyp, ky protokoll ishte në fuqi vetëm në vendet që kanë rënë dakord me të.

KONVENTA PËR ELIMINIMIN E TË GJITHA FORMAVE TË DISKRIMINIMIT NDAJ GRAVE (CEDAW)

Shtetet palë të kësaj Konvente,

Duke vërejtur se Karta e Kombeve të Bashkuara rithekson besimin në të drejtat themelore të njeriut, në dinjitetin dhe vlerën e personit dhe në të drejtat e barabarta të burrit dhe të gruas,

Duke vërejtur se Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut thekson parimin e papranueshmërisë së diskriminimit dhe shpall se të gjithë njerëzit lindin të lirë e të barabartë në dinjitet e në të drejta dhe se secili mund të gëzojë të gjitha të drejtat dhe liritë që përmenden aty, pa asnjë dallim, duke përfshirë dallimin e bazuar në seks,

Duke vërejtur se shtetet palë të pakteve ndërkombëtare për të drejtat e njeriut kanë për detyrë të sigurojnë të drejta të barabarta të burrit dhe të gruas në ushtrimin e të gjitha të drejtave ekonomike, shoqërore, kulturore, civile dhe politike,

Duke pasur parasysh konventat ndërkombëtare të lidhura nën patronazhin e Organizatës së Kombeve të Bashkuara dhe të institucioneve të specializuara që kanë për qëllim të nxitin barazinë e të drejtave të burrit dhe të gruas,

Duke vënë në dukje gjithashtu rezolutat, deklaratat dhe rekomandimet e miratuara nga Organizata e Kombeve të Bashkuara dhe institucionet e specializuara që kanë për qëllim të nxitin barazinë e të drejtave të burrit dhe të gruas,

Të shqetësuar, megjithatë, se me gjithë këto instrumente të ndryshme, vazhdon të ekzistojë një diskriminim i madh ndaj grave,

Duke rikujtuar se diskriminimi ndaj grave shkel parimet e barazisë së të drejtave dhe të respektimit të dinjitetit njerëzor, pengon pjesëmarrjen e grave, në të njëjtat kushte me burrat, në jetën politike, shoqërore, ekonomike dhe kulturore të vendeve të tyre, pengon ngritjen e mirëqenies së shoqërisë e të familjes, dhe vështirëson më tepër zhvillimin e potencialeve të grave në shërbimin e atdheut të tyre dhe njerëzimit,

Të shqetësuar nga fakti se në situata varfërie, gratë përfitojnë të drejtë minimale të ushqimit, të shërbimeve mjekësore, të arsimit, të përgatitjes profesionale, dhe të rasteve për punë dhe për nevoja të tjera,

Të bindur se vendosja e rendit të ri ekonomik ndërkombëtar të bazuar në paanësi dhe në drejtësi do të kontribuojë në mënyrë kuptimplote nxitjen e barazisë midis burrit dhe gruas,

Duke theksuar se zhdukja e aparteidit, e të gjitha formave të racizmit, diskriminimit racial, kolonializmit, neokolonializmit, agresionit, pushtimit e sundimit të huaj dhe e ndërhyrjes në punët e brendshme të shteteve, është e domosdoshme në mënyrë që burri dhe grua të gëzojnë plotësisht të drejtat e tyre,

Duke vërtetuar se forcimi i paqes dhe i sigurisë ndërkombëtare, ulja e tensionit ndërkombëtar, bashkëpunimi i ndërsjellë i të gjitha shteteve, pavarësisht nga sistemet e tyre shoqërore dhe ekonomike, çarmatimi i përgjithshëm dhe i plotë, në mënyrë të veçantë çarmatimi bërthamor nën një kontroll ndërkombëtar të rreptë dhe efektiv, afirmimi i parimeve të drejtësisë, barazisë dhe përfitimit të ndërsjellë në marrëdhëniet midis vendeve dhe realizimi i të drejtës së popujve nën sundimin huaj e kolonial dhe nën pushtimin e huaj, për vetëvendosje dhe pavarësi,

Si dhe respektimi i sovranitetit kombëtar dhe tërësisë territoriale, do të nxitin progresin shoqëror e zhvillimin, dhe do të kontribuojnë rrjedhimisht në realizimin e barazisë së plotë midis burrit dhe gruas,

Të bindur se zhvillimi i plotë dhe i gjithanshëm i një vendi, mirëqenia e botës dhe çështja e paqes kërkojnë pjesëmarrjen maksimale të grave, në të njëjtat kushte me burrat, në të gjitha fushat,

Duke pasur parasysh kontributin e madh të grave për mirëqenien e familjes dhe zhvillimin e shoqërisë, gjë që deri më sot nuk ka qenë njohur plotësisht; rëndësinë shoqërore të nënës dhe të rolit të të dy prindërve në familje dhe në edukimin e fëmijëve dhe duke qenë të vetëdijshëm se roli i gruas në riprodhimin e jetës nuk duhet të jetë bazë për diskriminim, por se edukimi i fëmijëve duhet konsideruar si përgjegjësi midis burrave, grave dhe shoqërisë në tërësi,

Të vetëdijshëm se nevojitet të bëhet një ndryshim i rolit tradicional të burrit dhe të gruas në familje dhe në shoqëri për t'u arritur barazi e plotë midis burrit dhe gruas,

Të vendosur që t'i zbatojnë parimet e përmendura në Deklaratën për Eliminimin e Diskriminimit ndaj Grave dhe, për këtë qëllim, të marrin masa të nevojshme për eliminimin e këtij diskriminimi në të gjitha format dhe shfaqjet e tij,

Kanë rënë dakort për sa vijon:

PJESA I

Neni 1

Për qëllimet e kësaj Konvente shprehja "diskriminimi ndaj grave" nënkupton çdo dallim, përjashtim ose kufizim që bëhet mbi bazën e seksit, e që ka për pasojë ose për qëllim të komprometojë ose të asgjësojë njohjen, gëzimin ose ushtrimin nga gratë, pavarësisht nga gjendja e tyre martesore, mbi bazën e barazisë së burrit dhe të gruas, të të drejtave dhe të lirive themelore të njeriut në fushën politike, ekonomike, shoqërore, kulturore, civile ose në çdo fushë tjetër.

Neni 2

Shtetet palë dënojnë diskriminimin ndaj grave në të gjitha format, pranojnë të ndjekin me të gjitha mjetet e përshtatshme dhe pa vonesë, një politikë të eliminimit të diskriminimit kundrejt grave dhe për këtë arsye zotohen:

(a) Të përfshijnë në kushtetutat e tyre kombëtare ose në ndonjë dispozitë tjetër ligjore të përshtatshme, parimin e barazisë së burrit dhe të gruas, po qe se ende nuk është bërë, dhe të sigurojnë nëpërmjet legjislacionit dhe masave të tjera të përshtatshme zbatimin praktik të këtij parimi;

(b) Të miratojnë masa ligjore dhe masa të tjera të përshtatshme duke përfshirë edhe sanksione, po qe se është e nevojshme, duke ndaluar çdo formë të diskriminimit ndaj grave;

(c) Të vendosin një mbrojtje gjyqësore të të drejtave të grave, mbi bazën e barabartë me burrat, dhe të sigurojnë, nëpërmjet gjykatave kombëtare kompetente dhe institucioneve të tjera publike, mbrojtjen efektive të grave kundër çdo veprimi diskriminues;

(ç) Të mos ndërmarrin asnjë veprim ose praktikë diskriminuese ndaj grave dhe të sigurojnë që autoritetet dhe institucionet publike të veprojnë në përputhje me këtë detyrim;

(d) Të marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave që ushtron ndonjë person, organizatë ose çfarëdo ndërmarrje;

(dh) Të marrin të gjitha masat e përshtatshme, duke përfshirë legjislacionin, për të ndryshuar ose shfuqizuar ligjet ekzistuese, rregulloret, zakonet apo praktikatat të cilat përbëjnë diskriminimin ndaj gruas;

Neni 3

Shtetet palë do të marrin të gjitha masat e përshtatshme në të gjitha fushat, sidomos në ato politike, shoqërore, ekonomike dhe kulturore, duke përfshirë edhe legjislacionin, për të siguruar zhvillimin e plotë dhe përparimin e grave me qëllim që t'u garantojnë atyre ushtrimin dhe gëzimin e të drejtave e të lirive themelore të njeriut mbi bazën e barazisë me burrat.

Neni 4

1. Miratimi i masave të përkohshme të veçanta nga shtetet palë që synojnë përshtetimin de facto të barazisë midis burrit dhe gruas, nuk konsiderohet diskriminim, siç është përkufizuar në këtë Konventë, por në asnjë mënyrë nuk duhet të ketë për pasojë ruajtjen e normave të pabarabarta apo të veçanta. Këto masa duhet të ndërpriten kur të jenë arritur objektivat e barazisë së mundësive dhe të trajtimit.

2. Miratimi i masave të veçanta nga shtetet palë, duke përfshirë ato masa të cilat i përmban kjo Konventë, që kanë për qëllim mbrojtjen e maternitetit nuk konsiderohet akt diskriminues.

Neni 5

Shtetet palë marrin të gjitha masat e përshtatshme:

(a) Për të ndryshuar karakteristikat dhe modelet sociale e kulturore të sjelljes së burrit dhe të gruas, në mënyrë që të arrijnë të zhdukin paragjykimet dhe praktikatat zakonore, dhe të gjitha praktikatat e tjera që mbështeten në idenë e inferioritetit ose të superioritetit të njërit apo të tjetrit seks, ose në rolet stereotipe të burrit dhe të gruas;

(b) Për të siguruar që edukimi i familjes të përfshijë të kuptuarit e duhur të maternitetit si një funksion social dhe të njohjes së përgjegjësisë së përbashkët të burrit dhe të gruas në edukimin dhe zhvillimin e fëmijëve të tyre duke bërë të qartë se interesi i fëmijëve është kusht kryesor në të gjitha rastet.

Neni 6

Shtetet palë marrin të gjitha masat e përshtatshme, duke përfshirë legjislacionin, për luftimin e të gjitha formave të trafikut të grave dhe të shfrytëzimit të prostitucionit të grave.

PJESA II

Neni 7

Shtetet palë marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj grave në jetën politike dhe publike të vendit dhe në mënyrë të veçantë u sigurojnë grave, në të njëjtat kushte me burrat, të drejtën:

(a) Për të votuar në të gjitha zgjedhjet dhe referendumet publike si dhe për të qenë të zgjedhshme në të gjitha organet e zgjedhura publikisht;

(b) Për të marrë pjesë në përpunimin e politikës së shtetit dhe në zbatimin e saj; për të mbajtur poste publike dhe për të ushtruar të gjitha funksionet publike në të gjitha nivelet e qeverisjes;

(c) Për të marrë pjesë në organizatat dhe shoqatat joqeveritare që merren me jetën publike dhe politike të vendit.

Neni 8

Shtetet palë marrin të gjitha masat e përshtatshme për t'u siguruar grave mundësinë, në të njëjtat kushte me burrat, dhe pa asnjë diskriminim, që t'i përfaqësojnë qeveritë e tyre në arenën ndërkombëtare dhe të marrin pjesë në punimet e organizatave ndërkombëtare.

Neni 9

1. Shtetet palë i japin gruas të drejta të barabarta me ato të burrit në fushën e marrjes, ndërrimit dhe mbajtjes së shtetësisë. Ato veçanërisht garantojnë që as martesë me një të huaj, e as ndërrimi i shtetësisë se burrit gjatë martesës nuk e ndërrojnë automatikisht shtetësinë e gruas, po ashtu nuk e bën atë pa shtetësi dhe nuk e detyron të marrë shtetësinë e burrit.

2. Shtetet palë i japin gruas të drejta të barabarta me ato të burrit për sa i përket shtetësisë se fëmijëve të tyre.

PJESA III

Neni 10

Shtetet palë marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj gruas, me qëllim që t'i sigurohen asaj të drejta të barabarta me burrin në fushën e arsimit, në mënyrë të veçantë, për të siguruar mbi bazën e barazisë midis burrit dhe gruas:

(a) Kushte të njëjta të bërjes së karrierës dhe të kualifikimit profesional, të frekuentimit të shkollave dhe të marrjes së diplomave në institucionet arsimore të të gjitha kategorive si në fshat ashtu edhe në qytet; kjo barazi sigurohet në arsimin parashkollor, të përgjithshëm, teknik profesional dhe në arsimin teknik të lartë, si dhe në çdo institucion tjetër të kualifikimit profesional;

(b) Të drejtën për të frekuentuar programe të njëjta mësimore, për t'u nënshtruar provimeve të njëjta, për të pasur kuadër mësimor me kualifikim të standardit të njëjtë dhe lokale e pajisje shkollore të një cilësie të njëjtë;

(c) Eliminimin e çdo koncepti stereotip për rolin e burrit dhe të gruas në të gjitha nivelet dhe në të gjitha format e arsimit, duke inkurajuar bashkëpunimin dhe tipe të tjera të arsimit që ndihmojnë realizimin e këtij objekti, e sidomos duke rishikuar tekstet dhe programet mësimore dhe duke përshtatur metodat e mësimdhënies;

(ç) Mundësi të njëjta për shfrytëzimin e bursave dhe subvencioneve të tjera për studime;

(d) Mundësi të njëjta për të frekuentuar programet e arsimit të pandërprerë, duke përfshirë programet e aftësisë për shkrim e lexim për të rritur dhe të alfabetizimit funksional duke pasur sidomos për qëllim ato programe qëllimi i të cilave është që brenda një kohe sa më të shkurtër të zvogëlohet dallimi në nivelin ekzistues të arsimit midis burrit dhe gruas;

(dh) Uljen e përqindjes së braktisjes së shkollave nga gratë dhe organizimin e programeve për të reja dhe për ato gra që janë larguar nga shkolla para kohe;

(e) Mundësi të njëjta për të marrë pjesë në sporte dhe në edukimin fizik;

(ë) Të drejtën për të marrë informacione specifike nga fusha e arsimit për të ndihmuar sigurimin e shëndetit dhe mirëqenien e familjeve, duke përfshirë informacionin dhe konsultimet lidhur me planifikimin e familjes.

Neni 11

I. Shtetet palë marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj gruas në fushën e zënies punë, për të siguruar, mbi bazën e barazisë midis burrit dhe gruas, të drejtat e njëjta, e sidomos:

(a) Të drejtën për punë si një e drejtë e pamohueshme e të gjithë njerëzve;

(b) Të drejtën për mundësi të njëjta punësimi, duke përfshirë zbatimin e kriterëve të njëjta të përzgjedhjes lidhur me zënien punë;

(c) Të drejtën për të zgjedhur lirisht profesionin dhe vendin e punës, të drejtën për ngritjen e postit të punës, për punë të qëndrueshme, për të gjitha përfitimet dhe kushtet e punës, të drejtën për përgatitje profesionale dhe rikualifikim, duke përfshirë mësimin e personave në ekonomi, ngritjen profesionale dhe kualifikimin e herëpashershëm;

(ç) Të drejtën për shpërblim të barabartë, duke përfshirë shpërblimet ndihmë dhe për trajtim të barabartë për punën me vlerë të barabartë, si dhe për barazinë e trajtimit në vlerësimin e cilësisë së punës;

(d) Të drejtën për sigurime sociale, sidomos në rastet e pensionimit, të papunësisë, të sëmundjes, të invaliditetit dhe të pleqërisë ose të çdo humbje tjetër të aftësisë për punë, si dhe të drejtën për pushime të paguara;

(dh) Të drejtën për mbrojtjen e shëndetit dhe për sigurimin në punë, duke përfshirë ruajtjen e funksionit biologjik dhe riprodhues të gruas.

Neni 12

1. Masat e mbrojtjes ligjore të grave në çështjet e përfshira në këtë nen do të rishikohen periodikisht varësisht nga njohuritë shkencore e teknike. Këto masa, sipas nevojës, do të rishikohen, shfuqizohen ose zgjerohen ndaj gruas në fushën e kujdesit për shëndetin për t'u siguruar, mbi bazën e barazisë së burrit dhe të gruas, mundësitë për të përfituar shërbime mjekësore, duke përfshirë edhe ato të planifikimit të familjes.

2. Megjithë dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, shtetet palë u sigurojnë grave gjatë barrës, lindjes dhe pas lindjes, shërbime të përshtatshme, po qe nevoja, falas, si dhe ushqim të përshtatshëm gjatë barrës dhe mbajtjes së fëmijës në gj.

Neni 13

Shtetet palë marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj gruas në fushat e tjera të jetës ekonomike dhe shoqërore, për t'i siguruar, mbi bazën e barazisë së burrit dhe të gruas, të drejtat e njëjta, e sidomos:

(a) Të drejtën për pensione familjare;

(b) Të drejtën për hua bankare, ndihma hipotekare dhe forma të tjera të kredisë financiare;

(c) Të drejtën për të marrë pjesë në aktivitetet zbavitëse, sportive dhe në të gjitha aspektet e jetës kulturore.

Neni 14

1. Shtetet palë marrin parasysh problemet e veçanta që u shtrohen grave fshatare dhe rolin e rëndësishëm që luajnë këto gra për mbijetesën ekonomike të familjeve të tyre, duke përfshirë punën e tyre në sektorët jomonetarë të ekonomisë. Ato marrin të gjitha masat e përshtatshme për të siguruar zbatimin e dispozitave të kësaj Konvente në dobi të grave të zonave bujqësore.
2. Shtetet palë marrin të gjitha masat e përshtatshme për të eliminuar diskriminimin ndaj gruas në zonat bujqësore me qëllim që të sigurojnë, mbi bazën e barazisë së burrit dhe të gruas, pjesëmarrjen e saj në zhvillimin e fshatit dhe njëherësh në avantazhet që sjell ajo. Në mënyrë të veçantë ato i sigurojnë gruas:
 - a) Të drejtën për të marrë pjesë plotësisht në përpilimin dhe zbatimin e planeve të zhvillimit në të gjitha nivelet;
 - (b) Të drejtën për të përfituar shërbime të përshtatshme në fushën e shëndetit, duke përfshirë informacionet, këshillat dhe shërbimet në fushën e planifikimit të familjes;
 - (c) Të drejtën për të përfituar drejtpërsëdrejti nga programet e sigurimeve sociale;
 - (ç) Të drejtën për të marrë të gjitha tipet e formimit dhe edukimit, formal dhe joformal, duke përfshirë atë që ka të bëjë me alfabetizimin funksional, si dhe, ndër të tjera, atë për të përfituar nga të gjitha shërbimet komunitare dhe vulgarizuese, sidomos për të shtuar aftësitë e saj teknike;
 - (d) Të drejtën për të organizuar grupe të ndihmës së ndërsjellë dhe kooperativa në mënyrë që të realizohet barazia në veprimtaritë ekonomike, nëpërmjet zënies punë apo të ushtrimit të veprimtarisë së pavarur;
 - (dh) Të drejtën për të marrë pjesë në të gjitha aktivitetet e bashkësisë;
 - (e) Të drejtën për të përfituar kredi dhe ndihma bujqësore, lehtësi tregtimi, teknologji të përshtatshme dhe trajtim të barabartë në fushën e reformave tokësore e agrare, si dhe në projektet e sistemimit bujqësor;
 - (ë) Të drejtën për të pasur kushte jetese të përshtatshme, sidomos lidhur me strehimin, shërbimin sanitar, furnizimin me energji elektrike dhe ujë, transportin dhe komunikacionet.

PJESA 4**Neni 15**

1. Shtetet palë i njohin gruas barazinë me burrin përpara ligjit.
2. Shtetet palë i njohin gruas, në fushën civile, zotësi juridike të njëjtë me atë të burrit dhe mundësi të njëjta për ta ushtruar këtë zotësi. Ato i njohin asaj në mënyrë të veçantë të drejta të barabarta për të lidhur kontrata dhe për të administruar pasuri e i trajtojnë njësoj në të gjitha fazat e procedurës gjyqësore.
3. Shtetet palë janë të mendimit se çdo kontratë ose çdo dokument tjetër privat, i çfarëdo lloji qoftë, që ka për efekt juridik të synojë kufizimin e zotësisë juridike të gruas, duhet të konsiderohet i paqen.
4. Shtetet palë u njohin burrit edhe gruas të drejta të njëjta lidhur me legjislacionin që trajton të drejtën e personave për të lëvizur lirisht, si dhe për të zgjedhur vendbanimin dhe banesën e tyre.

Neni 16

Shtetet palë duhet të marrin të gjitha masat për të eliminuar diskriminimin ndaj gruas në të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me martesën dhe me marrëdhëniet familjare. Në mënyrë të veçantë ata i sigurojnë gruas mbi bazën e barazisë së burrit dhe të gruas:

- (a) Të drejtën e njëjtë për të lidhur martesë;
- (b) Të drejtën e njëjtë për të zgjedhur lirisht bashkëshortin dhe për të lidhur martesë vetëm me pëlqimin e vet të lirë dhe të plotë;
- (ç) Të drejtat dhe përgjegjësitë e njëjta si prindër, pavarësisht nga gjendja martesore, për ato çështje që kanë të bëjnë me fëmijët. Në të gjitha rastet interesi i fëmijëve duhet të jetë në vend të parë;
- (d) Të drejtat e njëjta për të vendosur lirisht dhe me përgjegjësi për numrin dhe shkallëzimin e lindjeve e po ashtu për të marrë informacionin, arsimin dhe mjetet e nevojshme që bëjnë të mundur ushtrimin e këtyre të drejtave;
- (dh) Të drejtat dhe përgjegjësitë e njëjta për çështjet që kanë të bëjnë me tutelën, kujdestarinë, ruajtjen dhe birësimin e fëmijëve ose lidhur me institucionet e ngjashme, ku këto koncepte ekzistojnë në legjislacionin kombëtar. Në të gjitha rastet, interesi i fëmijëve duhet të jetë në vend të parë;
- (e) Të drejtat e njëjta vetjake si burrit ashtu edhe gruas, duke përfshirë edhe të drejtën për të zgjedhur mbiemrin, profesionin dhe llojin e punës;
- (ë) Të drejtat e njëjta për secilin prej bashkëshortëve lidhur me pronësinë, blerjen, administrimin, gëzimin dhe disponimin e pasurisë, si falas ashtu edhe me pagesë.

2. Fejesat dhe martesat e fëmijëve të mitur nuk kanë efekt juridik, prandaj merren të gjitha masat e nevojshme, duke përfshirë legjislacionin, me qëllim që të caktohet një moshë minimale për martesë dhe të bëhet i detyrueshëm regjistrimi i martesës në një regjistër zyrtar.

PJESA 5

Neni 17

1. Me qëllim që të shqyrtohen arritjet në zbatimin e kësaj Konvente, krijohet një Komitet për Eliminimin e Diskriminimit ndaj Gruas (në tekstin e mëtejshëm: “Komiteti”). Ky Komitet, në kohën e hyrjes së Konventës në fuqi, përbëhet nga tetëmbëdhjetë ekspertë. Pas ratifikimit të Konventës ose aderimit të shtetit palë të 35-të, Komitetin në fjalë do ta përbëjnë njëzetetëre ekspertë me autoritet të lartë moral dhe të shquar për kompetencën e tyre në fushën e zbatimit të kësaj Konvente.

Këta ekspertë zgjedhen nga shtetet palë midis shtetasve të tyre dhe marrin pjesë në mbledhje me cilësi individuale, mbi bazën e parimit të një ndarjeje të drejtë gjeografike, të përfaqësimit të formave të ndryshme të qytetërimit si dhe të sistemeve juridike kryesore.

2. Anëtarët e Komitetit zgjedhen me vota të fshehta nga një listë kandidatësh të caktuar nga shtetet palë. Çdo shtet palë mund të caktojë një kandidat të zgjedhur midis shtetasve të vet.
3. Zgjedhja e parë zhvillohet gjashtë muaj pas datës së hyrjes së kësaj Konvente në fuqi. Së paku tre muaj para datës së çdo zgjedhjeje, Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara u dërgon letër shteteve palë me të cilën i fton të paraqesin kandidaturat e tyre brenda dy muajve. Sekretari i Përgjithshëm përgatit një listë alfabetike të të gjithë kandidatëve, ku shënon se nga cili shtet janë caktuar dhe këtë listë ua dërgon shteteve palë.
4. Anëtarët e Komitetit zgjedhen në një mbledhje të shteteve palë që thirret nga Sekretari i Përgjithshëm në Selinë e Organizatës së Kombeve të Bashkuara. Në këtë mbledhje, ku kuorumi përbëhet nga dy të tretat e shteteve palë, anëtarë të Komitetit zgjedhen kandidatët që fitojnë numrin më të madh të votave dhe shumicën absolute të votave të përfaqësuesve të shteteve palë të pranishëm dhe votues.

5. Anëtarët e Komitetit zgjedhen për një afat prej katër vitesh. Megjithatë, mandati i nëntë prej anëtarëve të zgjedhur në zgjedhjet e para merr fund pas dy viteve. Kryetari i Komitetit hedh në short emrat e këtyre nëntë anëtarëve menjëherë pas zgjedhjes së parë.
6. Zgjedhja e pesë anëtarëve shtesë të Komitetit bëhet në përputhje me dispozitat e paragrafëve 2, 3 dhe 4 të këtij neni, pas ratifikimit ose aderimit të tridhjetepeshtë. Mandati i dy prej anëtarëve shtesë, të zgjedhur në këtë rast, merr fund pas dy viteve. Emrat e këtyre dy anëtarëve i hedh në short Kryetari i Komitetit.
7. Për të plotësuar vendet e lira që mund të krijohen, shteti palë, eksperti i të cilit ka pushuar së ushtruar funksionet e veta si anëtar i Komitetit, emëron një ekspert tjetër nga shtetasit e vet, me rezervë që këtë ta miratojë Komiteti.
8. Me miratimin e Asamblesë së Përgjithshme, anëtarët e Komitetit marrin shpërblime nga burimet e Organizatës së Kombeve të Bashkuara në përputhje me kushtet e caktuara nga Asambleja sipas rëndësisë së përgjegjësive të Komitetit.
9. Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara vë në dispozicion të Komitetit personelin dhe mjetet materiale që i nevojiten për kryerjen me efektivitet të funksioneve që i besohen mbi bazën e kësaj Konvente

Neni 18

1. Shtetet palë zotohen t'i paraqesin Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, për t'u shqyrtuar nga Komiteti, një raport lidhur me masat legislative, gjyqësore, administrative dhe me masat e tjera që kanë miratuar për t'u dhënë efekt dispozitave të kësaj Konvente si dhe lidhur me përparimet e bëra në këtë drejtim:
 - (a) Brenda një viti pas hyrjes së Konventës në fuqi në shtetin përkatës;
 - (b) Pastaj, të paktën çdo katër vite, si dhe me kërkesën e Komitetit.
2. Raportet mund të tregojnë faktorët dhe vështirësitë që ndikojnë në shkallën e përmbushjes së detyrimeve të parashikuara në këtë Konventë.

Neni 19

1. Komiteti miraton rregulloren e vet të brendshme.
2. Komiteti zgjedh byronë e vet për një periudhë dyvjeçare.

Neni 20

1. Komiteti mblidhet zakonisht një herë në vit për një periudhë jo më të gjatë se dy javë, për të shqyrtuar raportet e paraqitura në përputhje me nenin 18 të kësaj Konvente.
2. Seancat e Komitetit mbahen zakonisht në Selinë e Organizatës së Kombeve të Bashkuara ose në çdo vend tjetër të përshtatshëm të cilin e cakton Komiteti.

Neni 21

1. Komiteti i paraqet raport vjetor Asamblesë së Përgjithshme të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, nëpërmjet Këshillit Ekonomik e Social, lidhur me aktivitetet e tij dhe mund të bëjë sugjerime e rekomandime të përgjithshme të bazuara në shqyrtimin e raporteve dhe të informacioneve që ka marrë nga shtetet palë. Këto sugjerime dhe rekomandime përfshihen në raportin e Komitetit së bashku me komentet e bëra nga shtetet palë, po qe se ka komente.
2. Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara raportet e Komitetit ia dërgon Komisionit të Gjendjes së Gruas sa për informacion.

Neni 22

Institucionet e specializuara kanë të drejtë të përfaqësohen gjatë shqyrtimit të zbatimit të dispozitave të tilla të kësaj Konvente që hyn në kuadrin e aktiviteteve të tyre. Komiteti mund të ftojë institucionet e specializuara për të paraqitur raporte lidhur me zbatimin e Konventës në ato fusha që hyjnë në kuadrin e veprimtarisë së tyre.

PJESA 6**Neni 23**

Asnjë dispozitë e kësaj Konvente nuk prek dispozita të tjera më të përshtatshme për realizimin e barazisë së burrit dhe të gruas që mund të përmbahen:

- (a) Në legjislacionin e një shteti palë; ose
- (b) Në çdo konventë, traktat ose marrëveshje tjetër ndërkombëtare në fuqi në këtë shtet.

Neni 24

Shtetet palë zotohen të miratojnë të gjitha masat e nevojshme në shkallë kombëtare për të arritur realizimin e plotë të të drejtave të njohura në këtë Konventë.

Neni 25

1. Kjo Konventë është e hapur për nënshkrimin e të gjitha shteteve.
2. Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara caktohet si depozitues i kësaj Konvente
3. Kjo Konventë i nënshtrohet ratifikimit dhe instrumentet e ratifikimit depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.
4. Kjo Konventë është e hapur për aderimin e të gjitha shteteve. Aderimi kryhet nëpërmjet depozitimit të një instrumenti të aderimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.

Neni 26

1. Çdo shtet palë mund të kërkojë kurdoherë rishikimin e kësaj Konvente duke i dërguar një njoftim me shkrim për këtë qëllim Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.
2. Asambleja e Përgjithshme e Organizatës së Kombeve të Bashkuara vendos për masat që duhen marrë, po qe se është e nevojshme, lidhur me një kërkesë të tillë.

Neni 27

1. Kjo Konventë hyn në fuqi ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit, pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, të instrumentit të njëzetë të ratifikimit ose të aderimit.
2. Për secilin shtet që do të ratifikojë këtë Konventë ose që do të aderojë pas depozitimit të instrumentit të njëzetë të ratifikimit ose të aderimit, kjo Konventë do të hyjë në fuqi ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit ose të aderimit.

Neni 28

1. Sekretari i Përgjithshëm i Organizatës së Kombeve të Bashkuara merr masa dhe u dërgon të gjitha shteteve tekstin e rezervave të bëra në çastin e ratifikimit ose të aderimit.
2. Asnjë rezervë nuk lejohet po qe se nuk është në përputhje me objektin dhe qëllimin e kësaj Konvente.
3. Rezervat mund të tërhiqen kurdoherë nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara, i cili informon të gjitha shtetet palë të Konventës. Njoftimi hyn në fuqi ditën e marrjes.

Neni 29

1. Çdo mosmarrëveshje ndërmjet dy ose më shumë shteteve lidhur me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente, që nuk zgjidhet nëpërmjet bisedimeve, i nështrohet arbitrazhit me kërkesën e njërit prej tyre. Po qe se, brenda gjashtë muajve pasi të jetë bërë kërkesa për arbitrazh, palët nuk arrijnë të merren vesh për organizimin e arbitrazhit, cilado palë mund t'ia parashtrojë mosmarrëveshjen Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, duke bërë kërkesën në përputhje me Statutin e Gjykatës.
2. Çdo shtet palë, në kohën kur nënshkruan, ratifikon ose aderon në këtë Konventë, ka të drejtë të deklarojë se nuk e quan veten të detyruar sipas paragrafit 1 të këtij neni. Shtetet e tjera palë nuk do të jenë të detyruara sipas këtij paragrafi ndaj çdo shteti palë që ka paraqitur një rezervë të tillë.
3. Çdo shtet palë që shpreh një rezervë, në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni, mund ta tërheqë këtë rezervë kurdoherë nëpërmjet një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara.

Neni 30

Kjo Konventë, tekstet e së cilës në gjuhët arabe, kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle janë njësoj autentike, depozitohet pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara. DUKE U BAZUAR NË SA MË SIPËR, të nënshkruarit, të autorizuar rregullisht nënshkruan këtë Konventë.

Burimi: <http://www.pdhre.org/cedaw/appendix-b.html#summary>

SHENIME

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting or typing. There are no margins, text, or other markings on the page.

